

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA TOLMIN

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT
GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

CERKNO

2019 - 2028

Štev.: 01-07/19

VSEBINA

VSEBINA.....	5
KAZALO PREGLEDNIC	8
POVZETEK	10
UVOD	12
1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	13
1.1 OPIS NARAVNIH RAZMER.....	13
1.1.1 Lega	13
1.1.2 Relief	14
1.1.3 Podnebne značilnosti	14
1.1.4 Hidrološke razmere	16
1.1.5 Matična podlaga in tla	16
1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost	17
1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote	18
1.1.8 Živalski svet.....	20
1.2 POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV.....	22
1.3 ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA.....	24
1.4 DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE	25
1.5 GOSPODARSKE IN DRUGE DEJAVNOSTI, POVEZANE Z GOZDOM	25
1.5.1 Lovstvo	25
1.5.2 Kmetijstvo.....	26
1.5.3 Poselitev.....	27
1.5.4 Infrastruktura	27
1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru	27
1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti	28
1.6 POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI	28
1.7 UREDITVENA ČLENITEV GGE	29
1.8 ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE	29
2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV.....	30
2.1 EKOLOŠKE FUNKCIJE	30
2.2 SOCIALNE FUNKCIJE	33
2.3 PROIZVODNE FUNKCIJE.....	35
2.4 USKLAJENOST FUNKCIJ V GGE	36
3 OPIS STANJA GOZDOV	37
3.1 GOSPODARSKE KATEGORIJE GOZDOV.....	37
3.3 PRIRASTEK	40
3.4 RAZVOJNE FAZE OZ. ZGRADBE SESTOJEV	41
3.5 TIPI SESTOJEV.....	42
3.6 OHRANJENOST GOZDOV	42
3.7 KAKOVOST DREVJA.....	42
3.8 POŠKODOVANOST DREVJA	43
3.9 OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA	43
3.10 ODMRLO DREVJE.....	46
4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	47
4.1 KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GGE	47
4.2 GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU	47
4.2.1 Posek	47
4.2.2 Gojitvena in varstvena dela.....	52
4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic.....	53
4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov.....	53
4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2009 – 2018.....	54
4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2009 – 2018.....	54

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV.....	57
5.1 RAZVOJ GOZDNIH FONDОВ	57
5.2 PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI.....	59
5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razv. Faz	59
5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov.....	60
6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI.....	62
6.1 SPLOŠNI CILJI	62
6.2 USMERITVE	64
6.2.1 Splošne usmeritve	64
6.2.2 Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov	65
6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali	70
6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom	71
6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi.....	71
6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti	72
6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.....	72
6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	73
6.2.9 Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih (daljnovodi, obore,...).....	73
6.3 UKREPI	73
6.3.1 Možni posek	73
6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela	74
6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali.....	75
6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	75
6.3.5 Graditev gozdnih prometnic	76
7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ	77
8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GGE.....	78
9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	80
9.1 UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV.....	80
9.2 NAČRT GOSPODARJENJA Z GOZDOVI PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	81
9.2.1 RGR 30140 Toploljubna bukovja	81
9.2.2 RGR 30890 Zmerno kislojubna bukovja mešana z iglavci.....	88
9.2.3 RGR 31010 Kislojubna bukovja s smreko	95
9.2.4 RGR 31740 Podgorska bukovja	102
9.2.5 RGR 32140 Gorska bukovja	109
9.2.6 RGR 70000 Varovalni gozdovi	116
10 LITERATURA.....	121
11 NAČRT SO IZDELALI.....	122
12 PRILOGE.....	124
12.1 OBRAZEC E1: POVZETEK STANJA IN UKREPOV NA RAVNI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	124
OBRAZEC E2: POVZETEK STANJA IN UKREPOV NA RAVNI RASTIŠČNOGOJITVENEGA RAZREDA	127
OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH KATEGORIJAH	145
SEZNAM TARIF PO ODSEKIH.....	151
SEZNAM PRIRASTNIH NIZOV PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	154
PREGLEDNICA F1- SEZNAM FUNKCIJSKIH ENOT	155
13. PROSTORSKI DEL NAČRTA.....	157
13.1 STANJE IN RAZVOJ GOZDNIH POVRŠIN	157
13.2 VEČFUNKCIONALNA OBMOČJA	158
13.3 INTENZIVNOST GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	160
13.4 OBMOČJA GOZDOV S POSEBNIM NAMENOM IN VAROVALNIH GOZDOV	161
13.5 OBMOČJA GOZDOV POMEMBNA ZA OHRANITEV PROSTOŽIVEČIH ŽIVALI	162
13.6 OBMOČJA GOZDOV, POMEMBNA ZA OHRANITEV BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI.....	163
13.7 VARSTVENA IN OGROŽENA OBMOČJA PO PREDPISIH O VODAH.....	164
13.8 OBMOČJA GOZDOV, KJER JE DOPUSTNO KRČENJE GOZDA	165

<i>13.9 PREGLED IN ZASNOVA GOZDNE INFRASTRUKTURE TER DRUGIH PROSTORSKIH UREDITEV V GOZDNEM PROSTORU.....</i>	<i>166</i>
--	------------

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih	14
Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)	18
Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	18
Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih združb v GGE po skupinah rastišč	20
Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah	23
Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki)	23
Preglednica 7/D-LS: Razvoj posestne sestave	23
Preglednica 8/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)	24
Preglednica 9/D-C: Odprtost gozdov s cestami	25
Preglednica 10/D-LD: Pregled lovišč	26
Preglednica 11/D-SMO: Spremembe mej odsekov v zadnjem ureditvenem obdobju	29
Preglednica 12/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami	30
Preglednica 13/N-PSCI: Natura pSCI območje	32
Preglednica 14/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi	32
Preglednica 15/KVP: Kvalifikacijske vrste ptic/kvalifikacijske vrste živali	33
Preglednica 16/D-EID: Evidenca izjemnih dreves	34
Preglednica 17/NV: Pregled naravnih vrednot v GGE	35
Preglednica 18/ZO: Pregled zavarovanih območij v GGE	35
Preglednica 19/D-KL: Gospodarske kat. gozdov in struktura po lastniških kategorijah	37
Preglednica 20/KGR: Gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in RGR	38
Preglednica 21/LZ1: Lesna zaloga in sestava po skupinah dr. vrst in deb. razredih	39
Preglednica 22/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah	39
Preglednica 23/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge	39
Preglednica 24/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	40
Preglednica 25/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	40
Preglednica 26/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev	41
Preglednica 27/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst	41
Preglednica 28/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	41
Preglednica 29/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov	42
Preglednica 30/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov	42
Preglednica 31/K: Kakovost drevja	43
Preglednica 32/PSD: Poškodovanost drevja	43
Preglednica 33/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno	43
Preglednica 34/OM2: Objedenost gozdnega mladja 2017po drevesnih vrstah	44
Preglednica 35/D-DPO: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4	44
Preglednica 36/D-RTH: Rezultati testiranja hipotez o deležih poškodovanih osebkov med popisi	45
Preglednica 37/OD: Odmrlo drevje v GGE (število dreves na ha)	46
Preglednica 38/D-PP: Primerjava poseka med izračunom po ploskvah in evidenco skupaj za GGE	48
Preglednica 39/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih	48
Preglednica 40/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah	49
Preglednica 41/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	50
Preglednica 42/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst	51
Preglednica 43/PDR: Posek po debelinskih razredih	52
Preglednica 44/OGDL/OGD : Opravljena goj. in varstvena dela po lastniških kategorijah	52
Preglednica 45/D-GTV: Obseg opravljenih del na gozdnih vlakah po letih (m)	53
Preglednica 46/D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2009 do 2018 po namenu	54
Preglednica 47/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1964 do 2019	57
Preglednica 48/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave dr. vrst (%) od 1964 do 2019	58
Preglednica 49/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)	58
Preglednica 50/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge	58
Preglednica 51/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem	59
Preglednica 52/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	74
Preglednica 53/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah	75
Preglednica 54/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v GGE	75
Preglednica 55/D-GGC: Gozdni predeli, potrebni odpiranja z gozdnimi prometnicami	76
Preglednica 56/EP1: Prikaz prihodka od lesa	78

<i>Preglednica 57/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE (skupaj GGE)</i>	79
<i>Preglednica 58/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE (zasebni gozdovi)</i>	79

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: LP, F2, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD, D-DV

Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, D-GZ1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PŠD, D-PGR (V RGR), PDV, PDR, GFR2, EVP, EVGD

Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Obrazec E4

Seznam objektov kulturne dediščine

KAZALO GRAFIKONOV

<i>Grafikon 1/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst</i>	40
<i>Grafikon 2/D-DPO: Primerjava deleža poškodovanih osebkov (objedenost) gozdnega mladja med popisi 2010, 2014 in 2017</i>	45
<i>Grafikon 3/D-SP: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja</i>	51
<i>Grafikon 4/D-SM: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah</i>	59

KAZALO KART

<i>Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote in krajinski tipi</i>	13
<i>Karta 2: Pregledna karta lastništva</i>	23
<i>Karta 3: Pregledna karta lovišč</i>	26

POVZETEK

V gozdnogospodarski enoti Cerklje prevladujejo zasebni gozdovi in gospodarska kategorija večnamenski gozdovi. Varovalnih gozdov je 11,4 %, kar nakazuje na težke reliefne razmere v GGE. Površina gozda se je glede na predhodni načrt zmanjšala za 76,91 ha.

Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha) - LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	6.415,26	424,64	374,11	7.214,01
Delež (%)	88,9	5,9	5,2	100,0

Gozdni fondi, lesna zaloga in prirastek so se glede na pretekli načrt povišali. Z zvišanjem lesne zaloge in prirastka, se je povišal tudi možni posek. Gozdni fondi in možni posek so se povišali kljub sanaciji žledoloma, ki je gozdove poškodoval v februarju 2014, kateremu je sledil še povečan posek iglavcev, zaradi sanacije podlubnikov. Odpravljanje posledic žledoloma iz leta 2014 bo potekalo še v naslednjih letih.

Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	6.394,50	127,1	182,6	309,6	4,06	4,23	8,29	24,0	23,7	23,9	89,1
Varovalni gozdovi	819,51	32,6	189,2	221,8	1,00	5,26	6,26	16,8	14,0	14,4	51,0
Skupaj vsi gozdovi	7.214,01	116,4	183,3	299,7	3,71	4,35	8,06	23,8	22,6	23,1	85,8
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	5.837,18	131,6	181,5	313,1	4,20	4,19	8,39	24,2	24,0	24,1	89,9
Varovalni gozdovi	578,08	38,2	183,4	221,7	1,17	5,18	6,35	16,9	13,8	14,3	50,1
Skupaj vsi gozdovi	6.415,26	123,2	181,7	304,9	3,93	4,28	8,21	24,0	23,1	23,5	87,1
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	354,62	92,2	193,0	285,2	2,83	4,50	7,33	21,9	21,7	21,8	84,9
Varovalni gozdovi	70,02	37,9	149,9	187,8	1,20	4,44	5,64	18,0	10,3	11,9	39,5
Skupaj vsi gozdovi	424,64	83,3	185,9	269,2	2,56	4,49	7,05	21,7	20,2	20,7	78,9

Med funkcijami gozda ostajajo pomembne tako ekološke, socialne, kot tudi proizvodne funkcije. Med ekološkimi so zlasti pomembne varovalna funkcija in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Preglednica D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja		2. stopnja		3. stopnja		Skupaj
	ha	%	ha	%	ha	%	
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	1.234,57	16,0	1.576,39	20,4	4.922,76	63,7	7.733,72
Hidrološka funkcija	495,95	6,4	598,57	7,7	6.639,20	85,8	7.733,72
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	236,33	3,1	3.077,94	39,8	4.419,45	57,1	7.733,72
Klimatska funkcija	0	0,0	0	0,0	7.733,72	100,0	7.733,72
Zaščitna funkcija	585,39	100,0	0	0,0			585,39
Higiensko-zdravstvena funkcija	0	0,0	0	0,0	7.733,72	100,0	7.733,72
Rekreacijska funkcija	257,01	3,3	57,8	0,7	7.418,91	95,9	7.733,72
Turistična funkcija	314,81	4,1	0	0,0	7.418,91	95,9	7.733,72
Funkcija varovanja naravnih vrednot	51,49	10,4	445,86	89,6			497,35
Poučna funkcija	3,14	0,0	0	0,0	7.730,58	100,0	7.733,72
Lesnoproizvodna funkcija**	6.410,64	88,9	803,37	11,1	0	0,0	7.214,01
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	0	0,0	31,42	100,0			31,42
Lovnogospodarska funkcija	32,20	100,0					32,20
Funkcija varovanja kulturne dediščine	0	0,0	132,53	100,0			132,53

*Gozdni prostor je gozd skupaj s površinami, funkcionalno povezanimi z gozdom.

**Lesnoproizvodna funkcija se določa na površini gozda.

V strukturi možnega poseka prevladuje pomladitveni posek. Velik delež imajo tudi redčenja. Med vse vrste sečenj je umeščen tudi znaten delež možnega poseka, ki predstavlja nadaljevanje odpravljanja posledic žledoloma in zajema posek poškodovanih dreves.

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka za GGE

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
Iglavci	m ³	87.594	112.147	0	93	0	0	199.834	23,8	74,7
	%	43,8	56,2	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	140.684	152.953	0	5.194	0	0	298.831	22,6	95,2
	%	47,1	51,2	0,0	1,7	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	228.278	265.100	0	5.287	0	0	498.665	23,1	85,8
	%	45,8	53,1	0,0	1,1	0,0	0,0	100,0		

Preglednica NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	59,02	3,90	1,82	64,74
Priprava tal	ha	22,08	0,35	0,00	22,43
Sadnja	ha	43,32	3,91	0,19	47,42
Obžetev	ha	238,69	11,79	1,15	251,63
Nega mladja	ha	144,51	6,39	1,48	152,38
Nega gošče	ha	194,15	2,84	1,04	198,03
Nega letvenjaka	ha	70,46	2,09	0,22	72,77
Nega ml. drogovnjaka	ha	333,58	14,56	6,73	354,87
Zaščita s premazom	ha	119,24	8,62	0,56	128,42
Vzdrževanje travinj	ha	122,80	0,00	0,00	122,80

Glede na usmeritev, da je potrebno prednostno odpraviti posledice žledoloma, se na to navezujejo tudi gojitvena dela. Prevladujejo nega mladja, nega gošče in obžetev.

Površina za sadnjo se nanaša predvsem na izboljšanje zasnov na pomlajenih površinah ter izpopolnitve jeder, ki so nastala zaradi sanacije žledoloma in sanacije napada podlubnikov. S sadnjo se bo ohranjala tudi ustrezna mešanost drevesnih vrst (smreka), oziroma ohranjalo delež iglavcev.

V nego mlajšega drogovnjaka so zajete predvsem površine mlajših drogovnjakov, ki niso bile sanirane po žledolomu in sestoji drogovnjakov, ki so pomanjkljivo negovani ali nenegovani.

UVOD

Pričujoči gozdnogospodarski načrt je sedmi po vrsti, ki zajema gozdove v sedanjih mejah GGE Cerčno. Prvi gozdnogospodarski načrt, ki je zajemal večino gozdov v sedanjih mejah GGE, je bil izdelan že leta 1964.

Pretekla dva načrta sta bila izdelana po sprejetju novega Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih (1998), zato so metode pri zbiranju in obdelavi podatkov povsem primerljivi s pričujočim načrtom. Pri zbiranju podatkov pa so bili uporabljeni nekateri kvalitetnejši pripomočki (GPS naprave, barvni DOF-5, DKN, raba tal), iz zaporednih meritev na stalnih vzorčnih ploskvah pa smo izboljšali oceno prirastka. Pred desetletjem so bile že primerljivo obdelane funkcije gozdov, zastavljeni so bili rastiščnogojitveni razredi in mreža kontrolnih vzorčnih ploskev. Zato pričujoči načrt tako pri zbiranju in obdelavi podatkov, kot pri usmeritvah temelji na preteklih, zlasti zadnjem načrtu in gre vsebinsko za obnovo gozdnogospodarskega načrta, vendar je bilo potrebno cilje, usmeritve in ukrepe prilagoditi obsežni sanaciji žledoloma 2014, ki je GGE močno prizadel.

Sedanji načrt je izdelan skladno s Pravilnikom (2010), ki je glede izdelave načrtov GGE vsebinsko in metodološko povsem enak kot Pravilnik iz leta 1998, pri ciljih, usmeritvah in ukrepih pa smo upoštevali tudi gozdnogospodarski in lovskogojitveni načrt GGO Tolmin (2011), novo Resolucijo o nacionalnem gozdnem programu (2007) ter Operativni program upravljanja območij Natura 2000 (2006), po katerem je pričujoči načrt pomemben za prilagojeno gospodarjenje z gozdovi vključenimi v Natura 2000.

V načrtu so uporabljene nekatere okrajšave, ki pomenijo:

ZG - Zakon o gozdovih (1993), **Pravilnik** - Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo, **RGR** - rastiščnogojitveni razred, **GGO** - gozdnogospodarsko območje, **GGN** - gozdnogospodarski načrt, **GGE** - gozdnogospodarska enota, **ZGS** – Zavod za gozdove Slovenije, **EPO** – ekološko pomembno območje, **SPA** – Special protected area (Posebna območja varstva – Evropska Direktiva o pticah), **SAC** - Special Areas of Conservation (Posebna varstvena območja – Evropska Direktiva o habitatih).

V tekstu imajo preglednice in tabele navedeno okrajšavo preglednice po Pravilniku. Na nivoju Zavoda za gozdove Slovenije je bilo dogovorjeno za nekatere dodatne oziroma preoblikovane preglednice s predznakom **D-**. Na nivoju GGE so bile dodane še nekatere preglednice in grafikoni, ki dodatno pojasnjujejo nekatere posebnosti območja; te imajo predznak **N-**.

Slika 1: Osrednji del GGE Cerčno

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

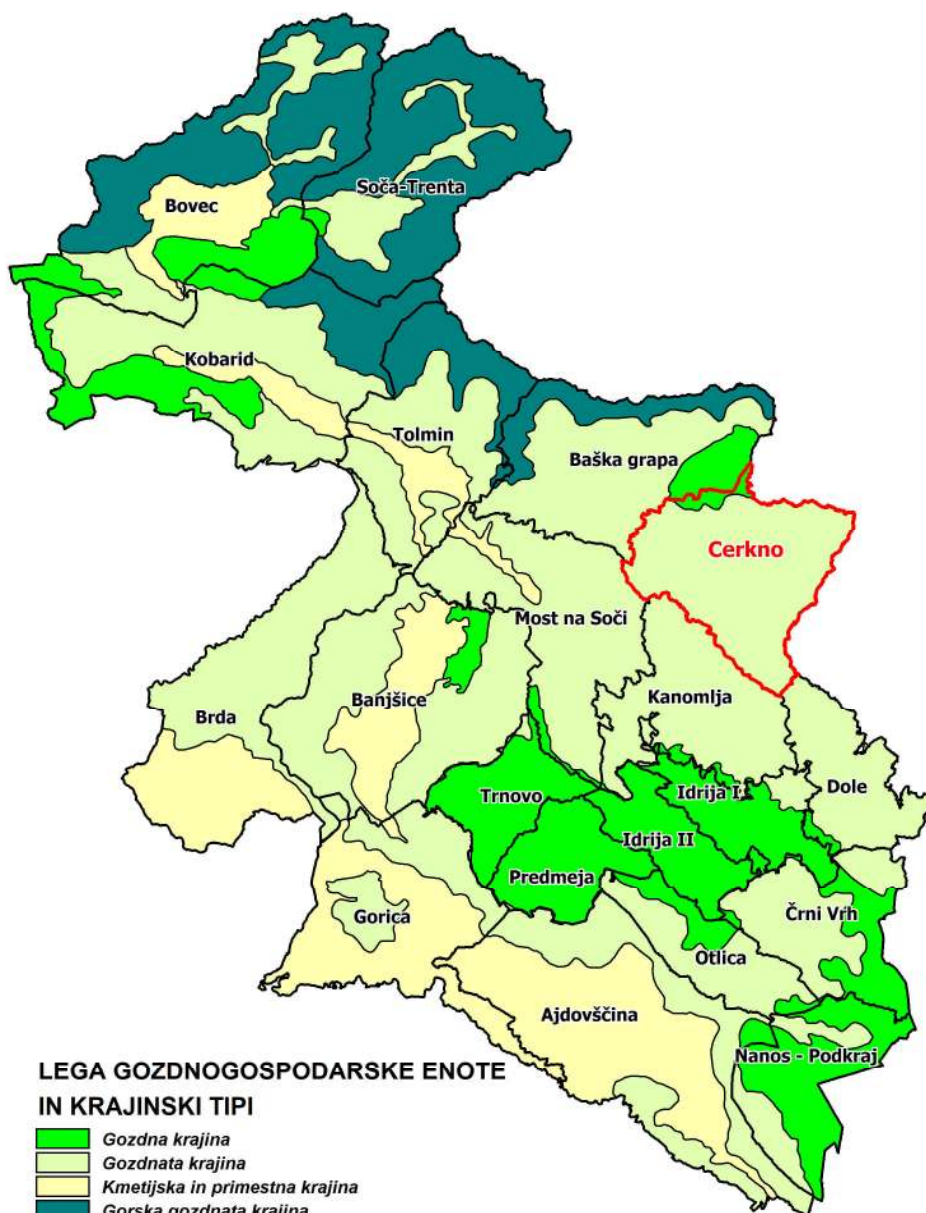
1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

GGE Cerčno leži v vzhodnem predelu OE Tolmin. Od juga proti jugozahodu jo omejuje reka Idrijca, na zahodu pa Bukovski vrh in Šentviška planota. Proti severu se razprostira hribovit svet, ki postopoma pridobiva predalpski značaj. Na severu GGE omejujejo pobočja Porezna in Črnega Vrha. Vzhodni del GGE sega do Bevkovega vrha in Podlanišča. V središču GGE leži Cerčno, ki predstavlja osrednjo kotlino v GGE.

Celotno območje GGE se nahaja v občini Cerčno. GGE obsega trinajst katastrskih občin.

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote in krajinski tipi

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra K.O.	Katastrska občina	Pov. K.O. v GGE	Pov. gozda K.O. v GGE	Opomba
CERKNO			11.004,13	7.214,01	
	2337	BUKOVO	1.114,34	838,97	
	2338	JESENICA	666,61	532,54	
	2339	GORJE	1.140,26	736,6	
	2340	LABINJE	549,06	370,35	
	2341	DOLENJI NOVAKI	412,72	273,89	
	2342	GORENJI NOVAKI	1.224,58	787,53	
	2343	PLANINA	1.028,78	603,12	
	2344	CERKNO	1.047,24	593,56	
	2345	ZAKRIŽ	365,65	217,95	
	2346	OREHEK	388,30	265,8	
	2347	POLICE	482,90	350,09	
	2348	REKA-RAVNE	771,12	523,37	del
	2350	OTALEŽ	1.812,57	1.120,24	del
		Skupaj	11.004,13	7.214,01	

1.1.2 Relief

Območje GGE je prehodnega značaja, kjer sta zastopani tako predalpska kot dinarska zgradba terena. Na oblikovnost reliefa vplivajo tektonske prelomnice (Idrijska, Cerkljanska in Kranjska prelomnica) ter peštra geološka podlaga, kjer prevladujejo triadne plasti. Razgiban, hribovit svet vzdolž reke Cerknice in spodnjega toka Idrijce imenujemo Cerkljansko hribovje.

Cerkljansko hribovje proti severu postaja vedno bolj del slovenskega predalpskega sveta. Geografske značilnosti tega ozemlja se hitro spreminjajo tako v horizontalni kot vertikalni smeri. Glavne morfološke značilnosti Cerkljanske so določene z dolino reke Idrijce in njenim glavnim pritokom reko Cerknico. Idrijca je globoko vrezala dolino med okoliške planote. Najnižja točka v GGE je pri Stopniku (okoli 250 m n.v.), najvišja pa na vrhu Porezna (1632 m n.v.).

Na desnem bregu Idrijce se razteza greben Bevkovega vrha (1051 m), ki preko Cerkljanskega vrha zavije proti severu in se preko sedla Kladje (787 m.) nadaljuje v masiv Škofja (973 m). Reka Cerknica teče v smeri od severovzhoda proti jugozahodu in ločuje enoto na dva dela. Na severu se Cerkljanska konča z visokimi hribi Kojce (1303 m), Ritovšce (1256 m), Porezna (1632 m), preko Cimprovke (1360 m), Črnega Vrha (1291 m) in Blegoša (1562 m). V južno pobočje Porezna je globoko vrezana dolina Zapoške. Zahodno od tu se teren prevesi v pobočja in planote pri Zakrižu, Ravnah in Policah, kjer se nahajajo grape večjih potokov Jesenice in Kozarske (Bukovska grapa).

Na pobočjih nad Cerknico, Zapoško in Orehovsko grapo ter na območju Cerkljanskega vrha in Kladja, so prisotni posamezni predeli z jarki vrezanimi v kislomatično podlago v in precejšnjimi nagibi. Na teh predelih obstaja nevarnost erozije, zlasti na območjih, kjer so prisotni tudi stranski vodotoki, ki predstavljajo pritoke glavnih vodotokov v GGE. Načrtovanje sečnje in gradnje gozdnih prometnic v teh predelih zahteva večjo pozornost z vidika preprečevanja erozije.

1.1.3 Podnebne značilnosti

Klima na Cerkljanskem je na prehodu med mediteranskimi vplivi, ki prihajajo po dolini reke Idrijce in pravim celinskim podnebjem hribovitega dela predalpskega sveta. Klima sooblikuje vegetacijo določenega območja. Gozdna vegetacija v GGE Cerkno kaže, da ima večina ozemlja GGE značilnosti predalpskega fitoklimatskega teritorija. V južnem delu GGE se odraža vpliv sosednjega interferenčnega fitoklimatskega teritorija, ki prevlada na idrijskem. Jugozahodni in zahodni deli območja so pod vplivom submediteranskega podnebja, ki prehaja po dolini Idrijce in Cerknice. V teh predelih mestoma vladajo podnebne razmere, ki so značilne za submediteransko alpski fitoklimatski teritorij.

Količine padavin v GGE so visoke in naraščajo z nadmorsko višino. Povprečne letne padavine v nižinskem in predgorskem svetu se gibljejo med 1600 in 1800 mm letno (Cerkno: 1745 mm), v gorskem svetu med 1800 in 2100 mm (Dolenji Novaki: 1962 mm) in v visokogorskem svetu med 2000 in 2300 mm (Bukovo: 2007 mm). Razpored padavin tekom leta je precej enakomeren in je za rastlinstvo ugoden. Padavinski minimum nastopi v februarju, maksimum pa jeseni (september, oktober). V zimskih mesecih zapade v višjih legah precej snega (nad 1500 m n.v.). Tu predstavljajo snežne padavine tretjino do polovico letnih padavin, sicer je snežnih padavin (december, januar, februar) okoli 22 % letnih padavin. Prva slana se pojavi konec septembra (izjemoma že avgusta), zato je možnost pozebe vegetacije precejšna. Občasno to območje mestoma prizadene žled. Pojavlja se pozno jeseni in pozimi, ko vlažni sredozemski tokovi prinesejo obilne deževne padavine, ki padejo v jezero hladnega zraka v dolinah Idrijce in njenih pritokov.

Žled ni vsakoleten pojav v teh gozdovih, najbolj ogrožen del gozdov v GGE je v predelu med 700 in 1100 metrov nadmorske višine. Največja škoda nastane v bukovih gozdovih, starih od 40 do 90 let.

Žled nastaja zaradi posebnega razvoja vremena. Nastane zaradi toplotnega obrata v ozračju. Topel in vlažen zrak se zaradi vzpenjanja preko gorskih pregrad ohlaja pri čemer prihaja do izdatnih padavin, dežja, ki pada v jezero mrzlega zraka spodaj za pregradami. Dežne kaplje se na tej poti podhladijo. Ko padejo na trdno površino vej ali debel dreves ali na tla, takoj primrznejo. Če mrzel ali celo podhlajen dež pada na drevesa dalj časa in v večji količini, se ledena obloga veča in debeli ter tako postaja vse težja. Zato se veje in debla upogibajo, lomijo in rušijo.

Škode v gozdovih nastanejo z uničenjem posameznih stebel, šopov, skupin, manjših in večjih gnezd in izjemoma tudi celih gozdnih sestojev.

Zaradi velikih količin nakopičenega ledu na vejah in deblih se le ta lomijo, ponekod pa velike količine ledu na plitvih tleh strmih pobočij izruvajo drevesa s koreninami vred. Pri tem pogosto pride do verižnega podiranja dreves v pasovih, ki ga sprožajo padajoča drevesa z udarci na sosednja drevesa. Poleg statičnih obremenitev zaradi teže ledenih oblog torej prihaja tudi do dinamičnih obremenitev.

Največjo škodo ponavadi utrpijo srednjedobni bukovi gozdovi med 40 in 90 letom starosti, zaradi velike vitkosti in ekscentričnosti debel. Mlajša drevesa utrpijo manj škode, ker se pod težo ledu nagnejo, po ujmi pa se ponovno zravnaajo zaradi večje elastičnosti. V starejših bukovih sestojih so škode sicer ravno tako velike, vendar manjše kot v srednjedobnih sestojih. Staro drevje je močnejše in se zaradi tega manj upogiba pod težo ledu, ampak se pri večji obremenitvi zlomi.

Škoda, ki jo povzroči žled je lahko zelo velika in ima različne razsežnosti. Drevje, ki je poškodovano, zlomljeno, ima manjšo vrednost ali pa je lahko celo neuporabno in neprimerno za spravlanje iz gozda. Drevje, ki še ni doseglo dovolj visoke starosti in je poškodovano je potrebno prej spraviti iz gozda, zato nastane škoda tudi zaradi izpada vrednosti, ki bi ga sicer prineslo odraslo drevje v prihodnosti. Poškodovano drevje predstavlja večjo nevarnost za napad škodljivcev (glive, insekti), ki se nato lahko preselijo tudi na bolj zdrava drevesa. Žled in polomljeno drevje lahko poškoduje infrastrukturo, daljnovode, objekte, ceste, zaradi česar so potrebne hitre sanacije.

Žled poškoduje reproduktivni del krošenj, zato poleg kompletnega izpada drevja večina še stoječega ne prispeva več k izmenjavi genetskega materiala. Velikost efektivne populacije, ki se medsebojno oprašuje, je zmanjšana, zato bo z vidika ohranjanja ali povečevanja genetske pestrosti bodočega gozda potrebna spolnilitvena sadnja.

Pri sanacijah žledolomov je potrebna velika pazljivost pri delu v gozdu. V takšnih razmerah drevje leži križem po gozdu in je prepleteno med sabo. Posamezna debla so lahko zelo napeta in že ob najmanjšem posegu udarijo v težko predvidljivo smer. Delo večinoma poteka tudi precej počasneje, ker so učinki manjši zaradi potrebne večje pazljivosti in zagotavljanja varnosti.

Bolj redko povzročajo škodo viharji. Za spodnji višinski pas je značilen tudi moker sneg zgodaj jeseni ali pozno pomladi.

1.1.4 Hidrološke razmere

Glavne hidrološke značilnosti v GGE Cerkno so določene z dolino reke Idrijce in njenim glavnim pritokom reko Cerknico. Idrijca je vrezala globoko dolino med planote v okolici.

Povodje reke Cerknice obsega glavno strugo, ki se vije izpod Črnega Vrha na severovzhodu GGE do Želina na jugu. Na svoji poti se sreča s stranskimi pritoki potokov. Največji med njimi so Črna v Dolenjih Novakih, Čerinščica izpod Velikega in Malega Njivča, Trševka pod Poljanami, v Cerknem pa se v strugo Cerknice izlijejo Zapoška, Oresovka in Zajegrščica.

Poleg reke Cerknice se v Idrijco izlivajo še številni drugi potoki, ki si od J proti JZ GGE sledijo v naslednjem zaporedju: Grda grapa na meji med GGE Dole in GGE Cerkno, Jaška grapa pod Jaznami, Luknjica in Volkova grapa (Zaganjalca), ki izvirata pod Cerkljanskim Vrhom, potok Jesenica, ki priteče po Orehovski grapi, Bukovska grapa, Žibernik, Poličankain Deberšček, ki predstavljajo mejo med GGE Cerkno in GGE Most na Soči.

Glavna odvodnica severozahodnega dela GGE je potok Porezen, ki se pod Hudajužno (izven GGE) izliva v reko Bačo.

Pomembna značilnost zahodnega dela GGE je razvodnica, ki poteka od Znojil na robu GGE, preko Jaškega griča, Kaludrovskega griča, Bevkovega Vrha, Cerkljanskega Vrha, čez Kladje, Vrata in greben Škofje do meje GGE v Podosojah. Od juga proti severu si na tem območju sledijo zgornji deli potokov Kocijanova grapa, Podosojnica, Podjelovščica in Podplečica, ki so del porečja reke Sore, sicer pritoka Save. Kamnine v katerih se razvije kraška poroznost so predvsem apnenci. Znana kraška jama je v Ravnah pri Cerknem. Izviri iz apnencev imajo ponekod kraški hidrološki režim z velikim in hitrim nihanjem pretokov (Zaganjalčnica v Volkovi grapi). Večjih kraških vodonosnikov na Cerkljanskem ni.

Glavni vodotoki imajo kratke pritoke, ker so se ohranili v ozkem vododržnem pasu, medtem ko so na ozemlju na apneni podlagi povečini izginili v zakraselo podlago. Značilnost vodotokov na območju GGE je njihov hudourniški značaj, ki je posebej izrazit na območju Orehovške grape, Cerknice, Zapoške in Čerinščice in njihovih stranskih pritokov, ki se zlivajo iz dolomitnih pobočij. Z namenom blaženja posledic hudourniškega značaja Zapoške in Cerknice, ob večjih deževjih, je bila v preteklosti regulirana struga skozi Cerkno.

Veliko padavin in dolomitna podlaga ter veliki nagibi narekujejo tudi ustrezno načrtovanje odvodnjavanja pri gradnji in vzdrževanju prometnic. Ker velika deževja pogosto poškodujejo prometnice, je potrebno zagotoviti ustrezno odvodnjavanje s številnimi prepusti, dovolj velikih dimenzij, ter zagotavljati njihovo pretočnost ter zagotoviti dobro očiščene koritnice.

Tu se nahajajo tudi izviri pomembni iz hidrološkega vidika, ki predstavljajo potencialni vir pitne vode, zlasti v okolici večjih naselij.

Pri gospodarjenju z gozdovi je zlasti potrebno upoštevati, da so struge potokov očiščene sečnih ostankov ter odmrlih debel in vej. Le te lahko ob večjih deževjih, neurjih, zelo ogrozijo naselja in infrastrukturo, kar se je posebej izkazalo v jeseni 2007, ko je cerkljansko prizadelo močno neurje. Takrat je bila zelo prizadeta tudi partizanska Bolnica Franja, kulturni spomenik velikega pomena.

1.1.5 Matična podlaga in tla

a) Matična podlaga

Ozemlje GGE Cerkno spada med geološko zapleteno območje. Glavne litološke skupine v GGE so naslednje¹:

Prevladuje karbonatna kameninska podlaga (dolomit in dolomitiziran apnenec). Ostale kamninske podlage, ki se bolj obsežno pojavljajo v GGE so še glinasti skrilavci, kremenovi peščenjaki, keratofir, piroklastiti, lapor in tufi.

b) Tla

Močno kisl distrična tla se pojavljajo v GGE na kamninah, kot so glinasti skrilavci, kremenovi peščenjaki, keratofir, piroklastiti in tufi (med Planino in Novaki, pri Ravnah, Reki).

¹ Vir: Atlas gozdnih tal, Urbančič in sodelavci, 2005

Nevtralna do zmerno kislila tla so v GGE precej pogosta in nastajajo na peščenjakih, apnencih, glinastih skrilavcih in konglomeratih (v okolici Novakov). Podobna tla se pojavljajo na različnih skupinah kamnin: apnencih, skrilavcih in laporjih (J od Porezna), peščenjakih, tufih in apnencih (pri Lanišu), laporjih, apnencih in dolomitih (SV od Cerknega) in podobnih sestavah tal.

Pokarbonatna bazična tla nastajajo na karbonatnih kamninah: apnencih (Porezen), apnencih in dolomitih (S od Bevkovega Vrha) in dolomitih (Police). Pokarbonatna tla nastajajo tudi na karbonatnih kamninah, ki vsebujejo primes rožencev (Kojca), Cimprovka.

Tla v nastajanju se pojavljajo na pobočnih gruščih in aluvialnih nanosih ob Idrijci.

Glede na razvoj tal ločimo več talnih tipov.

Litosoli so razširjeni na karbonatnih kamninah na strmih pobočjih, poraslih z varovalno vegetacijo (*Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje*). To so plitva tla s slabo razvitim humusnim horizontom. Precej so podvržena eroziji.

Rendzine se razvijajo na karbonatni matični podlagi. Imajo globlji humusni horizont, ki zadrži več vode. Takšna tla najdemo na pobočjih v združbah *Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje* in *Osojno bukovje s kresničevjem*.

Pokarbonatna rjava tla so razvitejši tip tal na karbonatnih kamninah. Poleg humusnega horizonta imajo razvit akumulativni horizont. To so tla bolj produktivnih klimazonalnih gozdnih združb (*Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje*, *Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico*) in obsegajo približno tretjino gozdne površine.

Evtrična rjava tla so razvita tla na karbonatnih kamninah ali na kamninah bogatimi z bazami. Imajo podobne kemične lastnosti kot pokarbonatna rjava tla in so prav tako precej razširjena v klimazonalnih združbah v GGE.

Rankerji so redkejši tip gozdnih tal. Nastopajo na silikatnih kamninah, v višjih legah na strmih pobočjih. So slabo razvita tla s plitvim humusnim horizontom, slabšo rodovitnostjo in majhno zadrževalno sposobnostjo za vodo. Pojavljajo se fragmentarno na ekstremnih rastiščih, družno s kislimi rjavimi tlemi.

Distrična rjava tla so v GGE zelo razširjen tip tal na nekarbonatnih kamninah. So produktivna tla s humusnim in akumulativnim horizontom, vendar s precej labilnimi kemičnimi in fizikalnimi lastnostmi. Kisla rjava tla prevladujejo na rastiščih kisljih in zmerno kisljih bukovih gozdov.

1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost

Za cerkljansko hribovje, kjer se razprostira GGE Cerkno, je značilna velika gozdnatost. Ta svet s kar 66 % gozdne površine presega povprečje v Sloveniji. Od skupne površine, 11007 ha, je gozdov 7214 ha.

V GGE se pojavljata dva različna tipa krajin, ki se razlikujeta po načinu rabe prostora, naravnih značilnostih ter deležu gozda.

Gozdna krajina (5%) vključuje območje v gorskem in subalpinskem vegetacijskem pasu, ki poleg gozda vključuje tudi naravna travinja, gorske pašnike in skalovja. Takšen tip krajin se v GGE nahaja na pobočjih Porezna. V teh predelih je gozdnatost več kot 85 %.

Večji del GGE spada v gozdnato krajino, kjer se gozd mozaično prepleta z drugimi večinoma kmetijskimi rabami tal in pokriva 95% površine. To so območja v nižinskem, gričevnatem, podgorskem delno tudi gorskem pasu.

Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)

Tip krajine	Površina gozda (ha)	Celotna pov. (ha)	Gozdnatost (%)	Delež gozda (%)
Gozdna	353,90	414,98	85,28	4,91
Gozdnata	6.860,11	10.589,15	64,78	95,09
Skupaj	7.214,01	11.004,13	65,56	100,00

Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	11.004,13	100,00
Gozd	7.214,01	65,56
Ostala gozdna zemljišča	34,8	0,32
- daljnovodi	34,8	0,32
Ostali gozdni prostor	484,91	4,41
- pobočni grušči	4,03	0,04
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	397,86	3,62
- zaraščajoče površine	83,02	0,75
Skupaj gozdni prostor	7.733,72	70,28
Negozdni prostor	3.270,41	29,72

Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Zaradi lege ima vegetacija GGE dinarsko predalpski značaj. Glede na višinski razpon (250 do 1632 m n.v.), ležijo gozdovi GGE v predgorskem, gorskem in visokogorskem vegetacijskem pasu.

GGE je bila fitocenološko kartirana leta 1984 (Mihej et al., 1984).

Gozdne združbe so razvrščene po skupinah rastišč, ki so povzete po Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov ².

Klimazonalne gozdne združbe

Iz nižjih predelov v hribovje si sledijo naslednje klimazonalne gozdne združbe:

Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje: uspeva v nižinskih predelih GGE - okrog Pluženj, Dolenjih Novakov, Zakojce ter Želina in vzdolž Idrijce, v pasu 300 do 750 m nadmorske višine. Prevladujejo mešani gozdovi bukve, hrasta, belega gabra in plemenitih listavcev s samostojno vneseno smreko. Uspevajo na zmernih nagibih, na karbonatni podlagi in mešani kamninski podlagi in srednje globokih tleh.

Primorsko bukovje: najdemo na manjših površinah v J predelih GGE, kjer je prisoten vpliv submediteranske klime. Uspeva na J pobočjih z večjimi nagibi na rendzinah in plitvih pokarbonatnih rjavih tleh, v pasu 550 do 1000 m n.m.v. Poleg prevladujoče bukve, ki je slabše rasti, uspevajo še termofilni listavci in rdeči bor. Manjše površine gozdov te združbe uspevajo v Otaležu in Orehku.

Predalpsko gorsko bukovje: uspeva na cerkljanskem v pasu 500 do 1050 m n.v. na Bukovem Vrhu, Jaškem griču, nad Jesenico, nad Gorjami, na Babi in drugje. Na pokarbonatnih rjavih tleh na zmerno strmih pobočjih uspevajo pretežno čisti bukovi gozdovi s primesjo plemenitih listavcev in skupinsko primesjo vnesene smreke.

Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico: uspeva v pasu 1100 - 1500 m n.v. na Poreznu, Robijah, Hoču, Cimprovki, Otavniku. Uspeva v vseh legah na strmih pobočjih in hrbtih, na karbonatni in mešani podlagi s plitvimi rendzinami. Prevladujejo pretežno čisti bukovi sestoji slabe rasti, ponekod z manjšo primesjo javorja. Večina teh gozdov ima pomembno varovalno vlogo.

² Vir: Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov, (Kutnar, L., Veselič, Ž. Daksobler, I., Robič, D., 2012).

Azonalne gozdne združbe

Razširjenost azonalnih združb je pogojena z lokalno klimo, reliefom, lego ali posebnimi talnimi razmerami.

Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje: razširjeno je na Cerkljanskem na prisojnih dolomitnih pobočjih po vsej GGE, več v Z delu GGE med 400 in 1000 m n.m.v.. Na plitvih, sušnih rendzinah uspevajo slabši semensko - panjevski sestoji s primesjo črnega gabra, malega jesena in mokovca. Termofilni bukovi gozdovi imajo pomembno varovalno vlogo.

Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico: je na Cerkljanskem najbolj razširjena združba. Razširjenost te združbe je vezana na mešano matično podlago bazičnih silikatov in silikatnih kamnin z vložki karbonatov. Pojavlja se po vsej GGE, na zaobljenih pobočjih med 300 - 1300 m n.v., največ v Planini, okolici Cerknega in v Gorenjih Novakih. Matična podlaga pogojuje zmerno razgiban relief in nastajanje srednje globokih, zmerno kislih tal. Na teh rastiščih uspevajo mešani semenski in panjevski gozdovi bukve z različnimi deleži primešane smreke in ostalih iglavcev ter plemenitih listavcev.

Kisloljubno bukovje z rebrenjačo: je na Cerkljanskem dokaj razširjena združba. Razširjenost je vezana na izrazito kisle kamnine (glinasti skrilavci, tufi, peščenjaki). Največ teh rastišč je v Planini, Gorenjih Novakih, med 300 in 1300 m n. m. v.. Na srednje globokih, kislih rjavih tleh pobočij z zmernimi nakloni uspevajo mešani, največkrat pa povsem zasmrečeni gozdovi smreke in bukve. Na manjšem delu teh rastišč je sestojno in skupinsko primešana jelka, posamič pa še macesen in plemeniti listavci. Rastišča imajo visoko proizvodno sposobnost, ponekod pa tudi labilne talne razmere.

Pobočno velikojesenovje: razširjenost aceretalne združbe plemenitih listavcev je omejena na ožja območja gozdov ob vodotokih med 300 in 900 m n.m.v.. Sestoji plemenitih listavcev uspevajo na svežih, hranilno bogatih rjavih tleh. Plemenitim listavcem je primešana bukev; ohranjeni in negovani sestoji so dobre kakovosti.

Osojno bukovje s kresničevjem: uspeva na strmih, hladnih pobočjih severnih leg v n.v. 400 - 800 m. Največ gozdov te združbe se nahaja v S in SZ delu GGE (Bukovo, Police). Na dolomitih in apnencih se na strmih pobočjih razvijejo le plitva rjava tla. Prevladujejo čisti bukovi sestoji s posamično primesjo g. javorja, smreke, v. jesena, črnega gabra in skupinami vnešenih smrek. Na zelo strmih, skalovitih pobočjih in na plitvih rendzinah imajo ti gozdovi povdajeno varovalno funkcijo.

Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih združb v GGE po skupinah rastišč

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
21	vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja	0,12	0,0
61110	Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in veliko jesenov	0,12	0,0
25	podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	910,16	12,6
55110	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	910,16	12,6
26	podgorska bukovja na silikatnih kamninah	2.501,17	34,7
73110	Kisloljubno gradnovno bukovje	1.601,02	22,2
75110	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	900,15	12,5
27	gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešani	1.331,42	18,5
58110	Osojno bukovje s kresničevjem	358,18	5,0
63210	Predalpsko gorsko bukovje	854,34	11,8
68210	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	118,90	1,6
28	gorska in zgornjegorska bukovja na silikatnih kamninah	873,27	12,1
78110	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	873,27	12,1
30	javorovja, velikojesenovja in lipovja	196,20	2,7
60050	Podgorsko-gorsko lipovje	21,35	0,3
60120	Pobočno velikojesenovje	174,85	2,4
31	toploljubna bukovja	1.123,21	15,6
59110	Preddinarsko-dinarsko toplotoljubno bukovje	1.058,24	14,7
59310	Primorsko bukovje	64,97	0,9
32	gozdovi in grmišča toplotoljubnih listavcev	252,65	3,5
56310	Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	248,64	3,4
56520	Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	4,01	0,1
34	bazoljubna rdečeborovja in črnoborovja	8,68	0,1
62110	Bazoljubno rdečeborovje	8,68	0,1
36	jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah	17,13	0,2
77110	Jelovje s praprotni	13,47	0,2
79110	Kisloljubno gorsko jelovje	3,66	0,1
	Skupaj	7.214,01	100,0

Pregledna karta Skupine rastišč v GGE Cerkno v merilu 1:25.000 - v prilogi načrta

1.1.8 Živalski svet

Na področju GGE naravne življenjske razmere omogočajo obstoj in prisotnost številnih vrst prostoživečih živali.

Na celotni GGE je najštevilčnejša srnjad (*Capreolus capreolus*). Prehranske in bivalne razmere za srnjad so se bistveno izboljšale po letu 1970 z povečanim procesom zaraščanja senožeti in tudi kmetijskih površin. Prenos energije po drugi prehranjevalni verigi se je močneje povečal in vplival na biomaso srnjadi, ki se je predvsem gostila in tudi širila v prostoru. Ta proces se je pri srnjadi nadaljeval 25 let do okoli leta 1995, ko je srnjad dosegla svoj populacijski maksimum. Po tem letu so se predvsem prehranske razmere za srnjad nekoliko poslabšale. Dostopne hrane je bilo z rastjo gozda vedno manj in populacija je začela številčno upadati. Njena številčnost je bila do nedavnega v upadanju, vendar se trend številčnosti že povečuje. Prav tako pričakujemo, da se bo številčnost ustalila. Prehranske razmere za srnjad so dokaj ugodne. Jelenjad (*Cervus eleaphus*) je stalno prisotna na severozahodnem območju GGE. Jelenjad je del tolminske populacije predvsem v predelu LD Otavnik (Kojca) pa tudi del jelovške populacije, ki občasno prehaja v GGE na njenem severnem delu v LD Porezen. Jelenjad je v številčnem porastu, kar še zlasti velja za tolminsko populacijo. Jelen je prebivalec gozdov in z večanjem deleža gozda se povečuje tudi populacija jelenjadi. Pri jelenjadi imamo opravka torej z obratnim procesom, kakor pri srnjadi. Z zmanjševanjem biomase srnjadi se povečuje biomasa jelenjadi, saj so prehranske in bivalne razmere z večanjem deleža gozda in vraščanjem gozda v starejše razvojne faze vedno bolj ugodne za jelenjad. Prehranske in bivalne razmere so v GGE za jelenjad ugodne. Pomembne pašne površine za jelenjad v GGE

so na travnikih na Kojci, Otavniku, Poreznu ter v oklici kmetijskih površin (Bukovo, Zakojca, Police, Orehek, Ravne, Gorenji in dolnji Novaki, Poče, Kladje, cerkljanski vrh, Otalež Jazne). Na območju celotne GGE je jelenjad v številčnem porastu, kar se v zadnjih letih pozna tudi z lokalno omejenimi večjimi škodami na gozdnem mladju (lupljenje).

Gams (*Rupicapra rupicapra*) je mozaično prisoten na celotnem območju GGE. Prisoten je od najnižjih (dolina reke Idrijce, Cerknice) do najvišjih (Porezen) predelov. Poleg skoraj celotnega območja LD Otavnik in širšega območja Porezna, naseljuje še Drnovo, Veliki in Mali Njivč, V obrobje GGE (Lipajce, Tiče brdo), Baba, Straža in Grašca. Številčnost populacije gamsa je na vsem območju stabilna. Procesi glede prehrabnih in bivalnih razmer pri gamsu niso tako intenzivni, kakor pri srnjadi in jelenjadi. Prehrabne in bivalne razmere v gozdovih so prav tako ugodne za gamsa, zlasti na bolj strmih in skalovitih predelih. Vsekakor so danes prehrabni in bivalni pogoji za gamsa ugodni in omogočajo razvoj populacije vsaj v takšnem obsegu, kakor je danes.

Divji prašič (*Sus scrofa*) je izrazita vrsta, za katerega so postale bivalne in prehrabne razmere izrazito ugodne skozi ves proces zaraščanja in tvorbe novega gozda. Številčnost prašiča se je povečala in prostorsko razširila tako zaradi ugodnih razmer, kakor tudi zaradi načina gospodarjenja s to vrsto. Če je še nekaj let nazaj veljalo, da se pojavlja predvsem sezonsko, v poletnih mesecih, pa so v zadnjem času škode po divjih prašičih, predvsem na kmetijskih površinah, prisotne čez celo leto. Pri prašiču so ponekod prehrabne in bivalne razmere botrovale pravi ekspanziji divjih prašičev. Obsežna zaraščena področja nudijo prašičem predvsem mir in zatočišče. Problem ekspanzije je tudi širitev prašičev v habitate, ki so zanje povsem neprimerni. To je predvsem visokogorje, kamor prašiči v zadnjem času kar pogosto vdirajo in posledično puščajo sledove v okolju, predvsem na pašnih planinah. Prehrabne in bivalne razmere so danes za prašiča zelo ugodne in brez ustreznega gospodarjenja z prašičem lahko pričakujemo nadaljnjo rast populacije in s tem povečevanje vedno večjih škod predvsem na kmetijskih površinah.

Poljski zajec (*Lepus europaeus*) je sicer prisoten na celotnem območju GGE, vendar je njegova številčnost še vedno v rahlem upadanju. Poljski zajec pa je vrsta divjadi na katero so spremembe v okolju, kakor so opisane v tem poglavju, izrazito negativno vplivale. Z zmanjšanjem kmetijskih površin, z zmanjšanjem odprtih travnatih površin se je življenjsko okolje za zajca zelo spremenilo in to v izrazito negativnem smislu. Konstanten upad beležimo, ko se je intenzivneje začel proces zaraščanja. Od tedaj dalje se je poljski zajec prilagodil prehrabnim in bivalnim razmeram in ostal številčno na približno enakem nivoju vse do današnjih dni.

Od psov je najštevilčnejša lisica (*Vulpes vulpes*), ki je zelo množično prisotna na celotni GGE. Zaradi visoke številčnosti je podvržena tudi vplivom bolezni garjam in steklini.

Medved (*Ursus arctos*) je v GGE prisoten le občasno. GGE spada v tako imenovano robno področje, ki obkroža medvedov osrednji življenjski prostor. Na to območje občasno prehajajo medvedje iz osrednjega področja na jugu GGE. V zadnjem času pa se pogosteje pojavlja na S delu GGE (Gorenji Novaki, Porezen, Otavnik). Prisotnost medveda je včasih pogojena z manjšimi škodami na domači živini, čebelah ali pridelkih (silažne bale). Z večanjem deleža gozda in vraščanjem gozda v starejše razvojne faze so za medveda ugodne razmere znotraj celotne GGE. Prehranske in bivalne razmere so za medveda ugodne tudi zaradi velike naravne ohranjenosti GGE, zaradi ohranjenega naravnega deleža plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst (mokovec, jerebika) in velikega potenciala naravnega pomlajevanja vseh naravnih drevesnih vrst na območju GGE.

Od mačk sta v GGE zastopana tako divja mačka (*Felis silvestris*) kot tudi ris (*Lynx lynx*). Obe vrsti sta zelo redki, ris se pojavlja le občasno.

Med kunami je največ kune belice (*Martes faina*), katere številčnost je še v porastu, med ostalimi pa najdemo še kuno zlatico (*Martes martes*), dihurja (*Mustela putorius*), jazbeca (*Meles meles*), hermelina (*Mustela erminea*) in podlasico (*Mustela vulgaris*).

Obravnavano območje je del robnega življenjskega prostora velikih zveri, risa medveda in volka. Ugodne habitatne razmere za te vrste zagotavljajo tudi ohranjene posamezne travnate površine znotraj gozda, večinoma ohranjena naravna sestava drevesnih vrst gozdnih združb v celotni GGE, ugodno naravno pomlajevanje naravnih drevesnih. Ugodno je tudi stanje odmrlih

dreves, ki jih je več kot 3% (v GGE kar 10 %) od celotne lesne zaloge. Odmirajočih dreves in sušic, predvsem odraslega drevja je precej tudi nad 30 cm prsnega premera.

Med gozdnimi kurami najdemo v ohranjenih habitatih Porezna, Kojce, Otavnika in Črnega vrha še divjega petelina (*Tetrao urogallus*) in ruševca (*Lyrurus tetrix*). Gozdni jereb (*Tetrastes bonasia*) je prisoten na celotnem območju GGE, številčnost je zadovoljiva. Številčnost ruševca je dokaj stalna, divji petelin pa je vedno bolj redko prisoten.

Na območju prisotnosti divjega petelina so razmere z vidika ohranjanja oziroma primernosti habitata dokaj ugodne. Velik delež starih gozdov (nad 60% debeljakov in pomlajencev) in dokaj visok delež iglavcev, zagotavljajo razmere, ki jih je potrebno ohraniti tudi v bodoče. Habitat divjega petelina ogrožajo predvsem druge dejavnosti v gozdu, ki niso neposredno povezane z gospodarjenjem v gozdu ampak si včasih nasprotujejo. V tem primeru velja omeniti predvsem rekreacijo in turizem (smučišče Cerčno, rekreacija na območju Porezna kjer zlasti izstopata pohodništvo in nabiralništvo) ter paša na območju Porezna in Otavnika.

Med ujedami so stalno prisotne kanje, kragulji, sokoli in orli. Planinski orel (*Aquila chrysaetos*) pogosto zaide na S območje GGE, občasno tam tudi gnezdi.

Med vrani sta najštevilčnejša krokar in siva vrana. Številčnost krokarja je stalno v porastu.

V območju GGE so stalno ali pa sezonsko prisotni še kljunači, golobi grivarji, številne so sove in ptiči pevci.

GGE je tudi območje, ki je življenjski prostor nekaterih ogroženih vrst ptic, vezanih na gozdni prostor. V obravnavanem območju so prisotni divji petelin, gozdni jereb, kozača, koconogi čuk, črna žolna in sršenar. Med ostalimi redkimi in ogroženimi živalskimi vrstami so v tem gozdnem prostoru prisotne še bukov kozliček, mali podkovnjak ter metulj črtasti medvedek.

Metulj črtasti medvedek (*Calimorpha quadripunctaria*) naseljuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem in vrstno bogatimi travniki v bližini gozdov. Za prehrano gosencov so potrebne v gozdu in gozdnem robu v jeseni zlasti rastline iz rodov *Lamium*, *Urtica*, *Epilobium* in spomladi zlasti *Corylus*, *Rubus*, *Lonicera*, *Salix* in *Quercus*. Za prehrano odraslih osebkov so julija in avgusta potrebne v gozdovih, gozdnih robovih, jasad in travnikih ob gozdovih cvetoče medonosne rastline. Stanje vrste je ugodno.

Mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*) je najpogostejši v toplih zavetrnih dolinah poraslih z listopadnim drevjem ali večjim grmičevjem. Najbolj mu ustrezajo kraška območja. Na podstrešju cerkve sv. Katarine v Otaležu in sv. Jurija v Lazcu so porodniške kolonije malih podkovnjakov, okoliški gozdovi in travišča pa so prehranjevalni habitat. Prisoten je tudi na območju med Cerčnim, Zakrižem in Trebenčami. V glavnem so prehranjevalni habitat malih podkovnjakov, ki imajo v nekaterih cerkvah v tem območju ketišča. Živi do nadmorske višine 2000 m. Selitve od 0 do 100 km. Zimska zatočišča so globlji deli jam. Poletna zatočišča prevladujejo v podstrešjih stavb, zvonikov, redkeje jame. Prehranjevalni habitat so gozd, voda, pašniki. Hrana: je žužkojed, prevladujejo nočni metulji, mrežekrilci ter majhni hrošči. Območje dejavnosti je veliko okoli 250 ha. Stanje vrste je ugodno.

Ugodne habitatne razmere za te vrste zagotavljajo tudi odmrli drevesa. Ugodna je tudi večinoma ohranjena naravna sestava drevesnih vrst gozdnih združb v celotni GGE. Z vidika ohranjanja ugodnega stanja habitatov za te vrste je tudi, da se ne izvaja obnova gozdov s sadnjo s tujerodnimi in rastišču neprimernimi vrstami in da se ohranja pestra starostna struktura gozda s prepletanjem različnih razvojnih faz na manjših površinah.

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Od skupne površine, 11.007 ha, je gozdov 7.214,01 ha. Površina gozda se je v zadnjih desetih letih znižala za 1 %. To je posledica večjega poseganja v gozdni rob zaradi vzpostavljanja gerkov, ko je potrebno redno čistiti zaraščajoče površine na predelih, ki so namenjeni kmetijski rabi. Celotna GGE spada v občino Cerčno.

V GGE prevladujejo zasebni gozdovi (88,9%), državni in gozdovi lokalnih skupnosti zavzemajo skupno dobrih 11 odstotkov. Zasebni gozdovi obsegajo skupno 6415,26 ha in so razdeljeni med 2086 lastnikov. Povprečna zasebna posest znaša 3,10 ha.

Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	6.415,26	424,64	374,11	7.214,01
Delež (%)	88,9	5,9	5,2	100,0

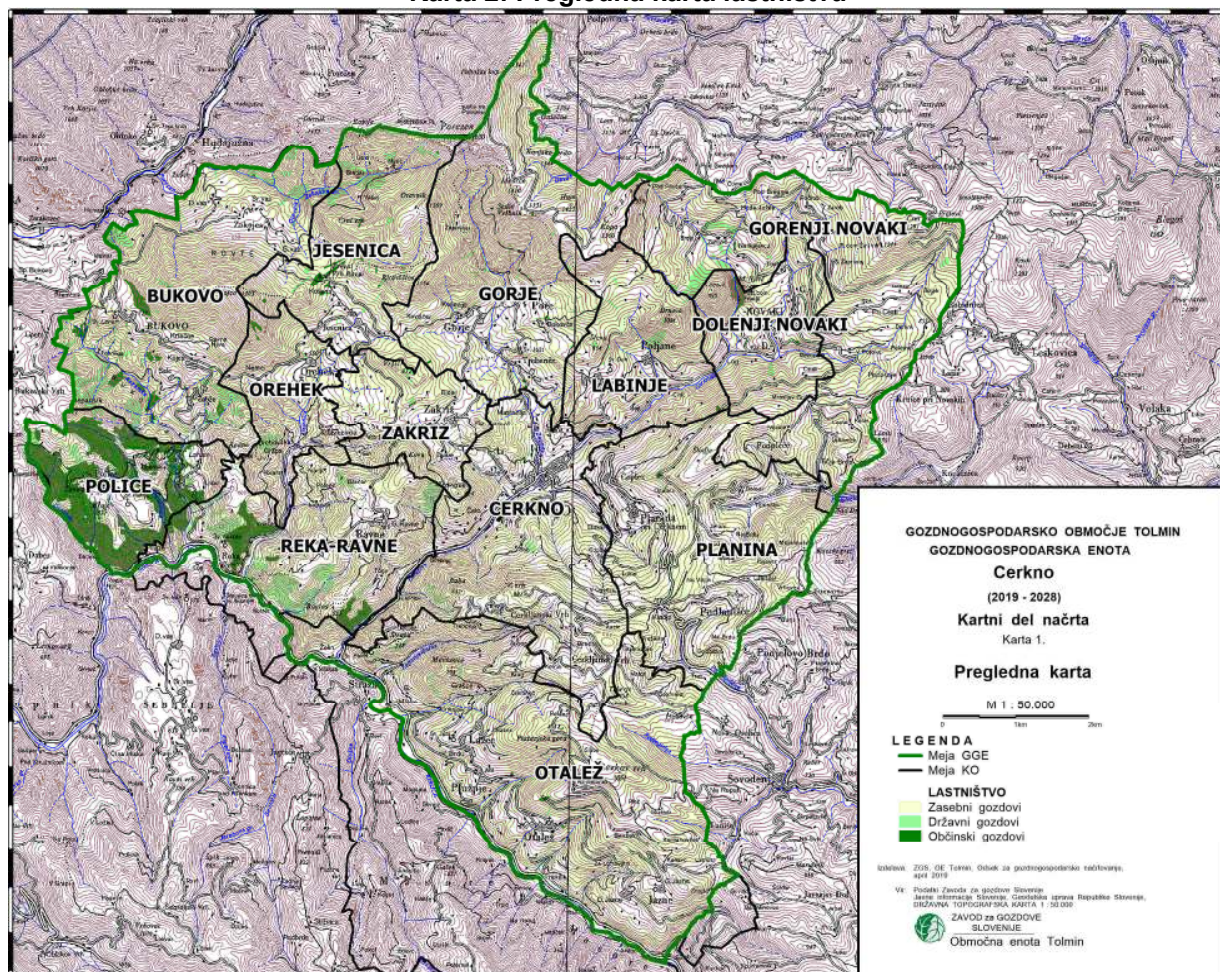
Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki)

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	Po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	51,55	51,55	4,62	4,62
1 do 5 ha	29,93	81,48	23,15	27,77
5 do 10 ha	9,72	91,20	21,90	49,67
10 do 30 ha	8,03	99,23	41,15	90,82
30 do 100 ha	0,77	100,00	9,18	100,00
nad 100 ha	0,00	100,00	0,00	100,00
Skupaj:	100,00	100,00	100,00	100,00

Preglednica 7/D-LS: Razvoj posestne sestave

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto-10	Delež (%) Leto 2018	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	13,8	44,44	1066	1066
1 do 5 ha	28,0	27,78	619	1685
5 do 10 ha	16,5	5,56	201	1886
10 do 30 ha	28,1	22,22	166	2052
30 do 100 ha	12,5	0,00	16	2068
nad 100 ha	1,1	0,00	0	2068
Skupna vsota	100,0	100,00	2068	2068

Karta 2: Pregledna karta lastništva

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Glede na precejšnjo poseljenost na območju GGE je na prvi pogled odprtost gozdnih površin s cestami ugodna. Tako lahko na vzhodnem, južnem in jugovzhodnem delu GGE (Cerkljanski vrh, Otalež, Novaki) ugotovljamo ugodnejšo odprtost kot na severnem in severozahodnem delu GGE (območje pod Poreznom, Kojce, Otavnika in Bukovega). Tu so tudi za gozdarstvo najtežji pogoji (strme lege, grape). Težave pri gradnji in upravljanju s prometnicami predstavlja tudi precejšnja količina padavin, ki lahko močno poškodujejo gozdne prometnice.

V GGE prevladuje traktorsko spravilo lesa, ki je tudi najbolj pogost način spravila pri večini lastnikov gozdov. Slabša odprtost s traktorskimi vlakami je še vedno problem v nekaterih predelih, sicer primernih za traktorsko spravilo, kar narekuje izgradnjo novih vlak v prihodnosti, skladno z načrtovanjem sečnje v teh predelih. Rekonstrukcija vlak je potrebna zlasti na starih vlakah na strmih predelih, ki so poškodovane zaradi erozije ter na predelih, kjer se že dalj časa niso uporabljale.

Konjsko spravilo se uporablja redko; konji po kmetijah predstavljajo le popestritev osnovne črede in dodatno turistično ponudbo kraja. Konjsko spravilo prevladuje pri redčenjih v drogovnjakih na strmih in težko dostopnih predelih GGE. Uporablja se predvsem za nošenje metrskih drv iz gozda do kamionske ceste, izvajajo pa ga večinoma najeta podjetja, ki izvajajo storitve s področja pridobivanja lesa.

Žično spravilo se uporablja na strmih in skalovitih predelih, kjer gradnja vlak ni racionalna oziroma je zaradi težkih terenskih pogojev celo nemogoča. Pred leti se je večinoma uporabljal le žični žerjav na kratke in srednje razdalje (do 400 m). Danes je žičnica prevladujoče mehanizirano spravilno sredstvo na strmih in težko dostopnih območjih. Delež žičnega spravila znaša 10 %, izvajajo pa ga večinoma najeta podjetja, ki izvajajo storitve s področja pridobivanja lesa.

V prihodnje je pričakovati tudi uporabo strojne sečnje na nekaterih bolj ugodnih predelih, ki so sicer primerni za traktorsko spravilo. V večini odsekov, kjer je možna strojna sečnja in spravilo, le te ni mogoče izvajati na celotni površini. Pod strojno sečnjo razumemo sečnjo in spravilo gozdnih lesnih sortimentov s stroji za sečnjo in spravilo – harvesterji (HV) in forvarderji (FV) kakor tudi vse oblike sečnje s HV v kombinaciji z žičnim in drugimi oblikami spravila lesa. V tem kontekstu razumemo in obravnavamo tudi traktorske prikolice z gozdarsko nakladalno napravo.

Preglednica 8/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	Ha	%	do 200m	200-400m	400-600m	600-800m	800-1200m	nad 1200m
S traktorjem	6.052,55	83,9	17,0	48,2	15,6	7,6	10,0	1,6
Z žičnico	1.161,45	16,1	6,4	23,6	29,0	5,6	15,0	20,4
Skupaj³	7.214,01	100,0	15,3	44,3	17,7	7,3	10,8	4,6
Ni odprto⁴	3.086,54	42,8						

ZG deli ceste v dve kategoriji: gozdne ceste namenjene gospodarjenju z gozdovi in gozdne ceste pretežno javnega značaja. Slednje omogočajo dostop do kmetij, prevoz šolske mladine in delavcev, kmetijsko in turistično dejavnost, dostop do izletniških in podobnih objektov (takšne ceste v GGE prevladujejo). Gozdne ceste niso opremljene in usposobljene za javni promet, čeprav jih praviloma lahko uporabljajo tudi (ne)gozdarski uporabniki. Gozdne ceste, ki nimajo javnega značaja so namenjene samo gospodarjenju z gozdovi in so večinoma zaprte z rampami in opremljene z opozorilnimi znaki – takih v GGE zaenkrat ni.

Produktivna odprtost gozdov znaša slabih 17 m/ha, kar uvršča GGE med slabše odprte v GGO. Ugotavljamo pa, da se odprtost glede na prejšnja leta praktično ni spremenila; gradenj gozdnih cest v zadnjih 10-ih letih skoraj ni bilo. Zgradila se je le cesta proti planini Otavnik, ki odpira del gozdov na temu območju. Dolžina zgrajenega odcepa gozdne ceste znaša 1,3 km.

Občina Cerkno vlaga precejšnja sredstva v prometno infrastrukturo. Mnogo lokalnih cest in krajevnih poti je posodobljenih in ima asfaltno prevleko. Po njih poteka transport posekanega

³ Vsi odprti večnamenski gozdovi, GPN z dovoljenim ukrepanjem in varovalni gozdovi.

⁴ Ni odprto: z gozdnimi prometnicami neodprti večnamenski gozdovi, GPN z dovoljenim ukrepanjem in varovalni gozdovi.

lesa iz gozdov v GGE. S cestami zaprti predeli GGE so območja Zapoške, Zakojške grape, Kojce, Rodne, pobočja pod Bukovskim vrhom in območja nad Orehovsko grapo.

Stanje gozdnih cest se je zadnja leta precej izboljšalo. Uspešno se sanirajo poškodbe po ujmah ter v večini primerov zagotavlja ustrezen standard vzdrževanja gozdnih cest. Največji problem je še vedno odvodnjavanje meteorne vode zaradi neizgrajenih cestnih objektov v preteklosti (cevni prepusti, mulde, odvodni jarki). Gozdne ceste so utrpeli veliko škodo ob žledolomu 2014, kar je otežilo tudi pričetek sanacije gozdov v GGE. Skoraj vse gozdne ceste so bile zatrpene s podrtim, polomljenim in izruvanim drevjem. Precej škod je nastalo zaradi izruvanega drevja ob cestah, zaradi zatranosti z drevjem je bilo onemogočeno ustrezno odvodnjavanje gozdnih cest, zaradi česar je prišlo do dodatnih poškodb. Podobno je bilo z vlakami, na predelih, kjer je žled sestoje najbolj poškodoval.

Preglednica 9/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne Km	Javne km	Skupaj km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste	39,58	2,56	42,14	5,49
Javne ceste	82,8		82,8	11,48
Skupaj	122,38		124,94	16,96

*Opomba: Pri izračunu gostote cestnega omrežja se upošteva samo produktivne ceste ter vse gozdove razen gozdov s posebnim namenom brez ukrepov. Varovalni gozdovi se upoštevajo.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Družbene razmere in razvoj cerkljanskega ozemlja pomembno vplivajo na gospodarjenje z gozdovi tega območja. Socialne in ekonomske razmere, velikost gozdne posesti in navezanost lastnikov na dohodek iz gozda so pomembne predvsem za gospodarjenje z zasebnimi gozdovi. Razvoj industrije z ETO je največ doprinesel k razvoju cerkljanskega hribovja in spreminjanju družbenega položaja kmečkega prebivalstva. Vedno večji razvojni pomen ima tudi turizem, ki zlasti v zadnjem obdobju izrazito pridobiva na veljavi (smučišče, hotel, bazen).

Razvojno zaostajanje predstavlja predvsem slabša prometna infrastruktura, ki ne sledi več potrebam sodobnega časa. Prometne povezave proti Primorski in proti notranjosti Slovenije so za današnje potrebe v zelo slabem stanju. Zlasti neugodno vplivajo predvsem na turizem (smučišče Cerklje) in industrijo (ETA).

Velik del donedavna pretežno kmečkega prebivalstva je danes zaposlen v tovarni, s kmetijstvom pa se ukvarja dopolnilno v popoldanskem času, kar jim zagotavlja socialno varnost in relativno dober življenjski standard. Po vaseh beležijo upadanje prebivalcev v Bukovem in Zakojci. V ostalih vaseh in naseljih se ohranja približno enako število prebivalstva, v porastu pa je število prebivalcev Cerknega. Po številu kmečkega prebivalstva spada Cerkljanska med najintenzivneje poseljene predele predalpskega hribovja. Prevladujoča oblika naselitve so večji ali manjši zaselki in vasi z zemljiško delitvijo v grudah; manj je samotnih kmetij – celkov. Vse to vpliva na nizko ekonomsko navezanost lastnikov gozdov na svoj gozd, posledica pa je izjemno nizka stopnja izkoriščenost možnega poseka v preteklem obdobju.

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

1.5.1 Lovstvo

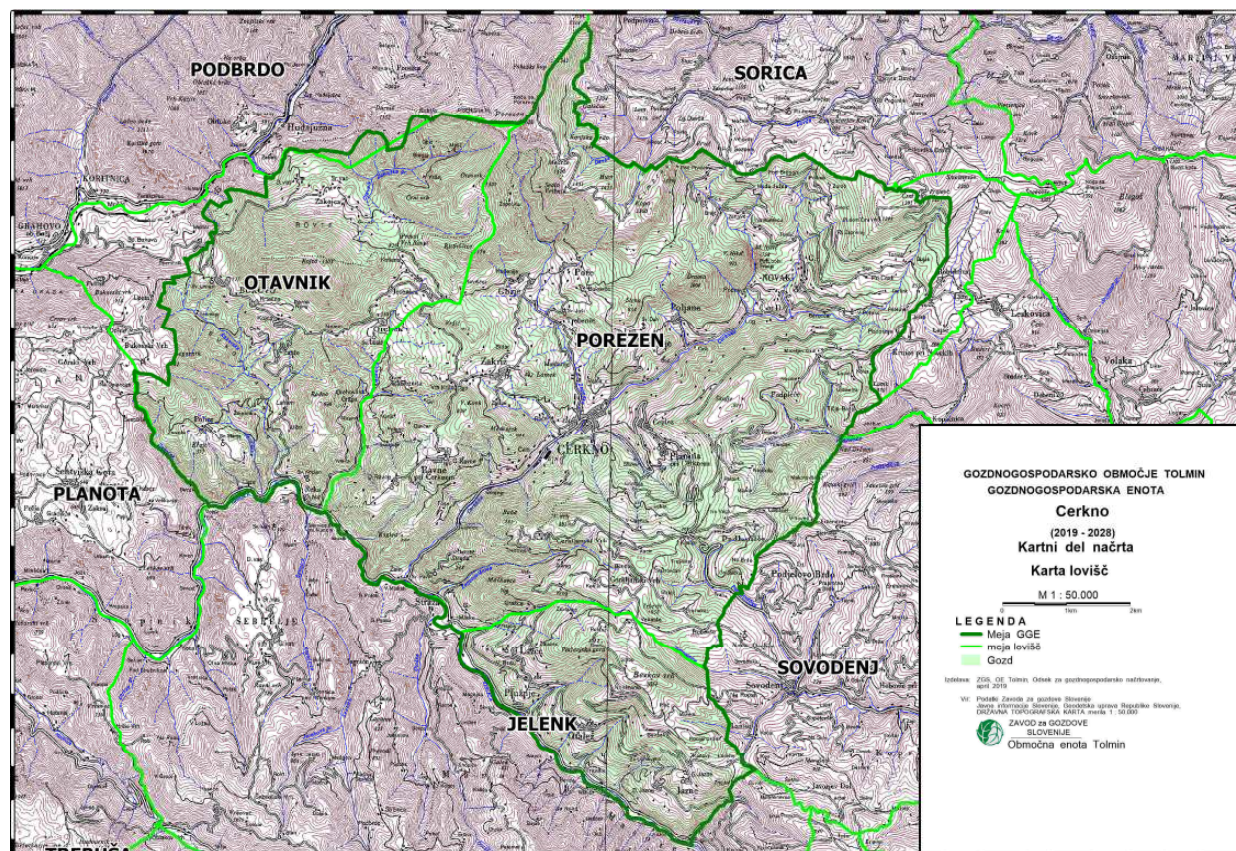
GGE pokrivajo tri lovišča, ki jih upravljajo LD Porezen z 62 %, LD Otavnik z 28 % in LD Jelenk 10 %. Prva dva lovišča spadata v Triglavsko lovsko upravljavsko območje (LUO), lovišče Jelenk pa v Zahodno visokokraško LUO.

V okviru LUO lovišča usklajujejo svoje gospodarjenje z divjadjo in njenim življenjskim okoljem. Od leta 1995 dalje je načrtovanje gospodarjenja z divjadjo in njenim življenjskim okoljem prevzel Zavod za gozdove. Osnova načrtovanja večine vrst je tako LUO, oziroma zaokroženo populacijsko območje posamezne vrste, nikakor pa ni več osnova gospodarjenja lovišče.

Še največji problem pri gospodarjenju povzroča obseg škod po divjadi na kmetijskih površinah (divji prašiči, jelenjad). Lovske družine Porezen, Otavnik in Jelenk skrbijo za izvajanje ukrepov v populacijah prostoživečih živali in njihovem življenjskem okolju, ki so navedeni v lovsko upravljavskih načrtih. Zlasti je pomembno doseganje načrtovanega odvzema divjadi, kar narekuje obseg škod na kmetijskih površinah in mestoma poškodbe sestojev v gozdu (lupljenje s strani jelenjadi, objedanje gozdnega mladja).

Preglednica 10/D-LD: Pregled lovišč

Šifra	Ime lovišča	Površina lovišča v GGE (ha)	Opomba
1115	OTAVNIK	2.019,72	del
1116	POREZEN	4.478,35	del
1217	JELENK	715,94	del
	Skupaj	7.214,01	

Karta 3: Pregledna karta lovišč

1.5.2 Kmetijstvo

Kmetijstvo predstavlja večinoma dopolnilno dejavnost na kmetijah. Prevladujejo mešane kmetije, zelo malo je čistih kmetij, ki bi živele samo od kmetijstva. Od panog prevladuje živinoreja, poljedelstvo je večinoma vezano na pridelavo krme za živino ter pokrivanje domačih potreb s pridelki. Majhen pomen kmetijstva zmanjšuje intenzivnost obdelave kmetijskih površin, kar se kaže v hitrem zaraščanju opuščениh senožeti.

Pomembnejša kmetijska dejavnost je pašništvo, ki je razvito v okolici Porezna. Tu sta prisotni dve pašni skupnosti, ki upravljata s pašniki na Otavniku, ter med vrhom Porezna in Davčo.

Gozd je na kmetijah pomemben predvsem kot rezerva, ki jo lastnik koristi ob večjih investicijah v kmetijo ali drugam. Pomemben tudi kot vir lesa za domačo rabo (kurjava, obnova lesene infrastrukture), redko je gozd stalen vir prihodka.

Prevladujejo kmetije z manjšo posestjo. Povprečno zavzema gozd nekaj manj kot polovico kmečke posesti.

1.5.3 Poselitev

Največji kraj v GGE je Cerčno, kjer živi tudi največ prebivalcev. Ostali kraji so razpršeni v osrednjem, južnem in zahodnem delu GGE. Večje vasi z vaškim jedrom so Otalež, Bukovo, Jesenica, Gorje, Labinje, Dolenji in Gorenji Novaki, Planina, Zakriž, Orehek, Police in Ravne. Okoli vaških jeder so razpršene samotne kmetije. Večje kmetije, celki, so značilne predvsem za območje Cerkljanskega vrha, Gorenjih Novakov, Podpleč, Podlanišča in SV dela k.o. Otalež.

1.5.4 Infrastruktura

Največjo infrastrukturo v GGE predstavlja cestna infrastruktura. V to skupino spada odsek regionalne ceste Kalce-Robič poteka po J in JZ robu GGE, od Grde grape do Debersčka. Ostali bolj prometni cestni odseki so še Želin-Cerčno, Cerčno-Kladje in Cerčno-Novaki-Davča. Lokalno pomembne cestne povezave so Plužnje-Otalež-Jazne, Kladje-Cerkljanski vrh, Kladje-Vrhovc, Kladje-Podpleče, Reka-Bukovo-Zakojca, Cerčno-Gorje-Zakriž-Ravne, Zakriž-Kojca in Novaki-Robidnica.

Večina ostale infrastrukture je vezana na Cerčno in je skoncentrirana v cerkljanski kotlini, ob reki Cerknici in potoku Zapoška. Večji vpliv na primestni gozd v okolici Cerknega ima tovarna ETA.

Ostalo infrastrukturo, ki je povezana z gozdom predstavlja tudi daljnovod visoke napetosti, ki poteka od Jazen, preko Cerkljanskega vrha do transformatorske postaje v Cerknem, ter od tu čez Zakriž in Bukovo.

Na SV GGE je večji kompleks smučišča Črni vrh nad Cerknim. Tu se smučarske površine prepletajo z gozdom. Skozi gozd so speljane tudi smučarske žičnice. Posegi s strani smučarskega centra Cerčno so v obliki koridorjev in krčitev gozda ob smučišču.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru

V GGE je zaznati vedno večji pomen rekreacijske vloge gozdov, predvsem v severovzhodnem in osrednjem delu GGE (smučarski center Cerčno, Porezen), kar narekuje še bolj prilagojeno gospodarjenje na ožjih območjih za rekreacijo in turizem ter dopolnitev in obnovitev ustrezne infrastrukture. Na območju GGE so najpomembnejše oblike rekreacije gorsko kolesarstvo, smučanje, nabiranje gozdnih sadežev (gobe, borovnice) v okolici Črnega vrha in Porezna ter pohodništvo od Črnega vrha proti Poreznu, proti Kojci in Poreznu iz različnih smeri ter proti Bevkovemu vrhu, kjer poteka Slovenska planinska transverzala.

Tudi v prihodnje se pričakuje povečano zanimanje za to območje s strani rekreacije in deloma tudi turizma, ki ga namerava razvijati občina Cerčno. Le to pa mora biti usklajeno z naravo in naravnimi danostmi znotraj GGE.

Med večjimi posegi v prostor velja omeniti tudi peskokop pod Bukovim, ki se na svojem robu približuje gozdnemu robu in ima tudi velik vpliv na okolico.

Pomembna dejavnost s strani obiskovalcev oziroma turizma so tudi pomembni kulturni spomeniki znotraj GGE, kjer velja omeniti Partizansko bolnico Franja ter Bevkovo domačijo v Zakojci. Zlasti v primeru partizanske bolnice Franja velja poudariti upoštevanje tega spomenika NOB pri posegih v gozd. Ker je neurje v jeseni 2007 ta spomenik skoraj uničilo, poleg tega je ogrožen tudi s strani padajočega kamenja in plazov (snežnih in zemeljskih), velja dosledno upoštevati zaščitno in varovalno funkcijo gozdov v okolici ter jo po možnosti izboljševati z dodatnimi ukrepi, ki te funkcije krepijo (sanitarna sečnja, postavljanje varovalnih mrež in ograj ter lovilcev kamenja). Zagotavljati je potrebno tudi ustrezno očiščenost vodotokov s strani sečnih ostankov in odmrlega drevja.

1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti

V GGE je od ostalih gospodarskih dejavnosti najbolj pomemben turizem. Ta je razširjen predvsem v severovzhodnem in osrednjem delu GGE (smučarski center Cerčno, hotel, plavalni bazen), kar narekuje mestoma prilagojeno gospodarjenje na ožjih območjih za rekreacijo in turizem ter dopolnitev in obnovitev ustrezne infrastrukture.

Rekreacija v naravi: V GGE je mestoma prisotno planinstvo (skozi GGE poteka tudi Slovenska planinska pot), v zadnjem času pa se je močno razširilo tudi gorsko kolesarjenje, tudi po poteh in vlakih v gozdu, kar lahko povzroča konflikte v prostoru.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Gozdovi se razvrščajo v naslednje stopnje požarne ogroženosti:

1. Zelo velika požarna ogroženost. V to stopnjo se razvrščajo gozdovi oziroma območja gozdov, kjer stalna nevarnost gozdnih požarov pomeni resno grožnjo njihovemu ekološkemu ravnovesju, varnosti ljudi in premoženja v gozdu in gozdnem prostoru ali predstavlja stalno nevarnost za pospeševanje nepovratnih degradacijskih procesov v gozdu in gozdnem prostoru. Gozdovi z zelo veliko požarno ogroženostjo lahko zagorijo že po krajšem sušnem obdobju; ogenj se razvije v vršni požar in gozdovi so izpostavljeni popolnemu uničenju v GGE Cerčno so predvsem mladi nasadi rdečega in črnega bora in del gozdov termofilnih listavcev v predelih, kjer je navzočnost obiskovalcev večja (ob izletniških poteh in cestah). Površina požarno zelo ogroženih gozdov znaša okrog 150 ha ali 2 % skupne površine gozdov; nahajajo se v k.o. Police, k.o. Reka Ravne, k.o. Bukov o in k.o. Otalež.

2. Velika požarna ogroženost. V to stopnjo se razvrščajo gozdovi oziroma območja gozdov, kjer občasna nevarnost gozdnih požarov pomeni resno grožnjo njihovemu ekološkemu ravnovesju, varnosti ljudi in premoženja v gozdu in gozdnem prostoru ali predstavlja nevarnost za pospeševanje nepovratnih degradacijskih procesov v gozdu in gozdnem prostoru. Gozdovi z veliko požarno ogroženostjo so predvsem termofilni bukov gozdovi, grmičavi gozdovi črnega gabra in malega jesena in starejši borovi sestoji prisojnih leg v južnem in vzhodnem delu GGE. Ogenj se lahko razvije v talni požar, ki lahko povzroči večje poškodbe prizemnih delov vegetacije. Površina požarno ogroženih gozdov znaša 2700 ha ali 37 % skupne površine.

3. Srednja požarna ogroženost. V to stopnjo se razvrščajo gozdovi oziroma območja gozdov, kjer nevarnost gozdnih požarov ni stalna ali občasna, predstavlja pa resno grožnjo gozdnim ekosistemom.

4. Majhna požarna ogroženost. V to stopnjo ogroženosti se razvrščajo gozdovi oziroma območja gozdov, ki niso razvrščena v nobeno drugo stopnjo.

Protipožarno varstvo na Cerkljanskem je dobro organizirano v okviru prostovoljnih gasilskih društev: Novaki, Planina, Otalež, Police, Bukovo, Ravne, Zakriž, Poče – Gorje, Labinje, Cerčno. Osrednja gasilska enota je PGD Cerčno v sklop katerega spadata še desetini Police in Labinje. Ostala gasilska društva v GGE Cerčno pa so organizirana še v Novakih, Planini, Bukovem, Ravnah, Zakrižu, Počah in Plužnjah.

V preteklem desetletju se je pojavilo nekaj manjših požarov. Vsi požari so nastali ob nekontroliranem širjenju ognja, ki so ga kmetje kurili ob trebljenju površin (tak požar je nastal na zaraščajočih površinah na Počanski gori); požari pa gozdovom niso povzročili večje škode.

Karta požarno ogroženih gozdovi v merilu 1:25.000 - v prilogi načrta

1.7 Ureditvena členitev GGE

Gozdovi v GGE so razdeljeni v 145 oddelkov oziroma 226 odsekov. Glede na predhodni načrt se je število odsekov zmanjšalo, saj so bili nekateri odseki znotraj oddelka uvrščeni v isti RGR, ukinitve odsekov pa pomeni določeno racionalizacijo usmerjanja gospodarjenja z gozdovi. Delitev na oddelke je ostala enaka. Meje na terenu so označene z ustaljenimi znaki v gozdovih. GGE je razdeljena na dva revirja, revir Bukovo in revir Kladje.

V revir Bukovo spadajo katastrske občine Cerčno (del), Jesenica, Otalež (del), Reka -Ravne, Police, Zakriž, Gorje, Orehek, Bukovo. V revir Kladje spadajo katastrske občine Labinje, Cerčno (del), Dolenji in Gorenji Novaki in Planina.

Preglednica 11/D-SMO: Spremembe mej odsekov v zadnjem ureditvenem obdobju

Stara oznaka odseka	Nova oznaka odseka	Sprememba
7A	7	7AC IN 7B V 7
28B	28A	28A, 28B IN 28C V 28A
28C	28A	28A, 28B IN 28C V 28A
28D	28B	28D V 28B
96A	96	96A IN 96B V 96
96B	96	96A IN 96B V 96

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Naloge javne gozdarske službe v GGE opravlja, skladno z ZG, Zavod za gozdove Slovenije - Krajevna enota Cerčno s sedežem v Cerknem. GGE Cerčno je v sklopu krajevne enote Cerčno; GGE se deli na revirje Bukovo in Kladje, ki jih trenutno pokrivata dva revirna gozdarja.

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Preglednica 12/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja		2. stopnja		3. stopnja		Skupaj
	ha	%	ha	%	ha	%	
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	1.234,57	16,0	1.576,39	20,4	4.922,76	63,7	7.733,72
Hidrološka funkcija	495,95	6,4	598,57	7,7	6.639,20	85,8	7.733,72
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	236,33	3,1	3.077,94	39,8	4.419,45	57,1	7.733,72
Klimatska funkcija	0	0,0	0	0,0	7.733,72	100,0	7.733,72
Zaščitna funkcija	585,39	100,0	0	0,0			585,39
Higiensko-zdravstvena funkcija	0	0,0	0	0,0	7.733,72	100,0	7.733,72
Rekreacijska funkcija	257,01	3,3	57,8	0,7	7.418,91	95,9	7.733,72
Turistična funkcija	314,81	4,1	0	0,0	7.418,91	95,9	7.733,72
Funkcija varovanja naravnih vrednot	51,49	10,4	445,86	89,6			497,35
Poučna funkcija	3,14	0,0	0	0,0	7.730,58	100,0	7.733,72
Lesnoproizvodna funkcija**	6.410,64	88,9	803,37	11,1	0	0,0	7.214,01
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	0	0,0	31,42	100,0			31,42
Lovnogospodarska funkcija	32,20	100,0					32,20
Funkcija varovanja kulturne dediščine	0	0,0	132,53	100,0			132,53

*Gozdni prostor je gozd skupaj s površinami, funkcionalno povezanimi z gozdom.

**Lesnoproizvodna funkcija se določa na površini gozda.

Gozdovi v GGE zagotavljajo poleg lesnoproizvodne funkcije tudi ekološke funkcije, med katerimi so najpomembnejše varovalna, hidrološka in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, med socialnimi pa zlasti rekreacijska funkcija ter funkcija varovanja naravne dediščine. Koncept prihodnjega gospodarjenja s temi gozdovi zahteva upoštevanje vseh funkcij gozdov v okviru izraženih potreb, naravnih danosti in ustreznih gozdnogospodarskih ukrepov.

Na delu GGE **diktirajo način gospodarjenja** (1. stopnja poudarjenosti) zlasti varovalna funkcija, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in hidrološka funkcija. Funkcije, ki **vplivajo** (z 2. stopnjo poudarjenosti) na gospodarjenje so zlasti varovalna funkcija, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, hidrološka in rekreacijska funkcija. Poleg nekaterih naravnih vrednot je na delu GGE tudi območje Natura 2000 (habitatna, pSCI direktiva). Zaenkrat pa ostaja še vedno najpomembnejša lesnoproizvodna funkcija (na 1. stopnji poudarjenosti).

2.1 Ekološke funkcije

Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev (varovalna funkcija)) je vezana na ekstremna rastišča znotraj GGE, ki se nahajajo večinoma na strmih in skalovitih pobočjih nad Idrijo, Zapoško in Zakojško grapo, pod Malim in Velikim njivcem in pod Drnovo. V GGE je precej varovalnih gozdov vezanih tudi na predele ekstremnih pobočij in grap s hudourniškim značajem ter potokov, vrezanih v kislomatično podlago, kjer nastajajo jarki. Večji delež predstavljajo varovalni gozdovi druge stopnje poudarjenosti, skoraj 15 % gozdov GGE pa ima prvo stopnjo poudarjenosti varovalne funkcije. Tu ima gozd velik pomen, da ohranja zastor in preprečuje erozijo in zakraševanje terena, ki lahko nastaja pri razgaljanju matične podlage. Gospodarjenje na teh predelih je podrejeno izključno zagotavljanju varovalne funkcije.

Varovalno funkcijo je delno oslabil, nanjo negativno vplival žledolom 2014. V predelih, kjer so sestoji najbolj poškodovani, se negativni vplivi poškodovanega drevja odražajo v slabšem zagotavljanju varovanja zemljišč, erozije in povečanju labilnosti pobočij. Izruvano, polomljeno in podrto drevje ne zagotavlja več enakega učinka na varovanje zemljišč pred erozijo, kot vitalna drevesa. V teh predelih bo zato potrebno v prihodnje zagotoviti sanacijo in vzpostaviti stabilnost sestojev, ki bodo zagotavljali ugodne razmere za delovanje varovalne funkcije.

Hidrološka funkcija je pomembna zlasti na območjih vodnih virov. Pomembno hidrološko funkcijo imajo gozdovi v GGE na ožjih območjih vodotokov ter zbirna območja vodnih izvirov in zbiralnikov. Na območju GGE je kar nekaj večjih vodnih izvirov, ki oskrbujejo z vodo naselja in

posamezne zaselke in so s tega vidika velikega pomena. Ob zajetjih vodnih virov imajo gozdovi v 1. in 2. varstveni coni vodnih virov prvo stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije.

Hidrološko funkcijo neposredno ogrožajo krčitve gozda, njegov neustrezen prostorski raspored, zdravstveno stanje gozdov, gozdnogospodarski ukrepi (olja, miniranje, gradnje).

Hidrološko funkcijo je oslabil žledolom 2014. V predelih, kjer so sestoji najbolj poškodovani, se negativni vplivi poškodovanega drevja odražajo v slabšem uravnavanju vodnega režima, kot ga zagotavlja vitalen gozd. Izruvano, polomljeno in podrto drevje ter drevje, ki je nakopičeno v potokih, grapah in hudournikih, lahko spreminja pretok vode, preusmerja vodni tok in predstavlja nevarnost, da voda nekontrolirano prenaša veje in debela po strugi. S tem se ogroža objekte in zemljišča dol vodno ter povzroča materialno škodo ob strugah in infrastrukturi, ki je v bližini.

V teh predelih bo zato potrebno v prihodnje zagotoviti sanacijo in vzpostaviti stabilnost sestojev, ki bodo zagotavljali ugodne razmere za delovanje hidrološke funkcije. Del strug potokov in hudournikov je bil očiščen v ob sanaciji žledoloma, ostalo pa bo potrebno v prihodnje.

Hidrološka funkcija je delno oslabljen tudi zaradi saniranih površin po žledolomu, na katerih je pomlajevanje še v začetni fazi, zastornost, pokritost z mladjem je slabša.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti: gozda je vezana na določen habitat, saj v to kategorijo vključujemo gozdove manjših in redkih rastlinskih združb. V prvo in drugo stopnjo poudarjenosti sodijo pomembnejša zimovališča, mirne cone in ostali habitati pomembni za prostoživeče živali.

V GGE se nahajajo številne rastlinske in živalske vrste, ki spadajo v seznam ogroženih vrst. Zlasti na območju Porezna, Kojce, Otavnika, Cimprovke in Črnega vrha (divji petelin, ruševca), Drnove, Velikega in Malega Njivča (gnezdišča ujed), v Zakojški grapi in na Velikem Njivču (skupine tise), pod Babo, Mačkovce, Grašca (bodika). Za ohranjanje pestrosti rastlinskih vrst je najbolj pomemben S del GGE (širše območje Porezna od Zakojške grape do Cimprovke).

V GGE se nahaja nekaj ekološko pomembnih območij (EPO), kot so Idrijca s pritoki, Cerkno-Zakriž, Otalež-Lazec in Porezen-Cimprovka. Ta območja (EPO) se nahajajo znotraj območji Natura. Prvo stopnjo poudarjenosti imajo biotopi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst (rastišča divjega petelina in ruševca).

Evidentiran je tudi habitatni tip Ilirski bukovi gozdovi.

Za razliko od hidrološke in varovalne funkcije ima žledolom 2014 na funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti, z vidika odmrlega drevja in razgibane zgradbe sestojev in dodatno pomlajenih površin bolj ugoden vpliv. Predvsem na težje dostopnih predelih in predelih na katerih se sanacija sestojev ne bo izvedla zaradi neugodnih ekonomskih dejavnikov (slaba kvaliteta drevja, visoki stroški sečnje in spravila), je pričakovati, da bo tam ostalo precej podrtega in izruvanega drevja vseh debelinskih stopenj. S tem se bodo ustvarile ugodne razmere za favno in floro, ki ji takšno okolje ustreza. Sestoji na teh predelih bodo za nekaj časa prepuščeni naravnemu razvoju, ker sečnja in spravilo predvsem z ekonomskega vidika ne bi bila smiselna. To so predvsem težje dostopna območja nad Zapoško, v Novakih in nad Otaležem v višinskem pasu med 500 in 1000 m n.m.v.. Presvetljeni in pomlajeni gozdovi ugodno vplivajo tudi na povečanje deleža plodonosnega drevja in grmovnic, ki predstavlja prehransko bazo divjadi in vsejedih živalskih vrst. Pomlajeni sestoji predstavljajo kritje tudi rastlinojedi divjadi, kar bo najbrž v prihodnje ugodno vplivalo na povečanje številčnosti divjadi.

Preglednica 13/N-PSCI: Natura pSCI območje

KODA	IME	STATUS	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE CERKNO
SI3000230	Idrijca s pritoki	POO/ SAC	<u>Ribe</u> : soška postrv (<i>Salmo marmoratus</i>) <u>Raki</u> : navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)
SI3000020	Cerkno-Zakriž	POO/ SAC	<u>Netopirji</u> : mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>), <u>Metulji</u> : črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)
SI3000023	Otalež Lazec	POO/ SAC	<u>Netopirji</u> : mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>), <u>Metulji</u> : črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)
SI3000119	Porezen	POO/ SAC	<u>Gozdni habitatni tipi</u> - (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))

Preglednica 14/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone (ha) znotraj SCI	Velikost cone (ha) znotraj GGE	Ocena stanja na območju
(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio- Fagion))	Pobočja na vzhodni strani Porezna.	Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najbolj ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sloveniji. V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevske gospodarjenje, steljarjenje in gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in oteženo pomlajevanje zaradi objedanja.	317,6	96	Splošna ocena je dobra (SDF, 2016).

Preglednica 15/KVP: Kvalifikacijske vrste ptic/kvalifikacijske vrste živali

Vrsta	Območje, pomembno za vrsto	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha) vrste znotraj SAC/SPA	Velikost cone (ha) vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i> *)	<u>Celoten gozdni prostor (CGP)</u> Pretežno gozdnata pokrajina s posameznimi košenicami, pestro strukturiranimi gozdnimi robovi, gozdnimi jasami, gozdne ceste in poti.	Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Mlade gosnice se hranijo z listi mrtvih kopriv, vrbovcev in drugih zelišč v podrasti, po prezimitvi pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna metla). Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.	198,2 Cerkno-Zakriž 159,2 Otalež-Lazec	198,2 Cerkno-Zakriž 159,2 Otalež-Lazec	Vrsta je pogosta, dobro ohranjena, populacija ni izolirana (SDF, 2016).
mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	Celoten gozdni prostor znotraj območij Cerkno-Zakriž in Otalež-Lazec je njegov prehranjevalni habitat. Na podstrešju cerkve sv. Katarine v Otaležu in sv. Jurija v Lazcu so porodniške kolonije malih podkovnjakov, okoliški gozdovi in travnišča pa so prehranjevalni habitat. Tudi območja med Cerknim, Zakrižem in Trebenčami, so prehranjevalni habitat malih podkovnjakov, ki imajo v nekaterih cerkvah v tem območju ketišča.	Je najmanjši netopir v skupini podkovnjakov. Živi v toplih zavetnih dolinah z listopadnim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s kraškimi jamami. Podnevi se zatekajo na podstrešja stavb, redkeje jame. Ketišča so v stavbah, kjer so izpostavljena človekovim posegom. V jamah je vrsta izpostavljena motnjam s strani obiskovalcev.	491 Cerkno-Zakriž 470,7 Otalež-Lazec	491 Cerkno-Zakriž 470,7 Otalež-Lazec	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste je dobra, populacija ni izolirana (SDF, 2016).
soška postrv (<i>Salmo marmoratus</i>)	Naseljuje vodotoke s poletno temperaturo do 15 °C in zimsko med 2 do 3 °C. Njen habitat je reka Idrija ter pritoki (Jesenica).	Je endemna riba jadranskega povodja (včasih edina postrv vrsta, ki je naseljevala naše vodotoke). Pogosta v zgornjem toku porečij kjer predstavlja več kot 70% postrve populacije, medtem ko je v spodnjem toku redkejša. Drsti se od konca oktobra do začetka. Drst poteka na prodnatih plitvinah na globini 60-80 cm v glavnem rečnem toku, ob visokih vodostajih pa v pritokih. Občutljiva je na spiranja materiala v vodo (tudi zaradi gradnje gozdnih prometnic) v času razmnoževanja.	362	51,8	Vrsta je stalno prisotna, splošna ocena stanja populacije je odlična (SDF, 2016).
navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)	Njegov habitat je reka Idrija ter pritoki (Jesenica, Žibernik, Poličanka, Daberšček).	Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. V Sloveniji je danes ogrožen predvsem zaradi onesnaženja, mehanskih posegov v vodotoke (možen vpliv tudi pri gradnji gozdnih prometnic), rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro centrale, rejo rib).	375,6	63,6	Vrsta je stalno prisotna, splošna ocena stanja populacije je odlična (SDF, 2016).

Klimatska funkcija je zajeta v okviru tretje stopnje poudarjenosti, ki jo opravljajo vsi gozdovi.

2.2 Socialne funkcije

Zaščitno funkcijo funkcijo opravljajo predvsem gozdovi ob regionalnih (Spodnja Idrija-Tolmin, Želin - Cerkno) in lokalnih cestah (Želin-Otalež) ter posamezni deli gozdov okrog posameznih zaselkov, ki ščitijo infrastrukturo pred valečim kamenjem, pred snežnimi in zemeljskimi plazovi ter pred ostalimi nevarnostmi iz strmih pobočij (suho drevje, izruvana drevesa).

Zaščitno funkcijo je delno oslabil in nanjo negativno vplival žledolom 2014. V predelih, kjer so sestoji najbolj poškodovani, se negativni vplivi poškodovanega drevja odražajo v slabšem

zagotavljanju zaščite zemljišč in objektov ter v povečanju labilnosti pobočij. Izruvano, polomljeno in podrto drevje ne zagotavlja več enakega učinka zaščite, kot vitalna drevesa. V teh predelih bo zato potrebno v prihodnje zagotoviti sanacijo in vzpostaviti stabilnost sestojev, ki bodo zagotavljali ugodne razmere za delovanje zaščitne funkcije.

Rekreacijska funkcija je v GGE poudarjena zlasti na območjih, kjer se odvija gorsko kolesarstvo, pohodništvo in smučišče na Črnem vrhu. S pohodništvom je najbolj obremenjen S del GGE. Tam poteka evropska pešpot E7 (Porezen-Črni vrh), Slovenska planinska transverzala (Porezen-Bolnišnica Franja-Bevkov vrh), Slovenska geološka pot, Idrijsko-Cerkljanska planinska pot. Prilagojeno gospodarjenje za rekreacijsko funkcijo gozdov bo usmerjeno predvsem v neposredno okolico bolj obiskanih točk in poti. Gospodarjenje z gozdom mora biti sonaravno in malopovršinsko z večjim deležem starejših gozdov in večjo pestrostjo drevesnih vrst. Za rekreacijo pomembni dejavniki so še prehodnost terena (vzdrževanje gozdnega roba), urejenost poti in cest, oblikovanje in vzdrževanje vedutnih koridorjev.

Na rekreacijsko funkcijo je negativno vplival žledolom 2014. V predelih, kjer so sestoji najbolj poškodovani, se negativni vplivi poškodovanega drevja odražajo v slabši prehodnosti številnih stez in poti, ki so z vidika rekreacije velikega pomena. Izruvano, polomljeno in podrto drevje ob poteh predstavlja tudi potencialno nevarnost za obiskovalce. V teh predelih bo zato potrebno v prihodnje zagotoviti sanacijo in vzpostaviti stabilnost sestojev, ki bodo zagotavljali ugodne razmere za delovanje rekreacijske funkcije.

Ob prepoznanem estetskem pomenu gozda se v gozdovih v krajinsko, prostorsko ali kulturno izjemnih krajinah ali točkah ter na območjih gozdov, ki zakrivajo degradacijske procese ali druge vizualno moteče elemente, ovrednoti poudarjenost **estetske funkcije**. Takšnih gozdov v GGE ni, v spodnji preglednici pa kot zanimivost prikazujemo drevesa izjemnih dimenzij, ki se sicer nahajajo izven gozdnega prostora.

Preglednica 16/D-EID: Evidenca izjemnih dreves

Vrsta drevesa (krajevno ime)	Dimenzije drevesa			oddelek odsek	Koordinate		Vir oz. avtor fotografije	Leto evid.
	H (m)	obseg (cm)	D (cm)		y	x		
Kurješka jelka	39	310	99	86b	5113035	5425488	Boštjan Grošelj	2002
Hobov oreh	22	297	95	78b	5111988	5425541	Boštjan Grošelj	2002
Jelka v gozdarskem vrtu	28	308	98	68b	5109334	5422066	Boštjan Grošelj	2002
Zeleni bor v gozdarskem vrtu	36	239	76	68b	5109365	5422213	Boštjan Grošelj	2002
Mlakačna bukev	35	395	126	127a	5108589	5425459	Boštjan Grošelj	2002
Bodika v Gorenjih Jaznah	11	111	35	141	5103315	5424191	Boštjan Grošelj	2002
Lipa pod Bevkovim vrhom		365	116	134	5105397	5423013	Edo Kozorog	2008
Lipa pod Bevkovim vrhom		398	127	134	5105397	5423013	Edo Kozorog	2008

Funkcija varovanja kulturne dediščine in drugih vrednot okolja je poudarjena na območju spomenikov NOB, zlasti območje partizanske bolnišnice Franja, območje Kojce in Porezna.

Funkcijo varovanja kulturne dediščine je ogrožal žledolom 2014. V predelih, kjer so sestoji najbolj poškodovani in se tam nahajajo tudi objekti kulturne dediščine, je bila potrebna sanacija, ker bi sicer prišlo do večjih poškodb objektov. Večina objektov je saniranih, na teh predelih pa bo potrebno v prihodnje zagotoviti večjo stabilnost sestojev, ki bodo zagotavljali ugodne razmere za varovanje objektov kulturne dediščine.

Funkcija varovanja naravnih vrednot je poudarjena na območju naravnih vrednot, zavarovanih območjih, habitatnih območjih in ekološko pomembnih območjih (2. stopnja poudarjenosti).

V GGE se nahajajo številne rastlinske in živalske vrste, ki spadajo v evidentirane naravne vrednot zlasti na območju Porezna, Kojce, Otavnika, Cimprovke in Črnega vrha (divji petelin, rušavec), Drnove, Velikega in Malega Njivča (gnezdišča ujed), v Zakojški grapi in na Velikem Njivču (skupine tise), pod Babo, Mačkovce, Grašca (bodika), Ravne (jama).

Funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti smo podrobneje opredelili tudi v sodelovanju z Zavodom za varstvo narave (ZVN), ki je izdelal naravovarstvene smernice za GGN GGE Cerklje 2019-2028. Po predhodni analizi stanja smo potem z ZVN uskladili smernice in ukrepe,

ki jih bo v bodoče potrebno upoštevati pri gospodarjenju z gozdovi v GGE. Vse smernice in ukrepi, ki se nanašajo na funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti so v načrtu tudi vključeni v poglavja in konkretno prikazani za posamezne odseke.

Opis naravnih vrednot na območju občine je izdelan v Naravovarstvenih smernicah za gozdnogospodarski načrt GGE Cerčno, ki jih je izdelal Zavod za varstvo narave, območna enota Nova gorica.

Preglednica 17/NV: Pregled naravnih vrednot v GGE

IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST
Idrija s pritoki	Idrija s pritoki, levi pritok Soče	hidr, geomorf, (bot, zool)
Davča s Poreznom	Dolina Davče s slapovi in vrhom Porezna	geomorf, (hydr)
Porezen - vrh in greben	Vrh in greben Porezna, pomembna botanična lokaliteta, rastišče alpske močine (<i>Eryngium alpinum</i>)	bot
Zaganjalka pod Cerkljanskim vrhom	Intermitentni izvir pod Cerkljanskim vrhom	hidr, geol
Zapoška - soteska s slapovi	Soteska Zapoške, desnega pritoka Cerknice, na južnih pobočjih Porezna	geomorf, hidr, zool

Preglednica 18/ZO: Pregled zavarovanih območij v GGE

IME	STATUS	URADNA OBJAVA	VARSTVENI REŽIM	GPN
Cerkljanski vrh, Zaganjalka – presihajoči izvir v Volkovi grapi pod Cerkljanskim vrhom	NS	Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Idrija (Uradni list SRS, št. 16/86).	Ohranjanje naravnega stanja s preprečevanjem vseh posegov v izviru in neposredni okolici (vsaj v radiju ene drevesne višine).	DA
Cerčno – soteska potoka Zapoška	NS		Ohranjanje naravnega stanja.	DA
Porezen	NS		Ohranjanje naravnega stanja (brez posegov na travščih).	DA
Ravne – Ravenska jama	NS		Ohranjanje naravnega stanja s prepovedjo vseh posegov v jami, vhodnem delu in okolici vhoda.	DA

Higiensko zdravstvena funkcija je zajeta v okviru tretje stopnje poudarjenosti.

Poučna funkcija je zajeta v okviru tretje stopnje poudarjenosti, ki jo opravljajo vsi gozdovi.

2.3 Proizvodne funkcije

Lesnoproizvodna funkcija je zaradi sorazmerno dobrih rastišč in stanja gozdov v GGE še vedno najpomembnejša, saj prevladujejo gozdovi s prvo in drugo stopnjo poudarjenosti te funkcije. Podrobneje so gozdovi v povezavi s to funkcijo razdelani po RGR.

Lesnoproizvodno funkcijo je najbolj ogrozil žledolom 2014, ki je imela za posledico veliko razvrednotenje lesa in poškodbe sestojev. Otežil je tudi sečnjo in spravilo ter poškodoval infrastrukturo. Razsežnosti škode po žledolomu so obravnavane v nadaljnjih poglavjih. Žledolom vpliva tako na sedanje stanje, preteklo gospodarjenje, kot tudi na načrtovane ukrepe v prihodnje.

Lovnogospodarsko funkcijo opravljajo predvsem tisti deli gozda, ki omogočajo izboljšanje prehranskih razmer za divjad. Sem spadajo intenzivno vzdrževane jase in krmne njive, katere večinoma vzdržujejo upravljavci lovišč na območju GGE.

Na območju GGE so najbolj pomembne pašne površine na Poreznu in Otavniku, in posamezne krmne njive na območju GGE. Košenice se vzdržujejo večinoma v okviru kmetijske dejavnosti, kosijo jih lastniki, ponekod se jase vzdržujejo tudi s pašo.

Na lovnogospodarsko funkcijo je najbolj vplival žledolom 2014. Otežil je tako izvajanje lova, kot tudi poškodoval infrastrukturo, oziroma lovsko tehnične objekte, zlasti lovske steze. Sanacija poškodb lovsko tehničnih objektov je bila delno izvedena, precej pa jo bo potrebno izvesti še v bodoče. Škodo odpravljajo upravljavci lovišč, lovske družine na območju GGE, ki tako s svojimi člani prostovoljno opravljajo delovne ure v lovišču.

2.4 Usklajenost funkcij v GGE

V GGE doslej ni bilo evidentiranih večjih konfliktov med lesnoproizvodno funkcijo in socialnimi ali ekološkimi funkcijami, seveda ob upoštevanju smernic in omejitev pri gospodarjenju z gozdovi. Pač pa so posamezni konflikti med socialnimi in ekološkimi funkcijami. Tako je sama rekreacijska funkcija do neke mere konfliktna s funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti oziroma z območjem rastišč divjega petelina in ruševca (Porezen, smučišče na Črnem vrhu). Podobne konflikte je mogoče reševati le z ustreznim usmerjanjem obiskovalcev (zapore cest, rampe) in s primernim informiranjem obiskovalcev. To je v preteklosti predstavljalo določen problem zaradi pomanjkljivih zapor posameznih predelov gozdnih cest in odceпов, ki pogosto vodijo v predele mirnih con in zimovališč (divji petelin). Zaporam gozdnih cest in stranskih odceпов ter usmerjanju in informiranju obiskovalcev bo potrebno v bodoče posvetiti še več pozornosti.

Na območju Porezna in Otavnika, kjer se izvaja paša v okviru pašnih skupnosti, se mestoma pojavlja neskladje z lesnoproizvodno, varovalno in biotopsko funkcijo. Paša se namreč mestoma preveč širi v gozd. To povzroča erozijo na poteh, ki jih živina dela v gozdu, pojavljajo pa se tudi poškodbe na mladju, zavira pa se tudi pomlajevanje samo. Izsekavanje grmišč in krčenje gozdnega roba zaradi ohranjanja pašne površine neugodno vpliva na zagotavljanje zatočišč za ruševca, ki lahko dobi kritje pred plenilskimi vrstami v grmovju.

Zaradi velikega pomena funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti ter funkcije varovanja naravnih vrednot na področju celotne GGE so se že v preteklosti za vse večje posege s strani lesnoproizvodne funkcije (gradnje vlak, gradnja gozdnih cest in odceпов gozdnih cest) proučile vse možne rešitve, ki so bile usklajene med vsemi temi funkcijami. Za vse gradnje gozdnih cest in vlak so se pridobila ustrezna soglasja. Pri gradnji so se tudi upoštevale vse zahteve in usmeritve, ki so jih predpisali. Ravno tako so se pri izvajanju del upoštevale časovne oziroma sezone zahteve glede izvajanja del v bližini mirnih con in zimovališč.

Zagotavljanje usklajenosti med lesnoproizvodno funkcijo in biotopsko funkcijo (Natura 2000) mora tudi v bodoče temeljiti na doslednem upoštevanju izločenih ekocelic in mirnih con. To se mora upoštevati tako pri določanju vrst ukrepov (gradnja vlak, sečnja), kot tudi pri časovnem izvajanju teh ukrepov.

Karta funkcij gozdov v merilu 1:25.000 - v prilogi načrta

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Prevladujejo večnamenski gozdovi, z deležem 89%, varovalni gozdovi zavzemajo 11%. V GGE ni gozdov s posebnim namenom.

Pravna podlaga za kategorijo varovalnih gozdov in gozdov s posebnim namenom, kjer posegi niso načrtovani, je 93. člen Zakona o gozdovih oziroma Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 28/09, 91/10, 1/13 in 39/15).

Preglednica 19/D-KL: Gospodarske kat. gozdov in struktura po lastniških kategorijah

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	5.837,18	354,62	202,70	6.394,50
Varovalni gozdovi	578,08	70,02	171,41	819,51
Skupaj	6.415,26	424,64	374,11	7.214,01

Slika 2: Pobočje Porezna

Preglednica 20/KGR: Gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in RGR

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
30140-Toploljubna bukovja	55110-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	73,64	17,3
	56310-Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	10,67	2,5
	58110-Osojno bukovje s kresničevjem	18,03	4,2
	59110-Predinarsko-dinarsko toploлюбno bukovje	188,23	44,2
	59310-Primorsko bukovje	47,18	11,1
	60120-Pobočno velikojesenovje	9,65	2,3
	63210-Predalpsko gorsko bukovje	14,02	3,3
	73110-Kisloljubno gradnovno bukovje	20,70	4,9
	78110-Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto b	39,20	9,2
	Ostale prisotne gozdne združbe (pod 1 %)	4,87	1,1
Skupaj RGR		426,19	100,0
30890-Zmerno kisloljubna bukovja mešana z iglavci	55110-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	265,72	8,2
	56310-Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	33,75	1,0
	58110-Osojno bukovje s kresničevjem	54,00	1,7
	59110-Predinarsko-dinarsko toploлюбno bukovje	161,14	5,0
	60120-Pobočno velikojesenovje	96,36	3,0
	63210-Predalpsko gorsko bukovje	212,36	6,5
	73110-Kisloljubno gradnovno bukovje	1.101,13	33,9
	75110-Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	620,19	19,1
	78110-Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto b	643,48	19,8
	Ostale prisotne gozdne združbe (pod 1 %)	59,77	1,9
Skupaj RGR		3.250,45	100,0
31010-Kisloljubna bukovja (bf) s smreko	55110-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	4,96	1,1
	59110-Predinarsko-dinarsko toploлюбno bukovje	32,71	7,2
	60120-Pobočno velikojesenovje	16,09	3,5
	63210-Predalpsko gorsko bukovje	9,26	2,0
	73110-Kisloljubno gradnovno bukovje	122,29	26,9
	75110-Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	250,20	55,0
	77110-Jelovje s praprotmi	5,98	1,3
	78110-Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto b	11,78	2,6
	Ostale prisotne gozdne združbe (pod 1 %)	1,25	0,3
Skupaj RGR		454,52	100,0
31740-Podgorska bukovja	55110-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	380,96	41,2
	56310-Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	16,67	1,8
	58110-Osojno bukovje s kresničevjem	56,89	6,2
	59110-Predinarsko-dinarsko toploлюбno bukovje	192,64	20,8
	60120-Pobočno velikojesenovje	28,90	3,1
	63210-Predalpsko gorsko bukovje	62,25	6,7
	73110-Kisloljubno gradnovno bukovje	152,08	16,5
	78110-Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto b	22,35	2,4
	Ostale prisotne gozdne združbe (pod 1 %)	11,64	1,2
Skupaj RGR		924,38	100,0
32140-Gorska bukovja	55110-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	134,01	10,0
	56310-Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	18,82	1,4
	58110-Osojno bukovje s kresničevjem	167,61	12,5
	59110-Predinarsko-dinarsko toploлюбno bukovje	172,00	12,8
	60120-Pobočno velikojesenovje	18,53	1,4
	63210-Predalpsko gorsko bukovje	496,06	37,0
	68210-Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlat	27,55	2,1
	73110-Kisloljubno gradnovno bukovje	160,61	12,0
	75110-Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	19,00	1,4
	78110-Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto b	106,93	8,0
Skupaj RGR		1.338,95	100,0
Večnamenski gozdovi		6.394,49	100,0
70000-Varovalni gozdovi	55110-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	50,87	6,2
	56310-Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	167,79	20,5
	58110-Osojno bukovje s kresničevjem	61,65	7,5
	59110-Predinarsko-dinarsko toploлюбno bukovje	311,52	38,0
	63210-Predalpsko gorsko bukovje	60,39	7,4
	68210-Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlat	63,04	7,7
	73110-Kisloljubno gradnovno bukovje	44,20	5,4
	78110-Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto b	49,53	6,0
	Ostale prisotne gozdne združbe (pod 1 %)	10,52	1,2
Skupaj RGR		819,51	100,0
Varovalni gozdovi		819,51	100,0
Skupaj vsi gozdovi		7.214,01	100,0

*podroben seznam gozdnih združb po RGR je v poglavju 9.2

3.2 Lesna zaloga

Lesna zaloga gozdov v GGE se je glede na pretekli zvišala za 9 %. Listavci, ki prevladujejo v skupni lesni zalogi, so nekoliko bolj zastopani v nižjih debelinskih razredih (II., III. razred); pri iglavcih pa je večji delež lesne zaloge v višjih debelinskih razredih (IV. in V. razred). Več kot polovica lesne zaloge iglavcev je v IV. in V. debelinskem razredu. Razmerje iglavci: listavci ostaja podobno kot pred desetimi leti.

Preglednica 21/LZ1: Lesna zaloga in sestava po skupinah dr. vrst in deb. razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	5,6	16,5	18,8	22,8	36,3	98,6	32,9
Jelka	3,9	13,0	17,1	25,0	41,0	6,4	2,2
Bor	10,7	24,5	27,3	19,8	17,7	6,5	2,2
Macesen	3,9	13,4	17,6	22,2	42,9	4,7	1,6
Ostali igl.	14,9	39,3	20,6	17,4	7,8	0,0	0,0
Bukev	10,2	23,7	25,3	21,3	19,5	119,9	39,9
Hrast	9,2	20,9	27,8	22,9	19,2	13,0	4,4
Pl. lst.	9,0	22,1	26,9	22,0	20,0	25,8	8,6
Dr. tr. lst.	25,7	33,6	20,7	11,1	8,9	23,2	7,7
Meh. lst.	18,0	31,6	25,2	15,0	10,2	1,6	0,5
Iglavci	5,7	16,7	19,1	22,7	35,8	116,4	38,8
Listavci	12,0	24,6	25,1	20,2	18,1	183,3	61,2
Skupaj	9,6	21,5	22,8	21,1	25,0	299,7	100,0

Preglednica 22/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m3	839.363	790.368	35.352	13.643
	m3/ha	116,4	123,2	83,3	36,5
Listavci	m3	1.322.360	1.165.380	78.950	78.030
	m3/ha	183,3	181,7	185,9	208,5
Skupaj	m3	2.161.723	1.955.748	114.302	91.673
	m3/ha	299,7	304,9	269,2	245,0

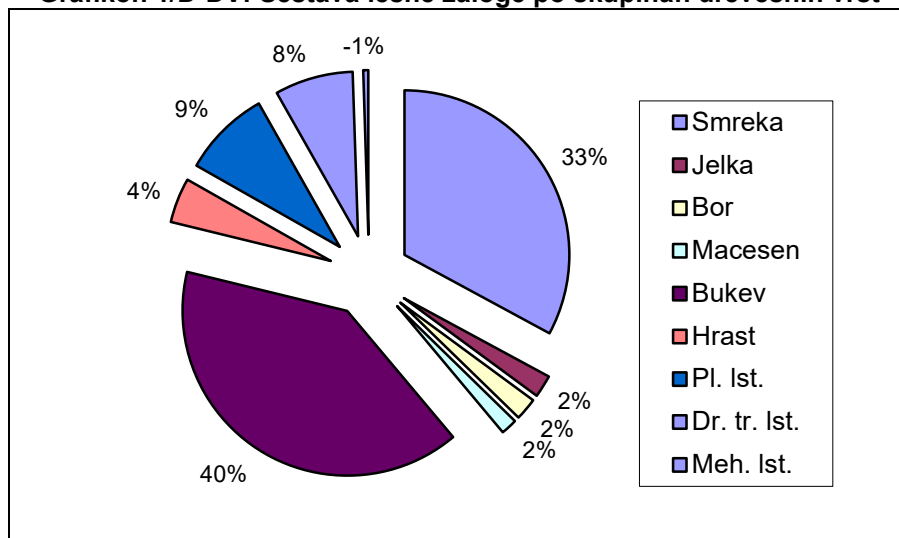
Preglednica 23/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina	Lesna zaloga (v m3/ha)	Število vzorčnih ploskev	+E (%)
1	30890, 31010, 31740	4.629,35	312	183	8,8
2	30140, 32140, 70000	2.584,66	272	104	13,2
	Skupaj			287	

V vseh gozdovih se je merila lesna zaloga z metodo stalnih vzorčnih ploskev z mrežo 1000x250. Povsod je bila izvedena tudi podrobnejša okularna cenitev s kramerjevim denrometrom. Cenitve iz opisov sestojev so bile korigirane s podatki meritev stalnih vzorčnih ploskev po stratumih, kjer so združeni posamezni RGR. Pri obnovi načrta je bilo izmerjenih 287 ploskev.

Vzorčna napaka po posameznih stratumih, v katerih so združeni RGR s podobnimi rastišči, je v okvirjih, ki jih zahteva pravilnik.

Tarife smo na novo izračunali po Kušarjevi metodi (Kušar, 2007) s pomočjo meritev premerov in višin na SVP, ločeno po rastiščnogojitvenih razredih in skupinah drevesnih vrst. Za RGR in skupine drevesnih vrst, pri katerih nismo razpolagali z dovoljšnim številom meritev višin na SVP, smo tarife izračunali na nivoju stratumov ali GGE oz. jih prevzeli od sorodnih drevesnih vrst ali iz območnega GGN.

Grafikon 1/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

Med drevesnimi vrstami prevladuje bukev. Med iglavci prevladuje smreka. Plemeniti listavci (javor, jesen, brest) in ostali trdi listavci (črni gaber, mokovec, beli gaber, mali jesen) so zastopani s približno enakim deležem kot pred desetletjem.

3.3 Prirastek

Prirastek je bil ugotovljen z zaporednimi meritvami na 236 stalnih vzorčnih ploskvah. Izračunali smo ga s pomočjo programa xPL, ki nam na osnovi druge zaporedne meritve izračuna prirastne odstotke po debelinskih razredih za posamezne RGR in skupine drevesnih vrst, ki smo jih izravnali in izračunali prirastne krivulje. Prirastne krivulje so nam osnova za izračun prirastka s programom GNW. Glede na prejšnje desetletje se je prirastek povečal za 20%, kar gre deloma tudi na račun korekcije tarif. V prihodnjem desetletju je pričakovati nižji prirastek, ker bo v meritev vključeno tudi po žledolomu poškodovano drevje, ki bo v prihodnje zaradi poškodb slabše priraščalo v debelino.

Preglednica 24/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,52	0,93	0,77	0,71	0,78	3,71	46,0
Listavci	1,18	1,33	0,93	0,57	0,35	4,35	54,0
Skupaj:	1,70	2,26	1,70	1,28	1,13	8,06	100,0

Preglednica 25/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi.	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m3	26.751	25.211	1.087	453
	m3/ha	3,71	3,93	2,56	1,21
Listavci	m3	31.386	27.448	1.907	2.031
	m3/ha	4,35	4,28	4,49	5,43
Skupaj	m3	58.138	52.659	2.994	2.484
	m3/ha	8,06	8,21	7,05	6,64

Prirastek je največji v nižjih debelinskih razredih, zlasti pri listavcih, podobno je pri iglavcih, kjer je največji v drugem debelinskem razredu.

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Izračun poprečne lesne zaloge po razvojnih fazah in napako meritev smo izvedli tako, da smo ploskvam pripisali tisto razvojno fazo, ki jo ima sestoj, v katerega je padla ploskev (RF širšega območja, kjer je padla ploskev). Razvojne faze so bile izločene na barvnih DOF-5 in ob pomoči LIDAR posnetkov, s poudarkom višin dreves, ter preverjene ob terenskem ogledu. V podmladku prevladujejo listavci, zlasti bukev in plemeniti listavci.

Preglednica 26/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga m3/ha
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	313,86	4,4							
Drogovnjak	2.192,62	30,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	164,1
Debeljak	2.832,64	39,2	240,85	8,5	1,4	83,5	10,1	5,0	314,5
Sestoj v obnovi	1.347,03	18,7	683,75	50,8	9,5	75,5	13,0	2,0	233,7
Panjevec	313,59	4,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	103,3
Pionirski gozd z grmišči	214,27	3,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	36,7
Skupaj	7.214,01	100,0	924,60	12,8					

Opomba: Podatki v zadnjih treh kolonah preglednice izvirajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah

Preglednica 27/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	214,11	24,35	0,21	553,69	2,81	107,38	21,39	0,66	924,60
%	23,16	2,63	0,02	59,88	0,30	11,61	2,31	0,07	100,00

Stanje podmladka, glede na zastopanost drevesnih vrst in primerjava z deleži drevesnih vrst v lesni zalogi nakazuje manjši delež smreke v podmladku in večji delež plemenitih listavcev, ki je v podmladku višji od deleža v lesni zalogi. V podmladku je delež bukve nekoliko nižji od njenega deleža v lesni zalogi. To je dobro izhodišče, da z ustrezno nego in varstvenimi ukrepi povečamo delež plemenitih listavcev. Delež smreke in jelke pa se bo deloma povečal s sadnjo, deloma pa z ustreznimi negovalnimi ukrepi, kjer bomo smreki in jelki pomagali do večjega deleža.

V GGE ima mladovje večinoma bogato zasnovo, podobna je tudi v drogovnjakih. Pomankljive in slabe zasnove v drogovnjakih so posledica žledoloma, ki je najbolj prizadel prav drogovnjake. Kljub sanaciji, bo v prihodnje v večini saniranih sestojev ostal določen delež poškodovanega drevja, kar bo slabšalo delež dobrih zasnov.

Negovanost sestojev je večinoma pomankljiva oziroma so sestoji celo nenegovani, ker gre v večini GGE za sestoe, ki so še vedno poškodovani po žledolomu in delno tudi še nesanirani. Negovanih sestojev je manj kot polovica. Pri negovanosti so se upoštevali tudi realizirani ukrepi na področju nege v sestojih v preteklosti. Zato je kljub poškodovanosti sestojev, ki slabšajo zasnove sestojev tudi v saniranih sestojih, opisana kot negovan sestoj.

Žledolom 2014 je imel velik vpliv tudi na sklep sestojev in se najbolj pozna prav v drogovnjakih, ki so bili najbolj prizadeti. Prav zaradi žledoloma ima 15 % drogovnjakov rahel in vrzelast sklep. Podobno stanje je pri debeljakih.

Preglednica 28/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	313,86	49,9	14,6	14,8	20,7	37,7	14,1	46,4	1,8	35,8	16,7	23,6	23,9
Drogovnjak	2.192,62	53,0	29,3	14,3	3,4	39,4	32,2	28,3	0,1	50,3	34,3	13,8	1,6
Debeljak	2.832,64					31,5	59,3	9,2	0,0	29,5	56,5	13,5	0,5
Sestoj v obnovi	1.347,03					21,9	41,3	36,8	0,0				
Panjevec	313,59												
Pionirski gozd z grmišči	214,27	95,3	0,0	4,7	0,0								
Skupaj	7.214,01												

3.5 Tipi sestojev

V GGE je bilo izločenih 374 različnih sestojev, povprečna velikost sestoja je 19,29 ha. Glede na podobnost drevesne sestave smo skladno s pravilnikom oblikovali 9 tipov sestojev, ki se pojavljajo v GGE. Najpogostejši tip sestojev so Drugi pretežno listnati gozdovi, nekaj manjši delež pa zavzemajo Bukovi gozdovi.

Preglednica 29/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Hrastovi gozdovi	26,20	0,4
Gozdovi bukve in hrasta	71,39	1,0
Bukovi gozdovi	1.573,09	21,8
Drugi pretežno listnati gozdovi	2.092,82	29,0
Gozdovi bukve in smreke	1.133,46	15,7
Smrekovi gozdovi	982,99	13,6
Borovi gozdovi	44,15	0,6
Drugi pretežno iglasti gozdovi	278,30	3,9
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	1.011,61	14,0
Skupaj	7.214,01	100,0

Pregledna karta sestojnih tipov v merilu 1:25.000 - v prilogi načrta

3.6 Ohranjenost gozdov

Gozdovi v GGE so večinoma ohranjeni, izmenjanih gozdov je le 0,8%. Odmik od naravne sestave kažejo sestoji na bukovih rastiščih, v smeri povečanega deleža smreke. Problem z vidika ohranjenosti gozdov predstavlja nastanek površinskih posameznih enomernih smrekovih gozdov z veliko gostoto, ki imajo slabo stabilnost in so bolj ogroženi zaradi žleda in snega, kot naravni (mešani) gozdovi. Zato je sadnja v prihodnje zamišljena predvsem kot izpopolnitev naravnega mladja s smreko.

Preglednica 30/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gosp. kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	3.713,92	58,1	2.346,00	36,7	274,61	4,3	59,97	0,9	6.394,50	88,6
Varovalni gozdovi	610,88	74,6	159,07	19,4	49,56	6,0	0,00	0,0	819,51	11,4
Skupaj vsi gozdovi	4.324,80	60,0	2.505,07	34,7	324,17	4,5	59,97	0,8	7.214,01	100,0

3.7 Kakovost drevja

Prikazana je struktura kakovosti drevja v gozdovih, ki jih zajemajo RGR, ki smo jim lesno zalogo ugotavljali s stalnimi vzorčnimi ploskvami, kar je v tem primeru območje celotne GGE. Struktura je ugotovljena na drevju, debelejšem od 30 cm in zajema samo zunanje lastnosti debla. V GGE je odlične kakovosti malo, prevladujeta dobra in zadovoljliva kakovost. Zlasti pri iglavcih je več dobre in pravdobne kakovosti.

Kakovost se je zaradi žledoloma v letu 2014 poslabšala, zato je v prihodnje pričakovati slabšo kakovost, saj bo tako v saniranih, kot nesaniranih sestojih ostalo precej poškodovanega drevja, ki bo posekano v prihodnje, saj se je saniralo le najbolj poškodovane predele in sestoje z boljšo kvaliteto.

Preglednica 31/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	456	4,4	31,1	36,4	20,0	8,1
Jelka	24	8,3	41,6	41,7	4,2	4,2
Bor	40	2,5	12,5	50,0	25,0	10,0
Macesen	70	27,1	44,3	20,0	5,7	2,9
Bukev	647	8,0	14,8	36,1	24,4	16,7
Hrast	118	2,5	6,8	39,0	27,1	24,6
Pl. lst.	154	3,2	9,7	42,9	29,9	14,3
Dr. tr. lst.	39	0,0	5,1	5,1	17,9	71,9
Meh. lst.	24	4,2	8,3	29,2	33,3	25,0
Skupaj iglavci	590	7,1	31,9	35,5	18,0	7,5
Skupaj listavci	982	6,2	12,5	36,0	25,6	19,7
Skupaj	1.572	6,6	19,8	35,8	22,7	15,1

3.8 Poškodovanost drevja

Prikazana je struktura poškodovanosti drevja v gozdovih, ki jih zajemajo drevesa, ki smo jim lesno zalogo ugotavljali s stalnimi vzorčnimi ploskvami – v tem primeru za območje celotne GGE. Velik delež poškodovanega drevja je posledica žledoloma v letu 2014, kar je razvidno iz strukture poškodb (veje, deblo in koreničnik). V kategorijo deblo in koreničnik so zajeta tudi zlomljena drevesa zaradi žledoloma. Po merilih z vidika poškodovanosti dreves, ugotavljamo, da je še vedno, kljub sanaciji žledoloma, ostalo v sestojih še precej drevja poškodovanega. Glede na pretekli načrt (6,5% poškodovanega drevja) je delež poškodovanega drevja skoraj dvakrat večji, kot pred desetletjem.

Preglednica 32/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,9
Veje	7,5
Osutost	0,6
Skupaj	11,0

3.9 Objedenost gozdnega mladja

V letih 2009 in 2010 je ZGS opravil prvi popis objedenosti gozdnega mladja po prenovljeni metodi na območju celotne Slovenije. Izvedba popisa na terenu je prostorsko vezana na širše popisne enote, pri oblikovanju katerih so bila upoštevana populacijska območja rastlinojede parkljaste divjadi in zaokrožena gozdnata območja, ki so si podobna po drevesni sestavi, geološki podlagi, klimi ipd.. GGE je v celoti uvrščena v popisno enoto Cerkljansko škofjeloško hribovje.

V letu 2017 smo v vseh popisnih enotah izvedli tretji popis objedenosti. Kljub temu, da je stopnja objedenosti odvisna od številnih dejavnikov, nam podatek služi kot dodana vrednost pri razumevanju dogajanj v populacijah divjadi, predvsem glede gibanja njene številčnosti in gostot. V nadaljevanju prikazujemo podrobnejše podatke popisa gozdnega mladja za celotno popisno enoto Cerkljansko škofjeloško hribovje.

Preglednica 33/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno

Razred mladja	Število/ha	Objedenost (%)
1. do 15 cm	46450	*
2. 16-30 cm	31493	21,7
3. 31-60 cm	21896	26,0
4. 61-150 cm	12715	22,0
Skupaj 1-4	112554	*
Skupaj 2-4	66104	23,2

* Po novi metodologiji nismo več ugotavljali objedenosti v razredu mladja do 15 cm.

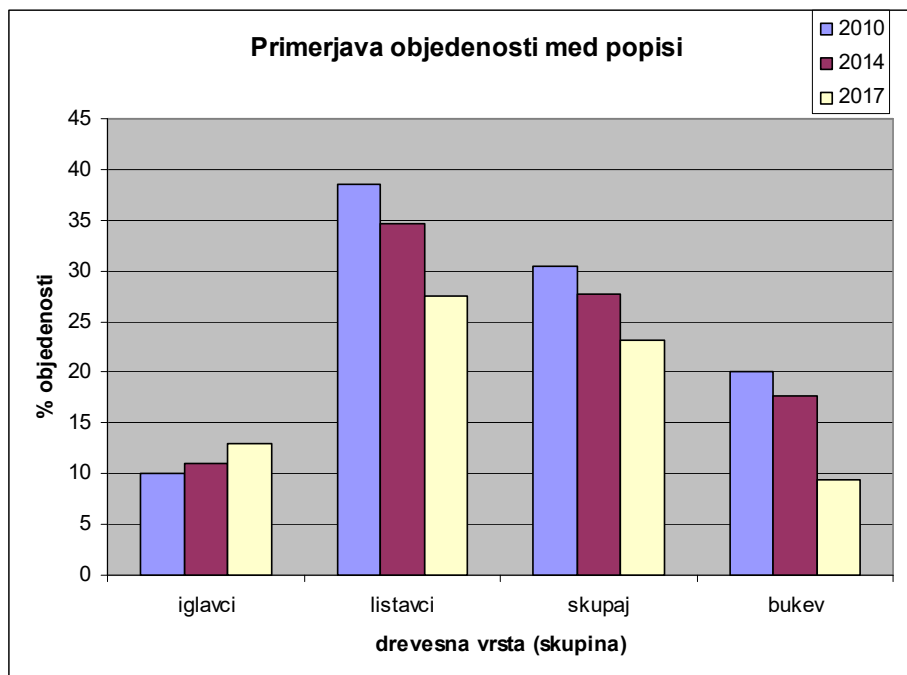
Preglednica 34/OM2: Objedenost gozdnega mladja 2017 po drevesnih vrstah

Skup. DV	št. VZ.	< 15cm			R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
		DV %	št./ha		DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	37	8	3.703		17	5.215	5,0	21	4.598	8,8	22	1.925	11,2	9	359	8,0	18	12.097	7,5
Jelka	13	22	10.369		12	3.822	25,6	8	1.753	20,5	9	761	30,2	8	316	27,3	10	6.652	24,8
Ostali igl	1					72		2	417		3	259		4	158		1	905	
Bukev	41	15	7.195		28	8.937	6,6	35	7.687	9,5	38	3.405	18,1	54	2.040	7,0	33	22.068	9,4
Hrasti	17	11	5.185		10	3.233	25,3	4	805	26,8	1	72					6	4.109	25,2
Plemeniti list	31	39	18.199		22	6.810	39,7	13	2.873	69,0	5	460	78,1	5	187	53,8	16	10.330	49,8
Drugi trdi list	28	3	1.270		9	2.931	43,6	15	3.190	59,0	20	1.767	44,7	18	690	22,9	13	8.577	47,9
Mehki list	14	1	529		2	474	45,5	3	575	22,5	3	273	26,3	1	43		2	1.365	30,5
Iglavci	38	30	14.073		29	9.109	13,6	31	6.767	11,3	33	2.945	15,1	22	833	13,8	30	19.655	13,0
Listavci	49	70	32.378		71	22.384	25,0	69	15.129	32,7	67	5.977	30,8	78	2.960	13,6	70	46.450	27,5
Skupaj	52	100	46.450		100	31.493	21,7	100	21.896	26,0	100	8.922	25,6	100	3.793	13,6	100	66.104	23,2

*Opomba: Objedenost mladja se izraža v deležu mladja višine od 16 do 150 cm.

Preglednica 35/D-DPO: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4

	Objedenost 2010	Objedenost 2014	Objedenost 2017
Smreka	6,5	6,3	7,5
Jelka	16,8	23,3	24,8
Bori	0,0	0,0	0,0
Bukev	20,1	17,7	9,4
Hrasti	47,4	35,4	25,2
Plemeniti listavci	55,6	49,1	49,8
Drugi trdi listavci	57,7	56,4	47,9
Mehki listavci	44,6	30,7	30,5
Iglavci	10,0	11,0	13,0
Listavci	38,5	34,6	27,5
Skupaj	30,4	27,7	23,2

Grafikon 2/D-DPO: Primerjava deleža poškodovanih osebkov (objedenost) gozdnega mladja med popisi 2010, 2014 in 2017**Preglednica 36/D-RTH: Rezultati testiranja hipotez o deležih poškodovanih osebkov med popisi**

Preglednica 5.2: RAZLIK RAZLIKOV RAZLIKOV HIPOTETIČNO RAZLIKOV RAZLIK							
---	--	--	--	--	--	--	--

Ugotovitve:

OBJEDENOST V VSEH SLOJIH (R1-R4) :

- S statističnim preizkusom nismo odkrili značilnih razlik v skupni objedenosti med popisi (pa čeprav vzorčni rezultati prikazujejo zmanjšanje).
- Skupna objedenost vzorčnih podatkov je znašala v letu 2010 30 %, v letu 2014 28 %, leta 2017 pa 23 %,
- Statistično značilne razlike v stopnji objedenosti smo ugotovili pri bukvi, z nižjo objedenostjo izstopa leto 2017
- Objedenost bukve je znašala v letu 2010 20 %, v letu 2014 18 %, leta 2017 9%,
- Za enoto je značilna velika drevesna pestrost, ki z višinsko rastjo manj upade kot v drugih enotah.
- Delež objedenosti v razredu R4 v primerjavi z razredom R2 in R3 močnejše upade,
- Upad deleža jelke in gorskega javorja v razredu R4 v primerjavi z nižjimi razredi ni tako izrazit.

Presoja vpliva gozd-divjad:

Objedenost mladja se je zmanjšala. Za enoto je značilna večja vrstna pestrost, kar posledično pomeni večjo zastopanost divjadi bolj priljubljenih drevesnih vrst. Sama objedenost se porazdeli

na večje številno vrst, zato beležimo nekaj nižje stopnje objedenosti pri bolj priljubljenih vrstah. Glede na prostorsko prisotnost posameznih vrst divjadi, k objedenosti mladja večinoma prispeva srnjad. O tem govori tudi dejstvo, da se objedenost v višinskem razredu R4 bistveno zmanjša (mladje preraste višino gobca). Na dokaj visoko stopnjo objedenosti je v preteklosti vplival majhen delež mladovij. Razmere so se po žledolomu leta 2014 spremenile. Ocenjujemo, da je stopnja objedenosti v enoti sprejemljiva ter da omogoča uspešno preraščanje vseh drevesnih vrst. V enoti postopno narašča tudi vpliv jelenjadi, območje pa spada večinoma območje neželene prisotnosti jelenjadi. Prav tako so v enoti prisotne posamezne kolonije gamsov.

Po treh popisih je trend objedenosti gozdnega mladja za vse drevesne vrste upadajoč, vendar razlike niso značilne. Trenda pri iglavcih ne opažamo, močno in značilno pa je upadlo objedanje bukve kot nepreferenčne vrste za objedanje. Stanje in objedenost gozdnega mladja kaže na enakomeren ali celo zmanjšan pritisk rastlinojedov na gozdne sestoje. Takšno stanje je predvsem posledica povečane prehranske osnove za divjad zaradi obširnih pomlajenih površin, ki so nastale po sanaciji žledoloma in lubadark. Deloma na ugodnejše stanje vpliva tudi povečan odstrel. Problematična ostaja relativno visoka stopnja objedenosti plemenitih listavcev, ki so pri divjadi v smislu objedanja najbolj priljubljene drevesne vrste.

3.10 Odmrlo drevje

Odmrlo drevje v gozdu je pomemben dejavnik, ki zagotavlja biotsko raznolikost. V GGE je kar 59 odmrlih dreves/ha, od tega 34 ležečega in 25 stoječega, kar je bistveno nad poprečjem v GGO (32 odmrlih dreves/ha, v preteklem načrtu 41 odmrlih dreves/ha). Prevladuje odmrlo drevje v prvem debelinskem razredu (10-29 cm).

Preglednica 37/OD: Odmrlo drevje v GGE (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10 - 29 cm	št./ha	7,18	15,40	22,58	4,53	26,27	30,80	11,71	41,67	53,38
	m3/ha	2,34	5,48	7,82	1,51	9,41	10,92	3,85	14,89	18,74
30 - 49 cm	št./ha	0,84	1,25	2,09	0,42	2,65	3,07	1,26	3,90	5,16
	m3/ha	1,31	2,09	3,40	0,65	4,41	5,06	1,96	6,50	8,46
50 in več cm	št./ha	0,07	0,00	0,07	0,14	0,35	0,49	0,21	0,35	0,56
	m3/ha	0,23	0,00	0,23	0,44	1,13	1,57	0,67	1,13	1,80
Skupaj	št./ha	8,09	16,65	24,74	5,09	29,27	34,36	13,18	45,92	59,10
	m3/ha	3,88	7,57	11,45	2,60	14,95	17,55	6,48	22,52	29,00

Glede na lesno maso predstavljajo odmrta drevesa okoli 10 % lesne zaloge, samo stoječe drevje pa predstavlja 6 % lesne zaloge. To močno presega določbe Pravilnika o varstvu gozdov (1,5-3 % stoječih dreves glede na lesno maso) in tudi v primerjavi s podatki za celotno Slovenijo.

Ocenjujemo, da je tudi glede na strukturo po razširjenih debelinskih razredih število odmrlega drevja precej preseženo. Ker je največ odmrlih dreves v najtanjšem debelinskem razredu (število) lahko sklepamo, da je doslej drevje odmiralo predvsem zaradi razslojevanja v mlajših razvojnih fazah, in zaradi večjega deleža nesaniranih drogovnjakov po žledolomu, ki ekonomsko ni bilo zanimivo. Velik delež odmrlega drevja je kljub sanaciji po žledolomu prisoten tudi v višjih debelinskih razredih, kar je ugodno z vidika ohranjanja biotske raznovrstnosti.

V prihodnje je pričakovati predvsem na težje dostopnih predelih in predelih na katerih se sanacija sestojev po žledolomu ni izvedla zaradi neugodnih ekonomskih dejavnikov (slaba kvaliteta drevja, visoki stroški sečnje in spravila), da bo tam ostalo precej podrtega in izruvanega drevja vseh debelinskih stopenj. Sestoji na teh predelih bodo za nekaj časa prepuščeni naravnemu razvoju, ker sečnja in spravilo predvsem z ekonomskega vidika ne bi bila smiselna.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v GGE

Prvi gozdnogospodarski načrt za GGE Cerčno, v mejah, kakršne so danes, je bil narejen leta 1975. Pred tem obdobjem je bila GGE razdeljena na dva dela. Južni del GGE je pripadal GGE Otalež-Masore, osrednji del GGE pa je bil samostojen. Oblika in vsebina načrtov se je spreminjala skladno z zakonodajo in ureditvijo gozdarstva. Zato se je spreminjala tudi metodologija izdelave načrtov. Pretekli gozdnogospodarski načrt je uveljavil s sistemom gozdnogospodarskih ciljev večnamensko gospodarjenje. Ugotavljanje lesne zaloge pred letom 1975 je potekalo s polno premerbo.

O gospodarjenju z gozdovi v GGE za daljše preteklo obdobje je malo podatkov. Sečnja je bila sicer do neke mere nadzorovana in je bila močno prilagojena družbenoekonomskim razmeram posameznih obdobj.

V zasebnih gozdovih, ki so sicer prevladovali tudi v preteklosti, so bile potrebe po lesu velike, vendar se je večinoma gospodarilo nenačrtno, zato tudi podatkov o gospodarjenju skorajda ni. Ker je bilo v preteklosti območje GGE pretežno kmetijsko usmerjeno, je bil gozd vedno v podrejenem položaju. Les so potrebovali predvsem za kurjavo in kot vir energije (npr. oglarjenje, ipd.) in kot tehnični les (ostrešja, oprema gospodarskih poslopij, hiš, itd.). Zato je bilo stanje gozdov marsikje slabo, posledice pa so vidne še danes tako pri stanju gozdov, kot pri sodelovanju lastnikov pri uveljavljanju načel sodobnega gospodarjenja z gozdovi (združevanje posesti, uvajanje sodobne mehanizacije pri izkoriščanju gozdov, zagotavljanja trajnosti donosov, negovanje gozda zaradi kvalitetnejših sortimentov, ipd.). Prav pri uveljavljanju teh načel in nasploh pri vlaganjih v gozdove (še zlasti pri gradnji gozdnih prometnic) je bilo v GGE zelo pomembno povojno obdobje, ko je bilo na nek način zagotovljeno enotno gospodarjenje v vseh gozdovih, združevanje lastnikov gozdov, vlaganje v gozdove pa je bilo (vsaj v primerjavi z današnjim časom) sorazmerno veliko. Kritično pa je potrebno tudi reči, da je bilo le-to na račun (z današnjega vidika neprimerne) obvezne oddaje lesa, velikega prelivanja sredstev (zlasti iz takratnih družbenih gozdov v zasebne) velikokrat pa se je pokrilo velike stroške pri vlaganju v gozdove s prevelikim poseganjem vanje. Zato so marsikje nastali nepotrebni enomerni smrekovi nasadi, večji stroški nege pa bodo prisotni še nekaj desetletij.

V nadaljevanju se bomo omejili na podrobnejšo primerjavo s predhodnim načrtom.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju⁵

4.2.1 Posek

Realizacija poseka v GGE za preteklo obdobje znaša za vse gozdove 61,7%, kar je glede na pretekle načrte (ob povečanem možnem poseku pred desetimi leti) največja realizacija možnega poseka do sedaj. Zlasti je visoka realizacija iglavcev, ki je močno presežena v dveh RGR. Visoka realizacija listavcev je posledica sanacije žledoloma po letu 2014, visoka realizacija iglavcev pa sanitarnih sečenj zaradi podlubnikov ter sanacije žledoloma. Realizacija po gospodarskih razredih (po novem RGR) je sorazmerna poškodovanosti sestojev znotraj RGR, torej je najvišja tam, kjer so bili sestoji najbolj poškodovani. Pri realizaciji iglavcev izstopata RGR Kislojuba bukova (bf) s smreko in Podgorska bukova, saj se je tam še pred žledolomom izvajala sanitarna sečnja iglavcev zaradi napada podlubnikov. Sanacija je bila v največji meri izvedena na predelih, ki so bolj dostopni, odprti za spravilo in predstavljajo tudi najboljše rastišča v GGE.

⁵ Gospodarjenje v preteklem ureditvenem obdobju analiziramo upoštevajoč strukturo lastništva, kot je bila zavedena v preteklem gozdnogospodarskem načrtu in po dosedanjih gospodarskih razredih.

Preglednica 38/D-PP: Primerjava poseka med izračunom po ploskvah in evidenco skupaj za GGE

	Število ploskev	Posek ploskve (m3/ha/10let)	Odklon zaupanja (+-) (m3/ha/10let)	Posek evidence (m3/ha/10let)	Delež evid. poseka (%)
Skupaj	287	46,6	12,6	34,0	73,0

Med intervalno oceno poseka na SVP in evidenco poseka, ki jo vodi ZGS nismo odkrili statistično značilnih razlik. Posek po SVP sicer kaže višjo realizacijo poseka, kot je po evidenci ZGS, vendar se poseka po SVP in po evidencah ujemata znotraj predpisane natančnosti. V evidenci posekanega drevja, ki jo vodi ZGS je bilo evidentiranega 27% manj posekanega drevja, kot je bilo evidentirano na osnovi izračuna poseka na SVP.

Določena odstopanja so lahko posledica dejstva, da je razlika med bruto in neto odkazano lesno maso navadno do 15 %, v primeru sanacije žledoloma pa v gozdu ostane tudi 30 % in več lesne mase. Evidenca poseka v času žledoloma se namreč ni vršila na podlagi označenega drevja za posek, kot je to običajno. Lastniki so na osnovi generalne odločbe o sanaciji žledoloma, ki je zajemala več oddelkov skupaj ali pa celoten kataster, revirnemu gozdarju sporočali neto posekano lesno maso, ki jo je ta preko znanih pretvorbenih faktorjev med bruto in neto lesno maso pretvoril v bruto posek za posameznega lastnika. Pri tem pa ni bila evidentirana neizkoriščena lesna masa večjih ostankov že sprhnelega lesa dreves, ki jih lastniki niso odpeljali iz gozda (odlomljeni in prepereli vrhači, že preperela ležeča debela na pol prelomljenih dreves, razcefrani ostanki debel ...). Ocenjujemo, da je zaradi tega nastala večja razlika med evidentiranim posekom in oceno poseka po SVP.

Posek po rastiščnogojitvenih razredih in primerjava z načrtovanim**Preglednica 39/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih****Ureditveno obdobje od 2009 do 2018 leta**

Gospodarski razred		Načrtovani posek m3	Realiziran posek m3	Realizacija sečnje %	Sk. realizacija možnega p. %
30140-Toploljubna bukovja	Iglavci	7.409	6.515	87,9	1,6
	Listavci	6.391	4.311	67,5	1,1
	Skupaj	13.800	10.826	78,5	2,7
30890-Zmerno kisloljubna bukovja mešana z iglavci	Iglavci	82.171	56.767	69,1	14,3
	Listavci	117.040	51.842	44,3	13,1
	Skupaj	199.211	108.608	54,5	27,4
31010-Kisloljubna bukovja (bf) s smreko	Iglavci	25.350	43.827	172,9	11,0
	Listavci	11.537	5.407	46,9	1,4
	Skupaj	36.887	49.234	133,5	12,4
31740-Podgorska bukovja	Iglavci	11.615	8.641	74,4	2,2
	Listavci	33.195	10.173	30,6	2,6
	Skupaj	44.810	18.815	42,0	4,7
32140-Gorska bukovja	Iglavci	27.377	21.343	78,0	5,4
	Listavci	48.601	22.285	45,9	5,6
	Skupaj	75.978	43.628	57,4	11,0
70000-Varovalni gozdovi	Iglavci	4.093	838	20,5	0,2
	Listavci	11.303	4.706	41,6	1,2
	Skupaj	15.396	5.544	36,0	1,4
80840-Zmerno kisloljubna bukovja za premeno	Iglavci	4.783	4.965	103,8	1,3
	Listavci	6.117	3.399	55,6	0,9
	Skupaj	10.900	8.364	76,7	2,1
skupaj	Iglavci	162.798	142.895	87,8	36,0
	Listavci	234.184	102.123	43,6	25,7
	Skupaj	396.982	245.018	61,7	61,7

Ureditveno obdobje od 1999 do 2008 leta

Gospodarski razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Sk. realizacija možnega p.
		m3	m3	%	%
30140-Toploljubna bukovja	Iglavci	3.560	1.434	40,3	0,7
	Listavci	4.626	911	19,7	0,4
	Skupaj	8.186	2.345	28,6	1,1
30890-Zmerno kisloljubna bukovja mešana z iglavci	Iglavci	33.948	16.638	49,0	8,1
	Listavci	73.862	20.878	28,3	10,2
	Skupaj	107.810	37.516	34,8	18,3
31010-Kisloljubna bukovja (bf) s smreko	Iglavci	15.172	10.962	72,3	5,3
	Listavci	6.728	3.454	51,3	1,7
	Skupaj	21.900	14.417	65,8	7,0
31740-Podgorska bukovja	Iglavci	5.522	2.572	46,6	1,3
	Listavci	19.049	5.736	30,1	2,8
	Skupaj	24.571	8.308	33,8	4,0
32140-Gorska bukovja	Iglavci	8.507	7.195	84,6	3,5
	Listavci	19.302	5.349	27,7	2,6
	Skupaj	27.809	12.544	45,1	6,1
70000-Varovalni gozdovi	Iglavci	361	25	7,0	0,0
	Listavci	860	42	4,9	0,0
	Skupaj	1.221	67	5,5	0,0
70001-Ekstremna rastišča	Iglavci	1.321	220	16,6	0,1
	Listavci	4.399	338	7,7	0,2
	Skupaj	5.720	557	9,7	0,3
80840-Zmerno kisloljubna bukovja za premeno	Iglavci	4.071	1.851	45,5	0,9
	Listavci	3.957	1.932	48,8	0,9
	Skupaj	8.028	3.782	47,1	1,8
skupaj	Iglavci	72.462	40.898	56,4	19,9
	Listavci	132.783	38.640	29,1	18,8
	Skupaj	205.245	79.538	38,8	38,8

Preseganje možnega poseka je posledica sanacije žledoloma po 2014 in gradacije podlubnikov 2015-2017, ki je zajemala tako zasebne kot državne gozdove. Največji delež zavzemajo sanitarne sečnje, zlasti iglavci, zaradi sanacije žledoloma in sanacije podlubnikov. Glede na ostale vrste poseka, so se redčenja izvajala v manjši meri kot pomladitvene sečnje, kar je sicer v skladu s preteklim načrtom, je pa delež redčenja glede na načrtovano precej nižji od pomladitvenih sečenj.

Preglednica 40/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah

Posek	Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Iglavci
Načrtovan - m3	162.798	234.184	396.982
Izveden - m3	142.895	102.123	245.018
Realizacija - %	87,8	43,6	61,7
Povp. drevo - m3	1,49	0,64	0,96

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m3	156.315	217.945	374.260	3.795	8.463	12.258	2.688	7.776	10.464
Izveden - m3	139.064	100.348	239.413	3.639	1.393	5.032	192	381	574
Realizacija - %	89,0	46,0	64,0	95,9	16,5	41,1	7,2	4,9	5,5
Povp. drevo - m3	1,51	0,65	0,97	0,98	0,72	0,89	1,96	0,29	0,41

Posek po vrstah sečenj

Preglednica 41/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka											Posek skupaj	%	%	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozdn. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek					
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.												
Iglavci	m3	20.465	30.788	7	0	0	8.280	75.186	2.025	1.553	761	139.064	18,6	78,6		
	%	14,7	22,1	0,0	0,0	0,0	6,0	54,1	1,5	1,1	0,5	100,0				
Listavci	m3	13.224	27.098	3	29	0	1.988	53.550	2.494	1.534	429	100.348	9,1	36,4		
	%	13,2	27,0	0,0	0,0	0,0	2,0	53,4	2,5	1,5	0,4	100,0				
Skupaj	m3	33.689	57.886	10	29	0	10.268	128.736	4.519	3.087	1.190	239.413	13,0	52,9		
	%	14,1	24,2	0,0	0,0	0,0	4,3	53,7	1,9	1,3	0,5	100,0				

Državni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m3	289	652	0	0	0	49	2.453	90	11	96	3.639	14,5	67,9
	%	7,9	17,9	0,0	0,0	0,0	1,3	67,4	2,5	0,3	2,7	100,0		
Listavci	m3	218	537	0	0	0	15	385	220	13	5	1.393	2,6	10,5
	%	15,7	38,4	0,0	0,0	0,0	1,1	27,6	15,8	1,0	0,4	100,0		
Skupaj	m3	507	1.189	0	0	0	64	2.838	310	24	101	5.032	6,4	27,0
	%	10,1	23,6	0,0	0,0	0,0	1,3	56,3	6,2	0,5	2,0	100,0		

Gozdovi lokalnih skupnosti

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabil. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m3	31	117	0	0	0	0	0	6	39	0	192	0,9	5,3
	%	16,2	60,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,9	20,2	0,0	100,0		
Listavci	m3	8	0	0	0	0	0	308	19	43	3	381	0,7	2,7
	%	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	80,6	5,1	11,3	0,9	100,0		
Skupaj	m3	39	117	0	0	0	0	308	25	82	3	574	0,7	3,2
	%	6,8	20,4	0,0	0,0	0,0	0,0	53,6	4,4	14,3	0,5	100,0		

Skupaj GGE

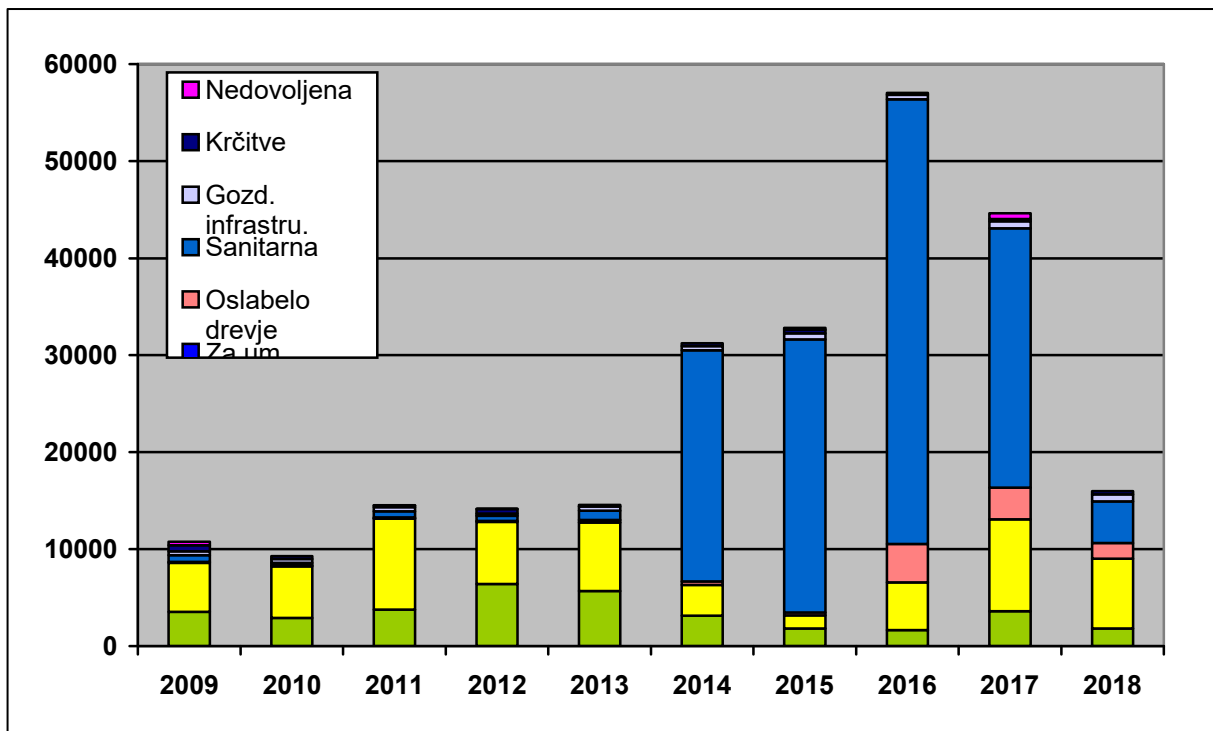
		Vrste poseka											Posek skupaj	%	%	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek					
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.												
Iglavci	m3	20.785	31.556	7	0	0	8.328	77.639	2.121	1.602	858	142.895	18,0	76,9		
	%	14,5	22,1	0,0	0,0	0,0	5,8	54,4	1,5	1,1	0,6	100,0				
Listavci	m3	13.450	27.635	3	29	0	2.003	54.242	2.733	1.591	438	102.123	8,5	33,7		
	%	13,2	27,1	0,0	0,0	0,0	2,0	53,0	2,7	1,6	0,4	100,0				
Skupaj	m3	34.235	59.191	10	29	0	10.331	131.881	4.854	3.193	1.296	245.018	12,2	50,1		
	%	14,0	24,2	0,0	0,0	0,0	4,2	53,8	2,0	1,3	0,5	100,0				

V strukturi poseka prevladujejo sanitarna sečnja, ki je nastala zaradi sanacije žledoloma 2014. Pomladitvena sečnja in redčenje, kot negovalni sečnji sta bili realizirani večinoma v obdobju pred letom 2014. Krčitve ter posek na infrastrukturi vsebujejo predvsem posek na trasah vlak in zaradi obnove daljnovodov. Nedovoljen posek se nanaša predvsem na območja rednih sečenj in krčitev za kmetijske namene pri vzpostavljanju GERK-ov.

Iz spodnjega grafa je razviden prevladujoč delež sanitarnih sečenj, v letih 2014, 2015, 2016 in 2017, ko je potekala sanacija žledoloma iz leta 2014. Sanitarna sečnja se nanaša tako na

iglavce, kot tudi na listavce, ki so se sekali tekom sanacije žledoloma v zadnjih štirih letih veljavnosti načrta.

Grafikon 3/D-SP: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja

Sanitarne sečnje so v skupnem predstavljale kar 58 % vsega realiziranega poseka.

Iz spodnje preglednice je razvidna zastopanost drevesnih vrst v poseku glede na njihov delež v lesni zalogi in glede na skupno lesno zalogo. Velik delež smreke in bukke v poseku, glede na lesno zalogo obeh vrst, je posledica sanitarnih sečenj, zlasti sanacije žledoloma, oziroma sanacije napada od podlubnikov, ki je tudi v veliki meri posledica žledoloma iz 2014. Glavni razlog poseka pri smreki je sanacija napada od podlubnikov. Glede na celotno lesno zalogo in realiziran posek je prevladujoč delež smreke in bukke pričakovan, saj predstavljata daleč največji delež v lesni zalogi sestojev v GGE. Več kot polovico realizacije (58%) skupnega poseka zavzemajo iglavci. Kot je razvidno iz skupnega seštevka v preglednici spodaj je bilo v preteklem desetletnem obdobju posekane 12,2% skupne lesne zaloge v GGE.

Preglednica 42/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	56,2	21,0	6,9
Jelka	0,6	3,6	0,1
Bor	0,7	3,9	0,1
Macesen	0,7	3,1	0,1
Ostali igl.	0,0	1,1	0,0
Bukev	36,5	11,5	4,5
Hrast	1,6	4,1	0,2
Pl. lst.	1,4	2,0	0,2
Dr. tr. lst.	1,6	2,6	0,2
Meh. lst.	0,7	7,9	0,1
Skupaj iglavci	58,2	18,0	7,1
Skupaj listavci	41,8	8,5	5,1
Skupaj	100,0	12,2	12,2

Posek po debelinskih razredih

Večji delež poseka od lesne zaloge v višjih debelinskih razredih je pri iglavcih, zaradi sanitarnih sečenj, podlubniki, in zaradi sanacije žledoloma, ki je zajela starejše sestoje iglavcev. Sanacije

iglavcev, oziroma napadi podlubnikov pri iglavcih so bili najbolj intenzivni v starejših sestojih, ki se jih je tudi v največji meri saniralo. Smrekovih nasadov v razvojni fazi drogovnjakov je sicer že po deležu manj v celotni GGE, pa tudi napadi podlubnikov so bili tam manj intenzivni. Drugače je pri listavcih, kjer so deleži poseka od lesne zaloge po razširjenih debelinskih razredih dokaj enakomerno porazdeljeni. To je posledica sanacije po žledolomu, ki se zajela bolj široko območje sestojev v GGE, kjer sicer prevladuje bukev. Širše območje sanacije pa zajema tudi večjo pestrost sestojev in zato bolj enakomerno zastopanost po debelinskih razredih.

Preglednica 43/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,3	8,2	17,9	26,8	21,7	18,0	19,6
Listavci	3,5	6,4	11,4	12,1	9,1	8,5	14,0
Skupaj	3,2	6,9	13,9	18,7	16,8	12,2	33,6

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Izvedba gojitvenih in varstvenih del je večinoma odstopala od načrtovanih obsegov. Kot je razvidno iz analize opravljenih gojitvenih del so bila najboljše izvajana dela povezana s sadnjo (priprava tal, sadnja, obžetev, zaščita s premazom). Nega mladja in gošče, nega letvenjaka in nega mlajšega drogovnjaka se niso izvedla niti polovico od načrtovanega.

Nižja realizacija gojitvenih del je tudi posledica sanacije žledoloma, ki je narekoval večino ukrepov v preteklih desetih letih. Zaradi velikega obsega del v zvezi s sanacijo žledoloma in sanacijo napada podlubnikov, je izostala realizacija gojitvenih del.

Poleg načrtovanih del pa je bilo v GGE izvedeno delo izven okvira načrta GGE še varstvo pred žuželkami in zaščita s tulci in količenjem. To delo ni bilo planirano, ker se obsega ni dalo planirati vnaprej, kljub temu pa se je izkazala potreba in interes za njihovo izvedbo. Sem sodi tudi postavljanje, čiščenje in pregledovanje pasti za podlubnike, ki je zajeto v varstvu pred žuželkami.

V prihodnje bo potrebno bolje realizirati zlasti nego mlajšega drogovnjaka, ki se v veliki meri navezuje na nesanirane površine mlajših drogovnjakov, kjer posledice žledoloma še niso bile odpravljene. Pričakuje se tudi večjo realizacijo sadnje, ki bo delno nadomestila izpad iglavcev, smreke. Sadnjo bo potrebno načrtovati kot spopolnitev v manjših jedrih.

Preglednica 44/OGDL/OGD : Opravljena goj. in varstvena dela po lastniških kategorijah

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	146,24	0,00	0,0	9,14	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,15	10,81	7.206,7	0,00	0,00	0,0
Sadnja	ha	28,05	25,61	91,3	0,28	0,00	0,0
Obžetev	ha	37,05	19,62	53,0	0,00	0,00	0,0
Nega mladja	ha	205,74	38,15	18,5	3,01	0,00	0,0
Nega gošče	ha	249,07	47,19	18,9	2,09	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	142,73	18,84	13,2	1,85	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	784,57	23,63	3,0	20,96	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	85,52	53,56	62,6	1,00	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	54,60	0,0	0,00	0,00	0,0
Zašč. s količenjem, tulci	kos	0,00	2.500,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	67,82	0,0	0,00	0,00	0,0

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	7,71	0,00	0,0	163,09	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,00	0,00	0,0	0,15	10,81	7.206,7
Sadnja	ha	0,00	0,00	0,0	28,33	25,61	90,4
Obžetev	ha	0,00	0,00	0,0	37,05	19,62	53,0
Nega mladja	ha	2,57	0,00	0,0	211,32	38,15	18,1
Nega gošče	ha	2,07	0,00	0,0	253,23	47,19	18,6
Nega letvenjaka	ha	0,77	0,00	0,0	145,35	18,84	13,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	20,09	0,00	0,0	825,62	23,63	2,9
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,00	0,0	86,52	53,56	61,9
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	54,60	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	0,00	0,0	0,00	2.500,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	0,00	0,0	0,00	67,82	0,0

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

V preteklem desetletju je bila zgrajena cesta na Otavnik, ki za spravilo odpira dele oddelkov proti Otavniku. Dolžina gozdne ceste je 1,2 km, investitor pa so bili lastniki gozdov in pašna skupnost, ki gospodari s pašno planino na Otavniku.

Povprečni letni obseg građenj gozdnih vlak znaša 235 m/leto, 153 m/leto za novogradnje in 80 m/leto za rekonstrukcije. Pretežno se z vlakami odpirajo predeli s traktorskim spravilom in tam, kjer se predvideva sečnja. Po letu 2014 so se vlake gradile zlasti na predelih, kjer je potekala sanacija žledoloma.

Preglednica 45/D-GTV: Obseg opravljenih del na gozdnih vlakah po letih (m)

LETO	Novogradnja (m)	Rekonstrukcija (m)
2009	1180	825
2010	1720	0
2011	250	0
2012	850	1350
2013	0	0
2014	840	2300
2015	1980	1650
2016	2600	1850
2017	3919	0
2018	1947	0
SKUPAJ	15286	7975

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

V preteklem načrtu so bili načrtovani ukrepi za krepitev rekreacijske funkcije (informacijske table) in krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti (izločanje ekocelic z debelim drevjem). Realizacije teh ukrepov ni bilo, ker ni bilo zagotovljenih ustreznih sredstev.

Pri gospodarjenju z gozdovih so bile upoštevane vse poglobitve usmeritve načrta za večnamensko gospodarjenje. Varovanje naravne in kulturne dediščine je bilo ustrezno. Posegov v varovana območja ni bilo.

Posek v varovalnem gozdu je bil izveden z namenom krepitve varovalne vloge gozda. Izvedle so se predvsem pomladitvene sečnje, kjer so sestoji narekovali zaključevanje obnove oziroma nadaljevanje obnove.

Z vidika krepitve lovsko gospodarske funkcije velja omeniti vzdrževanje travinj, ki se je realiziralo s košnjo na 67,82 ha, kar je sicer podano v realizaciji gojitvenih del. Večjih neskladij na relaciji gozd-divjad v tem obdobju ni bilo.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2009 – 2018

Posegi v gozd niso izraziti, vendar se je njihov obseg glede na prejšnje ureditveno obdobje štirikratno povečal. Po površini prevladujejo krčitve zaradi kmetijstva, ostalih krčitev pa je bilo zanemarljivo malo.

Preglednica 46/D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2009 do 2018 po namenu

Namen krčitev						Skupaj
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
0,50	0,02	13,34	0,00	0,00	0,22	14,08

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2009 – 2018

V preteklem desetletju je bilo doseganje zastavljenih ciljev gospodarjenja z gozdovi oteženo zaradi ujm, zato smo se od nekaterih oddaljili, nekaterim pa smo se približali:

- Stabilni in ohranjeni gozdni ekosistem z veliko biotsko raznovrstnostjo, sposobnostjo naravnega pomlajevanja, sonaravno drevesno sestavo in ustreznim deležem minoritetnih drevesnih vrst: Na večjem delu GGE je žledolom v februarju 2014 zelo poškodoval sestoje, kar je v veliki meri ogrozilo doseganje zastavljenega cilja. Najbolj so bili prizadeti drogovnjaki in debeljaki med 500 in 1000 m nadmorske višine. Tem sestojem bo v prihodnje potrebno posvetiti največjo pozornost ter upoštevati ukrepe, ki so predpisani v GGN. Zlasti velja poudariti, da so bili najmanj poškodovani sestoji v obnovi, z vertikalno razgibano sestojno zgradbo in manj ostrimi prehodi z ostalimi razvojnimi fazami. Prav v teh sestojih smo se zgornjemu cilju najbolj približali. Ker so v teh sestojih najboljši pogoji za zagotavljanje biotske raznovrstnosti, sposobnosti naravnega pomlajevanja, sonaravne drevesne sestave in ustrezen delež minoritetnih drevesnih vrst, bo potrebno v to smer usmeriti razvoj sestojev.
- Ugodno stanje kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območju NATURA 2000: Velik delež odmrle lesne mase ugodno vpliva na stanje nekaterih kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov za Naturo 2000. V prihodnje je pričakovati predvsem na težje dostopnih predelih in predelih na katerih se sanacija sestojev po žledolomu ni izvedla zaradi neugodnih ekonomskih dejavnikov (slaba kvaliteta drevja, visoki stroški sečnje in spravila), da bo tam ostalo precej podrtega in izruvanega drevja vseh debelinskih stopenj. Sestoji na teh predelih bodo za nekaj časa prepuščeni naravnemu razvoju, ker sečnja in spravilo predvsem z ekonomskega vidika ne bi bila smiselna. Presvetljeni sestoji bodo do neke mere predstavljali možnost za pomladitev s plodonosnimi vrstami, ki predstavljajo prehransko bazo za divjad. Slaba stran presvetljenih sestojev, ki so sanirani z veliko intenziteto je zapleveljanje in oteženo pomlajevanje z vrstami, ki potrebujejo senco (jelka).
- Zagotavljanje trajnih vrednostnih donosov gozda, boljše izkoriščanje proizvodnih potencialov rastišč in večja vlaganja v gozdove z nego gozda in gradnjo gozdnih prometnic: Neugodno je še vedno razmerje razvojnih faz in zgradb sestojev. Dodatno je razmere poslabšal še žledolom, ki je spremenil načrtovano letno dinamiko realizacije možnega poseka, načrtovano z GGN 2009-2018. Žledolom je vplival tako na večji obseg sanitarnih sečenj in preseganje načrtovanega možnega poseka preteklega GGN, kot tudi na slabšo kakovost sortimentov v posekanem lesu pri sanaciji. Posredno se na sanacija žledoloma nanaša tudi določen delež možnega poseka, ki je načrtovan v sedanjem GGN. Ravno tako se na sanacijo nanaša večina načrtovanih gozdnogojitvenih del. Najbolj je ogrožena prav trajnost vrednosti donosov, saj je ostalo še precej poškodovanega drevja po žledolomu, ki ga bo potrebno posekati v prihodnje in bo bilo slabe kakovosti. Izboljšanje izkoriščenosti proizvodnih potencialov v GGE se bo poskušalo doseči z večjim obsegom sadnje in nege gozda. Preko koriščenja evropskih sredstev za razvoj podeželja se je pokrilo del vlaganj v nego gozda in gradnjo vlak, vendar sta obsega obeh ukrepov precej oddaljena od načrtovanih v preteklem desetletju.
- Večji interes za delo lastnikov v gozdu in ustvarjanje prihodka iz gozda: z namenom vzbujanja večjega interesa za delo lastnikov v gozdu in ustvarjanje prihodka iz gozda, so se

s strani Zavoda organizirali tečaji za varno delo v gozdu in zlasti usposabljanje za delo v gozdovih, ki so prizadeti po ujmah (žledolom, vetrolom). Lastniki gozdov so dobili praktične nasvete za varno delo v teh razmerah, kar je nedvomno pripomoglo k bolj učinkoviti sanaciji gozdov po ujmah in prispevalo k bolj varnemu delu v gozdu. Znanje, ki so ga lastniki pridobili na teh tečajih bo nedvomno vzpodbuda tudi za nadaljnje delo.

- Usklajeno delovanje vseh uporabnikov gozdnega prostora, zlasti na območjih, kjer se prepletajo različne funkcije gozda ter zagotavljanje trajnosti vseh funkcij gozda.: Zaradi pomena funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti ter funkcije varovanja naravnih vrednot na področju celotne GGE so se že v preteklosti za vse večje posege v gozd (gradnje vlak, gradnja gozdnih cest in odcepih gozdnih cest) proučile vse možne rešitve, ki so bile usklajene med vsemi temi funkcijami. Dobro je sodelovanje z lovskimi organizacijami, saj ZGS načrtuje odstrel in dela v loviščih, s katerimi upravljajo lovske družine. Sodelovanje na tem področju je bilo dobro, kar kaže tudi na dokaj usklajen odnos med divjadjo in gozdom. Do večjih nesoglasij na področju načrtovanja in izvajanja del ter odvzemom divjadi do sedaj ni prihajalo, pojavljajo pa se lokalno posamezne škode v gozdu, ki pa se sproti rešujejo.
- Ohranjeni gozdni ekosistem z veliko sposobnostjo naravnega pomlajevanja in usklajen odnos med rastlinojedo divjadjo in gozdom: Naravno pomlajevanje večine ključnih naravnih drevesnih vrst (razen jelke) je bilo zagotovljeno in uspešno, se pa na nekaterih predelih ugotavlja povečan pritisk rastlinojede divjadi zaradi objedanja mladja in lupljenja (zimovališča). V dolgoročnih lovsko upravljaljskih načrtih je bila zagotovljena stabilna populacija rastlinojedih lovnih vrst (jelenjad, srnjad), zato se škode po divjadi v skupnem obsegu ne povečujejo zelo intenzivno, so pa lokalno bolj prisotne na manjših predelih. Ugodne razmere v bodoče predstavljajo presvetljeni gozdovi nastali zaradi žledoloma, ki ob ustrezni sanaciji in gojitvenih ukrepih zagotavljajo večji delež pomlajenih površin, ki pa jih bo potrebno z ustreznim načrtovanjem sečnje (zaokroževanje jeder mladovij, robna sečnja) čimbolj hitro spraviti do stabilnih sestojev.
- Ohranitev ugodnega stanja vseh habitatnih tipov ter zagotavljanje biotske raznovrstnosti: Dovolj velik delež odmrlega drevja v sestojih GGE je bil zagotovljen že pri gospodarjenju v normalnih razmerah (pred žledolomom), delež pa se bo še povečal zaradi žledoloma 2014. Predvsem na težje dostopnih predelih in predelih na katerih se sanacija sestojev ne bo izvedla zaradi neugodnih ekonomskih dejavnikov (slaba kvaliteta drevja, visoki stroški sečnje in spravila), je pričakovati, da bo tam ostalo precej podrtega in izruvanega drevja vseh debelinskih stopenj. Sestoji na teh predelih bodo za nekaj časa prepuščeni naravnemu razvoju, ker sečnja in spravilo predvsem z ekonomskega vidika ne bi bila smiselna. Presvetljeni in pomlajeni gozdovi ugodno vplivajo tudi na povečanje deleža plodonosnega drevja in grmovnic, ki predstavlja prehransko bazo divjadi in vsejedi živalskih vrst. Pomlajeni sestoji predstavljajo kritje tudi rastlinojedi divjadi, kar bo najbrž v prihodnje ugodno vplivalo na povečanje številčnosti divjadi.
- Optimalno vzdrževanje gozdne infrastrukture in gozdarskih objektov v gozdu: Infrastruktura v gozdu, namenjena predvsem gospodarjenju z gozdom (gozdne ceste, vlake) se vzdržuje v skladu s potrebami in načrtovanimi letnimi načrti vzdrževanja gozdnih prometnic. Poškodbe po ujmah se večinoma ustrezno sanirajo, kar v večini primerov zagotavlja ustrezen standard vzdrževanja gozdnih cest in ostale infrastrukture. Največji problem je še vedno odvodnjavanje meteorne vode zaradi nezgrajenih cestnih objektov v preteklosti (cevni prepusti, mulde, odvodni jarki). Stanje gozdnih cest se je zadnja leta precej izboljšalo. Velik del lokalnih cest in krajevnih poti, po katerih poteka tudi transport lesa, je posodobljen in ima asfaltno prevleko. Pri realizaciji gradenj je ključnega pomena dogovarjanje med posameznimi lastniki in iskanje alternativnih virov za sofinanciranje izgradnje gozdnih prometnic. Slaba odprtost nekaterih predelov GGE ostaja problem. V preteklem desetletju se je od predvidene gradnje cest zgradila samo ena cesta. Nekoliko bolje so se izvajale gradnje vlak. Z vlakami so se odpirali predeli s traktorskim pravilom in tam, kjer je bila večja sečnja. Količina zgrajenih vlak je bila večja v zadnjem obdobju, tudi zaradi potrebe sanacije žledoloma.

Splošna ocena je torej, da je stanje gozdov po velikih spremembah v GGE kot posledica žledoloma v pogledu ekoloških in socialnih funkcij še vedno ugodno, da pa je stanje v pogledu lesnoproizvodne funkcije večinoma slabše, v podrobnejši strukturi pa smo se ciljem le deloma

približali (pomlajevanje, večji delež mladovij in sestojev v obnovi) ali celo oddaljili (debelinska struktura, slabše zasnove, povečana poškodovanost sestojev). To je večinoma posledica žledoloma, ki je gozdove poškodoval v preteklem ureditvenem obdobju in slabe realizacije gozdnogojitvenih del.

Slika 3: Sanirani sestoji

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

Površina

Površina gozda se je v zadnjih desetih letih znižala za 1 %. To je posledica večjega poseganja v gozdni rob zaradi vzpostavljanja gerkov, ko je potrebno redno čistiti zaraščajoče površine na predelih, ki so namenjeni kmetijski rabi.

Trend zaraščanja z gozdom se je ustavil, saj je dodatnih zaraščajočih površin, ki niso uvrščene pod gozd sedaj 83,02 ha. Poglavitni vzrok zaraščanja je opuščanje košnje in paše na odročnih senožetih. Vedno manjši pomen kmetijstva, zlasti živinoreje je najbolj prizadel odmaknjene samotne kmetije v okolici Bukovega in Zakojce (pobočje Kojce, Zakojška grapa), na južnih pobočjih Porezna, na pobočju Škofij in nad Otaležem (Pluženjska gora).

Lesna zaloga, prirastek, možni posek

Iz preglednic je razvidno postopno povečevanje lesnih zalog do leta 1989, enako tudi prirastek. Za zadnje desetletje je značilno, da smo zaradi žledoloma v letu 2014 in sanacije le tega, zabeležili manjše povečanje lesne zaloge v GGE, kot v večini preteklih načrtov. Enako velja tudi za prirastek. Pred 40-timi leti je bila ocena lesne zaloge sorazmerno nizka, glede na lesno zalogo, ki temelji na zaporednih meritvah na SVP. Nižja je bila tudi ocena prirastka. V preteklosti se je prirastek ugotavljal z vrtnjem dreves, vendar le v boljših sestojih hkrati s polno premerbo pred več desetletji⁶, v zadnjem desetletju pa preko zaporednih meritev na stalnih vzorčnih ploskvah.

Iz preglednice D/-GFR1 je razvidno ohranjanje deleža iglavcev v lesni zalogi. Razmerje med iglavci in listavci že več desetletij ostaja približno 40: 60 v korist listavcev.

Razlike v prirastku po letu 1989 so delno tudi posledica različnih metod izračuna prirastka od leta 1999 dalje. Prej je bil prikazan povprečni starostni prirastek, ki so ga določali z različnimi tablicami. Po letu 1999 pa preko zaporednih meritev na stalnih vzorčnih ploskvah.

Pri obravnavi lesnih zalog ugotovimo, da so spremembe dejanskih lesnih zalog najbolj nihale v desetletjih pred letom 1999. Znižanje lesne zaloge je bilo zabeleženo med letoma 1964 in 1976. Od leta 1976 dalje pa lesne zaloge postopoma rastejo.

Preglednica 47/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1964 do 2019

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Letni realiziran posek*		
		m3/ha			m3/ha			M3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1964	4249,80	80	81	161	2,2	2,6	4,8	0,67	0,85	1,53
1976	4595,50	57	87	145	2,1	3,4	5,5	0,60	0,56	1,17
1989	6.144,54	65	109	174	1,7	3,0	4,8	0,59	0,57	1,16
1999	6.814,87	101	164	264	2,2	5,0	7,2	0,60	0,57	1,17
2009	7.290,92	109	166	275	2,5	4,2	6,7	1,96	1,40	3,36
2019	7.214,01	116	183	300	3,7	4,4	8,1	2,77	4,14	6,91*

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek).

6

V prvih načrtih je bila izvedena le okularna cenitev, v letu 1976 je bilo polno premerjenih 1019 ha gozdov, takrat so bile ugotovljene tudi tarife, ki so se vse do danes le malo korigirale. V letu 1989 je bilo z Bitterlichovo metodo izmerjenih 1081 ha gozdov, dodatno s polno premerbo pa še 136 ha gozdov. V načrtu 1999 so bile prvič uporabljene stalne vzorčne ploskve, preko katerih se je cenila lesna zaloga in nekatere druge sestojne parametre. Metoda se v pričujočem načrtu ni več spremenila. Izvedena je bila druga ponovitev meritev, kar omogoča natančnejši izračun prirastka, ki se je nekoliko povečal, na novo so se izračunale tudi tarife, leta 1999 so se s kontrolno vzorčno metodo izmerili vsi gozdovi v GGE, od takrat na istih ploskvah potekajo zaporedne meritve ob obnovah GGN.

Drevesna sestava

Pri razvoju sestave drevesnih vrst je zlasti pomemben upad bukve, ki se je z nekdanjih 51 % zmanjšala na slabih 40 %. Na drugi strani pa počasi, vendar zanesljivo narašča delež plemenitih listavcev in ostalih trdih listavcev, kar je posledica zaraščanja.

Iz preglednice D-GFR2 je razvidna zastopanost posameznih drevesnih vrst v različnih obdobjih. Žal se je do leta 1968 spremljal površinski delež zastopanosti posameznih drevesnih vrst, kasneje pa delež vrste v lesni zalogi. Zato so podatki primerljivi le delno. Tako je opazen približno enak delež iglavcev (smreka, jelka) skozi čas (okoli 40 %), višji je bil le med letoma 1988 in 2008, okoli 25%.

Pri posameznih drevesnih vrstah je zlasti opazno delno povečevanje deleža jelke. Ohranja se tudi delež smreke. Ohranjanju oziroma povečevanju deleža jelke je zato potrebno posvečati večjo skrb, zlasti s zadržanim pomlajevanjem v okolici pomlajenih jeder ter z ustrezno nego in zaščito pred divjadjo. Vlogo jelke, kot graditeljice mešanih sestojev, deloma prevzema smreka, ki je večinoma sajena, deloma pa se je tudi naravno pomladila.

Preglednica 48/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave dr. vrst (%) od 1964 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1964	36	2	3		46		13		
1976	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1989	32,7	1,2	1,7	1,8	51,8	3,0	2,3	5,0	0,3
1999	31,7	1,1	2,2	3,1	43,7	4,7	6,5	5,8	1,2
2009	32,9	1,9	2,3	2,6	38,7	4,6	8,4	7,5	1,1
2019	32,9	2,2	2,2	1,6	39,9	4,4	8,6	7,7	0,5

Spremembe debelinske strukture drevja

Indeksi razvoja lesne zaloge so zaradi zvišanja višine skupne lesne zaloge večinoma pozitivni. To je opazno tako pri iglavcih, kot pri listavcih, zlasti v višjih debelinskih razredih. Iz opisanega sklepamo, da se lesna zaloga najhitreje niža v nižjih debelinskih razredih (zmanjšanje deleža drogovnjakov). Indeksi so večinoma pozitivni tudi pri prirastku, zlasti v višjih debelinskih razredih, zato lahko predpostavljamo, da se bo v bodoče lesna zaloga najbolj povečala v debeljaki in sestojih v obnovi. Posledica višanja lesnih zalog in prirastka se odraža tudi v višjem indeksu možnega poseka.

Preglednica 49/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skup.	I	II	III	IV	V	Skup.	
Iglavci	70,0	104,5	87,7	112,8	128,5	106,7	115,6	150,0	124,2	154,3	200,0	145,5	124,0
Listavci	80,0	96,2	111,3	130,5	157,6	110,7	110,3	100,0	98,9	107,5	120,7	104,6	129,0
Skupaj	80,0	98,6	102,3	122,5	140,0	109,1	111,8	115,9	109,0	129,3	166,2	120,1	126,9

Kontrolni izračun lesne zaloge

Ugotovljena lesna zaloga v GGE, če upoštevamo velik delež odmrlega drevja, ki je ostalo v gozdu, se skoraj v celoti ujema s pričakovano.

Preglednica 50/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge

Skupaj GGE	Iglavci (m3)	Listavci (m3)	Skupaj (m3)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	795.390	1.207.484	2.002.874
Prirastek (letni*10)	185.831	303.230	489.061
Sečnje po evidenci	142.895	102.123	245.018
Odmrlo drevje v preteklem desetletju	26.619	97.100	123.720
Pričakovana zaloga	811.706	1.311.490	2.123.196
Ugotovljena zaloga	839.363	1.322.360	2.161.723
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	103,4	100,8	101,8

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razv. Faz

Preglednica 51/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

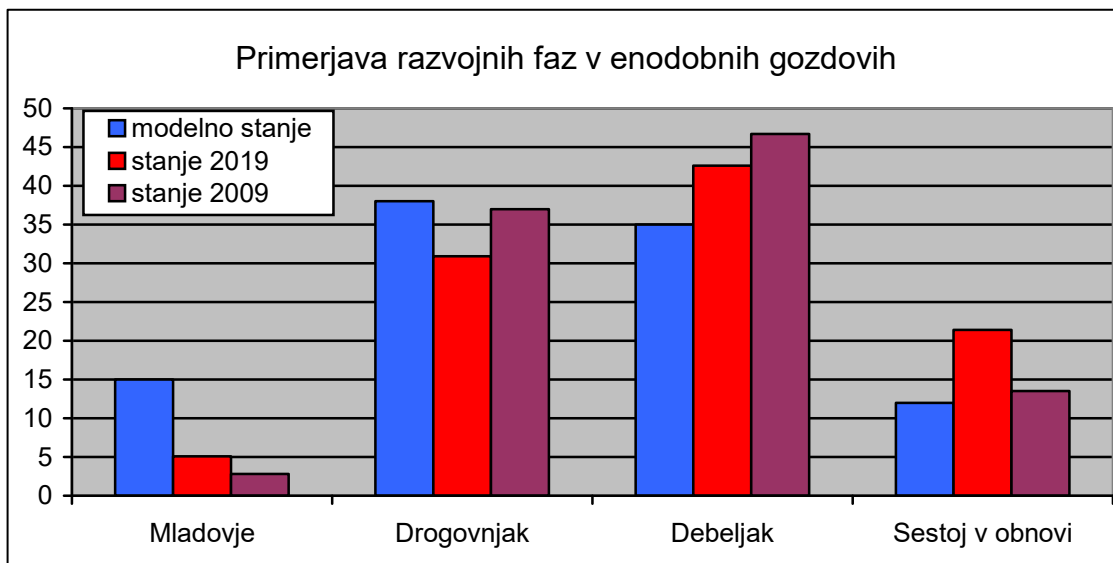
Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)	Korigiran delež (%)	Trajanje razvojne faze (let)	Delež (%)	Modelna površina (ha)	Razlika (%)
Mladovje	310,04	4,8	5,1	20	15	920,02	-9,9
Drogovnjak	1.897,59	29,7	30,9	50	38	2.330,71	-7,1
Debeljak	2.613,86	40,9	42,6	45	35	2.146,71	7,6
Sestoj v obnovi	1.311,96	20,5	21,4	15	12	736,01	9,4
Panjevec	85,33	1,3					
Pionirski gozd z grmišči	175,72	2,8					
Skupaj	6.376,50	100	100	130	100	6.133,45	

Na podlagi prirastoslovnih meritev so bila pripravljena enotna modelna izhodišča po rastiščih za vso Slovenijo ob izdelavi območnih načrtov (2011-2020). Na podlagi teh je bilo ugotovljeno modelno stanje za gozdove v GGE. Primerjava med stanjem in modelom kaže, da je razmerje razvojnih faz močno zanihalo v korist sestojev v obnovi in mladovij. Preveč je torej sestojev v obnovi in mladovij, ostalih razvojnih faz primanjkuje, zlasti debeljakov. Uravnoveženje razmerja razvojnih faz dodatno otežujejo posledice žledoloma, ki povečujejo delež mladovij in silijo srednjedobne sestoje v predčasno pomlajevanje. Panjeveci in pionirski gozd z grmišči poraščajo večinoma predele s poudarjeno varovalno funkcijo, zato so tam ukrepi podrejeni zagotavljanju varovalne in zaščitne funkcije.

Pred desetimi leti so bili deleži posameznih razvojnih faz sledeči: mladovja 2,8 %; drogovnjaki 37,0 %; debeljaki 46,7 %; sestoji v obnovi 13,5%. Sestoji so se zaradi sanacije žledoloma izrazito usmerili v pomlajevanje. Močno sta narasla deleža mladovij in sestojev v obnovi, deleža drogovnjakov in debeljakov pa sta nekoliko upadla.

Poprečna proizvodna doba v **enodobnih gozdovih** je 130 let, pomladitvena doba pa 15 let. Poprečna lesna zaloga je 300 m³/ha, ciljna lesna zaloga (10 let) 320 m³/ha, kar pomeni, da je potrebno, kljub nadaljevanju sečenj po sanaciji žledoloma in predpisanim deležem rednih sečenj (redčenja, pomladitve) postopno povečati lesno zalogo. Ob sedanjem razmerju razvojnih faz bi morala lesna zaloga znašati 380 m³/ha. Modelna lesna zaloga za enodobne gozdove v GGE znaša 350 m³/ha.

Grafikon 4/D-SM: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Dejavniki, kot so naravna ohranjenost gozdov, biotska raznovrstnost, majhen obseg posegov v (ohranjeni) gozdni prostor, zagotavlja veliko trajnost ekoloških, pa tudi socialnih funkcij v GGE.

Trajnost varovalne funkcije zagotavlja prilagojena intenziteta sečnje na predelih s poudarjeno varovalno funkcijo. Na teh površinah je omejena le na vzdrževanje ugodnega stanja za zagotavljanje varovalne funkcije. Na enak način se gospodari na vseh površinah znotraj vseh RGR, kjer so površine s poudarjeno varovalno funkcijo. Ogrožanja varovalne funkcije gozda (erozija, plazovi) zaradi gozdnogojitvenih ukrepov in gradnje gozdnih prometnic v preteklosti ni bilo zaslediti v obsegu, ki bi narekovalo dodatno ukrepanje. Varovalno funkcijo je oslabil žledolom 2014. V predelih, kjer so sestoji najbolj poškodovani, se negativni vplivi poškodovanega drevja odražajo v slabšem zagotavljanju varovanja zemljišč, eroziji in povečanju labilnosti pobočij. V teh predelih bo zato potrebno v prihodnje zagotoviti sanacijo in vzpostaviti stabilnost sestojev, ki bodo zagotavljali trajnost varovalne funkcije. Sanacijo otežuje velik delež poškodovanega in tudi odmrlega drevja, ki je ostalo v nesanimiranih sestojih. To povečuje tudi stroške poseka in spravila lesa iz teh gozdov, zaradi česar lahko stroški poseka in spravila presegajo dohodek od lesa iz teh sestojev.

Slabše donosni gozdovi v GGE (grmišča in termofilni gozdovi) imajo poleg izločenih mirnih con (Zakojška grapa, Otavnik, Zapoška grapa, Škofje) tudi poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti. Z vidika trajnosti te funkcije delno ugoden visok delež odmrle lesne mase, tako po številu odmrlih dreves na hektar, kot tudi glede kubičnih metrov na hektar. V prihodnje je pričakovati, da bo zaradi žledoloma delež odmrle lesne mase še narasel, zlasti na predelih, kjer se sanacija ni izvedla. Z vidika funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti je pomembno, da višek oslabljenih, starejših in debelih dreves ne posekamo prehitro, ampak le-to izvedemo v več desetletjih. Najstarejša drevesa in skupine dreves, ki so tudi manj kvalitetna, pa prepustimo naravnemu razvoju v obliki izločanja ekocelic in puščanja posameznih oslabeledih ali odmrlih dreves (zlasti duplaric).

Velika gozdnatost v GGE ter sonaravno gospodarjenje z gozdom in majhno poseganje s strani gradenj infrastrukture predstavlja ugodne razmere za trajnost hidrološke funkcije. Na območju obstoječih in potencialnih vodnih zajetij v preteklosti ni prihajalo do konfliktov z ostalimi funkcijami in gozdnogospodarskimi ukrepi. Hidrološka funkcija je delno oslABLJENA zaradi saniranih površin po žledolomu, na katerih je pomlajevanje še v začetni fazi, zastornost, pokritost z mladjem je slabša (pretrgan in vrzelast sklep).

Ustrezna urejenost gozdnih cest in predelov ob njih (precej debelega drevja in dreves, ki so zanimiva za obiskovalce) je zaradi večinoma linijskega obiska (kolesarjenje, tek, hoja, planinarjenje) pomembna za zagotavljanje ugodnega stanja za socialne funkcije. Se pa mestoma pojavljajo konflikti s funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti, kar bi v bodoče veljalo usmerjati z opozorilnimi tablamami in vzpostavljanjem ustreznega prometnega režima (zapora še nekaterih cest, conacija gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma, ipd.- okolica Črnega vrha nad Cerknim). Za trajnost socialnih funkcij, zlasti rekreacijske funkcije je velikega pomena odprava posledic žledoloma 2014. V predelih, kjer so sestoji najbolj poškodovani, se negativni vplivi poškodovanega drevja odražajo v slabšem zagotavljanju varovanja infrastrukture in povečanju labilnosti pobočij. Izruvano, polomljeno in podrti drevje na predelih, poteh in stezah namenjenim rekreaciji slabša ali celo onemogoča prehodnost. Izruvana, podrti in polomljena drevesa in veje pa tudi sama zase predstavljajo potencialno nevarnost za obiskovalce, lahko pa tudi poškodujejo infrastrukturo ali ostale objekte pod sabo (vozila, cestišče, stanovanjski objekti). V teh predelih bo zato potrebno v prihodnje zagotoviti sanacijo in vzpostaviti stabilnost sestojev, ki bodo zagotavljali ugodne razmere za delovanje socialnih funkcij gozda. Najbolj so ogroženi predeli nad cesto proti Otaležu, ob regionalni cesti Idrija – Tolmin in Želin – Cerknju, ter proti Črnemu vrhu nad Cerknimi. Delno so bili sanirani sestoji ob cesti proti Črnemu vrhu nad Cerknim in proti Otaležu, tik nad cestiščem, vendar bo potrebno v prihodnje še veliko dela za vzpostavitev stabilnega stanja in vzdrževanja le tega.

Pomembna naloga z vidika zagotavljanja trajnosti lesnoproizvodne funkcije v bodoče je odpiranje posameznih predelov, ki so zaprti za spravilo. Slednje pa mora biti usklajeno z

ostalimi funkcijami, zlasti z varovalno funkcijo, s funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in funkcijo varovanja naravnih vrednot.

Trajnost funkcije varovanja naravnih vrednot je na območju celotne GGE velikega pomena. Na tem področju so evidentirane naravne vrednote, ki so prostorsko locirane in prikazane na kartah, kar se upošteva tako pri načrtovanju, kot tudi pri izvajanju ukrepov v gozdu. Konfliktov med posegi s strani gozdarstva in varovanjem naravnih vrednot dosedaj praktično ni bilo, saj se pri vseh večjih posegih (gradnje vlak in gozdnih cest) predhodno pridobi soglasje Zavoda za varstvo narave.

Površine za zagotavljanje trajnosti lovnogospodarske funkcije so poleg gozda tudi posamezni travniki, lazi znotraj GGE, kjer je mogoča paša za divjad. Trenutna objedenost mladja v GGE ni kritična, mestoma pa se pojavljajo škode zaradi lupljenja (jelenjad). Delno je povečana objedenost nekaterih drevesnih vrst, jelka in plemeniti listavci. Kljub temu se glavne drevesne vrste, bodoči gradniki sestojev, dobro pomlajujejo in preraščajo v višino. Seveda pa je potrebno usklajevanju gozd-divjad še naprej namenjati ustrezno pozornost: na eni strani z doseganjem plana odstrela ter vzdrževanjem pasišč za divjad, na drugi strani pa z ohranjanjem deleža mladovij, ki so obenem tudi pomembna osnova za prehrano divjadi. Presvetljeni gozdovi bodo v prihodnje omogočali tudi večjo možnost pomlajevanja in večji delež plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst. Tako se bodo prehranske možnosti za divjad še izboljšale.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni cilji

Osnovni cilj gospodarjenja z gozdovi so gozdovi z veliko biotsko raznovrstnostjo, sposobnostjo naravnega pomlajevanja, sonaravno drevesno sestavo in ustreznim deležem minoritetnih drevesnih vrst ter ugodnim stanjem kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območju NATURA 2000. To narekuje krepitev večnamenske vloge gozdov, ki poleg proizvodnih funkcij vključuje tudi krepitev ekoloških in socialnih funkcij, ekološke stabilnosti gozdnih ekosistemov ter ohranjanje in krepitev pestrosti v najširšem smislu. Močno prepletanje poudarjenih proizvodnih, ekoloških in socialnih funkcij gozdov zahteva vzgojo pestrih, mešanih in kvalitetnih gozdnih sestojev, ki so odporni na ujme, zlasti žledolom, ki je močno zaznamoval večino gozdnih sestojev v preteklem desetletju.

Proizvodni cilji:

Zagotavljati trajnostno delovanje gozda in njegovo mnogonamensko rabo. Temeljni pogoj za to je sonaravno gospodarjenje z gozdovi, ki zajema gozdni prostor celostno.

Cilj so sestoji z veliko biotsko raznovrstnostjo, sposobnostjo naravnega pomlajevanja, sonaravno drevesno sestavo in ustreznim deležem minoritetnih drevesnih ter s strukturo, ki je odporna na ujme, ki prizadenejo gozdove v GGE (žledolom).

Zagotoviti usklajeno gospodarjenje z gozdom, ki bo zagotavljalo trajno pridobivanje lesa, tako po kvaliteti, kot po količini, kot omogočajo rastišča v GGE ter zagotavljalo stabilnost sestojev, ki bodo odporni na naravne ujme (žledolom, vetrolom).

Zagotoviti prihodek iz gozda, ki bo omogočal razvoj podelželja in ustvarjanje oziroma ohranjanje delovnih mest na podeželju.

Cilj je uravnoteženo razmerje razvojnih faz, z večjim deležem površin mladovij in drogovnjakov, ki jih trenutno primanjkuje. Zaradi močno porušenega razmerja razvojnih faz in poškodovanih sestojev po žledolomu, bo doseganje modelnega razmerja razvojnih faz možno šele kot dolgoročni cilj. Velik delež poškodovanega drevja, ki je kljub sanaciji ostalo v sestojih, narekuje nadaljevanje odpravljanja posledic žledoloma ter krepitev lesne zaloge v kvalitetnih saniranih sestojih, drogovnjakih in debeljakih.

Odprava posledic žledoloma 2014 ter gradacije podlubnikov in zaključek sanacije so glavni proizvodni cilji za naslednje desetletno obdobje.

Doseči višjo realizacijo gojitvenih del, negovalnih redčenj in odprava posledic žledoloma v nesaniranih sestojih.

Ciljna lesna zaloga za naslednje desetletno obdobje je 320 m³/ha.

Zagotoviti optimalno odprtost gozdov z gozdnimi prometnicami, ki omogočajo uporabo okolju prijaznih tehnologij za sečnjo in spravilo lesa ter zagotoviti optimalno vzdrževano gozdno infrastrukturo in gozdarske objekte v gozdu.

Cilj je odpiranje predelov zaprtih za spravilo, zlasti tam, kjer je potrebno odpraviti posledice žledoloma in tam, kjer so sestoji ostali nesanirani, odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami bo prineslo pozitivne učinke tako iz ekološkega, kot tudi ekonomskega vidika.

Lovna funkcija je stalno prisotna, pomembna je predvsem za ohranjanje primerne številčnosti rastlinojede divjadi glede na nosilno kapaciteto življenjskega okolja.

Cilj je tudi v prihodnje zagotoviti z okoljem usklajeno populacijo divjadi, ki bo zagotavljalo nemoteno obnovo gozdov.

Ekološki cilji:

Večnamenski gozdovi, ki bodo ob čim večjem zagotavljanju lesnoproizvodne funkcije hkrati opravljali tudi varovalno, hidrološko in funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Cilj so stabilni, vitalni sestoji, v katerih so odpravljene posledice žledoloma in napada podlubnikov in sestoji z veliko vrstno pestrostjo, ki zagotavlja ustrezen delež minoritetnih drevesnih vrst. Sestoji morajo zagotavljati stalno pokritost tal z vegetacijo na strmih terenih oziroma je na strmih predelih potrebno gospodariti za zagotavljanje stabilnih sestojev.

Zagotavljanje stabilnega in ohranjenega gozdnega ekosistema z veliko biotsko raznovrstnostjo, sposobnostjo naravnega pomlajevanja, sonaravno drevesno sestavo in ustreznim deležem minoritetnih drevesnih vrst ter ugodnim stanjem kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območju NATURA 2000.

Še naprej ohranjamo stopnjo vrstne in strukturne raznolikosti gozda in gozdnega prostora ter ohranjamo vse rastlinske in živalske vrste ter njihove habitate, kot so gnezdišča, kali, drevesna dupla, odmrla lesna masa, travniški lazi sredi gozdov, plodonosno drevje in podobno. Posebna pozornost zavarovanim vrstam ter ohranjanju redkih biotopov.

Zagotavljanje stabilnega in ohranjenega gozdnega ekosistema, ki omogoča zadrževanje vode, naravno čiščenje in omogoča njeno postopno odtekanje, zlasti ob hudournikih in ob vodnih zajetjih pitne vode. Vzdrževanje in urejanje izvirov in potokov. Razvoj gozdov glede drevesne sestave usmerjamo proti dolgoročnemu cilju po rastiščnogojitvenih razredih. Prednost dajemo rastišču primernim drevesnim vrstam. Cilj je čimbolj hitra pomladitev sestojev z rastiščem primernimi vrstami na predelih, kjer so ob sanaciji sestojev nastale ogolele površine. Uporabljati terenu in rastišču primerne tehnologije, ki imajo najmanjši škodljiv vpliv na okolje, zlasti pa da ne onesnažujejo podtalnice.

Socialni cilji:

Urejeni, naravni gozdovi, visokega estetskega videza v okolici turistično in rekreativno pomembnih objektov (Črni vrh nad Cerknim, okolica Cerknega in vaških jeder v Novakih, Zakojci, Ravnah, Zakrižu, Otaležu).

Ob predelih, kjer je povečan obisk s strani rekreacije in turizma, zagotoviti stabilne sestoje, ki bodo sanirani, oziroma je tam kar najmanjši možen delež poškodovanega drevja, ki predstavlja tudi potencialno nevarnost za obiskovalce.

Usklajenost povečane rekreacije in turizma z ekološkimi cilji, zlasti s funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Tvorno sodelovanje z drugimi uporabniki gozdnega prostora, predvsem v predelih, kjer se pojavljajo veliki pritiski na gozdni prostor. Skrb za primerno rekreacijsko infrastrukturo, ki bo obiskovalce usmerjala na območja, ki so namenjena rekreaciji in turizmu (Črni vrh nad Cerknim, okolica Cerknega in vaških jeder v Novakih, Zakojci, Ravnah, Zakrižu, Otaležu).

Ohranjeni naravni gozdovi v neposredni bližini objektov in nahajališč kulturne in naravne dediščine in drugih naravnih vrednot okolja (Bolnica Franja, Ravne, Porezen, Zakojca, Jesenica).

Zagotoviti stabilne sestoje, ki bodo sanirani, oziroma je tam kar najmanjši možen delež poškodovanega drevja, ki negativno vpliva na objekte naravnih vrednot in na objekte kulturne dediščine. Zagotavljanje urejenega dostopa do spominskih obeležij, turističnih točk in zanimivih objektov.

Sodelovanje z lastniki gozda pri načrtovanju in izvajanju del pri v gozdu z namenom, da se sproti uvajajo vsa nova spoznanja gozdarske stroka v celotnem sistemu gospodarjenja z gozdom.

Zagotavljanje interesa za gospodarjenje z gozdovi v zasebni in v državni lasti, zlasti za izvajanje gozdnogojitvenih del, varno delo v gozdu in ustvarjanju prihodka iz gozda.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Usmeritve sledijo ciljem, ki so zastavljeni za prihodnje ureditveno obdobje:

- Odpravljanje posledic v poškodovanih gozdovih po žledolomu, zlasti tam, kjer so poškodbe največje, kjer se sestoji niso sanirali v preteklih letih in kjer so ogrožene ekološke funkcije gozda in socialne funkcije (zlasti varovalna), z namenom, da se prepreči nadaljnja škoda na infrastrukturi in gozdnih zemljiščih.
- Zaradi zagotavljanja trajnosti donosov in vseh drugih funkcij, je potrebno v gozdovih s prevladujočim deležem starih gozdov, zlasti v predelih poškodovanih po žledolomu, intenzivneje nadaljevati obnavljanje gozdnih sestojev. Krepitev konkurenčnosti naravnih drevesnih vrst (bukve, plemenitih listavcev in jelke, ki jo je potrebno pri gojitvenih ukrepih posebej upoštevati), s poudarkom na pomlajevanju naravnih drevesnih vrst in zagotavljanje njihove ustrezne zastopanosti, glede na rastišče.
- Krepitev stabilnosti gozdov zlasti z uravnoteženostjo zgradbe sestojev, s povečevanjem stojnosti sestojev, kjer so prisotne naravne ujme (zmanjšanje intenzivnosti ukrepov in povečati pogostost vračanja).
- Zaključevanje obnove v pomlajenih sestojih, akumulacija lesne zaloge v saniranih drogovnjakih in uvajanje obnove, pomlajevanje v debeljakih.
- Spodbujati k večjim vlaganjem zlasti v gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.
- Stalno spremljanje obsega škod po divjadi v gozdu (objedenost, lupljenje) in usklajevati stalež ključne rastlinojede divjadi v povezavi z ugotovitvami pri spremljanju stanja (ohranitev sedanje višine odstrela ključne rastlinojede divjadi oziroma po potrebi povečanje odstrela).
- Odpiranje zaprtih predelov GGE in uporaba okolju prijazne strojne opreme in načinov izvajanja gozdnih del. Pri sečnji in spravilu lesa bo potrebno izbirati in pospeševati racionalnejše in ekološko sprejemljivejše tehnologije.
- Ohraniti in dopolnjevati sistem financiranja gradenj in vzdrževanja gozdnih prometnic na način, da se zagotavlja celoletno vzdrževanje gozdnih cest.
- Spremljanje in zagotavljanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območju NATURA 2000 z upoštevanjem vseh usmeritev in omejitev za posamezno vrsto. Načrtno ohranjanje oziroma prepuščanje posameznih predelov gozdov naravnemu razvoju (zlasti na težko dostopnih predelih gozdov poškodovanih po žledolomu, kjer posek in spravilo ekonomsko nista ekonomsko ugodna in niso ogrožene ostale ekološke funkcije), z namenom povečanja biotske raznolikosti in stabilnosti gozdov (izločanje zatočišč in sušic oz. oslabeledih dreves v najdebelejšem debelinskem razredu). Izločanje ekocelic na območjih prisotnosti redkih ali ogroženih rastlinskih in živalskih vrst in podrobna izdelava gozdnogojitvenih načrtov na teh območjih.
- Tvorno sodelovanje z drugimi uporabniki prostora, kar je ključno pri usklajenem razvoju tega pomembnega gozdnega prostora. Ključni partnerji so zlasti Občini Cerklje, lovske družine in planinska društva ter Zavod za varstvo narave.
- Aktivnejše sodelovanje z javnostjo zlasti pri ohranjanju narave in informiranju o posebnih varstvenih območjih. Sodelovati je potrebno pri izgradnji take rekreativne infrastrukture (informativne table, zapore cest), ki bo usmerjala obiskovalce na manj občutljiva območja.
- Optimalno vzdrževanje gozdne infrastrukture in gozdarskih objektov v gozdu (tehniški objekti, mejna znamenja, ipd.).
- Vključevanje upravljavca državnih gozdov (družba Slovenski državni gozdovi – SiDG) v sprejemanje in načrtovanje vseh odločitev, ki se nanašajo na gozdove v državni lasti in iskanje skupnih rešitev pri odločitvah glede gospodarjenja z državnimi gozdovi.
- Spodbujanje in izobraževanje lastnikov za varno delo v gozdu, zlasti pri izvajanju gozdnogojitvenih del ter možnosti glede ustvarjanja prihodka iz gozda.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

V usmeritve in tudi v druga poglavja smo vgradili naravovarstvene smernice in usmeritve za varovanje kulturnih vrednot. Da bi zagotovili usklajeno rabo gozdnega prostora je potrebno upoštevati naslednje usmeritve po posameznih funkcijah gozdov:

Varovalna funkcija

- Sanacija varovalnih gozdov, ki so poškodovani po žledolomu, zlasti tam, kjer so poleg varovalne funkcije ogrožene tudi ostale (rekreacijska) funkcije. Predvsem predeli Bolnici Franji, pobočje Porezna.
- Ukrepi v teh gozdovih so na najbolj ekstremnih delih odsekov omejeni tudi na krepitev varovalne funkcije in zaščitne funkcije (Reka-Ravne): sanitarna sečnja, sanacije žarišč in usadov. V bukovih sestojih na boljših rastiščih je možna malopovršinska sečnja zaradi krepitve stojnosti in povečevanja razgibanosti sestojev.
- Izpostavljeni grebeni, jarki in grape znotraj odsekov večnamenskih gozdov imajo poudarjeno varovalno funkcijo. Sem sodijo zlasti pobočja nad Idrijco in Cerknico, ter pod Poreznom. V odseke niso izločeni ker se malopovršinsko razprostirajo na območju cele GGE na manjših površinah. Na teh predelih morajo biti ukrepi prilagojeni varovalni funkciji gozda, kar zmanjšuje intenziteto sečnje v takšnih predelih. Ta naj se na najbolj izpostavljenih predelih omeji le na sanitarno sečnjo in v primeru spravila z žičnico le na presek najožje trase, ki še dovoljuje spravilo. Kjer razmere niso najbolj ekstremne pa je dovoljeno malopovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje.
- Poleg varovalne funkcije opravljajo pogosto ti gozdovi še druge funkcije (hidrološko, funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti, funkcijo varovanja naravnih vrednot) zato je tudi te potrebno pri posegih upoštevati. V teh primerih velja režim in smernice, ki so strožje pred tistimi, ki so milejše. Prednost imajo ekološke funkcije zlasti varovalna funkcija, hidrološka funkcija in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, ki si po pomembnosti sledijo v opisanem vrstnem redu. Sledijo socialne funkcije, funkcija ohranjanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine, raziskovalna funkcija, rekreacijska funkcija, estetska funkcija in turistična funkcija, ki si po pomembnosti sledijo v opisanem vrstnem redu.
- Drugi posegi v ta prostor niso dovoljeni, če bo s tem okrnjena varovalna funkcija teh gozdov.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (usmeritve za območje NATURA 2000 so povzete po naravovarstvenih smernicah (Fučka, 2018))

V GGE se nahaja nekaj ekološko pomembnih območij (EPO), kot so Idrijca s pritoki, Cerčno-Zakriž, Otalež-Lazec in Porezen-Cimprovka. Ta območja (EPO) se nahajajo znotraj območji Natura. Prvo stopnjo poudarjenosti imajo biotopi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst. Po razpoložljivih podatkih se na teh območjih nahajajo habitatni tipi določeni z uredbo. Na območjih ekološko pomembnega območja, kjer so prisotni ti habitatni tipi, naj se upoštevajo spodaj navedene usmeritve. Druge usmeritve za gospodarjenje na ekološko pomembnih območjih so zajete v usmeritvah za gospodarjenje na območjih Natura 2000.

Na območjih Natura 2000 se gospodarjenje in s tem povezane posege načrtuje upoštevajoč 7. člen Uredbe o posebnih varstvenih območjih (območjih Nature 2000) tako, da se v čim večji meri:

- ohranja naravna razširjenost kvalifikacijskih habitatnih tipov ter habitatov kvalifikacijskih živalskih vrst,
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata kvalifikacijskih živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze (mesta za razmnoževanje, prezimovanje in prehranjevanje živali),
- ohranja povezanost habitatov populacij kvalifikacijskih živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena,
- čas izvajanja posegov, opravljanje dejavnosti, kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali,
- živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov se ne vnaša.

Na območju GGE se zaradi ekoloških zahtev navedenih habitatnih tipov in kvalifikacijskih vrst Natura 2000 upošteva naslednje:

Usmeritve vezane na celoten gozdni prostor:

- Ohranja naj se rastišču primerna sestava drevesnih vrst gozdnih združb, v spremenjenih ali izmenjenih sestojih pa naj se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju rastišču primerne sestave gozdnih združb. (povzeto po Pravilniku o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 114/2009))
- Ohranja naj se najmanj 30% delež sestojev z odraslim drevjem (razširjenega debelinskega razreda B in C).
- Ohranja naj se 3% od celotne lesne zaloge mrtvih, odmirajočih dreves in sušic, predvsem odraslega drevja nad 30 cm prsnega premera.
- Ohranjajo in vzdržujejo naj se travnate površine (lazi, jase) znotraj gozdnega prostora (povzeto po Pravilniku o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 114/2009))
- Ohranja naj se vrstno pester in strukturiran gozdni rob.
- Obnova gozdov naj se ne izvaja s sadnjo tujerodnih in rastišču neprimernih vrst.
- Spodbuja naj se naravno pomlajevanje, s sadnjo naj se kvečjemu vzpostavlja naravno sestavo gozdnih združb.
- Znotraj Natura 2000 območij Otalež-Lazec in Cerkno-Zakriž naj se ne izvaja velikih krčitev gozdov – ohranja naj se veliko gozdnatost in zveznost gozdnih sestojev. V teh območjih je v negozdnem prostoru potrebno ohranjati tudi omeje in ostanke gozda.

Usmeritve vezane na navadnega koščaka in soško postrv (Idrijca s pritoki):

- Ohranja naj se obvodna drevnina, tako da se jo v največji možni meri prepušča naravnemu razvoju. Morebitno redčenje obvodne drevnine naj bo selektivno, ohranja se čim večja zastrtost krošenj nad vodotokom.
- Ohranjajo se naravne brežine preprejene s koreninskim sistemom lesnih vrst.
- Gradnja gozdnih prometnic naj se ne izvaja v 10-metrskem pasu ob vodotoku. Pri morebitni gradnji gozdnih prometnic v bližini vodotokov je treba paziti, da se material ne spira v vodotok.
- Dela naj se izvajajo v čimbolj suhih vremenskih razmerah, tako, da je vpliv na tla in vodotoke čim manjši.
- Spravilo lesa naj ne poteka po strugi (tudi če je struga suha- presahnjena). Možno je pravokotno prečkanje vlake čez vodotok. Zaradi razmnoževalnega časa varovanih vrst rib in rakov naj se v primeru spravila lesa preko vodotoka, takšno obliko spravila izvaja samo od 15. avgusta do konca oktobra.

Hidrološka funkcija

- Na ožjih predelih vodovarstvenih predelov je potrebno odpraviti posledice žledoloma, zlasti na predelih vodnih zajetij in infrastrukture, ki omogoča oskrbo z vodo.
- Na širših vodozbirnih območjih je obvezna uporaba okolju prijaznih motornih olj, povečana mora bi pozornost pred izlivi olj in odlaganju odpadkov (nadzor!).
- Razlita olja po gozdnih tleh je potrebno odstraniti v vrečko in jo odpeljati na ustrezno deponijo.
- Razvoj sestojev naj se usmerja k malopovršinskim raznomernim raznodobnim zgradbam, z zagotavljanjem naravnih drevesnih vrst in mešanosti drevesnih vrst, ki je prilagojena danim rastiščnim razmeram.
- Na ožjem vodozbirnem območju je potrebno upoštevati režim varovanja, ki je določen v odlokih o zaščiti vodozbirnega območja. Običajno je na najožjem vodovarstvenem območju (1. in 2. cona) gospodarjenje zelo omejeno, najožje območje je tudi ograjeno z žico.

Pri gospodarjenju z gozdom je potrebno upoštevati še naslednje usmeritve:

- Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter gozdnih zemljiščih je treba načrtovati in izvajati tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.
- Na vodnem in priobalnem zemljišču ni dovoljeno posegati v prostor, razen za: ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda; gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem; zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih (Idrijca); ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave; gradnjo objektov grajenega javnega dobra; gradnjo objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih,

kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase; gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1.reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

- Pri načrtovanju je potrebno upoštevati, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko: ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč; zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda; ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja; onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.
- Pri načrtovanju je potrebno upoštevati, da je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano: odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki; odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi; odlaganje odpadkov.
- Na erozijskem območju je prepovedano: poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov; ogoljevanje površin; krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije; zasipavanje izvirov; nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih; omejevanje pretoka hudourniških voda; pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer; odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov; zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom; odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge; vlačenje lesa.
- Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti ukrepe in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin.
- Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno pridobiti vodno soglasje.

Rekreacijska funkcija in turistična funkcija

- Pri izvajanju sečnje na področjih namenjenim rekreaciji (Črni vrh nad Cerknim, okolica Cerknega in vaških jeder v Novakih, Zakojci, Ravnah, Zakrižu, Otaležu) je po vsaki sečnji potrebno zagotoviti tudi ureditev poti, ki so namenjene rekreaciji. Ob poteku del, ki zahtevajo zaporo ceste je potrebno zaporo označiti s prometnimi znaki in opozoriti na nevarnost zaradi izvajanja del.
- Z malopovršinskimi ukrepi zagotavljamo pestro zgradbo sestojev, ohranjanje zanimivih dreves, skalnih in drugih geomorfoloških tvorb v gozdu.
- Uporaba prijaznejših tehnologij pri gradnji in spravilu lesa: konji v zahtevnejših in občutljivejših terenih namesto težkih traktorjev, uporaba bagra namesto buldožerja, pnevmatskega kladiva namesto razstreliva.
- V okolici linijskega obiska, zlasti ob cestah in poteh naj se sproti odstranjujejo poškodovana in nevarna drevesa (odpadanje vej, podrtje drevesa), ki bi lahko ogrozila obiskovalce.
- Na razglednih točkah naj se omogoča ustrezen razgled z vedutnimi sečnjami.
- Dosledno in sprotno izvajanje sečnega reda, zlaganje kupov vej in sečnih ostankov na primernih mestih, kjer ne ovirajo prehodnosti po obstoječih poteh in estetskega izgleda ob njih.
- Posek in spravilo lesa se mora izvajati izven sezone, ko je obisk v gozdovih največji.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;

- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni;

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen,
- V vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranjanje se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

- posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovale arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem: odkopavati in zasipavati teren; graditi gozdne vlake; krčiti gozd ali izvesti posek na golo; odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline; gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine; postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.
- izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej našteje nedopustne posege: če ni možno najti drugih rešitev ali če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.
- V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam: sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS), odstranjevanje štorov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami, zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin;

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- Pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo

raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline;

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

območje stavbne dediščine, varuje se:

- gabariti, gradivo, oblikovanost,
- pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
- celovitost dediščine v prostoru;

območje memorialne dediščine, varuje se:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
- vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami;

območje druge dediščine, varuje se:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
- osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
- vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Posegi v kulturno dediščino:

Zakon o varstvu kulturne dediščine predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg,
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine.

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu Zakona o varstvu kulturne dediščine, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Podrobnosti glede varovanja kulturne dediščine so podane v Strokovni zasnovi za varstvo kulturne dediščine za izdelavo osnutka gozdnogospodarskega načrta za gozdnogospodarsko enoto Cerčno.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

Za podzemeljske geomorfološke naravne vrednote (jame, brezna):

- V okolici jam in brezen naj bo gozdnogojitveni cilj naravna rastlinska združba, kjer je to mogoče pa predlagamo, da se v določeni razdalji drevje prepušča naravnemu razvoju in razgradnji.
- V okolici jam in brezen je potrebno zagotavljati stalno zastrtost tal z vegetacijo. V zimskem in spomladanskem času naj se v bližini ne izvaja nikakršnih dejavnosti.
- Preprečuje naj se kakršnekoli gradnje (npr. vlak in gozdnih prometnic) ter odlaganje materiala ali lesa.

Za hidrološke naravne vrednote (Idrija s pritoki, Davča s Poreznom, Zaganjalka pod Cerkljanskim vrhom):

- Obrežna vegetacija naj se ohranja. Poseganje naj bo omejeno v okviru nujnih vodnogospodarskih del, izvaja naj se na način in v obsegu, ki ohranja ugodno stanje ogroženih živalskih vrst, izven reprodukcijskega obdobja (večinoma spomladansko obdobje) ogroženih živalskih vrst.

Za botanične in geološke naravne vrednote (Porezen – vrh in greben):

- Poleg upoštevanja podrobnejših usmeritev naj se pred načrtovanjem posega v naravo (npr. gradnja vlak itd.) preveri prisotnost ogroženih rastlinskih vrst. Posege na območju botanične naravne vrednote ter na območju geoloških naravnih vrednot naj se načrtuje in izvede v sodelovanju s pristojno organizacijo za ohranjanje narave in tako, da se izogne rastiščem ogroženih vrst oz. geološkim nahajališčem.
- V primeru najdbe mineralov ali fosilov se mora najditelj ravnati po 74. členu ZON. Vsak, ki odkrije del narave, za katerega domneva, da ima lastnosti jame ali del jame, je dolžan o tem

obvestiti Inštitut za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU (8. in 9. člen ZVPJ).

- Za vse posege v okolici naravnih vrednot je potrebno upoštevati omejitve, ki veljajo za posamezen tip naravne vrednote. Potrebno je pridobiti tudi soglasja pristojne službe za varstvo narave.

Na območju naravnih vrednot veljajo še naslednje konkretne varstvene usmeritve:

IDENT. ŠT.	IME	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
75	Idrijca s pritoki	Z namenom ohranjanja naravnih značilnosti strug, obrežne strukture brežin in poteka strug vodotokov na območju, naj se v neposredni bližini vodotokov (5 – 25 m) ne gradi nove gozdarske infrastrukture (prometnice in ostali objekti). Prečenja vodotokov naj se z namenom čim manjšega posega, izvajajo čim bolj pravokotno na strugo. Spravilo lesa naj se ne izvaja po vodotokih. Sečni ostanki naj se ne odlagajo v struge oz. neposredno na brežine potokov. Neposredno ob vodotokih naj se ne skladišči lesa.
39	Davča s Poreznom	
781 V	Porezen – vrh in greben	Znotraj meja ZO naj se upošteva varstveni režim (NV je večja od ZO).
355	Zaganjalka pod Cerkljanskim vrhom	Upoštevanje varstvenega režima.
635	Zapoška – soteska s slapovi	Upoštevanje varstvenega režima.

Zaščitna funkcija

- Veljajo podobne usmeritve, kot pri varovalni funkciji, saj se praviloma ti dve funkciji prekrivata.
- Čas sečnje in drugih ukrepov v gozdu mora biti prilagojena infrastrukturnemu objektu, zaradi katerega je poudarjena funkcija.
- Sistem gospodarjenja naj bo prilagojen dejstvu, da sestoji čim manj obremenjuje tla, hkrati pa naj čim bolj varuje nižje ležeči objekt pred različnimi vplivi: zniža se proizvodno dobo, gospodari se z nižjimi zalogami, tanjšim drevjem – zmanjša se ciljno debelino dreves in poveča št. dreves na ha.
- Posek in spravilo lesa se mora izvajati izven sezone, ko je obisk v gozdovih največji.

Lesnoproizvodna funkcija

- Podrobnejše usmeritve za to funkcijo so po posameznih RGR glede na intenzivnost te funkcije.

Lovnogospodarska funkcija

- Pri sečnji in spravilu ter drugih delih v gozdu (trasiranju vlak in žičnic, skladiščenju lesa, izvajanju sečnega reda, ipd.) je potrebno upoštevati lovsko tehnične in lovsko gojitvene objekte v gozdu.
- Posegi v populacije so odvisni od postavljenih ciljev. Pri lovnih vrstah divjadi je za zmanjševanje številčnosti poleg povečanega odstrela treba upoštevati tudi strukturo odstrela in tako močnejše poseči v ženski del populacije in to predvsem v tisti starostni razred, ki je nosilec reprodukcije. Podobno oziroma obratno velja za povečevanje številčnosti populacij.
- Zaradi varovanja in nege habitatov je potrebno pašo drobnice in tudi goveda usmerjati, na za pašo namenjene površine. Paša mora biti izključno pod nadzorom in urejena skladno z zakonodajo in pašnimi redi.
- Pri izboljševanju življenjskega okolja naj gre predvsem za izboljšanje prehranskih in bivalnih pogojev, kar je še posebej pomembno v času reprodukcije in zimskem času. S sonaravnim gospodarjenjem, naj se zagotavlja pestra sestava drevesnih in grmovnih vrst, vseh razvojnih faz v primernih deležih ter pestra horizontalna in vertikalna zgradba.

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Pri gozdnogojitvenem načrtovanju in določanju drevja za posek v okviru možnosti ugotavljanja upoštevati sledeče usmeritve za ohranjanje posebnih habitatov s poudarkom na pospeševanju ptičjega sveta.

Gozdni sestoji:

- ohranjanje posameznih osebkov in skupin starejšega drevja vseh vrst,
- puščanje takih osebkov in skupin dve proizvodni dobi,
- puščanje vsaj enega debelejšega drevesa glavnih vrst v oddelku do propada,
- z izbiro in zaščito omogočiti ohranjanje manj pogostih vrst v vseh sestojih,

- ohranjati vse grmovne vrste,
- ohranjanje votlega in suhega drevja,
- ohranjanje živih dreves z dupli,
- zaščita gnezd redkih vrst ter kolonijskih gnezdišč,
- jesenski posek dela s planom določenega poseka jelk za prehrano divjadi preko zime.

Vodne kotanje in izviri v gozdu:

- Ob vodnih kottanjah in izvirih v polmeru ene do dveh drevesnih višin ohranjati tesen sklep krošenj, skozi taka območja ne graditi vlak in opravljati spravila, nižja intenzivnost sečenj v celotnem zbirnem območju.

Za ohranjanje biodiverzitete v gozdu je zlasti pomembno tudi odmrlo drevje v gozdu, ki predstavlja habitat mnogim prostoživečim živalskim vrstam. Po pravilniku o varstvu gozdov se delež načrtno puščene odmrle biomase izrazi v razmerju med količino odmrle ter odmirajoče lesne biomase stoječega drevja in lesno zalogo določenega gozda. Ta lahko znaša od 0,5% do 3 %. V starejših gozdovih v razvojni fazi drogovnjakov, debeljakov in raznodobnih sestojev z lesno zalogo do 200 m³/ha, se načrtno pušča večji delež od navedenega, v sestojih z lesno zalogo nad 200 m³/ha pa se pušča manjši delež od navedenega.

Na podlagi pravilnika o varstvu gozdov se šteje načrtno puščanje tehnično še uporabnih dreves, ki so debela nad 30 cm, za izvajanje ukrepov za vzdrževanje življenjskega okolja prosto živečih živali in drugih avtohtonih organizmov.

Pri gospodarjenju z gozdom moramo skrbeti za vse duplarje in pri tem upoštevati naslednje:

- Isto sušico lahko uporablja več vrst ptic duplarjev.
- Ptice iste vrste običajno ne dolbejo dvakrat v isto drevo.
- Velike sušice lahko nadomestijo manjše, obratno ni mogoče.
- Ko zadovoljimo potrebe vrste, ki zahteva največje število sušic določene debeline v prsni višini, zadovoljimo tudi potrebe drugih vrst v tej skupini.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

Gospodarjenje v varovalnih gozdovih je prilagojeno krepitvi varovalne funkcije gozdov. V delu varovalnih gozdov je predpisan posek za krepitev stabilnosti zgradbe in varovalne vloge gozda. V preostalih gozdovih ukrepi niso predpisani in so prepuščeni naravnemu razvoju.

Fragmenti varovalnih gozdov so raztreseni po vsej GGE. Posegi v varovalni gozd so možni le z vidika krepitve varovalne funkcije gozda zato je potrebno upoštevati naslednje:

- Na predelih, kjer so sestoji poškodovani po žledolomu je potrebna sanacija.
- Sečnja v varovalnih gozdovih je omejena le na dostopnejše predele in manj ekstremna rastišča in je usmerjena zlasti v krepitev varovalne funkcije (pomladitev panjevcev in starejših debeljakov, nega drogovnjakov z namenom povečevanja stojnosti, ipd.).
- Gozdne prometnice se za potrebe gospodarjenja v varovalnih gozdovih praviloma ne bo načrtovalo, razen v primeru, ko je nujno potrebna sanacija določenih površin.
- Upoštevati je potrebno tudi drugo evidentirano naravno dediščino.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Praviloma so požarno najbolj ogroženi sestoji, zaradi slabe kvalitete in zaprtosti, najmanj zanimivi za lastnika in se praktično izvajajo le minimalne gozdarske aktivnosti. Zato so v teh gozdovih pomembne naslednje usmeritve:

- Z opozarjanjem obiskovalcev gozda o nevarnosti požarov v naravnem okolju bomo zmanjšali potencialno najpogostejši vzrok požarov – človeško malomarnost.
- Za gozdove z zelo veliko, veliko in srednjo požarno ogroženost je potrebno izdelati načrt varstva pred požari.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

V GGE ni semenskih sestojev.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Splošne usmeritve:

- Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).
- Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.
- Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.
- Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur. L. RS, št. 4/09) – gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij), se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč.
- Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.
- Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.
- Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je potrebno izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.

Smernice za gradnjo gozdnih traktorskih vlak:

- Gostota traktorskih vlak je odvisna od terenskih razmer in intenzivnosti gospodarjenja. Glede na stanje je smiselna dograditev ustreznega sistema daljših vlak ustrezne širine (do 3,5m) in naklona v smeri polne vožnje.
- Priporoča se bagerska gradnja gozdnih prometnic, ki je glede na terenske razmere prijaznejša okolju. Miniranje pri gradnji vlak se opusti.
- Maksimalen naklon vlak v GGE ne sme preseči mejnih vrednosti zapisanih v Pravilniku o gozdnih prometnicah (2009), ki znaša: na kamniti talni podlagi 40%, na podlagi iz mešane hribine, malo občutljivi na erozijo 25%, na podlagi iz zemljine, občutljivi na erozijo 12%.

Smernice za strojno sečnjo, pripravo sečnih poti in skladiščnih prostorov:

- sečne poti praviloma označujemo pri strojni sečnji; na podlagi sestojnih razmer je odločitev o poteku vožnje stroja prepuščena strojniku;
- v kolikor je mogoče, povežemo v sistem sečnih poti obstoječe gozdne poti in vlake;
- sečne poti morajo biti po končanih delih poravnane, da ne predstavljajo vir erozije;
- širina preseka za sečne poti je širina stroja + 0,5m na vsaki strani;
- preproga iz vej in sečnih ostankov je pomembna za zmanjšanje škod na gozdnih tleh in preostalem sestoju, preprečuje pa tudi razvoj podlubnikov pri iglavcih;

- skladiščni prostori ob kamionski cesti naj se določijo skupaj z izvajalcem del;
- velikost skladiščnih prostorov je odvisna od predvidene količine lesa in hitrosti odvoza;
- spravilo lesa do skladiščnih prostorov naj se opravi, če je le možno, po več sečnih poteh in ne le po eni;
- če je le možno, naj bo potek sečnih poti zvezen, brez slepih krakov;
- v gojitvenih načrtih se bo določilo površine, kjer je izvedba strojne sečnje možna in določilo pogoje, ki jih je treba pri tem upoštevati.

Smernice za gradnjo in vzdrževanje gozdnih cest:

- Pred gradnjo gozdne ceste se priporoča geološka ocena področja zaradi nevarnosti plazanja hribine
- Celoletna in pravočasna manjša popravila gozdnih cest po spomladanski odjugi in večjih nalivih.
- Potrebna je utrditev (asfaltacija) posameznih strmejših delov gozdnih cest
- Trajnejša zapora gozdnih cest na širšem območju GGE je predvidena na odcepkih gozdnih cest, ki niso povezovalne.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

- Na območju strnjene gozdnega kompleksa gozdov večji posegi (gradnje objektov) niso dopustne.
- Gradnja stanovanjskih in drugih bivalnih objektov mora biti odmaknjena od gozdnega roba najmanj eno sestožno višino.
- Za posege, ki lahko bistveno spremenijo življenjske razmere divjadi, izda soglasje Zavod za gozdove Slovenije, po predhodni pridobitvi mnenja upravljavca lovišča oziroma lovišča s posebnim namenom (30. člen Zakona o divjadi in lovstvu, Uradni list RS, št. 16/04).
- V premeru najmanj 500 m od pomembnih delov življenjskega prostora medveda se ne gradi javnih prometnih infrastrukturnih objektov. Lokacija za izgradnjo infrastrukturnih in drugih objektov se vedno preverja glede vpliva na pomembne dele življenjskega prostora medveda in migracijske poti osebkov. Prek obstoječih in načrtovanih cest se zagotovi povezanost med populacijskimi enotami (Strategija upravljanja z rjavim medvedom v Sloveniji, Sprejela Vlada republike Slovenije s sklepom dne 24.1.2002).

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih (daljnovodi, obore,...)

Usmerjanje in izvajanje del na ostalih zemljiščih, ki so funkcionalno povezana z gozdom (daljnovodi, preseke, obore) mora biti v skladu z zahtevami in usmeritvami, ki veljajo za gozdove v okolici. Pri posegih mora sodelovati pristojni gozdarski strokovnjak. Pri načrtovanju in vzdrževanju tovrstnih objektov je potrebno upoštevati obstoječe planinske in druge poti, katerih prehodnost se ne sme poslabšati.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Glede na stanje, postavljene cilje in usmeritve prevladuje negovalni posek. Posek predstavlja večinoma nadaljevanje odpravljanja posledic žledoloma in zajema tudi del sanitarne sečnje (posek še nesaniranega poškodovanega drevja). Zaradi tega je pričakovati slabšo kvaliteto sortimentov, ki bo napadla iz poseka. Pri sanaciji so se posekala le najbolj poškodovana drevesa, manj poškodovana pa so večinoma ostala, saj je bilo potrebno zagotoviti tudi ostale funkcije sestoja (zastor, pomlajevanje, posredna nega in preprečevanje zapleveljanja). Pri realizaciji možnega poseka je pomembno, da se zajame največji možni delež drevja, ki je poškodovano zaradi žledoloma in je ostalo v sestojih, ki so sicer že bili sanirani. To drevje hitro izgublja na kvaliteti zaradi oblomljenih vej in delov debel. Struktura predlaganega možnega poseka po vrstah sečenj je podana v nadaljevanju. Intenziteta možnega poseka je načrtovana tako, da je omogočen tudi del akumulacije lesne zaloge (sanirani sestoji), kot pomembnega dejavnika povečanja stabilnosti sestojev.

Preglednica 52/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah**Skupaj GGE**

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	87.594	112.147	0	93	0	0	199.834	23,8	74,7
	%	43,8	56,2	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m3	140.684	152.953	0	5.194	0	0	298.831	22,6	95,2
	%	47,1	51,2	0,0	1,7	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m3	228.278	265.100	0	5.287	0	0	498.665	23,1	85,8
	%	45,8	53,1	0,0	1,1	0,0	0,0	100,0		

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	81.851	107.906	0	42	0	0	189.799	24,0	75,3
	%	43,1	56,9	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m3	123.658	143.040	0	2.207	0	0	268.905	23,1	98,0
	%	46,0	53,2	0,0	0,8	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m3	205.509	250.946	0	2.249	0	0	458.704	23,5	87,1
	%	44,8	54,7	0,0	0,5	0,0	0,0	100,0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	4.067	3.585	0	2	0	0	7.654	21,7	70,4
	%	53,2	46,8	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m3	8.255	6.833	0	875	0	0	15.963	20,2	83,7
	%	51,7	42,8	0,0	5,5	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m3	12.322	10.418	0	877	0	0	23.617	20,7	78,9
	%	52,2	44,1	0,0	3,7	0,0	0,0	100,0		

Občinski gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	1.676	656	0	49	0	0	2.381	17,5	52,5
	%	70,3	27,6	0,0	2,1	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m3	8.771	3.080	0	2.112	0	0	13.963	17,9	68,7
	%	62,8	22,1	0,0	15,1	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m3	10.447	3.736	0	2.161	0	0	16.344	17,8	65,8
	%	63,9	22,9	0,0	13,2	0,0	0,0	100,0		

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Glede na usmeritev, da je potrebno prednostno opraviti sanacijo po žledolomu se na to navezujejo tudi gojitvena dela. Površina za sadnjo se nanaša predvsem na izboljšanje zasnov na pomlajenih površinah ter izpopolnitve jeder, ki so nastala zaradi sanacije žledoloma. S sadnjo se bo ohranjala tudi ustrezna mešanost drevesnih vrst (smreka) oziroma ohranjalo delež iglavcev. Za sadnjo je predvidena večinoma smreka, ostale drevesne vrste (bukev, jelka) se bodo uporabile le kot primes, oziroma se jih bo sadilo poskusno z namenom, da se ugotovi smiselnost njihove uporabe v prihodnje. Na površini predvideni za

sadnjo je načrtovana zasaditev 100.000 sadik gozdnega drevja, največ smreke. Ostala gojitvena dela se navezujejo tako na sadnjo (obžetev, nega gošče, nega mladja, nega letvenjaka), kot na obstoječe površine mladja in del mladovij, ki bodo nastala s končnimi poseki sestojev v obnovi. V nego mlajšega drogovnjaka so zajete predvsem površine mlajših drogovnjakov, ki niso bile sanirane po žledolomu in sestoji drogovnjakov, ki so pomankljivo negovani ali nenegovani. Vzdrževanje travinj je vezano na površine, ki so namenjene vzdrževanju lovnogospodarske funkcije.

Preglednica 53/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	59,02	3,90	1,82	64,74
Priprava tal	ha	22,08	0,35	0,00	22,43
Sadnja	ha	43,32	3,91	0,19	47,42
Obžetev	ha	238,69	11,79	1,15	251,63
Nega mladja	ha	144,51	6,39	1,48	152,38
Nega gošče	ha	194,15	2,84	1,04	198,03
Nega letvenjaka	ha	70,46	2,09	0,22	72,77
Nega ml. drogovnjaka	ha	333,58	14,56	6,73	354,87
Zaščita s premazom	ha	119,24	8,62	0,56	128,42
Vzdrževanje travinj	ha	122,80	0,00	0,00	122,80

Tako v preteklem, kot tudi v sedanjem načrtu so pri varstvu načrtovana le dela v zvezi z zaščito pred divjadjo. Pri gojitvenih delih je potrebno poudariti, da je že doslej gospodarjenje temeljilo na naravni obnovi, kar bo še bolj veljalo v prihodnje.

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Ukrepe za vzdrževanje življenjskega okolja divjadi izvajajo predvsem lovske organizacije, deloma pa tudi lastniki zemljišč. Ti ukrepi so vezani na površine, ki jih lastniki, ob pomoči upravljavcev lovišč (LD) opravljajo na predelih, kjer košnja in paša poteka za namene lastnih potreb, na teh površinah pa se pase tudi divjad. Zato teh površin nismo dodatno opredelili med gojitvenimi in varstvenimi deli.

Vzdrževanje travinj, pasišč s košnjo in čiščenjem je namenjeno predvsem rastlinojedi parkljasti divjadi. To je obenem tudi ukrep proti zaraščanju negozdnih zemljišč. Sem spada tudi osnivanje novih pasišč. Vzdrževanje pasišč je pomembno predvsem na območju Porezna, Otavnika in Škofij.

Poleg teh direktnih vlaganj v gozdove, je tudi pri drugih ukrepih istočasno predvideno izboljševanje prehranskih in bivalnih pogojev za živalski svet (sadnja plodonosnega drevja).

Navedene usmeritve in ukrepe je treba upoštevati pri gozdnogojitvenem načrtovanju, tudi če vsi posebni habitati in prednostne površine za prostoživeče živali še niso evidentirane.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Med ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov je izločanje ekocelic z debelim drevjem, ki je vezano predvsem na območja težko dostopnih sestojev poškodovanih po žledolomu, ki se zaradi slabe ekonomike ne bodo sanirali, ter na področja ekstremnih leg, ki so pomembna za ohranjanje biotske raznovrstnosti in so razporejene po celotni GGE. Take sestoje smo že izločali v gozdnogospodarskem načrtu, kot ekocelice s smernico brez ukrepanja, prevzeti pa jih je potrebno tudi v gozdnogojitvenih načrtih ter jih označiti na terenu skladno s Pravilnikom o varstvu gozdov. Tu ukrepi niso predvideni (sečnja, nega), oziroma so dovoljeni le najbolj nujni ukrepi, ki so pomembni za gospodarjenje z okoliškimi sestoji (sanitarna sečnja, preseke trase za žičnico).

Med ukrepi za izboljšanje funkcij velja izpostaviti tudi postavitve informacijskih tabel ob objektih naravne in kulturne dediščine, v sodelovanju z Zavodom za varstvo narave.

Preglednica 54/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v GGE.

Funkcija	Ukrep		
	Vrsta dela	enota	Obseg
Funk.varovanja naravnih vrednot	Postavitev informacijskih tabel	kos	4
Funk. Ohr. Biot.raznovrstnosti	Izločanje ekocelic	ha	50

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Za realizacijo možnega poseka in ostalih predvidenih ukrepov bo potrebna izgradnja posameznih gozdnih prometnic (ceste, vlake). Vse predvidene ceste so sekundarne ali pa podaljški že obstoječih gozdnih cest. Za gospodarjenje bo potrebno zgraditi tudi dovolj vlak zlasti v okolici predelov, ki so že odprti tudi s cestami. Prednostna območja za odpiranje z gozdnimi cestami in vlakami so predstavljena v prostorskem delu GGN, posamezni predeli pa so prikazani tudi v preglednici v nadaljevanju.

Preglednica 55/D-GGC: Gozdni predeli, potrebni odpiranja z gozdnimi prometnicami

Gozdni predel	ODDELEK	Stopnja nujnosti
Kojca	35, 36	1
Konjsko brdo	41, 42	2
Lajše	51, 65, 66	2
Pod Cimprovko	71	1
Mekinavše	109, 120	2
Oddelek 11	11	2
Črni vrh	95, 96	2

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

Posamično gozdno drevje ali skupine dreves so v GGE Cerčno izjemno pomembne predvsem na dveh različnih lokacijah, na območju Zakriža in Otaleža, kjer so prisotne kvalifikacijske vrste za Natura 2000 (črtasti medvedek in mali podkovnjak).

Zaradi velikega biotopskega in estetskega pomena posamičnega gozdnega drevja in skupin gozdnega drevja je potrebno njihov obstoj na teh območjih ohranjati upoštevajoč naslednje usmeritve:

Poskrbeti je potrebno, da bo sestava posamičnega gozdnega drevja ter omejkov v prostoru čimbolj avtohtona, da se v ta prostor ne vnaša po nepotrebnem tujerodnih drevesnih in grmovnih vrst.

Pri izbiri posameznega drevja za posek je potrebno upoštevati lego in pomen teh dreves v prostoru, upoštevajoč funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti. Ob poteh ali v bližini naselji je pomembno tudi zdravstveno stanje dreves, saj lahko oslabela in propadajoča drevesa ogrožajo promet in potencialne obiskovalce tega prostora.

Preko teh območij je potrebno oblikovati biokoridorje, upoštevajoč obstoječe gozdne površine in pasove gozdnega drevja in obvodne vegetacije.

V drugih predelih GGE, kjer se prepletajo kmetijske in gozdne površine, niso potrebni dodatni ukrepi za pospeševanje posamičnega drevja in skupin gozdnega drevja izven naselji. Nujno pa bi bilo potrebno v predelih, ki so se v celoti obrasli z gozdom ohraniti posamezne večje ali manjše jase, ker so le te značilne in tipične za gozdnato krajino.

Pravo nasprotje kmetijski krajini je območje Porezna in zgornje gozdne oziroma drevesne meje, kjer se ravno tako pojavlja posamično drevje izven gozda. Na srečo tu ni velikih pritiskov na prostor.

V večje strnjene gozdne komplekse je potrebno preprečevati posege v prostor, zlasti urbanizacijo, javno infrastrukturo in druge posege, ki bi lahko povzročali motnje gozdnega ekosistema.

Na območjih, kjer je prisotno močno zaraščanje, je potrebno omogočiti povratno rabo v kmetijske namene, če na teh površinah ni izjemno poudarjenih ekoloških funkcij gozda.

Slika 5: Bolnica Franja, ki je bila v neurju pred leti močno poškodovana

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GGE

Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega možnega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave, ter glede na teoretično sortimentacijo. Uporabljene so povprečne cene lesnih sortimentov (Vir: ZGS in SiDG). Stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in dodelave, stroški gojitvenih in varstvenih del, ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak.

Ekonomsko presojo smo izračunali s pomočjo programa za obdelavo podatkov potrebnih za načrt GGE. Ekonomsko presojo smo izračunali skupaj za GGE in ločeno za zasebne gozdove, ki prevladujejo.

Prihodki

Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega možnega poseka, ki temelji na dejanski strukturi lesne zaloge in drevesne sestave gozdov - predpostavljeno je, da je ob realizaciji vse količine načrtovanega možnega poseka debelinska struktura posekanega drevja podobna debelinski strukturi drevja v gozdu - ter na podlagi izdelanih tablic, ki kažejo modelno strukturo sortimentov v odvisnosti od debeline drevesa, drevesa in kakovosti rastišča/tarife. Pri izračunu smo uporabili povprečne cene gozdno-lesnih sortimentov na kamionski cesti v letu 2018 (Vir: SiDG in ZGS).

Stroški

Stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in manipulacije na kamionski cesti, stroški gojitvenih in varstvenih del ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in gozdnih vlak.

Izhodiščni parametri za izračun normativov za sečnjo in spravilo so izračunani za posamezen rastiščnogojitveni razred. Ti povprečni parametri so gozdna združba, pravilno sredstvo, pravilna razdalja, nagib, skalnatost in povprečni tarifi (ločeno na iglavce in listavce).

Pri izračunu so upoštevane bruto in neto količine (m^3) gozdnih lesnih sortimentov. Pri tem sta bila uporabljena povprečna faktorja za preračun iz bruto (m^3) v neto (m^3), in sicer 0,85 za iglavce in 0,88 za listavce.

Pri izračunu stroškov sečnje, spravila in manipulacije smo upoštevali stroške, ki jih ima SiDG.

Stroški gojitvenih in varstvenih del so izračunani na podlagi načrtovanih del ter vrednosti dnine (cene za delovni dan) po Odredbi o financiranju in sofinanciranju del iz proračuna RS. Pri materialnih stroških smo uporabili cenik ZGS za leto 2018. Obseg gozdnogojitvenih del je prilagojen tudi odpravi posledic po žledolomu.

Stroški za vzdrževanje gozdnih cest so izračunani na podlagi povprečne cene vzdrževanja gozdnih cest v GGE, ki je rezultat najpogostejših del in porabljenega materiala po sedanjem ceniku ter dejansko določene dolžine gozdnih cest. Izhodišče za stroške za vzdrževanje gozdnih vlak je vzeto 10% vzdrževanja gozdnih cest, glede na enako dolžino ceste in vlake.

Spodbude delno pokrivajo stroške vzdrževanja gozdnih cest v vseh gozdovih. Priznani strošek vzdrževanja gozdne ceste znaša 283 EUR na kilometer in je sofinanciran s strani države v višini 39%.

Preglednica 56/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti	
	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	21.055.665	46	1.063.962	45	690.996	42
Strošek poseka in spravila	9.807.264	21	502.643	21	341.525	21
Razlika	11.248.401	25	561.319	24	349.471	21

Preglednica 57/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE (skupaj GGE)

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	22.810.623	46	100,0
Stroški sečnje in spravila	10.651.432	21	46,7
Stroški gojenja in varstva gozdov	701.428	1,4	3,1
gojenje in varstvo gozdov	651.428	1,3	2,9
krepitev funkcij gozdov	50.000	0,1	0,2
Stroški vzdrževanje gozdnih prometnic	112.011	0,2	0,5
vzdrževanje gozdnih cest	100.810	0,2	0,4
vzdrževanje vlak	11.201	0,0	0,0
Stroški skupaj	11.464.871	23,1	50,3
Dohodek	11.345.752	22,9	49,7
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	260.571	0,5	1,1
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	43.684	0,1	0,2
Skupaj predvidene spodbude	304.255	0,6	1,3
Stroški - spodbude	11.160.616	22,5	48,9
Dohodek - (stroški+spodbude)	11.650.007	23,5	51,1

Preglednica 58/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE (zasebni gozdovi)

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	21.746.661	46	100,0
Stroški sečnje in spravila	10.148.789	21	46,7
Stroški gojenja in varstva gozdov	668.479	1,4	3,1
gojenja in varstvo gozdov	618.479	1,3	2,9
krepitev funkcij gozdov	50.000	0,1	0,2
Stroški vzdržev. gozdnih prometnic	112.011	0,2	0,5
vzdrževanje gozdnih cest	100.810	0,2	0,4
vzdrževanje vlak	11.201	0,0	0,0
Stroški skupaj	10.929.279	23,1	50,2
Dohodek	10.817.382	22,9	49,7
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	247.391	0,5	1,1
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	43.684	0,1	0,2
Skupaj predvidene spodbude	291.075	0,6	1,3
Stroški - spodbude	10.638.203	22,5	48,9
Dohodek - (stroški+spodbude)	11.108.458	23,5	51,1

Okvirna ekonomska presoja pokaže tako skupno za GGE, kot tudi samo za zasebne gozdove pozitivno razliko med prihodki od lesa, ki je načrtovan za posek in skupnimi stroški (23,5 euro/m³).

Za ekonomičnost gospodarjenja z gozdovi v trenutnih razmerah, ki so posledica žledoloma 2014, so pomembne naslednje značilnosti v GGE:

- Razmere za pridobivanje lesa v GGE so na nesaniranih površinah še vedno neugodne, zaradi žledoloma.
- Gostota cest po tekočem metru na hektar je ponekod previsoka, drugod (predvsem v težjih terenih) pa prenizka. Podobno velja tudi za gozdne vlake, ki so postale nepogrešljiv element pri pridobivanju gozdnih proizvodov.
- Slabša sortimentna struktura lesa zaradi poškodb po žledolomu (zlasti pri listavcih, rdeče srce pri bukvi) in zato nizke dosežene prodajne cene lesa.
- Velik obseg drevja nižjih debelinskih razredov, ki je poškodovano po žledolomu (potrebna je sanacija), zlasti pri listavcih, ter veliko drogovnjakov, dodatno slabša ekonomske razmere za gospodarjenje z gozdovi.

Slednje ugotovitve nakazujejo, da je pričakovan prihodek iz gozdov, zaradi odprave posledic žledoloma v GGE nižji, kot je izračunan, saj je stroške v nekaterih nesaniranih sestojih težko vnaprej predvideti, tako po vrsti stroška, kot tudi po obsegu (kalo, odmrlo drevje). Na osnovi možnega poseka se predpostavlja, da bo zaradi poškodovanega drevja po žledolomu, le to v prihodnje dodatno izgubljalo na kvaliteti, zato je pričakovati slabšo sortimentno sestavo, kot je izračunana v sedanjih razmerah.

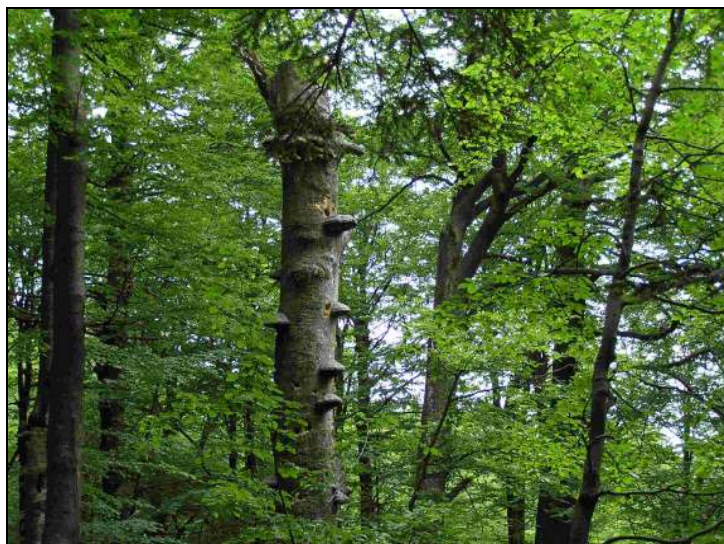
9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

V GGE Cerklje na Gori smo oblikovali šest rastiščnogojitvenih razredov (RGR). V primerjavi s preteklim načrtom je eden rastiščnogojitven razred manj. Zaradi podobnih rastišč in zaradi posledic žledoloma, ki je zelo poslabšal zasnove sestojev, smo združili RGR 30890 – Zmerno kisloljubna bukovja mešana z iglavci in RGR 80840 – Pionirski gozdovi zmerno kisloljubnih bukovij in sicer v RGR 30890 – Zmerno kisloljubna bukovja mešana z iglavci. Zaradi te združitve smo združili tudi odseke znotraj istega oddelka, ki so prikazani v preglednici v poglavju 1.7, Preglednica D-SMO.

RGR Zmerno kisloljubna bukovja mešana z iglavci je najpomembnejši rastiščnogojitveni razredi v GGE. Skupaj predstavlja več kot 48 % vseh ključnih gozdnih fondov, delež možnega poseka v temu RGR pa presega 50% celotnega možnega poseka v GGE.

Na območju Natura 2000, habitatni tip Ilirski bukovji gozdovi se nahaja RGR Varovalni gozdovi (72 ha). Na območju kvalifikacijskih vrst Natura 2000, ki jo predstavljata mali podkovnjak in črtasti medvedek se nahajajo RGR Zmerno kisloljubna bukovja (507 ha), RGR Podgorska bukovja (42 ha), RGR Gorska bukovja (54 ha) in RGR Toploljubna bukovja (104 ha).

Slika 7: Odmrlo stoječe drevje večjih dimenzij je pomemben dejavnik zagotavljanja biotske pestrosti v gozdu

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 RGR 30140 Toploljubna bukovja

Gozdovi tega RGR se razprostirajo v okolici Polic, Reke, Raven in Otaleža. V ta RGR so uvrščeni naslednji odseki: 6B, 9B, 10B, 23A, 26, 27A, 46B, 73A, 76B, 77B, 145.

STANJE GOZDOV

Rastišče

V RGR prevladuje združba bukve in črnega gabra (*Preddinarsko-dinarsko toplotoljubno bukovje*). Razširjena je na manjših površinah po vsej GGE, na strmih, prisojnih pobočjih na dolomitu in apnencu. V tem RGR so tudi združbe *Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje*, ki uspevajo na malih površinah v okolici Otaleža in Orehka. Zaradi stanja gozdov je trenutna izkoriščenost proizvodnih sposobnosti nižja.

Preglednica GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
55110	<i>Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje</i>	9	73,64	17,3
56310	<i>Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje</i>	1	10,67	2,5
58110	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	7	18,03	4,2
59110	<i>Preddinarsko-dinarsko toplotoljubno bukovje</i>	5	188,24	44,1
59310	<i>Primorsko bukovje</i>	5	47,18	11,1
60120	<i>Pobočno velikojesenovje</i>	7	9,65	2,5
63210	<i>Predalpsko gorsko bukovje</i>	9	14,02	3,3
73110	<i>Kisloljubno gradnovno bukovje</i>	11	20,70	4,9
75110	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	9	3,93	0,9
78110	<i>Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico</i>	9	39,20	9,2
	Skupaj	6,5	426,20	100,0

Stanje sestojev

V tem RGR prevladujejo drogovnjaki z ohranjeno drevesno sestavo na 50% površine. Sestoji s spremenjeno drevesno sestavo so zastopani na 45% površine. V gozdovih na jugu GGE prevladujejo iglavci, zlasti rdeči bor v okolici Reke in pod Ravnami. Bukvi in boru so v polnilnem sloju primešani termofilni listavci, zlasti črni gaber in mali jesen. Bukev je konkurenčno močnejša, vendar počasne rasti in slabše kakovosti. Tudi rdeči bor je slabše kakovosti in je precej vejnat. Borovi nasadi imajo rahel sklep, del drevja ima poškodovane vrhove zaradi težkega snega in žledoloma 2014. Sestoji so bili v preteklosti slabše negovani. Zdravstveno stanje teh gozdov je zadovoljivo, naravna obnova pa je slabša in ne zagotavlja dobre zasnove bodočim sestojem.

Sestoji je na večjem delu RGR poškodoval žledolom v februarju 2014. Največjo škodo so utrpeli srednjedobni bukovji sestoji (drogovnjaki in mlajši debeljaki). Mlajše razvojne faze so utrpeli manj škode (razen letvenjakov, ki so ponekod skoraj enako poškodovani, kot drogovnjaki). V starejših bukovjih sestojih so škode sicer ravno tako prisotne, vendar v manjši meri, kot v srednjedobnih sestojih. V najbolj poškodovanih srednjedobnih sestojih so nastale vrzeli, prišlo bo do predčasnega pomlajevanja in zmanjšanja donosa gozda.

Lesna zaloga in prirastek

Lesna zaloga je glede na razširjene debelinske razrede največja v prvih treh debelinskih razredih, kjer je več kot polovico lesne zaloge. V lesni zalogi je delež iglavcev 36%, v prirastku 42%. Pri iglavcih je tretjina lesne zaloge v najvišjem debelinskem razredu.

Preglednica LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih in letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	6,2	15,7	26,0	18,7	33,4	99,1	36,8	2,96	42,8
Listavci	12,4	27,8	20,3	18,3	21,2	170,1	63,2	3,96	57,2
Skupaj	10,1	23,3	22,4	18,4	25,8	269,2	100,0	6,92	100,0

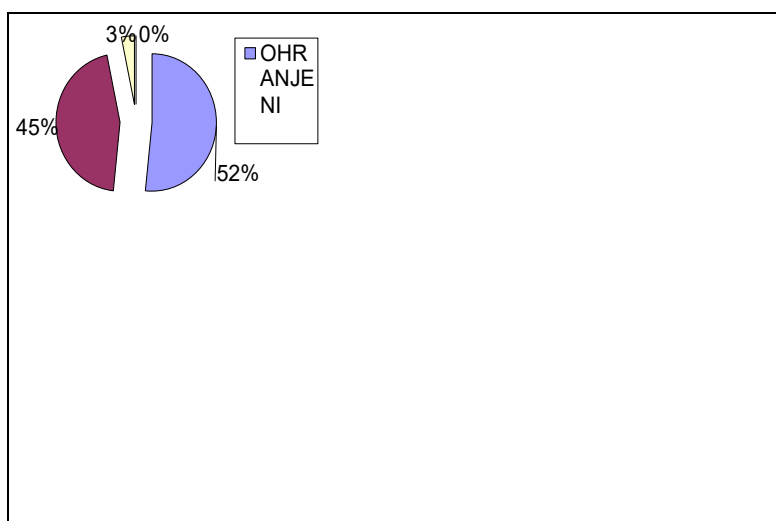
Razmerje drevesnih vrst

Po pričakovanju v lesni zalogi med drevesnimi vrstami prevladuje bukev, precej je tudi iglavcev in ostalih trdih listavcev. Med iglavci prevladuje smreka. Značilno za gozdove tega RGR je tudi velika pestrost različnih drevesnih vrst, ki pa iz spodnje tabele ni razvidna, ker so primešane v zelo majhnem deležu. Drevesna sestava je podobna, kot pred desetimi leti, nekoliko se je zmanjšal delež iglavcev, zlasti smreke, kar je posledica sanacije napada podlubnikov.

Preglednica DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	63,8	0,3	32,4	2,6	111,6	3,7	21,9	31,5	1,4
	%	23,7	0,1	12,0	1,0	41,4	1,4	8,2	11,7	0,5
Naravno stanje	m ³ /ha	0	0	0	0	2,7	215,4	13,5	2,7	35,0
	%	0	0	0	0	1,0	80,0	5,0	1,0	13,0

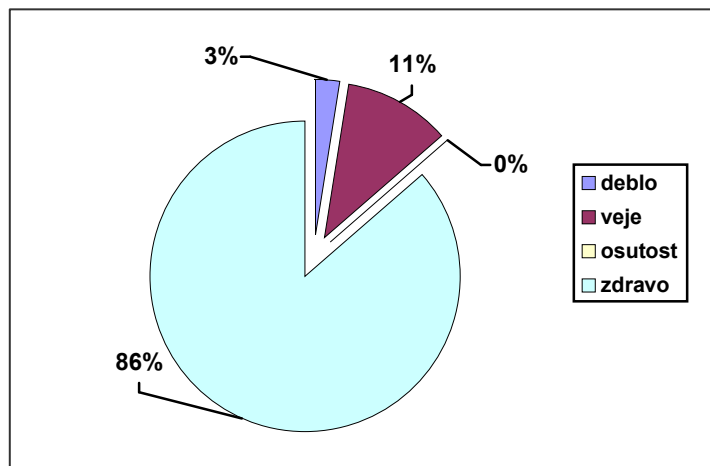
Ohranjenost gozdov

V RGR prevladujejo ohranjeni gozdovi in spremenjeni gozdovi.

Poškodovanost sestojev

Grafikon PŠD: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

Med poškodbami prevladujejo poškodbe vej in krošenj, ki so nastale večinoma zaradi žledoloma 2014. Med poškodbe debla in koreninika so zajeta tudi drevesa z zlomljenim deblom, ki jih je poškodoval žledolom. Prav zaradi žledoloma je poškodovanost večja, kot je bila v preteklem načrtu.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	19,02	54,3	1,8	7,9	36,0	55,3	0,0	43,1	1,6	12,6	1,8	49,5	36,1
Drogovnjak	163,85	74,2	14,9	10,2	0,7	44,3	15,8	39,9	0,0	52,1	19,9	26,6	1,4
Debeljak	161,07					33,3	61,0	5,7	0,0	17,4	67,7	14,9	0,0
Sestoj v obnovi	43,27					25,1	17,6	57,3	0,0				
Panjevec	18,40												
Pionirski gozd z grmišči	20,59	100,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	426,20												

Zasnova mladja je nekoliko slabša kot v drogovnjakih, vendar je v obeh primerih spodbuden delež dobrih zasnov, kar ob ustrezni negi zagotavlja prehod v sestoje boljših kvalitet. V drogovnjakih je večji delež slabše negovanih sestojev. Drogovnjaki imajo večinoma tesen sklep, kar je tudi posledica slabše negovanosti. Problem naravnega pomlajevanja je ob premočnem odpiranju sestoja zatavljanje. Zaradi pretežno južnih in sončnih leg je tu pričakovati večji problem objedanja gozdnega mladja po divjadi.

Kakovost drevja

Kakovost drevja je slabša, kar je glede na sušna rastišča pričakovano. Več kot polovica drevja ima slabo in zadovoljivo kakovost. Prav dobre in odlične kakovosti je 10 %.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR (2009-2018)

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	6,15	0,00	0,0
Sadnja	ha	0,00	0,88	-
Obžetev	ha	0,02	0,15	750,0
Nega mladja	ha	2,85	1,58	55,4
Nega gošče	ha	4,06	3,35	82,5
Nega letvenjaka	ha	3,78	1,00	26,5
Nega ml. drogovnjaka	ha	79,48	1,78	2,2
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	50,00	-
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	0,40	-

Kot je razvidno iz analize opravljenih gojitvenih del so se najbolj izvajala obžetev, nega mladja in nega gošče, in delno nega letvenjaka, ostalih načrtovanih del se ni izvajalo, oziroma so se izvedla v manjši meri.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Kot je razvidno se je spremenila, povečala lesna zaloga in prirastek, zlasti listavcev. Delež iglavcev glede na skupno lesno zalogo RGR se je zmanjšal

Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1989	325,16	49,4	83,9	134,3	1,40	2,00	3,44	0,30	0,26	0,56
1999	396,21	110,5	107,6	218,0	4,13	3,81	7,95	0,37	0,23	0,59
2009	426,71	97,4	105,9	203,3	1,36	2,72	4,07	1,53	1,01	2,54
2019	426,20	99,1	170,1	269,2	2,96	3,96	6,91	1,79	3,21	5,00

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Delež smreke se je znižal, postopno pa po naravni poti narašča delež plemenitih listavcev. Ostale drevesne vrste ostajajo v podobnih deležih. Delež iglavcev želimo ohranjati v enakem, sedanjem deležu tudi v prihodnje.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

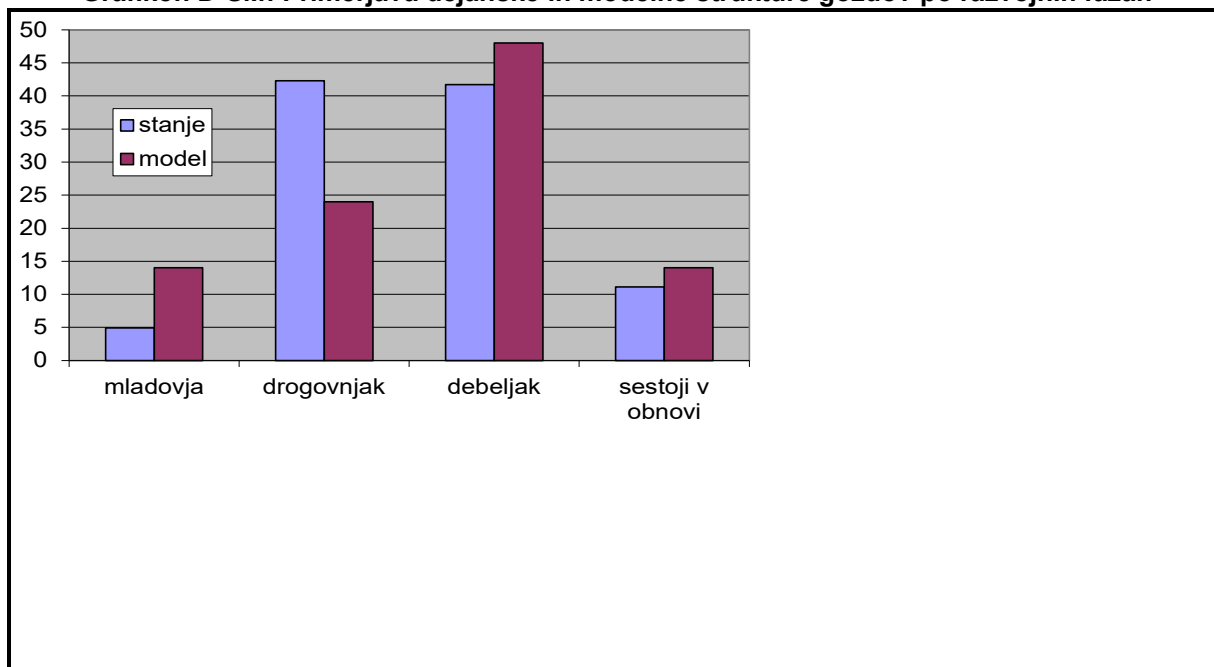
Preglednica D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	19,02	4,5	4,9	19	14	54,21	-9,1
Drogovnjak	163,85	38,4	42,3	33	24	92,93	18,3
Debeljak	161,07	37,8	41,7	66	48	185,86	-6,3
Sestoj v obnovi	43,27	10,2	11,1	19	14	54,21	-2,9
Panjevec	18,40	4,3					
Pionirski gozd z grmišči	20,59	4,8					
Skupaj	426,20	100,0	100	137		387,21	

Porušeno razmerje razvojnih faz sestojev je eden od pokazateljev problematike gospodarjenja s temi gozdovi. V RGR po pričakovanju prevladujejo in izstopajo drogovnjaki na račun vseh ostalih razvojnih faz. Primanjkuje debeljakov, mladovja in sestojev v obnovi. Razmere je

dodatno otežil žledolom, ki bo nekatere predele drogovnjakov predčasno pomladil in tako preprečil normalen prehod prek vseh razvojnih faz v mladovja. S kombinacijo sanacije najbolj poškodovanih sestojev na najboljših rastiščih in pomlajevanja bo potrebno strmeti k uravnoteženju razmerja razvojnih faz. Kljub temu morajo biti zaradi poudarjene varovalne funkcije ukrepi zmerni, zlasti na izpostavljenih predelih (grebeni).

Grafikon D-SM: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava (10 let): bu 40 %, sm 26 %, bor 12 %, mac 1%, hr 1%, pl.lst 8%, o. lst 12%

Ciljna lesna zaloga (10 let): 288 m³/ha.

Modelna lesna zaloga: 271 m³/ha.

Končna lesna zaloga sestojev: 430 m³/ha.

Proizvodna doba: 137 let.

Pomladitvena doba: 21 let.

Modelno razmerje razvojnih faz: 14% mladovij, 24 % drogovnjakov, 48 % debeljakov, 14 % sestojev v obnovi.

Ciljno razmerje razvojnih faz (10 let): 10 % mladovij, 31 % drogovnjakov, 38 % debeljakov, 17 % sestojev v obnovi, 4 % panjevec.

Ob sedanjem razmerju razvojnih faz bi morala lesna zaloga znašati: 275 m³/ha.

Ciljna sortimentna sestava:

iglavci: 40 - 60 % hlodovine za žago (B, C, D1)⁷, ostalo droben tehnični les in drva,

listavci: 30 - 50 % hlodovine za žago (B, C, D1)³, ostalo prostorninski les in drva.

Gozdnogojitvene usmeritve:

Proizvodna doba 137 let, pomladitvena doba okoli 20 let in končna lesna zaloga 430 m³/ha.

Prednostna naloga bo dokončna sanacija sestojev, ki so poškodovani po žledolomu.

Ekonomsko manj zanimive, težko dostopne sestoje s poškodovanim drevjem slabše kvalitete, ki ne ogroža objektov in infrastrukture je smiselno prepustiti naravnemu razvoju. Tam naj se

⁷

Po Pravilnik o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (2011) pomenijo okrajšave: Pri listavcih: A1-rezan furnir, A2-luščenec, B-žagan les1, C-žagan les2, D-žagan les3, pri iglavcih pa: A1-resonančni les, A2-furnir, B-žagan les1, C-žagan les2, D1-žagan les3, D2 les za embalažo, ostali nerazvrščeni les nižje vrednosti ima okrajšavo O (drva, prostorninski les in les za celulozo).

oblikujejo ekocelice, ki zagotavljajo ugodne razmere za izpolnjevanje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Na presvetljenih predelih srednjedobnih sestojev bo prišlo do predčasnega pomlajevanja, nastanejo lahko celo večja jedra mladovij, zlasti tam, kjer se bo izvajalo spravilo z žičnico.

Kljub temu, da bo večina ukrepov odpravi posledic žledoloma, kar bo potekala do polovice veljavnosti GGN, pa se mora v prihodnje upoštevati sestojne in rastiščne razmere v RGR, ter prilagoditi ukrepe stanju saniranih in nepoškodovanih sestojev. Zlasti bo potrebno skrbno spremljanje pojavljanja podlubnikov in pravočasno sanirati žarišča, zlasti na bolj sušnih predelih, kjer je napredovanje podlubnikov hitrejše.

Porušeno razmerje razvojnih faz narekuje, da se z izbiralnimi redčenji v drogovnjakih pospeši prehod v debeljake. Majhen delež mladja pa narekuje pospešeno zaključevanje obnove. Pri tem se mora strmeti k temu, da se lahko del uravnoteženja razvojnih faz dopolnjuje s sanacijo. V najbolj poškodovanih drogovnjakih in debeljakih, kjer nastanejo zaradi žičničarskega spravila površine mladovij, je potrebno težiti k uspešnemu naravnemu pomlajevanju. Načrtno naj se pušča ustrezen delež semenjakov, ki bodo zagotovili pomladitev celotne površine.

V mladju pomoč plemenitim listavcem in smreki, zlasti v nasadih, ki so v preteklosti nastali zaradi izpopolnitve mladja s sadnjo.

Poleg sanacije drogovnjakov po žledolomu, je potrebno z izbiralnimi redčenji izboljšati zasnovo in negovanost ter pospešiti prehod v starejše razvojne faze. Z zmernimi redčenji postopno povečati delež bukve in plemenitih listavcev na račun ostalih listavcev, ter ohraniti delež smreke in jelke, če je le mogoče. V drogovnjakih naj bo pogostost vračanja 10-15 let. Jakost redčenj v drogovnjakih naj bo do 15 %.

Pri odpiranju sestoj s svetlitvenimi sečnjami v najbolj kvalitetnih sestojih v debeljakih je potrebno upoštevanje semenskih let in zmerno ukrepanje zaradi nevarnosti zatavljanja. V debeljakih je pogostost vračanja 10-15 let. Jakost redčenj v debeljakih je 10 do 15 %, glede na občutljivosti rastišč in odvisno od poškodb po žledolomu. Jakost svetlitvenih sečenj v debeljakih naj bo do 30 % od lesne zaloge. Tretjino debeljakov naj se uvaja v obnovo.

V sestojih v obnovi naj se nadaljuje z obnovo, zlasti tam, kjer so poškodbe po žledolomu največje. Končni poseki naj se izvajajo v sestojih (40% površine), kjer je delež naravnega mladja že zelo dobro razvit, tako da ga ni potrebno izpopolnjevati s sadnjo, prednost ima naravno pomlajevanje.

Pri sečnji sestojev naj se hkrati z upoštevanjem usmeritev po razvojnih fazah strmi k vertikalno razgibanim sestojem, zlasti na predelih, kjer so razmere za gospodarjenje bolj ugodne (traktorsko spravilo). Zagotavlja naj se čimvečja mešanost različnih drevesnih vrst, ki bodo ob večji sestojni pestrosti in vertikalni razgibanosti zagotavljale večjo odpornost na naravne ujme, zlasti žledolom. Različne razvojne faze in velika vrstna pestrost, ki se prepletajo na manjših površinah, bodo zagotavljale večjo odpornost, saj se različno odzovejo na naravne ujme. Takšni sestoji omogočajo bolj postopno prehajanje med razvojnimi fazami, brez ostrih prehodov, ki so najbolj podvrženi vetrolomu. Z omenjenimi ukrepi naj se na teh površinah tudi zmanjša delež enomernih in enodobnih sestojev, ki so se v primeru žledoloma izkazali za najbolj prizadete, oziroma so utrpeli največ škode.

Na polovici površine varovalna funkcija pomembno vpliva na način gospodarjenja. Na območju ekocelic prilagajanje sečnje tudi zaradi funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti (oblikovanje zavetišč, puščanje duplaric in drugih zanimivih dreves, ohranitev rastišč ogroženih vrst). Na izpostavljenih grebenih s poudarjeno varovalno funkcijo, so ukrepanja minimalna. Tu se omejimo le na nujna ukrepanja ali pa brez ukrepanja.

Ukrepi

Preglednica D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	36,8	63,2	100,0
- ciljno %	38,5	61,5	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	99,1	170,1	269,2
- ciljna (m3/ha)	110,9	177,6	288,5
Prirastek (m3/ha)	2,96	3,96	6,92
Možni posek (m3/ha)	17,8	32,1	49,9
Možni posek (m3/ha/leto)	1,79	3,21	5,00
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	18,0	18,9	18,6
Intenziteta m. p. prirastek (%)	60,3	81,1	72,2
Izravnalna doba (let)	10		

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
Iglavci	m3	4.311	3.302	0	1	0	0	7.614	18,0	60,4
	%	56,6	43,4	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m3	9.456	3.492	0	731	0	0	13.679	18,9	81,1
	%	69,2	25,5	0,0	5,3	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m3	13.767	6.794	0	732	0	0	21.293	18,6	72,3
	%	64,7	31,9	0,0	3,4	0,0	0,0	100,0		

Pri možnem poseku prevladujejo redčenja, ki se nanašajo predvsem na drogovnjake in debeljake, ki niso bili sanirani po žledolomu. Druga najpomembnejša vrsta sečnje pa je pomladitvena s katerimi želimo zaključevati z obnovo v sestojih v obnovi, da povečamo delež mladja. Nižja intenziteta glede na prirastek je posledica občutljivih rastišč v temu RGR, ki zahtevajo zmerne ukrepe.

Preglednica NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	2,52	2,52
Sadnja	ha	6,60	6,60
Obžetev	ha	4,75	16,99
Nega mladja	ha	0,89	1,45
Nega gošče	ha	0,74	0,74
Nega letvenjaka	ha	1,70	1,70
Nega ml. drogovnjaka	ha	24,02	24,02
Zaščita s premazom	ha	4,08	16,32
Vzdrževanje travinj	ha	0,58	5,80

Med gojitvenimi deli so najbolj zastopane sadnja, obžetev (na predelih boljših rastišč) in nega mlajšega drogovnjaka. Nega gošče in nega mladja, ki so načrtovane v okviru sedanjih površin mladovij in površin, ki so načrtovane, da nastanejo s končnimi poseki sestojev v obnovi. Prednost se bo dalo naravnemu pomlajevanju, kar se bo zagotavljalo s puščanjem semenjakov, ki bodo obenem ohranjali tudi delno zastiranje površin, ki bodo šle v obnovo. Za sadnjo je predvidenih 10000 sadik smreke in buke.

9.2.2 RGR 30890 Zmerno kisloljubna bukovja mešana z iglavci

Gozdovi tega RGR se razprostirajo v okolici Zakriža, Ravn, Mastanije, Labinskih leh, Podlanišča, Podpleč, Gorenjih Novakov, Lazca, Plužen, Jazen, Kojce, Zakojce, Črnega vrha in Porezna. Obsega dobro tretjino GGE. V ta RGR so uvrščeni naslednji odseki: 1C, 2, 3B, 4, 5, 6A, 7, 8, 9A, 10A, 11B, 11C, 12B, 18A, 20A, 28A, 29A, 30B, 31A, 34B, 35A, 36B, 37, 38B, 42, 43B, 44B, 47A, 48A, 49A, 51B, 55, 57, 58, 59, 60B, 61B, 62, 63, 64B, 67, 69, 70B, 71B, 73C, 78B, 79, 80, 81, 82, 83, 86, 87A, 88B, 89, 90, 91A, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99B, 100, 101B, 102, 103, 104, 106A, 108B, 110A, 111A, 114, 117, 118, 120A, 121, 122B, 123, 124A, 126B, 127B, 132, 133, 135A, 138, 140, 142, 143, 144.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Združba *Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico* zavzema največji delež tega RGR. Združba *Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico* je razširjena na nekarbonatnih in mešanih karbonatno-nekarbonatnih kamninah v GGE. Je edafsko pogojena združba, ki se glede na reliefne in talne razmere členi v več oblik. Podoben delež v temu RGR zavzema *Kisloljubno gradnovo bukovje*. V RGR so še ostale gozdne združbe, katerih posamezni deleži ne dosegajo 10%.

Preglednica D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
55110	<i>Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje</i>	9	265,72	8,2
56310	<i>Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje</i>	1	33,75	1,0
58110	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	7	54,00	1,7
59110	<i>Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje</i>	5	161,14	5,0
60120	<i>Pobočno velikojesenovje</i>	7	96,36	3,0
63210	<i>Predalpsko gorsko bukovje</i>	9	212,36	6,5
73110	<i>Kisloljubno gradnovo bukovje</i>	11	1101,13	33,7
75110	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	9	620,19	19,1
78110	<i>Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico</i>	9	643,48	19,8
	<i>Ostale prisotne gozdne združbe (pod 1 %)</i>	7	62,32	2,0
	Skupaj	9,3	3250,45	100,0

Stanje sestojev

V ohranjenih sestojih prevladuje bukev, ki ji je primešana smreka. Z gospodarjenjem v preteklosti se je delež smreke povečeval. Smreka na tem rastišču dobro uspeva, je hitre rasti, kakovost pa je zaradi tega nekaj slabša. Smreka v splošnem prispeva k boljši izrabi proizvodnih spoaobnosti teh rastišč. Njen delež mora ostati v mejah, ki še omogočajo sonaravno gospodarjenje z gozdom.

Bukev uspeva sorazmerno dobro in je primerna za gojenje v daljših proizvodnih dobah, saj sestoji dobro priraščajo v pozno starost. Bukev slabše kakovosti uspeva predvsem na izpostavljenih legah (grebenih, hrbitih pobočij). Del čistih sestojev je bil v preteklosti panjevsko gospodarjen in tudi steljarjen, zaradi česar ima slabšo zasnovo in rast.

Na bolj svežih rastiščih v mešanih sestojih je bukvi in smreki primešan macesen, ki dobro uspeva, če ima v mladosti nekaj prednosti pred obema vrstama. Razširjenost jelke je omejena na manjše površine, pojavlja se v bolj senčnih in svežih rastiščih. Plemeniti listavci so prisotni ob vodotokih in svežih jarkih. Hrast se pojavlja kot posamična primes bukvi v regresijskih stadijih te združbe.

Gozdovi v tem RGR imajo slabošo zasnovo v delu degradiranih gozdov. Gozdovi so med najboljše odprtimi v GGE in zato intenzivno gospodarjeni. Negovanost je slabša v delu državnih gozdov, ki so brez cest ali pa so raztreseni v večih manjših parcelah.

Sestoji se na teh rastiščih dobro pomlajujejo, razen na strmih izpostavljenih legah. Večkrat je opaziti zamenjavo drevesnih vrst v čistih sestojih.

Sestoje je na večjem delu RGR poškodoval žledolom v februarju 2014. Največjo škodo so utrpeli srednjedobni bukovi sestoji (drogovnjaki in mlajši debeljaki). Mlajše razvojne faze so utrpeli manj škode (razen letvenjakov, ki so ponekod skoraj enako poškodovani kot drogovnjaki). V starejših bukovih sestojih so škode sicer ravno tako prisotne, vendar v manjši meri, kot v srednjedobnih sestojih. V najbolj poškodovanih srednjedobnih sestojih so nastale vrzeli, prišlo bo do predčasnega pomlajevanja in zmanjšanja donosa gozda.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih in letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	5,4	16,5	17,1	24,7	36,3	127,7	40,4	4,02	47,9
Listavci	10,6	22,9	28,0	21,6	16,9	188,2	59,6	4,37	52,1
Skupaj	8,5	20,3	23,6	22,9	24,7	315,9	100,0	8,39	100,0

Lesna zaloga v razmerju iglavci:listavci je porazdeljena v korist listavcev. Pri iglavcih je večina lesne zaloge skoncentrirana na drevju debelejšem nad 50 cm, več kot polovico iglavcev je v razredih nad 40 cm prsnega premera. Prirastek je v primerjavi z ostalimi RGR v GGE med najvišjimi.

Razmerje drevesnih vrst

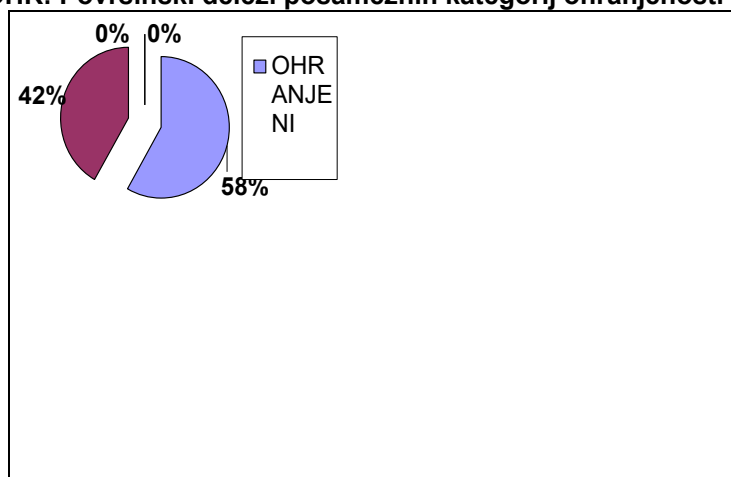
Preglednica D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Meh.list.	Dr.tr.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	110,4	8,5	2,8	6,0	122,8	21,7	27,9	2,7	13,3
	%	34,9	2,7	0,9	1,9	38,9	6,9	8,8	0,8	4,2
Naravno stanje	m ³ /ha	0	6,3	6,3	0	237,0	37,9	9,5	3,1	15,9
	%	0	2,0	2,0	0	75,0	12,0	3,0	1,0	5,0

V lesni zalogi med drevesnimi vrstami prevladuje bukev. Delež smreke in jelke se je ohranil zaradi nasadov osnovanih v preteklosti. Kisla rastišča smreki ustrezajo, zato je njen delež visok, isto velja tudi za jelko. Značilno za gozdove tega RGR je tudi dokaj velika pestrost različnih drevesnih vrst, ki pa iz zgornje tabele ni razvidna, ker so primešane v zelo majhnem deležu.

Ohranjenost gozdov

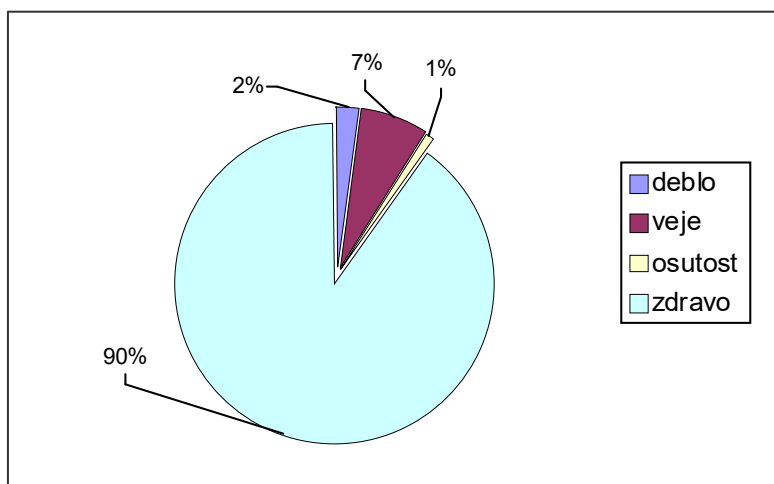
Grafikon D-OHR: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Prevladujejo ohranjeni gozdovi in spremenjeni gozdovi, izmenjanih in močno spremenjenih gozdov ni v RGR.

Poškodovanost sestojev

Grafikon PŠD: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

Med poškodbami prevladujejo poškodbe vej in krošenj, ki so nastale večinoma zaradi žledoloma 2014. Med poškodbe debla in koreninika so zajeta tudi drevesa z zlomljenim deblom, ki jih je poškodoval žledolom. Prav zaradi žledoloma je poškodovanost večja, kot je bil v preteklem načrtu.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	143,40	59,1	19,3	8,6	13,0	42,9	17,4	37,6	2,1	48,8	16,2	15,6	19,4
Drogovnjak	892,77	62,1	28,5	8,2	1,2	48,8	30,9	20,3	0,0	56,4	28,4	15,2	0,0
Debeljak	1.355,22					32,5	61,4	6,1	0,0	39,0	46,2	14,8	0,0
Sestoj v obnovi	766,66					22,8	49,9	27,3	0,0				
Panjevec	18,26												
Pionirski gozd z grmišči	74,14	100,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	3.250,45												

Zasnova in negovanost sta se tako v mladovjih, kot v drogovnjakih delno ohranili, kljub poškodbam po žledolomu. Del slabših zasnov v mladju se bo poskušalo nadomestiti s sadnjo. Negovanost sestojev v mladju in drogovnjakih je slabša na nesaniranih površinah, poškodovanih po žledolomu 2014. Rahel sklep v debeljakih je posledica poškodb sestojev po žledolomu. Podmladek se pojavlja na manjših površinah že v debeljakih in je kakovostno dober. Še veliko boljše je naravno mladje v sestojih v obnovi, kjer so ekološke razmere za pomlajevanje boljše. Glavni problem naravnega pomlajevanja je zagotoviti dovolj dolgo časovno obdobje za naravno nasemenitev in čiščenje zapleveljenih mladovij z lesko in robido, ki v presvetljenih sestojih hitro prerasteta mladovja.

Kakovost drevja

Kakovost drevja je večinoma dobra in pravdobra in je nad povprečjem v GGE. Boljša je pri iglavcih, kjer je nad 40% ocenjene kakovosti odlične in pravdobre. Slabše kvalitete pa je bukev, ki na teh rastiščih nima tako iztegnjenih debel, kot na apnencu.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Kot je razvidno iz analize opravljenih gojitvenih del so bila najboljše izvajana dela povezana s sadnjo (priprava tal, sadnja, obžetev, zaščita s premazom). Nega mladja in gošče, nega letvenjaka in nega mlajšega drogovnjaka se niso izvedla niti polovico od načrtovanega. Izvedlo pa se je nekaj del (varstvena), ki niso bila načrtovana.

Preglednica OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR (2009-2018)

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	78,86	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,15	4,23	2820,0
Sadnja	ha	11,65	13,32	114,3
Obžetev	ha	18,67	12,16	65,1
Nega mladja	ha	103,27	23,95	23,2
Nega gošče	ha	140,15	25,01	17,8
Nega letvenjaka	ha	87,14	9,16	10,5
Nega ml. drogovnjaka	ha	395,68	9,41	2,4
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	9,16	-
Zaščita s premazom	ha	33,30	29,09	87,4
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	1125,00	-
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	49,88	-

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

RGR se je glede na preteklo obdobje nekoliko povečal, zato so podatki le delno primerljivi. Lesna zaloga se je v zadnjem ureditvenem obdobju znižala, prirastek pa povečal. Velika realizacija možnega poseka v zadnjem desetletju je posledica sanacije žledoloma, ki je bila največja na najboljših rastiščih, kamor tudi spada ta RGR.

Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1989	2.354,36	81	125	206	2,1	3,7	5,8	0,71	0,81	1,52
1999	2.852,09	106	194	300	1,8	6,3	8,1	0,60	0,75	1,35
2009	2.980,33	128	193	321	3,0	4,8	7,8	1,91	1,76	3,68
2019	3.250,45	128	188	316	4,0	4,4	8,4	3,28	4,84	8,11

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V tem RGR je opazen ohranjen deleža smreke in jelke (kljub sanaciji napada podlubnikov in žledoloma), ki pa se ga bo tudi v prihodnje poskušalo ohraniti na sedanjem deležu. Ohranjanje deleža smreke je pomembno zaradi ekonomskega interesa za to vrsto na teh rastiščih, saj daje ugodne rezultate.

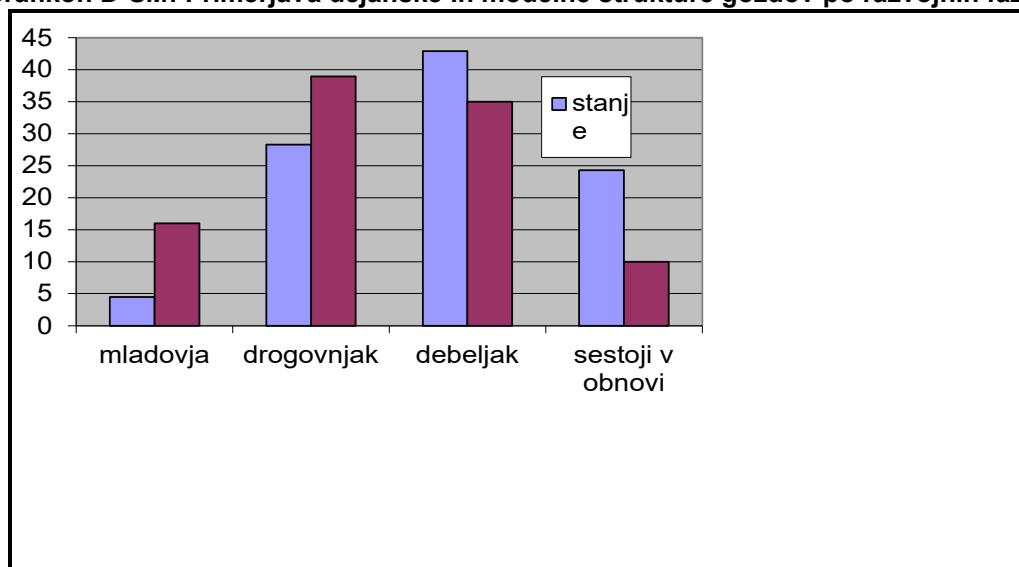
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika (%)
	Površina (ha)	Delež (%)	Korigiran delež (%)	Trajanje razvojne faze (let)	Delež (%)	Modelna površina (ha)	
Mladovje	143,40	4,4	4,5	20	16	505,29	-11,5
Drogovnjak	892,77	27,5	28,3	50	39	1.231,64	-10,7
Debeljak	1.355,22	41,6	42,9	44	35	1.105,32	7,9
Sestoj v obnovi	766,66	23,6	24,3	13	10	315,80	14,3
Panjevec	18,26	0,6					
Pionirski gozd z grmišči	74,14	2,3					
Skupaj	3.250,45	100,0	100	127	100	3.158,05	

Porušeno razmerje razvojnih faz sestojev je eden od pokazateljev problematike gospodarjenja s temi gozdovi in posledica žledoloma 2014. V RGR po pričakovanju prevladujejo in izstopajo sestoji v obnovi na račun vseh ostalih razvojnih faz. Močno primanjkuje mladovij in drogovnjakov. Razmere je dodatno otežil žledolom, ki bo nekatere predele drogovnjakov predčasno pomladil in tako preprečil normalen prehod prek vseh razvojnih. S kombinacijo sanacije najbolj poškodovanih sestojev na najboljših rastiščih in pomlajevanja bo potrebno strmeti k uravnoteženju razmerja razvojnih faz in zagotoviti ustrezen delež mladovij. Kljub temu morajo biti zaradi poudarjene varovalne funkcije ukrepi zmerni, zlasti na izpostavljenih predelih (jarki na področju skrilačev).

Grafikon D-SM: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava (10 let): sm 38%, je 2%, mac2%; bu 36 %, pl.lst 9 %; hr 6%; ost. lst 5%.

Ciljna lesna zaloga (10 let): 319 m³/ha

Končna lesna zaloga sestojev: 620 m³/ha

Modelna lesna zaloga: 333 m³/ha.

Proizvodna doba: 127 let

Pomladitvena doba: 13 let

Modelno razmerje razvojnih faz: 16 % mladovij, 39 % drogovnjakov, 35 % debeljakov, 10 % sestoji v obnovi.

Ciljno razmerje razvojnih faz (10 let): 16% mladovij, 23 % drogovnjakov, 36 % debeljakov, 25 % sestoji v obnovi.

Ob sedanjem razmerju razvojnih faz bi morala lesna zaloga znašati: 379 m³/ha.

Ciljna sortimentna sestava:

iglavci: 50 - 70 % hlodovine za žago (A2,B,C,D1), ostalo droben tehnični, celulozni les,

listavci: 40 - 60 % hlodovine za žago (A2,B,C,D1), ostalo prostorninski les in drva.

Gozdnogojitvene usmeritve:

Proizvodna doba 127 let, pomladitvena doba okoli 13 let in končna lesna zaloga 620 m³/ha.

Prednostna naloga bo zagotavljanje kvalitetnega pomlajevanja sestojev, ki so poškodovani po žledolomu. Večina bolj kvalitetnih sestojev z večjim deležem iglavcev v tem RGR je bila sanirana, kjer so sestoji slabše kvalitete in jih sanacija ni zajela (drogovnjaki), bo potrebno z nego ustvariti pogoje za nastanek bolj kvalitetnih sestojev (nega mlajšega drogovnjaka). Poškodovano dreve, ki je ostalo po sanaciji, predstavlja večjo nevarnost za napad škodljivcev (glive, insekti), ki se nato lahko preselijo tudi na bolj zdrava drevesa, zato je pomembno, da se posekan les tudi pravočasno spravi iz gozda. Ekonomsko manj zanimive, težko dostopne

sestoje s poškodovanim drevjem slabše kvalitete, ki ne ogroža objektov in infrastrukture je smiselno prepustiti naravnemu razvoju. Tam naj se oblikujejo ekocelice, ki zagotavljajo ugodne razmere za ohranjanje biotske raznovrstnosti.

Na presvetljenih predelih srednjedobnih sestojev bo prišlo do predčasnega pomlajevanja, nastanejo lahko celo večja jedra mladovij, zlasti tam, kjer se bo izvajalo spravilo z žičnico. Tam je smiselno, na najboljših rastiščih, vrzeli spopolniti s sadnjo (smreka). Sadnja na razgaljenih in nepomlajenih površinah predstavlja tudi zaščito pred erozijo, oziroma predkulturo, ki bo pospešila naravni proces pomlajevanja teh površin in hkrati izboljšala zasnovo.

Kljub temu, da je večina ukrepov namenjenih sanaciji žledoloma, že realizirana, pa se mora v prihodnje upoštevati sestojne in rastiščne razmere v RGR, ter prilagoditi ukrepe stanju saniranih in nepoškodovanih sestojev. Zlasti bo potrebno skrbno spremljanje pojavljanja podlubnikov in pravočasno sanirati žarišča, zlasti na bolj sušnih predelih, kjer je napredovanje podlubnikov hitrejše. V saniranih sestojih je potrebna akumulacija lesne zaloge.

Malopovršinsko - skupinsko postopno gospodarjenje. V mešanih sestojih smreke, jelke in bukve, ohraniti (okvirno) sedanji delež jelke in sedanje razmerje med glavnimi drevesnimi vrstami. Izbiralno redčenje v drogovnjakih; sestoji so dobro negovani, zato bo intenziteta redčenja manjša. V debeljakih redčenje in začetek obnove v malih skupinah. Intenzivna nega mladovij (čiščenje nasadov, uravnavanje zmesi) in zaščita umetnih mladij (in naravnega mladja jelke) pred objedanjem od divjadi. Izpopolnitve s sadnjo smreke na nepomlajenih površinah. Zadržano, malopovršinsko uvajanje naravne obnove v starejših presvetljenih debeljakih (pomladitev jelke) zaradi nevarnosti zapleveljanja tal. V ostalih debeljakih sanitarne sečnje in redčenje, strnjene sestoje pustimo priraščati (izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti rastišča); nadaljevanje obnove v presvetljenih sestojih v malih skupinah.

Velik delež sestojev v obnovi in premajhen delež mladovij narekuje pospešeno obnovo in končne poseke. Kljub temu mora biti obnova mestoma malopovršinska (pomladitev jelke) zaradi nevarnosti zapleveljanja tal. Pospešena obnova in končni poseki v pomlajencih z dobro zasnovo pomladka (mladja ponekod že v fazi gošče).

Na okoli 10 % površine, predvsem zaradi jarkov, varovalna funkcija diktira način gospodarjenja. Mestoma prilagajanje sečnje tudi zaradi funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti (oblikovanje zavetišč, puščanje duplaric in drugih zanimivih dreves, ohranitev rastišč ogroženih vrst).

Porušeno razmerje razvojnih faz narekuje, da se s končnimi poseki pridobi ustrezen delež mladovij, ki jih sedaj primanjkuje. Velik delež debeljakov pa narekuje uvajanje le teh v obnovo, kar bo nadomestilo delež sestojev v obnovi, ki jih bomo izgubili s končnimi poseki. Z redčenji drogovnjakov bomo pospešili prehod v debeljake.

V drogovnjakih je pogostost vračanja 10-15 let. Jakost redčenja v drogovnjakih naj ne preseže 15 %.

V debeljakih je pogostost vračanja 15-20 let. V debeljakih je jakost redčenja okoli 10 %, glede na občutljivost rastišč. Jakost svetlitvenih sečenj v debeljakih naj praviloma ne presega 30 % od lesne zaloge.

V debeljakih je predvideno redčenje na okoli 40 %, površine, 30 % pa se jih bo uvajalo v obnovo.

V polovici sestojev v obnovi je predviden končni posek, na ostali površini pa se bo postopoma nadaljevalo z obnovo.

Ukrepi

Preglednica D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	40,4	59,6	100,0
- ciljno %	42,4	57,6	100,0
Lesna zaloge - dejanska (m3/ha)	127,7	188,2	315,9
- ciljna (m3/ha)	135,2	183,6	318,8
Prirastek (m3/ha)	4,02	4,37	8,39
Možni posek (m3/ha)	32,7	48,3	81,1
Možni posek (m3/ha/leto)	3,28	4,84	8,11
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	25,7	25,7	25,7
Intenziteta m. p. prirastek (%)	81,5	110,7	96,7
Izravnalna doba (let)	10		

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
Iglavci	m3	35.834	70.722	0	1	0	0	106.557	25,7	81,6
	%	33,6	66,4	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m3	59.348	97.300	0	541	0	0	157.189	25,7	110,7
	%	37,8	61,9	0,0	0,3	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m3	95.182	168.022	0	542	0	0	263.746	25,7	96,7
	%	36,1	63,7	0,0	0,2	0,0	0,0	100,0		

Pri možnem poseku prevladujejo pomladitvene sečnje, s katerimi želimo zadržano nadaljevati z obnovo sestojev v obnovi, da izkoristimo posredno nego mladja z zastorom in zagotovimo ustrezno zastopanost različnih drevesnih vrst pri pomlajevanju. Redčenja so namenjena večinoma drogovnjakom in debečjakom, kjer so ukrepi prednostno naravnani k sestojem, ki niso bili sanirani po žledolomu 2014.

Preglednica NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	35,58	35,58
Priprava tal	ha	8,15	8,15
Sadnja	ha	11,49	11,49
Obžetev	ha	45,62	114,32
Nega mladja	ha	57,87	79,77
Nega gošče	ha	79,01	112,21
Nega letvenjaka	ha	45,04	45,04
Nega ml. drogovnjaka	ha	172,12	172,12
Zaščita s premazom	ha	9,19	40,68
Vzdrževanje travinj	ha	8,53	85,30

Med gojitvenimi deli prevladujejo ukrepi, ki so predvideni za sanacijo žledoloma. Glavna usmeritev je naravna obnova, upoštevanje naravnega mladja in temu primerna nega pomlajenih površin. Sadnja je namenjena predvsem spopolnitvi naravnega mladja in zapolnitvi posameznih vrzeli, ki so nastale pri sanaciji sestojev. V primeru težav z naravnim pomlajevanjem bo potrebno izpopolnjevanje s sadnjo (smreka). Smreka tudi dopolnjuje zasnove mladovja zato je večina sadnje namenjena izpopolnitvi naravnega mladja. Predvidena sadnja smreke je okoli 20000 sadik. Med gojitvenimi deli so zastopane nega mladja, nega gošče in letvenjaka, ki so načrtovane v okviru sedanjih površin mladovij in površin, ki so načrtovane, da nastanejo s končnimi poseki sestojev v obnovi. Nega mlajšega drogovnjaka je načrtovana predvsem za površine, ki še niso bile sanirane po žledolomu.

9.2.3 RGR 31010 Kisloljubna bukovja s smreko

Gozdovi tega RGR se razprostirajo na zasmrečenih predelih gozdne združbe Blechno-Fagetum v okolici Kladij, V od Cerknega, v okolici Vrhovčevega griča, SV od Trševja ter v okolici Mrzlikarja in Lisjaka. V ta RGR so uvrščeni naslednji odseki: 1A, 49B, 50A, 61A, 64A, 65A, 68, 75B, 84B, 87B, 96A, 99A, 101A, 105, 108A, 109, 110B, 112, 113B, 120B, 122A, 124B, 125, 126A, 128B, 136, 137, 139B.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Združba *Kisloljubno bukovje z rebrenjačo* zavzema največji delež tega RGR, več kot polovico površine. Združba *Kisloljubno gradnovno bukovje* zavzema dobro četrtino površine tega RGR. V RGR so še ostale gozdne združbe, katerih posamezni deleži ne dosegajo 10%.

Preglednica D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
55110	<i>Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje</i>	9	4,96	1,1
59110	<i>Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje</i>	5	32,71	7,2
60120	<i>Pobočno velikojesenovje</i>	7	16,09	3,5
63210	<i>Predalpsko gorsko bukovje</i>	9	9,26	2,0
73110	<i>Kisloljubno gradnovno bukovje</i>	11	122,29	26,9
75110	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	9	250,2	55,1
77110	<i>Jelovje s praprotni</i>	17	5,98	1,3
78110	<i>Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico</i>	9	11,78	2,6
	<i>Ostale prisotne gozdne združbe (pod 1 %)</i>	1	1,25	0,3
	Skupaj	9,26	454,52	100,0

Stanje sestojev

Ta RGR združuje gospodarsko najbolj pomembne smrekove sestoje z enotno zgradbo in podobnim gospodarjenjem v preteklosti. Smreki kisl tla ustrezajo, kar se kaže v ugodnem pomlajevanju, veliki konkurenčni moči in visoki proizvodni spodobnosti smrekovih sestojev. V preteklosti je bila smreka zaradi interesa lastnikov prednostna drevesna vrsta. Rezultat tega so danes enomerni zasmrečeni sestoji. Velik delež smrekovih gozdov je nastal tudi z zaraščanjem smreke na kmetijskih površinah, kjer se je smreka uveljavila kot pionirska vrsta. Danes na teh rastiščih prevladujejo enomerni smrekovi sestoji s kakovostno zasnovo, vendar labilno sestojno zgradbo. Debeljakov je dobra tretjina površine v RGR. Enostransko pospeševanje smreke je povečalo občutljivost sestojev na pozni sneg in žled, v nižjih legah pa se v umetno osnovanih sestojih pojavlja tudi rdeča trohnoba. V višjih legah (nad 600 m nmv) je zdravstveno stanje smrekovih sestojev boljše. Ugodne reliefne razmere in dobra odprtost teh gozdov s prometnicami omogočajo intenzivno gospodarjenje. Listavci so prisotni v skupinah in v polnilnem sloju.

Sestoji je na delu RGR med 500 in 900m n.m.v. močno poškodoval žledolom v februarju 2014 in posledično napad podlubnikov v naslednjih letih. Največjo škodo so utrpeli srednjedobni smrekovi sestoji (drogovnjaki in mlajši debeljaki). Mlajše razvojne faze so utrpeli manj škode (razen letvenjakov, ki so ponekod skoraj enako poškodovani kot drogovnjaki). V starejših sestojih so škode sicer ravno tako prisotne, vendar v manjši meri, kot v srednjedobnih sestojih. V najbolj poškodovanih srednjedobnih sestojih so nastale večje pzaokrožene poseke in vrzeli, prišlo bo do predčasnega pomlajevanja in zmanjšanja donosa gozda. Najbolj so prizadeti predeli v okolici Kladja in Cerkljanskega vrha.

Lesna zaloga in prirastek

Debelinski razredi med iglavci in listavci so obratno porazdeljeni. Pri iglavcih je več kot polovico lesne zaloge v IV. in V. debelinskem razredu, pri listavcih pa je največ lesne zaloge v prvih treh debelinskih razredih. Prirastek in lesna zaloga sta višja od povprečja v GGE, predvsem zaradi velikega deleža smrekovih sestojev, ki močno priraščajo na kakovostnih rastiščih.

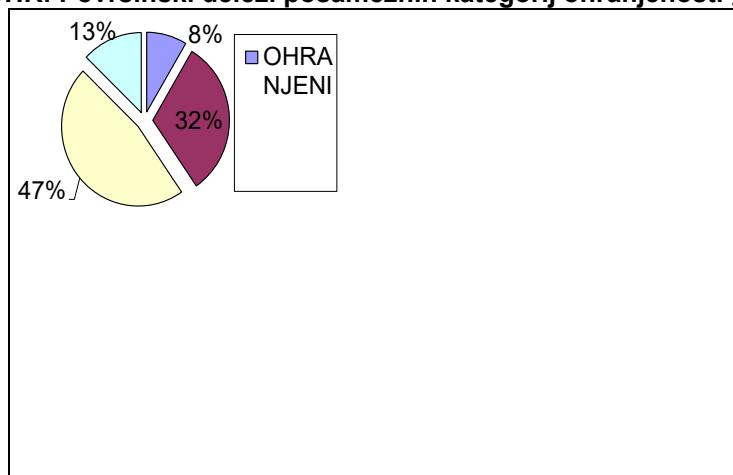
Preglednica D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih in letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	5,1	15,9	17,2	24,9	36,9	265,8	73,2	8,60	78,4
Listavci	9,3	22,2	29,9	21,3	17,3	97,3	26,8	2,37	21,6
Skupaj	6,2	17,6	20,6	23,9	31,7	363,1	100,0	10,97	100,0

Razmerje drevesnih vrst
Preglednica D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	232,8	31,2	0,3	1,6	58,6	10,0	24,7	2,9	1,1
	%	64,1	8,6	0,1	0,4	16,1	2,8	6,8	0,8	0,3
Naravno stanje	m ³ /ha	0	7,2	7,2	0	272,2	43,6	10,9	5,4	3,6
	%	0	2,0	2,0	0,0	75,0	12,0	3,0	5,0	1,0

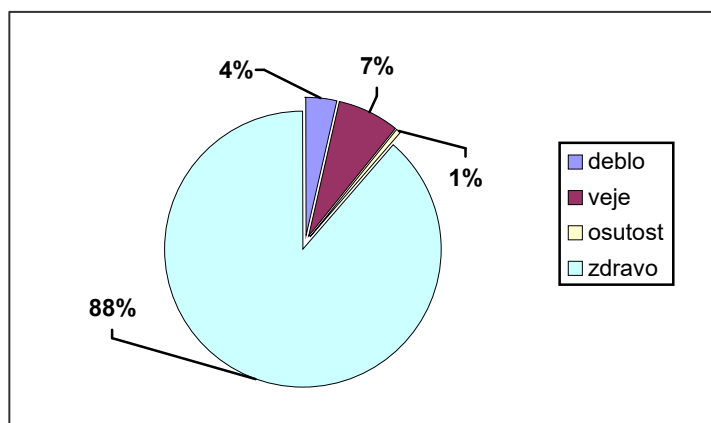
V lesni zalogi med drevesnimi vrstami prevladuje smreka. Glede na preteklo desetletje se je najbolj povečal delež bukke in plemenitih listavcev, ohranil pa se je delež smreke, kljub sanaciji žledoloma in napada podlubnikov.

Ohranjenost gozdov
Grafikon D-OHR: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

V RGR prevladujejo izmenjani in spremenjeni gozdovi, ki so na površinah, kjer se je vnašala smreka.

Poškodovanost sestojev

Grafikon PŠD: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

Med poškodbami prevladujejo poškodbe vej in krošenj, ki so nastale večinoma zaradi žledoloma 2014. Med poškodbe debla in koreninika so zajeta tudi drevesa z zlomljenim deblom, ki jih je poškodoval žledolom. Prav zaradi žledoloma je poškodovanost večja, kot je bil v preteklem načrtu. Prav ta RGR je utrpel največje poškodbe zaradi žledoloma.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	67,59	30,8	1,3	24,0	43,9	21,1	10,7	68,2	0,0	10,9	19,9	26,7	42,5
Drogovnjak	89,56	66,3	29,5	2,4	1,8	29,9	37,4	32,7	0,0	62,6	35,6	1,8	0,0
Debeljak	156,78					49,4	48,2	2,4	0,0	36,9	33,1	30,0	0,0
Sestoj v obnovi	138,47					13,0	45,6	41,4	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	2,12	0,0	0,0	100,0	0,0								
Skupaj	454,52												

Zasnova in negovanost sta v mladovjih slabši kot v drogovnjakih. Slabše zasnove so v drogovnjakih prisotne predvsem zaradi poškodb po žledolomu. Rahel in vrzelast sklep v debeljakih je posledica poškodb sestojev po žledolomu. Podmladek se pojavlja na manjših površinah že v debeljakih. Tesen sklep v drogovnjakih je posledica slabše negovanosti smrekovih nasadov, ki se v preteklih obdobjih niso ustrezno redčili. Glavni problem naravnega pomlajevanja je zagotoviti dovolj dolgo časovno obdobje za naravno nasemenitev in čiščenje zapleveljenih mladovij.

Kakovost drevja

Kakovost drevja je večinoma dobra in pravdobra in je nad povprečjem v GGE. Boljša je pri iglavcih, kjer je nad 40% ocenjene kakovosti odlične in pravdobre. Slabše kvalitete pa je bukev, ki na teh rastiščih nima tako iztegnjenih debel, kot na apnencu.

Velik vpliv na poslabšanje kakovosti je imel žledolom 2014. Čeprav je možnost pridobivanja 'bele' bukve na teh rastiščih večja, kot na karbonatni podlagi, pa je zunanji habitus slabši, kot na karbonatni podlagi, kjer so drevesa bolj 'stegnjena'.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Kot je razvidno iz analize opravljenih gojitvenih del so bila najbolje izvajana dela povezana s sadnjo (priprava tal, sadnja, obžetev, zaščita s premazom). Nega mladja in gošče, nega letvenjaka in nega mlajšega drogovnjaka se niso izvedla niti polovico od načrtovanega. Izvedlo pa se je nekaj del (varstvena), ki niso bila načrtovana.

Preglednica OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR (2009-2018)

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	17,09		0,0
Priprava tal	ha	0,00	3,48	-
Sadnja	ha	7,32	5,20	71,0
Obžetev	ha	12,83	7,18	56,0
Nega mladja	ha	36,16	6,67	18,4
Nega gošče	ha	29,68	6,31	21,3
Nega letvenjaka	ha	10,68	1,78	16,7
Nega ml. drogovnjaka	ha	60,34	6,93	11,5
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	16,99	-
Zaščita s premazom	ha	20,27	15,45	76,2
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	975,00	-
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	3,33	-

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV
Površina, lesna zaloga, prirastek, posek
Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1989	449,65	213	64	277	5,7	2,0	7,7	1,99	0,71	2,70
1999	444,42	254	94	348	8,6	3,0	11,6	2,45	0,78	3,23
2009	460,96	266	106	372	6,6	2,6	9,2	9,51	1,17	10,68
2019	454,52	266	97	363	8,6	2,4	11,0	6,71	3,28	9,99

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

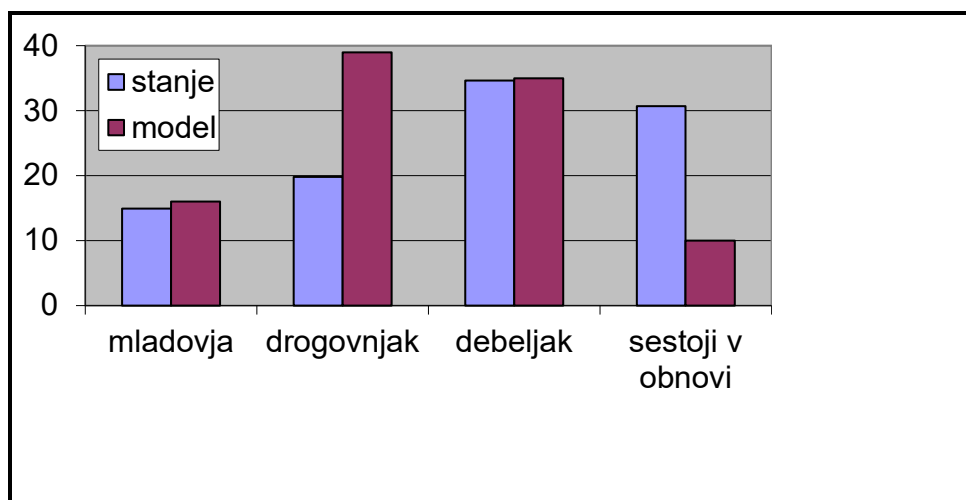
RGR obsega iste odseke, kot pred desetletjem. Lesna zaloga se je v zadnjem ureditvenem nekoliko obdobju znižala (zaradi sanacije žledoloma 2014), prirastek pa se je povečal. Velika realizacija možnega poseka v zadnjem desetletju je posledica sanacije žledoloma in zasti napada podlubnikov, ki je najbolj prizadel prav ta RGR.

Drevesna sestava

Opazno je ohranjanje deleža iglavcev, zlasti na račun smreke, večja pa se delež bukve. Deleži ostalih drevesnih vrst, ki so zastopane z manjšim deležem, ostajajo podobni kot pred desetletjem.

Razvojne faze in zgradbe sestojev
Preglednica D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika (%)
	Površina (ha)	Delež (%)	Korigiran delež (%)	Trajanje razvojne faze (let)	Delež (%)	Modelna površina (ha)	
Mladovje	67,59	14,9	14,9	20	16	72,40	-1,1
Drogovnjak	89,56	19,7	19,8	50	39	176,47	-19,2
Debeljak	156,78	34,4	34,6	44	35	158,38	-0,4
Sestoj v obnovi	138,47	30,5	30,7	13	10	45,25	20,7
Pionirski gozd z grmišči	2,12	0,5					
Skupaj	454,52	100,0	100	127	100	452,50	

Grafikon D-SM: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

Razmerje razvojnih faz in primerjava z modelom kaže, da je le to porušeno. Močno primanjkuje drogovnjakov, vse ostale razvojne faze pa so zastopane z višjim ali podobnim deležem, kot je modelno. Veliko sestojev, drogovnjakov smreke je nastalo s sadnjo v preteklih desetletjih. Opuščanje nege tega gozda (zelo gosti sestoji) pomeni še večjo labilnost in ogroženost od žleda v naslednjih desetletjih. Po drugi strani pa bi kazalo v tem pasu imeti večji delež debeljakov, ki so manj izpostavljeni poškodbam od žleda. Uravnoteženje razmerja razvojnih faz torej dodatno otežujejo posledice žledoloma, ki povečujejo delež mladovij in silijo srednjedobne sestoe v predčasno pomlajevanje. Stanje narekuje pospešeno pomlajevanje sestojev v obnovi in intenzivno nego mladovij, ki bi pospešila prehod mladovij v drogovnjake.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava (10let): 76 % smreka, 10 % jelka, 16% bukev, 2% hrast, 5 % pl. listavci, 1% ost. lst.

Ciljna lesna zaloga (10 let): 373 m³/ha.

Končna lesna zaloga sestojev: 650 m³/ha.

Modelna lesna zaloga: 333 m³/ha.

Proizvodna doba: 127 let, Pomladitvena doba: 13 let.

Modelno razmerje razvojnih faz: 16 % mladovij, 39 % drogovnjakov, 35 % debeljakov, 10 % sestojev v obnovi.

Ciljno razmerje razvojnih faz (10 let): 25 % mladovij, 20 % drogovnjakov, 35 % debeljakov, 20 % sestojev v obnovi.

Ob sedanjem razmerju razvojnih faz bi morala lesna zaloga znašati: 335 m³/ha.

Ciljna sortimentna sestava:

iglavci: 50 - 70 % hlodovine za žago (A2,B,C,D1), ostalo tehnični in celulozni les,

listavci: 40 - 60 % hlodovine za žago (A2,B,C,D1), ostalo prostorninski les in drva.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba 127 let, pomladitvena doba okoli 13 let in končna lesna zaloga 650 m³/ha.

Prednostna naloga bo nega sestojev, ki so poškodovani po žledolomu. Veliko sestojev, predvsem drogovnjakov je ostalo nesaniranih. Prednost pri negi, redčenjih, morajo imeti najbolj kvalitetni sestoji. Ekonomsko manj zanimive, težko dostopne sestoe s poškodovanim drevjem slabše kvalitete, ki ne ogroža objektov in infrastrukture je smiselno prepustiti naravnemu razvoju. Tam naj se oblikujejo ekocelice, ki zagotavljajo ugodne razmere za izpolnjevanje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Na presvetljenih predelih srednjedobnih sestojev bo prišlo do predčasnega pomlajevanja, nastanejo lahko celo večja jedra mladovij, zlasti tam, kjer se je izvajalo spravilo z žičnico. Tam

je smiselno, na najboljših rastiščih, izvajati nego, čiščenje, ki bo pospešilo naravni proces pomlajevanja teh površin in hkrati izboljšala zasnovo.

Kljub temu, da bo večina ukrepov namenjenih odpravi posledic žledoloma, napada podlubnikov, kar bo potekalo prvih nekaj let veljavnosti GGN, pa se mora v prihodnje upoštevati sestojne in rastiščne razmere v RGR, ter prilagoditi ukrepe stanju saniranih in nepoškodovanih sestojev.

Cilj bodočega gospodarjenja s temi gozdovi je tudi okrepitev lesne zaloge in stojnosti sestojev, in s tem odpornosti na naravne ujme, predvsem žled, ki je v tem območju zelo pogost.

Malopovršinsko - skupinsko postopno gospodarjenje. V mešanih sestojih smreke, jelke in bukve, ohraniti (okvirno) sedanje razmerje med glavnimi drevesnimi vrstami.

Razmerje razvojnih faz je porušeno, zato ga je potrebno postopno normalizirati s sanacijo (redčenji) drogovnjakov, zadrževanjem debeljakov pred pomlajevanjem ter zaključevanjem obnove v sestojih v obnovi. Vsekakor pa je zaradi stojnosti sestojev bolje, da je večji delež starejših razvojnih faz.

Velik delež sestojev v obnovi in mladovij, pomanjkanje drogovnjakov, narekuje obnovo in končne poseke ter pospešeno nego mladovij. Kljub temu mora biti obnova mestoma malopovršinska zaradi nevarnosti zapleveljanja tal. Pospešena obnova in končni poseki v pomlajencih z dobro zasnovo pomladka (mladja ponekod že v fazi gošče).

Na okoli 10 % površine, predvsem zaradi jarkov, varovalna funkcija diktira način gospodarjenja. Mestoma prilagajanje sečnje tudi zaradi funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti (oblikovanje zavetišč, puščanje duplaric in drugih zanimivih dreves, ohranitev rastišč ogroženih vrst).

V drogovnjakih je pogostost vračanja 10-15 let. Jakost redčenj v drogovnjakih naj ne preseže 15 %.

V debeljakih je pogostost vračanja 15-20 let. V debeljakih je jakost redčenj okoli 10 %, glede na občutljivosti rastišč. Jakost svetlitvenih sečenj v debeljakih naj praviloma ne presega 30 % od lesne zaloge.

V debeljakih je predvideno redčenje na okoli 50 %, površine, 25 % pa se jih bo uvajalo v obnovo.

V 50 % sestojev v obnovi je predviden končni posek, na ostali površini pa se bo postopoma nadaljevalo z obnovo.

Ukrepi

Preglednica D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	73,2	26,8	100,0
- ciljno %	76,3	23,7	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	265,8	97,3	363,1
- ciljna (m3/ha)	284,7	88,3	373,0
Prirastek (m3/ha)	8,60	2,37	10,97
Možni posek (m3/ha)	67,1	32,7	99,9
Možni posek (m3/ha/leto)	6,72	3,28	9,99
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	25,3	33,7	27,5
Intenziteta m. p. prirastek (%)	78,1	138,3	91,1
Izravnalna doba (let)	10		

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	15.841	14.678	0	0	0	0	30.519	25,3	78,1
	%	51,9	48,1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m3	3.556	11.342	0	0	0	0	14.898	33,7	138,3
	%	23,9	76,1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m3	19.397	26.020	0	0	0	0	45.417	27,5	91,1
	%	42,7	57,3	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		

Pri možnem poseku prevladujejo pomladitvene sečnje, s katerimi želimo večinoma zadržano nadaljevati in zaključevati z obnovo v pomlajencih, kjer je mladje dobro razvito. Redčenja so

namenjena večinoma drogovnjakom in debeljakom, kjer so ukrepi prednostno naravnani k sestojem, ki niso bili sanirani po žledolomu 2014.

Preglednica NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	5,88	5,88
Priprava tal	ha	5,94	5,94
Sadnja	ha	22,39	22,39
Obžetev	ha	23,30	72,37
Nega mladja	ha	14,69	19,71
Nega gošče	ha	7,19	10,00
Nega letvenjaka	ha	3,36	3,36
Nega ml. drogovnjaka	ha	17,88	17,88
Zaščita s premazom	ha	13,30	57,42

Med gojitvenimi deli prevladujejo ukrepi, ki so predvideni odpravi posledic žledoloma. Glavna usmeritev je naravna obnova, upoštevanje naravnega mladja in temu primerna priprava sestoja. Sadnja je namenjena predvsem spopolnitvi naravnega mladja in zapolnitvi posameznih vrzeli, ki so nastale pri sanaciji sestojev. Smreka tudi dopolnjuje zasnove mladovja. Predvidena sadnja smreke je okoli 50000 sadik. Med gojitvenimi deli so zastopane nega mladja, nega gošče in letvenjaka, ki so načrtovane v okviru sedanjih površin mladovij in površin, ki so načrtovane, da nastanejo s končnimi poseki sestojev v obnovi ter ob sanaciji napada podlubnikov na najbolj poškodovanih površinah. Z nego mlajšega drogovnjaka se bo ukrepalo zlasti v sestojih, ki po žledolomu še niso bili sanirani.

9.2.4 RGR 31740 Podgorska bukovja

Gozdovi tega RGR se razprostirajo v območju nižinskih gozdov bukve in ostalih listavcev, pretežno na rastišču Hacutio-Fagetum. V večji meri so ti gozdovi razširjeni v JZ delu GGE ob Cerknici in ob Idrijci, v okolici Polic, Bukovega, Zakojce, Jesenice, Orehka in Kojce, v Labinjah, Počah, okolici Trebenč ter Gorij in v Dolenjih Novakih ter na Lajšah. V ta RGR so uvrščeni naslednji odseki: 3A, 11A, 13, 14, 15B, 16A, 19A, 21B, 25A, 27B, 28B, 29B, 33A, 34A, 36A, 46A, 47B, 48B, 51A, 53B, 56, 60A, 72, 74A, 75A, 84A, 85, 116, 129B.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Združba *Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje* zavzema največji delež tega RGR, slabo polovico površine. Združba *Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje* zavzema dobro petino površine tega RGR. V RGR so še ostale gozdne združbe, katerih posamezni deleži večinoma ne dosegajo 10%.

Preglednica D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
55110	<i>Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje</i>	9	380,96	41,3
56310	<i>Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje</i>	1	16,67	1,8
58110	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	7	56,89	6,2
59110	<i>Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje</i>	5	192,64	20,8
60120	<i>Pobočno velikojesenovje</i>	7	28,90	3,1
63210	<i>Predalpsko gorsko bukovje</i>	9	62,25	6,7
73110	<i>Kisloljubno gradnovo bukovje</i>	11	152,08	16,5
78110	<i>Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico</i>	9	22,35	2,4
	<i>Ostale prisotne gozdne združbe (pod 1 %)</i>	7	11,64	1,2
	Skupaj	8,15	924,38	100

Stanje sestojev

Prevladujejo bukovi in smrekovi sestoji s primesjo ostalih listavcev. Bukev je zaradi slabše negovanosti in ponekod panjevskega gospodarjenja srednje kvalitete. Bukvi se v nižjih predelih pridružuje beli gaber, ki je največkrat panjevskega nastanka in ostaja v polnilnem sloju. V jarkih na svežejših predelih rastišč se v večji meri pojavljajo sestoji plemenitih listavcev, ki imajo večinoma dobro zasnovo. Vnešena smreka uspeva dobro, vendar je srednje kakovosti. Izkoriščenost rastišča bo mogoče dvigniti z redčenji v drogovnjakih, hitrejšim uvajanjem v obnovo debeljakov s slabšo zasnovo in z vnašanjem smreke v skupinah. Zdravstveno stanje in vitalnost drevja sta zadovoljiva.

Sestoji je na delu RGR med 500 in 900m n.m.v. poškodoval žledolom v februarju 2014. Največjo škodo so utrpeli srednjedobni bukovi sestoji (drogovnjaki in mlajši debeljaki). Mlajše razvojne faze so utrpeli manj škode (razen letvenjakov, ki so ponekod skoraj enako poškodovani kot drogovnjaki). V starejših bukovih sestojih so škode sicer ravno tako prisotne, vendar v manjši meri, kot v srednjedobnih sestojih. V najbolj poškodovanih srednjedobnih sestojih so nastale vrzeli, prišlo bo do predčasnega pomlajevanja in zmanjšanja donosa gozda. Najbolj so prizadeti predeli v okolici Poč in Gorij.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih in letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	8,3	23,3	17,8	22,7	27,9	93,9	32,6	3,38	42,1
Listavci	12,7	24,8	26,9	20,4	15,2	194,0	67,4	4,64	57,9
Skupaj	11,3	24,4	23,9	21,1	19,3	287,9	100,0	8,02	100,0

Lesna zaloga v razmerju iglavci:listavci je porazdeljena v korist listavcev. Pri iglavcih je največ, več kot polovico lesne zaloge zajeto na drevju debelejšem od 40 cm, medtem ko so listavci pomaknjeni v nižje razrede.

Razmerje drevesnih vrst

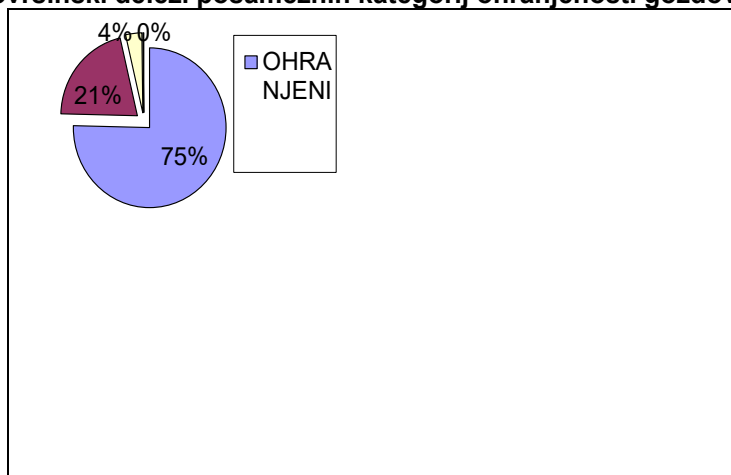
Preglednica D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	81,0	0,0	10,4	2,5	119,2	11,6	29,6	32,1	1,5
	%	28,1	0,0	3,6	0,9	41,4	4,0	10,3	11,2	0,5
Naravno stanje	m ³ /ha	0	0	2,9	0	244,8	8,7	14,4	14,4	2,9
	%	0	0	1,0	0	85,0	3,0	5,0	5,0	1,0

V lesni zalogi med drevesnimi vrstami prevladujeta bukev in smreka. Delež smreke je dokaj visok zaradi v preteklosti osnovanih nasadov na boljših rastiščih.

Ohranjenost gozdov

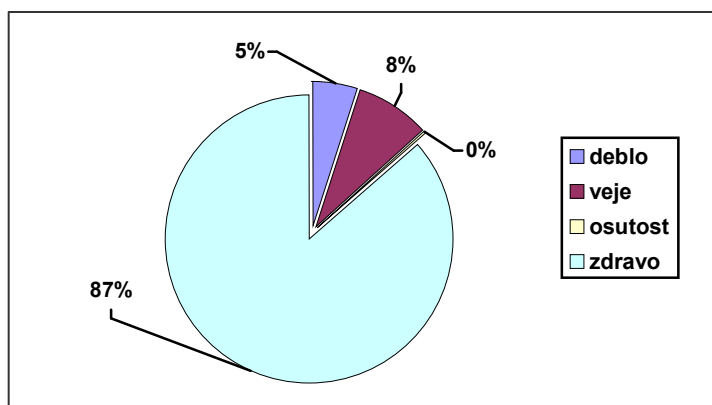
Grafikon D-OHR: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Prevladujejo ohranjeni sestoji. Močno spremenjeni in spremenjeni sestoji so predvsem posledica vnašanja smreke.

Poškodovanost sestojev

Grafikon PŠD: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

Med poškodbami prevladujejo poškodbe vej in krošenj, ki so nastale večinoma zaradi žledoloma 2014. Med poškodbe debla in koreninika so zajeta tudi drevesa z zlomljenim deblom, ki jih je poškodoval žledolom. Prav zaradi žledoloma je poškodovanost večja, kot je bila v preteklem načrtu.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	32,93	44,2	12,2	37,0	6,6	51,3	8,8	33,8	6,1	47,2	4,4	37,0	11,4
Drogovnjak	323,35	39,6	27,4	25,0	8,0	21,1	43,4	34,7	0,8	45,1	38,4	13,5	3,0
Debeljak	352,38					26,5	60,6	12,9	0,0	25,6	65,7	8,7	0,0
Sestoj v obnovi	134,72					27,5	24,0	48,5	0,0				
Panjevec	25,62												
Pionirski gozd z grmišči	55,38	87,5	0,0	12,5	0,0								
Skupaj	924,38												

Zasnova v mladovjih in drogovnjakih je slabša predvsem na predelih, ki so prizadeti zaradi poškodb po žledolomu. Slaba stopnja negovanosti, ki je večinoma pomankljiva, nakazuje potrebe po načrtovanju ukrepov, ki bodo odpravljali posledice po žledolomu, torej nega saniranih in neasniranih sestojev, kjer je ostalo še veliko poškodovanega drevja. Rahel sklep v drogovnjakih in debeljakih je posledica poškodb sestojev po žledolomu. Podmladek se pojavlja na manjših površinah že v debeljakih. Glavni problem naravnega pomlajevanja je zagotoviti dovolj dolgo časovno obdobje za naravno nasenitev jelke ter njeno zaščito pred divjadjo.

Kakovost drevja

Kakovost drevja je podobna pri iglavcih in listavcih. V najboljših dveh kakovostnih razredih je petina iglavcev. Tako pri iglavcih, kot pri listavcih je kvaliteta večinoma dobra in zadovoljiva.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR (2009-2018)

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	16,54	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,00	0,45	-
Sadnja	ha	0,64	1,15	179,7
Obžetev	ha	0,03	1,20	4000,0
Nega mladja	ha	28,31	1,82	6,4
Nega gošče	ha	46,45	5,60	12,1
Nega letvenjaka	ha	17,11	5,65	33,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	56,16	1,63	2,9
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	6,70	--
Zaščita s premazom	ha	2,24	4,38	195,5
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	225,00	-
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	5,43	-

Kot je razvidno iz analize opravljenih gojitvenih del so bila najbolj izvajana dela povezana s sadnjo (priprava tal, sadnja, obžetev, zaščita s premazom). Nega mladja in gošče, nega letvenjaka in nega mlajšega drogovnjaka se niso izvedla niti polovico od načrtovanega. Izvedlo pa se je nekaj del (varstvena), ki niso bila načrtovana.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1989	603,57	40	143	183	0,9	4,1	5,0	0,19	0,41	0,60
1999	856,60	69	186	255	1,2	4,7	5,9	0,29	0,65	0,94
2009	929,02	66	173	239	1,7	4,3	6,0	0,91	1,05	1,96
2019	924,38	94	194	288	3,4	4,6	8,0	2,11	4,08	6,19

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Lesna zaloga se je v zadnjem ureditvenem obdobju nekoliko povišala, podobno tudi prirastek. Velika realizacija možnega poseka v zadnjem desetletju je posledica sanacije žledoloma in napada podlubnikov, ki je zajelo sicer kvalitetne sestoje tega RGR.

Drevesna sestava

V tem RGR je velik delež smreke, ki se je večinoma umetno vnašala s sadnjo. Delež iglavcev se z leti v temu RGR ohranja. Delež iglavcev se bo v prihodnje poskušalo ohraniti na sedanjem nivoju.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

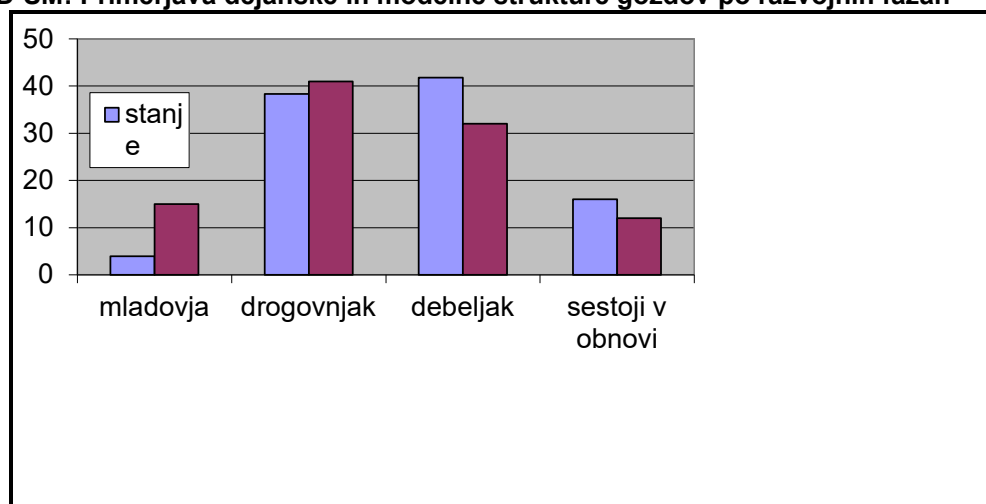
Preglednica D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika (%)
	Površina (ha)	Delež (%)	Korigiran delež (%)	Trajanje razvojne faze (let)	Delež (%)	Modelna površina (ha)	
Mladovje	32,93	3,6	3,9	20	15	126,51	-11,1
Drogovnjak	323,35	35,0	38,3	54	41	345,79	-2,7
Debeljak	352,38	38,0	41,8	43	32	269,87	9,8
Sestoj v obnovi	134,72	14,6	16,0	16	12	101,21	4,0
Panjevec	25,62	2,8					
Pionirski gozd z grmišči	55,38	6,0					
Skupaj	924,38	100,0	100	133	100		

Razmerje razvojnih faz in primerjava z modelom kaže, da je le to porušeno. Močno primanjkuje mladovij, preveč pa je sestojev v obnovi in debeljakov. Razmere je dodatno otežil žledolom, ki

bo nekatere predele drogovnjakov predčasno pomladil in tako preprečil normalen prehod prek vseh razvojnih faz v mladovja. S kombinacijo sanacije še nesaniranih poškodovanih sestojev (drogovnjaki) in pomlajevanja bo potrebno strmeti k uravnoteženju razmerja razvojnih faz in zagotoviti postopno prehajanje v mladovja, intenzivna nega le teh pa bo pospešila prehod v drogovnjake. Kljub temu morajo biti mestoma zaradi poudarjene varovalne funkcije ukrepi zmerni, zlasti na izpostavljenih predelih (jarki na področju skrilavcev).

Grafikon D-SM: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava (10let): bu 39%, sm 33%, mac 1%, bor 1%, hr 4%, pl.lst 11%; o. list 11%.

Ciljna lesna zaloga (10 let): 306 m³/ha.

Modelna lesna zaloga: 365 m³/ha.

Končna lesna zaloga sestojev: 600 m³/ha.

Proizvodna doba: 133 let.

Pomladitvena doba: 14 let.

Ob sedanjem razmerju razvojnih faz bi morala lesna zaloga znašati: 393 m³/ha.

Modelno razmerje razvojnih faz: 15 % mladovij, 41 % drogovnjakov, 32 % debeljakov, 12 % sestojev v obnovi.

Ciljno razmerje razvojnih faz (10 let): 11% mladovij, 35 % drogovnjakov, 35 % debeljakov, 17 % sestojev v obnovi, 2% panjevcev.

Ciljna sortimentna sestava:

iglavci: 50 - 70 % hlodovine za žago (A2,B,C, D1), ostalo tehnični in celulozni les,

listavci: 30 - 60 % hlodovine za žago (A2,B,C, D1), ostalo prostorninski les in drva.

Gozdnogojitvene usmeritve:

Proizvodna doba 133 let, pomladitvena doba okoli 14 let in končna lesna zaloga sestojev 600 m³/ha.

Prednostna naloga bo pomlajevanje in nega sestojev, ki so poškodovani po žledolomu. Večina bolj kvalitetnih sestojev z večjim deležem iglavcev v tem RGR je sanirana, kjer so sestoji slabše kvalitete bo odprava posledic žledoloma potekala v naslednjih letih. Ekonomsko manj zanimive, težko dostopne sestoe s poškodovanim drevjem slabše kvalitete, ki ne ogroža objektov in infrastrukture je smiselno prepustiti naravnemu razvoju. Tam naj se oblikujejo ekocelice, ki zagotavljajo ugodne razmere za izpolnjevanje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Na presvetljenih predelih srednjedobnih sestojev bo prišlo do predčasnega pomlajevanja, nastanejo lahko celo večja jedra mladovij, zlasti tam, kjer se bo izvajalo spravilo z žičnico. Tam je smiselno, na najboljših rastiščih, vrzeli spopolniti s sadnjo (smreka). Sadnja na razgaljenih in nepomlajenih površinah predstavlja tudi zaščito pred erozijo, oziroma predkulturo, ki bo pospešila naravni proces pomlajevanja teh površin in hkrati izboljšala zasnovo.

Kljub temu, da bo del ukrepov namenjenih odpravi posledic žledoloma, kar bo potekalo prvih nekaj let veljavnosti GGN, pa se mora v prihodnje upoštevati sestojne in rastiščne razmere v RGR, ter prilagoditi ukrepe stanju saniranih in nepoškodovanih sestojev.

Osnova za posege v tem RGR je malopovršinsko, skupinsko postopni način gospodarjenja, ob upoštevanju vseh poudarjenih funkcij gozdov (stopnjevatvi vrstno in strukturno pestrost sestojev). Intenzivna nega mladovij zaradi zapleveljanja tal (čiščenje, uravnavanje zmesi). Zmerna redčenja drogovnjakov s pogostejšimi ponovitvami za povečanje stabilnosti sestojev in zaradi hitrejšega prehoda v debeljake. Panjevci imajo poudarjeno varovalno vlogo, zato so tam ukrepi omejeni le na sanitarno sečnjo in sečnjo, ki je potrebna zaradi izvedbe posameznih del na drugih površinah gozda.

Glavni gojitveni ukrep v mladovju je nega že osnovanih, tako umetnih kot naravnih jeder. Sadnja je namenjena spopolnitvi naravnega mladja. Pomoč jelki in plemenitim listavcem.

Poleg dokončne sanacije v drogovnjakih (nesanirani predeli) bodo kasneje potrebna redčenja s pogostejšimi ponovitvami za povečanje stabilnosti sestojev in zaradi hitrejšega prehoda v debeljake. V drogovnjakih je pogostost vračanja 10 let. Jakost redčenj v drogovnjakih naj bo do 15 %.

V debeljakih z dobrim naravnim pomlajevanjem ustvariti pogoje za uspešno pomlajevanje in malopovršinsko razgibanost sestojev, z raznomerno raznodobno strukturo. Osnovanje manjših pomladitvenih jeder. V debeljakih je jakost redčenj okoli 10 % in pogostost vračanja 15 let. Jakost svetlitvenih sečenj v debeljakih naj praviloma ne presega 30 % od lesne zaloge. V debeljakih so na 40% površine predvidena sanitarna sečnja in redčenja, 30 % pa se jih bo uvajalo v obnovo.

Porušeno razmerje razvojnih faz narekuje, da se s končnimi poseki zagotavlja ustrezen delež dobro negovanih mladovij, ki bodo hitreje prerasla v drogovnjake. V polovici sestojev v obnovi je predviden končni posek, na ostali površini pa se bo postopoma nadaljevalo z obnovo. Končni poseki sestojev v obnovi naj se pospešeno izvajajo na predelih, kjer se z obnovo že zamuja, mladovje pa je mestoma že v fazi letvenjaka. Na predelih, kjer so mladovja še manj razvita, naj se z obnovo nadaljuje počasi, tako da se izkorišča učinek zastora odraslega sestoja, ki omogoča posredno nego mladja.

Z upoštevanjem usmeritev po razvojnih fazah strmi k vertikalno razgibanim sestojem, zlasti na predelih, kjer so razmere za gospodarjenje bolj ugodne (traktorsko spravilo). Zagotavlja naj se čimvečja mešanost različnih drevesnih vrst, ki bodo ob večji sestojni pestrosti in vertikalni razgibanosti zagotavljale večjo odpornost na naravne ujme, zlasti žledolom. Različne razvojne faze in velika vrstna pestrost, ki se prepletajo na manjših površinah, bodo zagotavljale večjo odpornost, saj se različno odzovejo na naravne ujme. Takšni sestoji omogočajo bolj postopno prehajanje med razvojnimi fazami, brez ostrih prehodov, ki so najbolj podvrženi vetroloemu. Z omenjenimi ukrepi naj se na teh površinah tudi zmanjša delež enomernih in enodobnih sestojev, ki so se v primeru žledoloma izkazali za najbolj prizadete, oziroma so utrpeli največ škode.

Na bolj izpostavljenih mestih, kot so grebeni, jarki, morajo biti posegi minimalni zaradi varovalne funkcije. Pri tem je potrebno ohranjati polnilni sloj bukve. Mestoma prilagajanje sečnje tudi zaradi funkcije ohranjanja biotoske raznovrstnosti (oblikovanje zavetišč, puščanje duplaric in drugih zanimivih dreves, ohranitev rastišč ogroženih vrst).

Ukrepi

Preglednica D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	32,6	67,4	100,0
- ciljno %	34,8	65,2	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	93,9	194,0	287,9
- ciljna (m3/ha)	106,7	199,6	306,3
Prirastek (m3/ha)	3,38	4,64	8,02
Možni posek (m3/ha)	21,0	40,8	61,8
Možni posek (m3/ha/leto)	2,11	4,08	6,19
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	22,4	21,0	21,5
Intenziteta m. p. prirastek (%)	62,3	88,0	77,2
Izravnalna doba (let)	10		

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	9.852	9.627	0	2	0	0	19.481	22,4	62,4
	%	50,6	49,4	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m3	19.279	17.563	0	884	0	0	37.726	21,0	87,9
	%	51,1	46,6	0,0	2,3	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m3	29.131	27.190	0	886	0	0	57.207	21,5	77,1
	%	51,0	47,5	0,0	1,5	0,0	0,0	100,0		

Pri možnem poseku prevladujejo redčenja (drogovnjaki) in pomladitvene sečnje, s katerimi želimo postopoma nadaljevati in delno (50%) zaključevati z obnovo v sestojih v obnovi, kjer je mlajše dobro razvito. Redčenja so namenjena večinoma debeljakom in drogovnjakom, kjer so ukrepi prednostno naravnani k sestojem, ki niso bili sanirani po žledolomu 2014.

Preglednica NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	10,08	10,08
Priprava tal	ha	6,30	6,30
Sadnja	ha	4,04	4,04
Obžetev	ha	11,46	25,35
Nega mladja	ha	10,96	18,45
Nega gošče	ha	3,60	3,60
Nega letvenjaka	ha	9,66	9,66
Nega ml. drogovnjaka	ha	43,42	43,42
Zaščita s premazom	ha	2,02	8,08
Vzdrževanje travinj	ha	2,09	20,90

Med gojitvenimi deli prevladujejo ukrepi, ki so predvideni odpravi posledic žledoloma. Glavna usmeritev je naravna obnova, upoštevanje naravnega mladja in temu primerna priprava sestoja. Sadnja je namenjena predvsem izpopolnitvi naravnega mladja in zapolnitvi posameznih vrzeli, ki so nastale pri sanaciji sestojev. Tudi v primeru težav z naravnim pomlajevanjem bo potrebno izpopolnjevanje s sadnjo (smreka). Smreka tudi dopolnjuje zasnove mladovja zato je večina sadnje namenjena izpopolnitvi naravnega mladja. Predvidena sadnja smreke je okoli 15000 sadik. Med gojitvenimi deli so zastopane nega mladja, nega gošče in letvenjaka, ki so načrtovane v okviru sedanjih površin mladovij in površin, ki so načrtovane, da nastanejo s končnimi poseki sestojev v obnovi ter površinah, ki so nastale pri sanaciji žledoloma na najbolj poškodovanih površinah. Z nego mlajšega drogovnjaka se bo ukrepalo zlasti v sestojih, ki po žledolomu še niso bili sanirani.

9.2.5 RGR 32140 Gorska bukovja

RGR združuje bukove gozdove višjih leg na apnencih in dolomitih. Pojavlja se v okolici Polic, pod Degarnikom, na pobočjih Kojce, nad Jesenico, pod Otavnikom, pod Robijo, nad Gorjami in Počami, pod Babo in Lajšami, na V pobočju Cimprovke, v Lipajcah in Šjaku, na Mačkovcah in Grašci, pod Bevkovim vrhom in zahodno od Grde grape. V ta RGR so uvrščeni naslednji odseki: 1B, 17, 22A, 23B, 24, 25B, 30A, 33B, 35B, 36D, 38C, 39, 45B, 46C, 50B, 52, 54, 65B, 66, 88A, 91B, 106B, 107, 111B, 115, 119, 127A, 128A, 130B, 131B, 134, 135B, 139A, 141.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Združba *Predalpsko gorsko bukovje* zavzema največji delež tega RGR. Združbe *Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje*, *Osojno bukovje s kresničevjem*, *Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje* in *Kisloljubno gradnovo bukovje*, zavzemajo skupaj skoraj polovico površine RGR. V RGR so še ostale gozdne združbe, katerih posamezni deleži večinoma ne dosegajo 10%.

Preglednica D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
55110	<i>Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje</i>	9	134,01	10,0
56310	<i>Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje</i>	1	18,82	1,4
58110	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	7	167,61	12,5
59110	<i>Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje</i>	5	172,00	12,8
60120	<i>Pobočno velikojesenovje</i>	7	18,53	1,4
63210	<i>Predalpsko gorsko bukovje</i>	9	496,06	37,0
68210	<i>Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico</i>	7	27,55	2,1
73110	<i>Kisloljubno gradnovo bukovje</i>	11	160,61	12,0
75110	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	9	19,00	1,4
78110	<i>Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico</i>	9	106,93	8,0
	<i>Ostale prisotne gozdne združbe (pod 1 %)</i>	4	17,83	1,4
	Skupaj	8,23	1.338,95	100,0

Stanje sestojev

Glavna drevesna vrsta na teh rastiščih je bukev. Semenski sestoji bukve imajo dobro zasnovo, kljub temu da v preteklosti precejšen del teh gozdov ni bil intenzivno negovan. V jarkih na bolj svežih rastiščih so bolj pogosti plemeniti listavci, predvsem gorski javor. Plemenite listavce je mogoče obdržati v skupinski primesi, sicer pa jih ovira konkurenčno močnejša bukev. Na hrbitih in grebenih je bukev slabše rasti, pridruži pa se ji črni gaber. Smreka je na teh rastiščih umetno vnešena v obliki nasadov in spopolnitev naravnega mladja, ponekod pa se širi tudi naravno. Pomlajevanje listavcev je ugodno.

Na rastišču Arunco-Fagetum je rast in kvaliteta bukve malo slabša. Primešani so ji črni gaber in plemeniti listavci, smreka pa le posamično. Gozdovi te združbe uspevajo na zelo strmih pobočjih, kjer imajo varovalno vlogo.

Rast bukve na rastišču Orvalo-Fagetum je srednje dobra, posamezni predeli pa imajo tudi zelo dobro zasnovo. Ob neustrezni pomladitvi je pogosto zapleveljanje razgaljenih površin. Ti gozdovi so slabo odprti in manj negovani.

Sestoj je na delu RGR med 500 in 800m n.m.v. poškodoval žledolom v februarju 2014. Največjo škodo so utrpeli srednjedobni bukovji sestoji (drogovnjaki in mlajši debeljaki). Mlajše razvojne faze so utrpeli manj škode (razen letvenjakov, ki so ponekod skoraj enako poškodovani kot drogovnjaki). V starejših bukovjih sestojih so škode sicer ravno tako prisotne, vendar v manjši meri, kot v srednjedobnih sestojih. V najbolj poškodovanih srednjedobnih sestojih so nastale vrzeli, prišlo bo do predčasnega pomlajevanja in zmanjšanja donosa gozda.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica D-LZ: Lesna zaloga in struktura po deb. razredih in letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	4,8	13,4	23,2	17,2	41,4	110,5	36,3	3,42	44,1
Listavci	10,2	25,5	21,0	20,3	23,0	193,8	63,7	4,34	55,9
Skupaj	8,2	21,1	21,8	19,2	29,7	304,3	100,0	7,76	100,0

Lesna zaloga v razmerju iglavci:listavci je porazdeljena v korist listavcev. Iz porazdelitve po debelinskih razredih je razvidno, da je skoraj polovica lesne zaloge zajeta v drevju s prsnim premerom nad 40 cm, pri iglavcih skoraj 60%. To je posledica velikega deleža debeljakov, ki skupaj s sestoji v obnovi zajemajo dobro polovico gozdov tega RGR.

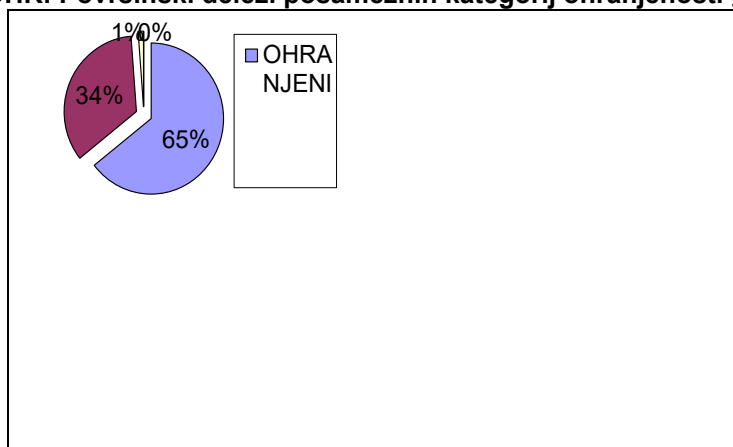
Razmerje drevesnih vrst

Preglednica D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	98,0	3,5	3,2	5,8	148,7	3,1	22,2	19,1	0,7
	%	32,2	1,2	1,0	1,9	48,9	1,0	7,3	6,3	0,2
Naravno stanje	m ³ /ha	15,2	9,1	0	6,1	243,2	0	24,3	6,1	0
	%	5,0	3,0	0	2,0	80,0	0	8,0	2,0	0

V lesni zalogi med drevesnimi vrstami prevladujeta bukev in smreka. Delež smreke je dokaj visok zaradi v preteklosti osnovanih nasadov. Smreka je nadomestila izpad jelke, ki se je slabo pomlajevala ter sušila.

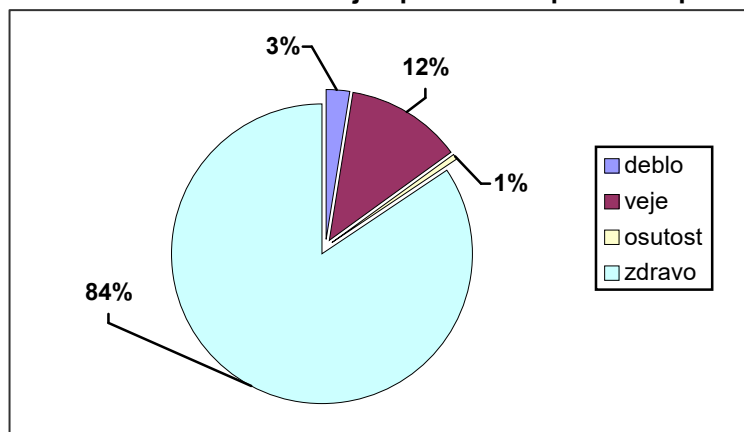
Ohranjenost gozdov

Grafikon D-OHR: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Prevladujejo ohranjeni sestoji, spremenjeni sestoji imajo svoj delež v sestojih, kjer se je vnašala smreka, ki je nadomestila jelko.

Poškodovanost sestojev

Grafikon PŠD: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

Med poškodbami prevladujejo poškodbe vej in krošenj, ki so nastale večinoma zaradi žledoloma 2014. Med poškodbe debla in koreničnika so zajeta tudi drevesa z zlomljenim deblom, ki jih je poškodoval žledolom. Prav zaradi žledoloma je poškodovanost večja, kot je bila v preteklem načrtu.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	47,10	50,4	24,5	8,9	16,2	30,1	16,8	53,1	0,0	33,9	26,9	22,5	16,7
Drogovnjak	428,06	46,8	25,9	22,5	4,8	44,4	29,8	25,8	0,0	50,0	36,7	10,4	2,9
Debeljak	588,41					18,4	69,4	12,2	0,0	18,5	71,5	7,9	2,1
Sestoj v obnovi	228,84					18,8	24,7	56,5	0,0				
Panjevec	23,05												
Pionirski gozd z grmišči	23,49	100,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	1.338,95												

Zasnova in negovanost, v mladovjih in drogovnjakih sta delno zadovoljivi, predvsem zaradi poškodb po žledolomu. Velik del sestojev ostaja nesaniran. Rahel sklep v drogovnjakih in debeljakih je posledica poškodb sestojev po žledolomu. Slabša realizacija gozdnogojitvenih del se odraža na slabši negovanosti mladovij. Stanje se v prihodnje lahko še poslabša, ker je v delu sestojev potrebna odprava posledic žledoloma (drogovnjaki).

Kakovost drevja

Kakovost drevja je večinoma dobr in pravdobra, skupno nad polovico. Odlične in prav dobre kakovosti je pri iglavcih več, kot pri listavcih. Slabe in zadovoljive kvalitete pri listavcih je polovica. Slabša kvaliteta je tudi pri bukvi, za katero pa je značilno, da lahko na teh rastiščih na podlagi zunanjih vidnih znakov dosega dobre ocene.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR (2009-2018)

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	27,86	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,00	2,25	-
Sadnja	ha	4,66	4,53	97,2
Obžetev	ha	4,99	0,52	10,4
Nega mladja	ha	25,06	1,35	5,4
Nega gošče	ha	29,72	4,23	14,2
Nega letvenjaka	ha	20,42	0,60	2,9
Nega ml. drogovnjaka	ha	171,91	2,58	1,5
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	3,88	-
Zaščita s premazom	ha	18,53	2,89	15,6
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	175,00	-
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	6,47	-

Kot je razvidno iz analize opravljenih gojitvenih del so bila najboljše izvajana dela povezana s sadnjo (priprava tal, sadnja, obžetev, zaščita s premazom). Nega mladja in gošče, nega letvenjaka in nega mlajšega drogovnjaka se niso izvedla niti polovico od načrtovanega. Izvedlo pa se je nekaj del (varstvena), ki niso bila načrtovana.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m3/ha			m3/ha			m3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1989	1.058,21	46	123	169	1,3	3,5	4,8	0,57	0,58	1,15
1999	1.256,17	80	169	249	1,6	4,4	6,0	0,58	0,42	1,00
2009	1.350,10	90	179	269	2,4	4,6	7,0	1,58	1,62	3,20
2019	1.338,95	110	194	304	3,4	4,3	7,7	2,33	4,01	6,34

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Lesna zaloga se je v zadnjem ureditvenem obdobju povišala, podobno tudi prirastek, kljub temu, da je bila visoka realizacija možnega poseka v zadnjem desetletju, ki je posledica sanacije žledoloma, ki je zajela sestoje tega RGR.

Drevesna sestava

V tem RGR je velik delež smreke, ki se je večinoma umetno vnašala s sadnjo. Delež smreke se je glede na prejšnji načrt zelo povečal, znižal pa se je znižal delež bukve in plemenitih listavcev. Ostale drevesne vrste so zastopane v podobnih deležih kot pred desetletjem. Iglavce se bo poskušalo ohranjati v sedanjem deležu.

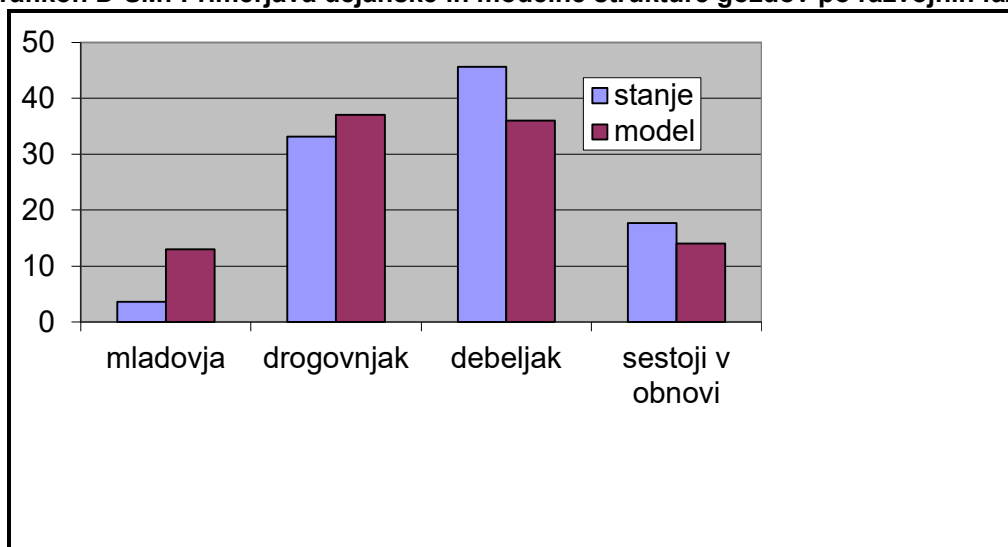
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika (%)
	Površina (ha)	Delež (%)	Korigiran delež (%)	Trajanje razvojne faze (let)	Delež (%)	Modelna površina (ha)	
Mladovje	47,10	3,5	3,6	17	13	168,01	-13,4
Drogovnjak	428,06	32,0	33,1	50	37	478,19	-3,9
Debeljak	588,41	43,9	45,6	48	36	465,27	9,6
Sestoj v obnovi	228,84	17,1	17,7	19	14	180,94	3,7
Panjevec	23,05	1,7					
Pionirski gozd z grmišči	23,49	1,8					
Skupaj	1.338,95	100,0		134		1.292,41	

V RGR je razmerje razvojnih faz porušeno. Prevladujejo debeljaki, premalo pa je mladovij. Sestoji v obnovi in drogovnjaki so bližje modelnega stanja. Razmerje razvojnih faz bo mogoče z uvajanjem debeljakov v obnovo in zaključevanjem obnove v naslednjih desetletjih približevati normalnemu (modelnemu) stanju. Razmere je otežil žledolom, ki bo nekatere predele drogovnjakov predčasno pomladil in tako preprečil normalen prehod prek vseh razvojnih faz v mladovja. S kombinacijo nege poškodovanih sestojev na najboljših rastiščih in pomlajevanja bo potrebno strmeti k uravnoveženju razmerja razvojnih faz in zagotoviti postopno prehajanje v mladovja, intenzivna nega le teh pa bo pospešila prehod v drogovnjake.

Grafikon D-SM: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava (10 let): bu 49 %, sm 35 %, je 1 %, mac 1 %, bor 1 %, pl. Ist 7 %, o. Ist. 6 %.

Ciljna lesna zaloga (10 let): 320 m³/ha.

Modelna lesna zaloga: 390 m³/ha.

Končna lesna zaloga sestojev: 590 m³/ha.

Proizvodna doba: 134 let.

Pomladitvena doba: 20 let.

Ob sedanjem razmerju razvojnih faz bi morala lesna zaloga znašati: 447 m³/ha.

Modelno razvojnih faz: 13 % mladovij, 37 % drogovnjakov, 36 % debeljakov, 14 % sestoji v obnovi.

Ciljno razmerje razvojnih faz (10 let): 11 % mladovij, 26 % drogovnjakov, 36 % debeljakov, 27 % sestoji v obnovi.

Ciljna sortimentna sestava:

iglavci: 40 - 60 % hlodovine za žago (A2,B,C, D1), ostalo tehnični in celulozni les,

listavci: 30 - 50 % hlodovine za žago (A2,B,C, D1), ostalo prostorninski les in drva.

Gozdnogojitvene usmeritve:

Proizvodna doba 134 let, pomladitvena doba okoli 20 let in končna lesna zaloga 590 m³/ha.

Prednostna naloga je nega sestojev, ki so poškodovani po žledolomu in sestojev iglavcev, ki so napadeni od podlubnikov. Prednost morajo imeti sestoji iglavcev, zlasti sestoji smreke. Ekonomsko manj zanimive, težko dostopne sestoji s poškodovanim drevjem slabše kvalitete, ki ne ogrožajo objektov in infrastrukture je smiselno prepustiti naravnemu razvoju. Tam naj se oblikujejo ekocelice, ki zagotavljajo ugodne razmere za izpolnjevanje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Na presvetljenih predelih srednjedobnih sestojev bo prišlo do predčasnega pomlajevanja, nastanejo lahko celo večja jedra mladovij, zlasti tam, kjer se bo izvajalo spravilo z žičnico. Tam

je smiselno, na najboljših rastiščih, vrzeli spopolniti s sadnjo (smreka). Sadnja na razgaljenih in nepomlajenih površinah predstavlja tudi zaščito pred erozijo, oziroma predkulturo, ki bo pospešila naravni proces pomlajevanja teh površin in hkrati izboljšala zasnovo.

Kljub temu, da bo večina ukrepov odpravi posledic žledoloma in napada podlubnikov (smreka), pa se mora v prihodnje upoštevati sestojne in rastiščne razmere v RGR, ter prilagoditi ukrepe stanju saniranih in nepoškodovanih sestojev.

Glavni gojitveni ukrep v mladovju je nega že osnovanih, tako umetnih kot naravnih jeder. Sadnja je namenjena spopolnitvi naravnega mladja. V mladovju nuditi pomoč plemenitim listavcem, na svežih aceretalnih tleh pred bukvijo z oblikovanjem skupinske zmesi. Na globokih tleh oblikovati skupinsko primes smreke ter tudi kot posamezno primešani dajati prednost pred bukvijo. Sadnja smreke v nepomlajenih vrzelih, kjer ni računati na naravno mladje. Na ogroženih površinah izvajati zaščito pred divjadjo.

Izbirano redčenje v mlajših in starejših drogovnjakih za povečanje stabilnosti sestojev, prednost posvečati vitalnim osebkom gorskega javorja, velikega jesena in gorskega javorja (spravilo s konji). Z redčenji pričeti v letvenjakih.

V debeljakih postopoma uvajati v obnovo sestoj tam, kjer je delež mladja večji in je drevje pri koncu kakovostnega priraščanja. Pričeti z obnovo v starejših debeljakih bukve - svetlitvena redčenja z manjšo intenziteto (prednost v pomlajevanju se daje plemenitim listavcem, deloma tudi jelki).

Hitrejše zaključevanje obnove v pomlajenih delih gozdnih sestojev z razvitim gozdnim mladjem. Jakost sečenj v starejših gozdovih bo srednja (tudi tam, kjer prevladuje žično spravilo), da bi se ustvarile ugodnejše razmere za pomladitev.

V nepomlajenih delih sestojev, ki se zapleveljajo z zelišči in grmovnimi vrstami (od žleda poškodovani sestoji), izsek grmovnih vrst (v semenskih letih) in naravna obnova ob delni izpopolnitvi.

Na približno 15 % površine, varovalna funkcija diktira način gospodarjenja. Zlasti na izpostavljenih predelih (grebeni, grape, hudourniki) se omejiti le na sanitarno sečnjo. Mestoma prilagajanje sečnje tudi zaradi biotopske funkcije (oblikovanje zavetišč, puščanje duplaric in drugih zanimivih dreves, ohranitev rastišč ogroženih vrst).

Porušeno razmerje razvojnih faz narekuje, da se s končnimi poseki pridobi ustrezen delež mladovij, ki jih bomo izgubili, ko bodo le ta prerasla v drogovnjake. Velik delež debeljakov narekuje uvajanje v obnovo. Ustrezen delež uvajanja debeljakov v obnovo bo nadomestilo delež sestojev v obnovi, ki jih bomo izgubili s končnimi poseki.

V drogovnjakih je pogostost vračanja 10 let. Jakost redčenj v drogovnjakih naj bo do 15 %.

V debeljakih je pogostost vračanja 15 let. V debeljakih je jakost redčenj okoli 10 %, glede na občutljivosti rastišč. Jakost svetlitvenih sečenj v debeljakih naj praviloma ne presega 30 % od lesne zaloge.

V debeljakih je predvideno redčenje na okoli 40 %, površine, 30 % pa se jih bo uvajalo v obnovo.

V polovici sestojev v obnovi je predviden končni posek, na ostali površini pa se bo postopoma nadaljevalo z obnovo.

Ukrepi

Preglednica D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	36,3	63,7	100,0
- ciljno %	38,1	61,9	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	110,5	193,8	304,3
- ciljna (m3/ha)	121,5	197,2	318,7
Prirastek (m3/ha)	3,42	4,34	7,76
Možni posek (m3/ha)	23,2	40,0	63,3
Možni posek (m3/ha/leto)	2,33	4,01	6,34
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	21,1	20,7	20,8
Intenziteta m. p. prirastek (%)	68,1	92,4	81,7
Izravnalna doba (let)	10		

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
Iglavci	m3	18.044	13.135	0	0	0	0	31.179	21,1	68,1
	%	57,9	42,1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m3	33.854	19.507	0	305	0	0	53.666	20,7	92,3
	%	63,1	36,3	0,0	0,6	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m3	51.898	32.642	0	305	0	0	84.845	20,8	81,6
	%	61,1	38,5	0,0	0,4	0,0	0,0	100,0		

Pri možnem poseku prevladujejo redčenja (drogovnjaki, debeljaki) in pomladitvene sečnje, s katerimi želimo postopoma nadaljevati in zaključevati (50%) z obnovo v sestojih v obnovi, kjer je mlajše dobro razvito. Redčenja so namenjena večinoma drogovnjakom, kjer so ukrepi prednostno naravnani k sestojem, ki niso bili sanirani po žledolomu 2014.

Preglednica NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	9,35	9,35
Priprava tal	ha	2,04	2,04
Sadnja	ha	2,90	2,90
Obžetev	ha	10,61	21,50
Nega mladja	ha	18,64	30,60
Nega gošče	ha	40,31	69,36
Nega letvenjaka	ha	13,01	13,01
Nega ml. drogovnjaka	ha	61,75	61,75
Zaščita s premazom	ha	1,48	5,92
Vzdrževanje travinj	ha	1,08	10,80

Med gojitvenimi deli prevladujejo ukrepi, ki so predvideni odpravi posledic žledoloma. Glavna usmeritev je naravna obnova, upoštevanje naravnega mladja in temu primerna priprava sestoja. Sadnja je namenjena predvsem spopolnitvi naravnega mladja in zapolnitvi posameznih vrzeli, ki so nastale pri sanaciji sestojev. Tudi v primeru težav z naravnim pomlajevanjem bo potrebno spopolnjevanje s sadnjo (smreka). Smreka tudi dopolnjuje zasnove mladovja zato je večina sadnje namenjena izpopolnitvi naravnega mladja. Predvidena sadnja smreke je okoli 5000 sadik. Med gojitvenimi deli so zastopane nega mladja, nega gošče in letvenjaka, ki so načrtovane v okviru sedanjih površin mladovij in površin, ki so načrtovane, da nastanejo s končnimi poseki sestojev v obnovi ter površinah, ki so nastale pri sanaciji žledoloma na najbolj poškodovanih površinah. Z nego mlajšega drogovnjaka se bo ukrepalo zlasti v sestojih, ki po žledolomu še niso bili sanirani.

9.2.6 RGR 70000 Varovalni gozdovi

RGR obsega gozdove v GGE, ki imajo zaradi svoje varovalne vloge trajno varovalni značaj. Sem spadajo gozdovi, ki varujejo zemljišče in obenem tudi različne objekte. Trajno varovalni gozdovi so razporejeni na območju cele GGE. V ta RGR so uvrščeni naslednji odseki: 9C, 12A, 15A, 16B, 18B, 19B, 20B, 21A, 22B, 31B, 32B, 36C, 38A, 40, 41, 43A, 44A, 45A, 53A, 70A, 71A, 73B, 74B, 76A, 77A, 78A, 113A, 129A, 130A, 131A.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Prevladujeta združbi *Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje* in *Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje*. Gozdovi teh združb imajo zaradi ekstremnih rastišč (veliki nagibi, skalovitost) poudarjeno varovalno vlogo, ki je predvsem v vezanju talne podlage in preprečevanju odnašanja in razgaljanja plitvih gozdnih tal.

Glavne drevesne vrste so črni gaber, mali jesen in mokovec, ki so semenskega in panjevskega nastanka. Na manj izpostavljenih delih rastišč se črnemu gabru pridruži še bukev, ki je tudi lahko semenskega ali panjevskega nastanka. Na globljih tleh v ulekninah in v jarkih uspevajo produktivnejše združbe- sestoji plemenitih listavcev, na hladnejših, strmih legah pa gozdovi bukve. Boljši sestoji v omenjenih združbah zavzemajo manjše površine in jih ni mogoče obravnavati ločeno.

Preglednica D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
55110	<i>Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje</i>	9	50,87	6,2
56310	<i>Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje</i>	1	167,79	20,5
58110	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	7	61,65	7,5
59110	<i>Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje</i>	5	311,52	38,1
63210	<i>Predalpsko gorsko bukovje</i>	9	60,39	7,4
68210	<i>Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico</i>	7	63,04	7,7
73110	<i>Kisloljubno gradnovno bukovje</i>	11	44,20	5,4
78110	<i>Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico</i>	9	49,53	6,0
	<i>Ostale prisotne gozdne združbe (pod 1 %)</i>	6	10,52	1,2
	Skupaj	5,6	819,51	100,0

Stanje sestojev

Varovalni gozdovi v GGE obsegajo 11% površine vseh gozdov. Glede na zelo raznoliko sestavo združb se v tem RGR pojavljajo zelo različne oblike gozdnih sestojev. Sušnejša rastišča ter plitva dolomitna tla v J legah poraščajo grmičasti - panjevski sestoji črnega gabra in bukve. Lesne zaloge so nizke, kakovost slabša in zato ti gozdovi nimajo gospodarskega pomena, pač pa pomembno varovalno vlogo. V hladnejših (severnih) legah uspevajo na strmih pobočjih bukovi sestoji z nekoliko boljšo zasnovo in dosegajo višje lesne zaloge. Ti gozdovi imajo določeno lesno proizvodno vlogo, v njih je na delu površine mogoče gospodarjenje, ki pa je prilagojeno varovalni funkciji gozdov. Na boljših delih rastišč (jarki, spodnje lege pobočij) uspevajo tudi mešani sestoji smreke in bukve. V drevesni sestavi gozdov tega RGR običajno prevladuje bukev (44 %), s primesjo smreke v (7%), plemenitih listavcev in ostalih listavcev. Varovalni gozdovi so izločeni po odsekih po načelu večinskega deleža, tako da se v teh odsekih pojavljajo tudi manjše površine gozdnih sestojev, kjer je varovalna funkcija sicer poudarjena, vendar je prilagojeno gospodarjenje možno. Po drugi strani pa se med gospodarskimi gozdovi ostalih RGR pojavljajo manjše površine gozdov z varovalno ali poudarjeno varovalno funkcijo. V obeh primerih je zato potrebno pri gospodarjenju smiselno upoštevati smernice RGR za določene združbe in smernice za varovalne gozdove. Razdelitev gozdov po razvojnih fazah kaže prevladujoč delež drogovnjakov in debeljakov ter panjevskih in grmičastih sestojev na ekstremnih rastiščih (sestoji črnega gabra na najbolj ekstremnih rastiščih so uvrščeni med panjevske sestoj). Zasnov in negovanost sestojev so slabše kot v ostalih gozdovih. Med

gospodarskimi ukrepi bodo v prihodnje prevladovala redčenja, panjevske sečnje in nadaljevanje obnove v pomlajencih. V izključno varovalnih gozdovih bodo ukrepi usmerjeni k vzdrževanju in krepitvi varovalne vloge (pobiranje sušic, sanacije poškodb od naravnih ujm). Malopovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje – za krepitev varovalne funkcije.

Sestoji je na večjem delu RGR poškodoval žledolom v februarju 2014. Največjo škodo so utrpeli srednjedobni bukovi sestoji (drogovnjaki in mlajši debeljaki) v pasu od 500 do 1000 m n.m.v.. Mlajše razvojne faze so utrpeli manj škode (razen letvenjakov, ki so ponekod skoraj enako poškodovani kot drogovnjaki). V starejših bukovih sestojih so škode sicer ravno tako prisotne, vendar v manjši meri, kot v srednjedobnih sestojih. Med gozdnogospodarskimi ukrepi v prihodnje bo najpomembnejša odprava posledic po žledolomu in izvajanje ukrepov nege z namenom krepitve varovalne funkcije.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica D-LZ: Lesna zaloga in struktura po deb. razredih in letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	8,9	19,5	30,0	17,7	23,9	32,6	14,7	1,00	15,9
Listavci	20,6	28,7	19,3	14,6	16,8	189,2	85,3	5,26	84,1
Skupaj	18,9	27,2	20,9	15,1	17,9	221,8	100,0	6,26	100,0

Prirastek in lesna zaloga sta pričakovano nižja kot v ostalih RGR, saj gre za najslabša rastišča. To nakazuje tudi skupna porazdelitev po debelinskih razredih, kjer je večina lesne zaloge v najnižjih treh debelinskih razredih.

Razmerje drevesnih vrst

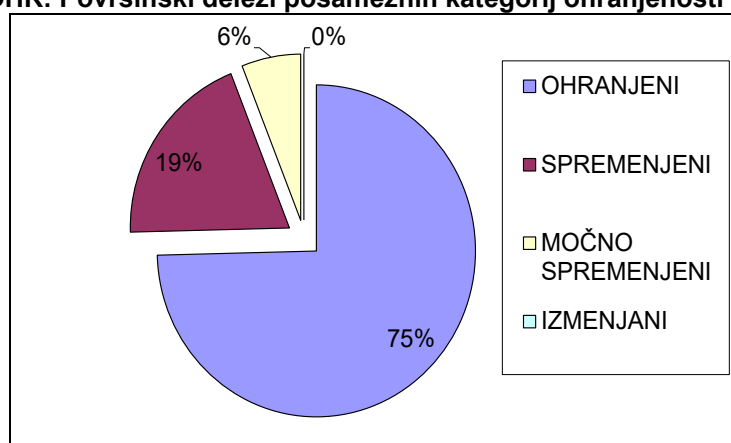
Preglednica D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	16,9	0,0	12,7	3,0	98,3	3,1	21,5	65,9	0,4
	%	7,6	0,0	5,7	1,4	44,3	1,4	9,7	29,7	0,2

V lesni zalogi med drevesnimi vrstami prevladujejo bukev in ostali listavci. Med iglavci prevladuje smreka, ki zajema del sestojev, ki so v preteklosti nastali s sadnjo.

Ohranjenost gozdov

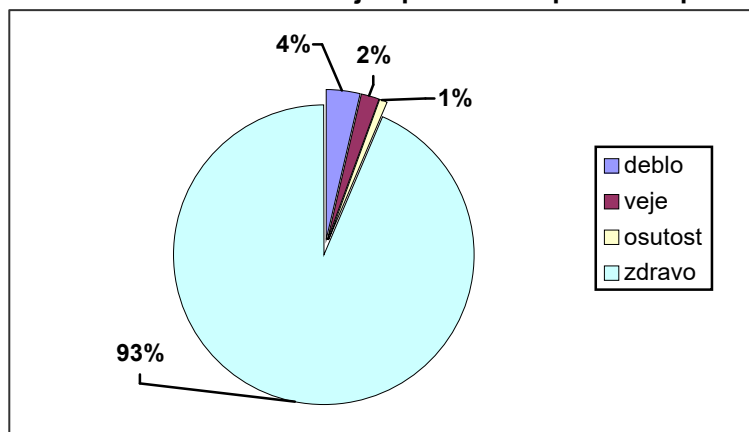
Grafikon D-OHR: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Prevladujejo ohranjeni sestoji, spremenjeni sestoji imajo svoj delež v sestojih, kjer se je vnašala smreka.

Poškodovanost sestojev

Grafikon PŠD: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

Med poškodbami prevladujejo poškodbe vej in krošenj, ki so nastale večinoma zaradi žledoloma 2014. Med poškodbami debel in koreničnika so zajeta tudi drevesa z zlomljenim deblom, ki jih je poškodoval žledolom.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	3,82	61,8	38,2	0,0	0,0	25,7	38,2	36,1	0,0	25,7	36,1	38,2	0,0
Drogošnjak	295,03	33,3	46,9	14,8	5,0	24,3	34,6	41,1	0,0	33,0	51,7	11,1	4,2
Debeljak	218,78					54,1	24,3	21,6	0,0	10,6	74,3	15,1	0,0
Sestoj v obnovi	35,07					33,9	39,7	26,4	0,0				
Panjevec	228,26												
Pionirski gozd z grmišči	38,55	97,0	0,0	3,0	0,0								
Skupaj	819,51												

Zasnove so po pričakovanju slabše kot v večini drugih RGR. Tudi negovanost v drogošnjakih je pod povprečjem, saj gre za sestoje na slabših rastiščih. Prevladujejo debeljaki in panjevci. Panjevci in grmičav gozd so prisotni na najbolj ekstremnih rastiščih.

Kakovost drevja

Kakovost drevja je v temu RGR manj pomembna, saj je gospodarjenje v teh gozdovih podrejeno varovalni funkciji. Sicer je kljub majhnemu vzorcu pričakovano ugotovljena boljša kakovost pri iglavcih, kot pri listavcih. Nad 50% listavcev je v dveh najslabših kakovostnih razredih.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR (2009-2018)

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	9,82	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,00	0,32	-
Sadnja	ha	0,00	0,75	-
Obžetev	ha	0,48	0,85	177,1
Nega mladja	ha	1,81	2,38	131,5
Nega gošče	ha	1,63	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	2,12	0,50	23,6
Nega ml. drogošnjaka	ha	44,35	0,20	0,5
Zaščita s premazom	ha	0,00	1,75	-
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	2,31	-

Kot je razvidno iz analize opravljenih gojitvenih del so bila najboljše izvajana dela povezana s sadnjo (priprava tal, sadnja, obžetev, zaščita s premazom) in nega mladja. Nega gošče, nega letvenjaka in nega mlajšega drogošnjaka se niso izvedla niti polovico od načrtovanega.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1989	55,47	1	49	50	0,1	1,1	1,2	0,00	0,02	0,02
1999	51,42	83	126	209	1,9	4,1	6,0	0,03	0,05	0,08
2009	833,94	42	113	155	0,6	2,9	3,5	0,10	0,58	0,68
2019	819,51	33	189	222	1,0	5,3	6,3	0,55	2,64	3,19

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Razvidno je, da se je lesna zaloga v varovalnih gozdovih povišala (kljub sanaciji po žledolomu, ki je zajela del teh gozdov). Večji je tudi prirastek. Velik del lesne zaloge predstavlja tudi po žledolomu poškodovano drevje, ki je zajeto tudi v možnem poseku. Odprava posledic žledoloma predstavlja tudi večinski delež sečenj, saj se v varovalnih gozdovih precej površin, ki niso sanirane.

Drevesna sestava

Delež iglavcev se je skozi zadnja desetletja znižal, medtem ko so listavci zastopani s približno enakimi deleži, kot pred desetletjem. Nekoliko se je povišal delež plemenitih listavcev.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Vitalni in stabilni, razgibani sestoji z malopovršinsko skupinsko raznomerno raznodobno zgradbo, naravno drevesno sestavo in z veliko sposobnostjo naravnega pomlajevanja. Sestoji, ki na delu površine varovalnih gozdov opravljajo tudi zaščitno funkcijo, morajo biti brez težkega, starega in nevitalnega drevja, ki obremenjuje tla in lahko zaradi izruvanja ogrozi cesto ali povzroči erozijske procese. V gozdovih na boljših rastiščih je možno ohranjati večji delež enomernih, enodobnih sestojev.

Gozdnogojitvene usmeritve:

Vsa dela v varovalnih gozdovih, z namenom krepitve varovalne in zaščitne funkcije morajo biti predhodno podrobno načrtovana z gozdnogojitvenimi načrti. Zagotavljati je potrebno ponovljivost ukrepov in nadzor izvajanih del.

Varovalno in zaščitno funkcijo najbolje opravljajo malopovršinske raznomerne raznodobne strukture sestojev, zato je potrebno stopnjevati starostno razgibanost in vrstno pestrost sestojev. Pospesevanje drevesnih vrst primernih rastišču, ki s koreninskim sistemom ščitijo tla pred erozijo (črni gaber, bukev). Na predelih, ki so bolj podvrženi eroziji naj se posekajo poškodovana drevesa in drevesa večjih dimenzij, ki dodatno destabilizirajo tla. V gozdovih z izključno varovalno funkcijo naj se izvaja predvsem sanitarne sečnje; ponekod lahko tudi panjevske sečnje za drva (sečnje posameznega drevja po površini). Sečnja dreves naj se izvaja tako, da bo deblo po možnosti odžagano vsaj 1 m nad tlemi, z namenom da se s tem dodatno zadrži valeče kamenje in sneg.

Prednostna naloga bo dokončanje sanacije sestojev, ki so poškodovani po žledolomu. Večina sestojev v tem RGR še ni saniranih, ker so sestoji slabše kvalitete, sanacija pa je najprej zajela sestoje v bolj kvalitetnih RGR. Prednost pri sanaciji morajo imeti sestoji iglavcev, zlasti sestoji smreke. Poškodovano drevje predstavlja večjo nevarnost za napad škodljivcev (glive, insekti), ki se nato lahko preselijo tudi na bolj zdrava drevesa, zato je pomembno, da se posekan les tudi pravočasno spravi iz gozda. Ekonomsko manj zanimive, težko dostopne sestoje s poškodovanim drevjem slabše kvalitete, ki ne ogroža objektov in infrastrukture je smiselno prepustiti naravnemu razvoju. Tam naj se oblikujejo ekocelice, ki zagotavljajo ugodne razmere za izpolnjevanje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Pri gospodarjenju upoštevati vse funkcije gozdov: varovalna, funkcija ohranjanja biotoske raznovrstnosti, hidrološka, varstvo naravnih vrednot in kulturne dediščine, vendar se morajo ukrepi za socialne in proizvodne funkcije podrediti funkciji varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitni funkciji.

V gozdovih s poudarjeno zaščitno funkcijo je potrebno nadaljevati z obnovo prestarih sestojev, izvajanjem sanitarne sečnje in sečnje dreves v pasu 1-2 sestojnih višin nad cesto, ki ogrožajo cesto. Posekajo naj se poškodovana drevesa in drevesa večjih dimenzij, ki dodatno destabilizirajo tla in predstavljajo potencialno nevarnost, da v primeru ujma in večjih poškodb padejo na cesto.

Ukrepi

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
Iglavci	m3	3.712	683	0	89	0	0	4.484	16,8	54,8
	%	82,8	15,2	0,0	2,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m3	15.191	3.749	0	2.733	0	0	21.673	14,0	50,2
	%	70,1	17,3	0,0	12,6	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m3	18.903	4.432	0	2.822	0	0	26.157	14,4	51,0
	%	72,3	16,9	0,0	10,8	0,0	0,0	100,0		

Pri možnem poseku prevladujejo redčenja v sestojih poškodovanih zaradi žledoloma in pomladitvene sečnje. Velik del žledoloma v temu RGR še ni saniran. Med redčenji so upoštevana tudi svetlitvena redčenja, ki postopoma uvajajo debeljake v obnovo in uvajajo strukturno razgibanost sestojev, ki tako obenem zagotavljajo tudi boljšo zaščitno funkcijo. Prav namen zagotavljanja boljšega delovanja zaščitne funkcije in mestoma ugodna rastišča v oddelkih varovalnih gozdov, ki se zelo prekrivajo z zaščitno funkcijo, narekuje posek, z namenom krepitve zaščitne in varovalne funkcije.

Preglednica NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	1,33	1,33
Obžetev	ha	0,50	1,10
Nega mladja	ha	2,12	2,40
Nega gošče	ha	2,12	2,12
Nega ml. drogovnjaka	ha	35,68	35,68

Med gojitvenimi deli prevladujejo ukrepi, ki so predvideni pri negi sestojev, ki so poškodovani zaradi žledoloma. Med gojitvenimi deli so enakomerno zastopane nega mladja, nega gošče in obžetev, ki so načrtovane v okviru sedanjih površin mladovij in površin, ki so načrtovane, da nastanejo s končnimi poseki sestojev v obnovi ter ob sanaciji žledoloma na najbolj poškodovanih površinah. Nega mlajšega drogovnjaka je načrtovana predvsem v drogovnjakih, ki še niso sanirani po žledolomu.

10 LITERATURA

Kozorog, E., et all., 2011	Gozdnogospodarski načrt in lovskoupravljalški načrt GGO Tolmin 2011 - 2021, ZGS OE Tolmin
Mihej, U., et all, 1984	Gozdne združbe in rastiščnogojitveni tipi v GGE Cerčno, Fitocenološki elaborat, IGLG Ljubljana.
Kušar, G., 2007	Zanesljivost ugotavljanja volumna dreves in lesne zaloge sestojev z enoparametrskimi funkcijami in stratifikacijo, doktorska disertacija, BF, oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, 277 str..
Papež, J, Perušek, M., Kos, I., 1997	Biotska raznolikost gozdnate krajine z osnovami ekologije in delovanja ekosistema
Meze, D., 1987	Hribovske kmetije na Idrijskem in Cerkljanskem, Geografski zbornik, Ljubljana
Zega, V, 1979:	Gozdnogospodarski načrt GGE Cerčno, 1976-1985, SGG Tolmin
Pelhan, E., et all., 1989:	Gozdnogospodarski načrt GGE Cerčno, 1989-1998, SGG Tolmin
Kovač, J., et all, 1999	Gozdnogospodarski načrt GGE Cerčno, 1999-2008, ZGS OE Tolmin
Kovač, J., et all, 2009	Gozdnogospodarski načrt GGE Cerčno, 2009-2018, ZGS OE Tolmin
ZGS, 2009	Navodila za pripravo del v sestojih, primernih za strojno sečnjo
Pravilnik (1998)	Pravilnik o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih, Uradni list RS, št. 5/98, 70/06 in 12/08.
Pravilnik (2010)	Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo, Uradni list RS, št. 91/2010.
Kutnar, L., Veselič, Ž. Dakskobler, I., Robič, D., 2012	Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov, Zveza gozdarskih društev Gozdarski vestnik in Gozdarski inštitut Slovenije
Urbančič in sodelavci, 2005	Atlas gozdnih tal, Zveza gozdarskih društev Gozdarski vestnik in Gozdarski inštitut Slovenije
Ministrstvo za kulturo, Direktorat za kulturno dediščino, Maistrova 10, 1000 Ljubljana	Strokovna zasnova za varstvo kulturne dediščine za izdelavo osnutka gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarsko enoto Cerčno.
ZG	Zakon o gozdovih. Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16
ZV-1	Zakon o vodah. Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15. Ljubljana
ZVKD-1	Zakon o varstvu kulturne dediščine. Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13 in 32/16. Ljubljana

11 NAČRT SO IZDELALI

Sodelavci pri izdelavi načrta

Pri obnovi načrta so pri posameznih delih sodelovali naslednji sodelavci:

Jože Kovač	Nosilec obnove načrta, opisi sestojev, sestava načrta, tekstni del načrta, fotografije.
Svit Trkman	Tehnična podpora pri sestavi načrta, popis kontrolnih vzorčnih ploskev (del).
Iztok Koren	Poglavje o objedenosti mladja in o prostoživečih živalih
Igor Kuščer	Sodelovanje pri izdelavi poglavja o gozdnih prometnicah.
Marjan Rakar	Popis kontrolnih vzorčnih ploskev (del).
Joško Čufer	Izpis evidence, pomoč pri obdelavi podatkov.
Florijan Leban	Izdelava indeksa gozdnih posestnikov, digitalizacija sestojev, obdelava podatkov.
Jožica Podreka	Digitalizacija sestojev, obdelava podatkov.
Edo Kozorog	Recenzija načrta, fotografije.
Davorin Eržen	Sodelovanje pri opisih sestojev (kabinetni del).
Bogdan Brus	Sodelovanje pri opisih sestojev (kabinetni del).
Gvido Razpet	sodelovanje pri zbiranju podatkov in usklajevanju načrta.

Obnovo načrta smo zastavili v začetku leta 2018, ko je bila sanacija žledoloma iz 2014 pri koncu. Sanirala se je večina najbolj poškodovanih sestojev. Pred opisi sestojev smo že začeli z meritvami SVP. Pomladi 2018 smo izvedli tudi anketo glede problematike v GGE, z namenom vključevanja lastnikov gozda in zainteresirane javnosti v izdelavo GGN. Ko so bili sredi leta 2018 na voljo najnovejši DOF-i, ki so prikazali trenutno stanje v GGE, smo začeli z opisi sestojev. Sestojno karto smo si naložili na tablico, kar nam je preko GPS omogočilo izvedbo natančnejših opisov sestojev in dodatne razmejitve sestojev na terenu. Opise smo izvedli trije opisovalci. Tokrat smo prvič pri obnovi načrta upoštevali stare podatke iz opisov sestojev (stare vektorizirane sestojne karte in opise sestojev), kar je zelo olajšalo razmejevanje sestojev ter preverjanje sestojnih tipov. Zato ocenjujemo, da smo pri konkretni GGE zaradi uporabe starih podatkov dosegli veliko racionalizacijo.

Vnos in obdelavo podatkov smo izvedli jeseni 2018 in v začetku leta 2019 ter takrat tudi izdelali načrt.

Podpisniki

Delavec, odgovoren za pripravo načrta

Jože Kovač, univ.dipl.inž.gozd.

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov

Mag. Janez Pagon, univ.dipl.inž.gozd.

Vodja območne enote

Edo Kozorog, univ.dipl.inž.gozd.

Direktor ZGS

Damijan Oražem, univ.dipl.inž.gozd.

Postopek sprejemanja načrta

Osnutek načrta je bil izdelan in določen dne: 26.4.2019

Predlog načrta je bil izdelan in določen dne:

12 PRILOGE

12.1 OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	6.415,26	424,64	374,11	7.214,01
Delež (%)	88,93	5,89	5,19	100,00

Preglednica/F2: Površine gozdov s poudarjenimi skupinami funkcij (v ha)

OPIS	E1S1	E1S2	E1S3	E2S1	E2S2	E2S3	E3S1	E3S2	DRUGO	SKUPAJ
P1	6,80	92,76	711,48	363,79	80,47	2.280,12	102,55	155,25	2.649,62	6.442,84
P2	82,10	200,96	646,01	87,95	3,40	250,08	0,00	3,98	96,54	1.371,02
P3	0,00	0,00	3,93	49,13	2,16	374,31	262,51	0,59	0,00	692,63
Skupaj	88,90	293,72	1.361,42	500,87	86,03	2.904,51	365,06	159,82	2.746,16	8.506,49

Opomba: Izračuni so prikazani za gozdni prostor s prekrivanjem funkcijskih enot ter vplivne površine točkovnih in linijskih objektov.

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in RGR

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m3/ha			m3/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
30140-topoljubna bukovja	426,20	99,1	170,1	269,2	2,96	3,96	6,91	18,0	18,9	18,6	72,3
30890-zmerno kisloljubna bukovja meš	3.250,45	127,7	188,2	315,8	4,02	4,37	8,39	25,7	25,7	25,7	96,7
31010-kisloljubna bukovja (bf) s smr	454,52	265,8	97,3	363,2	8,60	2,37	10,97	25,3	33,7	27,5	91,1
31740-podgorska bukovja	924,38	93,9	194,0	287,9	3,38	4,64	8,02	22,4	21,0	21,5	77,1
32140-gorska bukovja	1.338,95	110,5	193,8	304,3	3,42	4,34	7,76	21,1	20,7	20,8	81,6
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj	6.394,50	127,1	182,6	309,6	4,06	4,23	8,29	24,0	23,7	23,9	89,1
70000-varovalni gozdovi	819,51	32,6	189,2	221,8	1,00	5,26	6,26	16,8	14,0	14,4	51,0
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	819,51	32,6	189,2	221,8	1,00	5,26	6,26	16,8	14,0	14,4	51,0
Skupaj vsi gozdovi	7.214,01	116,4	183,3	299,7	3,71	4,35	8,06	23,8	22,6	23,1	85,8

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	313,86	4,4						
Drogovnjak	2.192,62	30,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	2.832,64	39,2	240,85	8,5	1,4	83,5	10,1	5,0
Sestoj v obnovi	1.347,03	18,7	683,75	50,8	9,5	75,5	13,0	2,0
Panjevec	313,59	4,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	214,27	3,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	7.214,01	100,0	924,60	12,8	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	313,86	49,9	14,6	14,8	20,7	37,7	14,1	46,4	1,8	35,8	16,7	23,6	23,9
Drogovnjak	2.192,62	53,0	29,3	14,3	3,4	39,4	32,2	28,3	0,1	50,3	34,3	13,8	1,6
Debeljak	2.832,64					31,5	59,3	9,2	0,0	29,5	56,5	13,5	0,5
Sestoj v obnovi	1.347,03					21,9	41,3	36,8	0,0				
Panjevec	313,59												
Pionirski gozd z grmišči	214,27	95,3	0,0	4,7	0,0								
Skupaj	7.214,01												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	5,6	16,5	18,8	22,8	36,3	32,9	98,6
Jelka	3,9	13,0	17,1	25,0	41,0	2,2	6,4
Bor	10,7	24,5	27,3	19,8	17,7	2,2	6,5
Macesen	3,9	13,4	17,6	22,2	42,9	1,6	4,7
Ostali igl.	14,9	39,3	20,6	17,4	7,8	0,0	0,0
Bukev	10,2	23,7	25,3	21,3	19,5	39,9	119,7
Hrast	9,2	20,9	27,8	22,9	19,2	4,4	13,0
Pl. Ist.	9,0	22,1	26,9	22,0	20,0	8,6	25,8
Dr. tr. Ist.	25,7	33,6	20,7	11,1	8,9	7,7	23,2
Meh. Ist.	18,0	31,6	25,2	15,0	10,2	0,5	1,6
Iglavci	5,7	16,7	19,1	22,7	35,8	38,8	116,4
Listavci	12,0	24,6	25,1	20,2	18,1	61,2	183,3
Skupaj	9,6	21,5	22,8	21,1	25,0	100,0	299,7

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	5,5	16,5	18,6	22,9	36,5	35,2	109,1
Jelka	3,9	13,0	17,1	25,0	41,0	2,3	7,3
Bor	10,4	24,8	25,2	20,0	19,6	1,9	5,8
Macesen	4,0	13,8	17,5	22,9	41,8	1,6	4,9
Ostali igl.	14,9	39,3	20,6	17,4	7,8	0,0	0,0
Bukev	10,0	23,3	25,8	21,6	19,3	39,6	122,4
Hrast	8,9	20,8	28,0	23,1	19,2	4,6	14,3
Pl. Ist.	8,9	21,6	27,6	22,2	19,7	8,5	26,3
Dr. tr. Ist.	20,8	34,3	22,5	13,1	9,3	5,7	17,7
Meh. Ist.	17,3	31,8	25,4	15,2	10,3	0,6	1,8
Iglavci	5,6	16,6	18,8	22,9	36,1	41,0	127,1
Listavci	10,9	24,0	25,9	20,9	18,3	59,0	182,6
Skupaj	8,7	21,0	23,0	21,7	25,6	100,0	309,6

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,52	0,93	0,77	0,71	0,78	46,0	3,71
Listavci	1,18	1,33	0,93	0,57	0,35	54,0	4,35
Skupaj	1,70	2,26	1,70	1,28	1,13	100,0	8,06

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m3/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,56	1,02	0,83	0,78	0,86	48,9	4,06
Listavci	1,05	1,28	0,96	0,59	0,35	51,1	4,23
Skupaj	1,61	2,30	1,79	1,37	1,21	100,0	8,29

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	199.834	23,8											
Listavci	298.831	22,6											
Skupaj	498.665	23,1											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	64,74	64,74											
Priprava tal	ha	22,43	22,43											
Sadnja	ha	47,42	47,42											
Obžetev	ha	96,24	251,63											
Nega mladja	ha	105,17	152,38											
Nega gošče	ha	132,97	198,03											
Nega letvenjaka	ha	72,77	72,77											
Nega ml. drogovnjaka	ha	354,87	354,87											
Zaščita s premazom	ha	30,07	128,42											
Vzdrževanje travinj	ha	12,28	122,80											

OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda

Rastiščnogojitveni razred: Toploljubna bukovja - 30140

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	341,48	68,16	16,56	426,20
Delež (%)	80,1	16,0	3,9	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in deb. razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	4,4	13,7	22,7	18,1	41,1	23,7	63,8
Jelka	3,3	23,0	25,8	30,8	17,1	0,1	0,3
Bor	9,9	19,3	32,4	19,4	19,0	12,0	32,4
Macesen	6,4	17,9	26,2	21,2	28,3	1,0	2,6
Bukev	11,5	27,4	20,7	18,8	21,6	41,4	111,6
Hrast	7,6	19,9	20,9	23,8	27,8	1,4	3,7
Pl. Ist.	5,9	19,8	21,2	24,5	28,6	8,2	21,9
Dr. tr. Ist.	20,1	34,8	18,9	12,0	14,2	11,7	31,5
Meh. Ist.	26,7	42,3	10,9	6,9	13,2	0,5	1,4
Iglavci	6,2	15,7	26,0	18,7	33,4	36,8	99,1
Listavci	12,4	27,8	20,3	18,3	21,2	63,2	170,1
Skupaj	10,1	23,3	22,4	18,4	25,8	100,0	269,2

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,43	0,64	0,77	0,46	0,65	42,8	2,96
Listavci	0,98	1,34	0,71	0,51	0,41	57,2	3,96
Skupaj	1,41	1,98	1,48	0,97	1,06	100,0	6,92

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	220,72	51,7	191,62	45,0	13,86	3,3	0,00	0,0	426,20	100,0
Skupaj vsi gozdovi	220,72	51,7	191,62	45,0	13,86	3,3	0,00	0,0	426,20	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	0,0	20,0	20,0	1,3	48,8	50,1	1,3	68,8	70,1	26,8
30 - 49 cm	0,0	3,8	3,8	0,0	1,3	1,3	0,0	5,1	5,1	8,9
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	1,3	0,0	1,3	1,3	4,5
Skupaj	0,0	23,8	23,8	1,3	51,4	52,7	1,3	75,2	76,5	40,2

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	19,02	4,5						
Drogovnjak	163,85	38,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	161,07	37,8	9,71	6,0	0,0	56,7	43,3	0,0
Sestoj v obnovi	43,27	10,2	17,00	39,3	10,4	67,9	21,7	0,0
Panjevec	18,40	4,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	20,59	4,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	426,20	100,0	26,71	6,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	5,28	0,04	0,00	0,00	0,00	16,88	0,00	3,53	0,98	0,00	26,71
%	1,30	0,01	0,00	0,00	0,00	4,15	0,00	0,87	0,24	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	5	0,0	40,0	40,0	20,0	0,0
Bor	5	20,0	20,0	40,0	20,0	0,0
Bukev	41	0,0	4,9	34,2	34,1	26,8
Hrast	4	0,0	25,0	75,0	0,0	0,0
Pl. list.	8	0,0	0,0	62,5	25,0	12,5
Dr. tr. list.	5	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	10	10,0	30,0	40,0	20,0	0,0
Skupaj listavci	58	0,0	5,2	37,9	27,6	29,3
Skupaj	68	1,5	8,8	38,2	26,5	25,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	2,6
Veje	11,1
Osutost	0,0
Skupaj	13,7

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
Iglavci	7.409	6.515	87,9	1,6
Listavci	6.391	4.311	67,5	1,1
Skupaj	13.800	10.826	78,5	2,7

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	8	17	17	23	11	60	15,3
Listavci	4	6	10	7	2	40	10,1
Skupaj	5	9	13	13	6	100	25,4

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999- 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	34,8	0,5	11,9	3,5	29,1	4,2	4,2	10,1	1,8
2009	30,0	1,0	14,3	2,7	32,7	3,2	4,9	9,8	1,4
2019	23,7	0,1	12,0	1,0	41,4	1,4	8,2	11,7	0,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	7.614	18,0											
Listavci	13.679	18,9											
Skupaj	21.293	18,6											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	2,52	2,52											
Sadnja	ha	6,60	6,60											
Obžetev	ha	4,75	16,99											
Nega mladja	ha	0,89	1,45											
Nega gošče	ha	0,74	0,74											
Nega letvenjaka	ha	1,70	1,70											
Nega ml. drogovnjaka	ha	24,02	24,02											
Zaščita s premazom	ha	4,08	16,32											
Vzdrževanje travinj	ha	0,58	5,80											

Rastičnogojitveni razred: Zmerno kisloljubna bukovja mešana z iglavci - 30890**Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.060,13	143,65	46,67	3.250,45
Delež (%)	94,2	4,4	1,4	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in deb. razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	5,5	16,6	17,1	24,7	36,1	34,9	110,4
Jelka	3,8	12,2	16,5	26,1	41,4	2,7	8,5
Bor	10,2	28,6	18,6	21,0	21,6	0,9	2,8
Macesen	4,6	15,1	17,2	25,1	38,0	1,9	6,0
Ostali igl.	14,9	39,3	20,6	17,4	7,8	0,0	0,0
Bukev	10,3	22,8	28,0	21,8	17,1	38,9	122,8
Hrast	8,2	19,8	28,6	23,8	19,6	6,9	21,7
Pl. Ist.	8,6	20,4	29,2	22,9	18,9	8,8	27,9
Dr. tr. Ist.	20,0	32,8	24,5	14,6	8,1	4,2	13,3
Meh. Ist.	16,5	30,9	26,3	16,4	9,9	0,8	2,4
Iglavci	5,4	16,5	17,1	24,7	36,3	40,4	127,7
Listavci	10,6	22,9	28,0	21,6	16,9	59,6	188,2
Skupaj	8,5	20,3	23,6	22,9	24,7	100,0	315,8

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,57	1,03	0,75	0,83	0,84	47,9	4,02
Listavci	1,09	1,28	1,06	0,61	0,32	52,1	4,37
Skupaj	1,66	2,31	1,81	1,44	1,16	100,0	8,39

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.895,16	58,3	1.355,29	41,7	0,00	0,0	0,00	0,0	3.250,45	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.895,16	58,3	1.355,29	41,7	0,00	0,0	0,00	0,0	3.250,45	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	6,6	12,4	19,0	3,0	14,2	17,2	9,6	26,6	36,2	14,7
30 - 49 cm	0,6	0,8	1,4	0,3	2,4	2,7	0,9	3,2	4,1	7,8
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	7,2	13,2	20,4	3,3	16,6	19,9	10,5	29,8	40,3	22,5

Preglednica/Rf1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	143,40	4,4						
Drogovnjak	892,77	27,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	1.355,22	41,6	134,57	9,9	1,7	78,7	19,6	0,0
Sestoj v obnovi	766,66	23,6	404,88	52,8	9,9	78,4	9,8	1,9
Panjevec	18,26	0,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	74,14	2,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	3.250,45	100,0	539,45	16,6	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	134,92	15,10	0,00	0,00	0,00	319,42	2,33	59,45	7,57	0,66	539,45
%	4,34	0,49	0,00	0,00	0,00	10,28	0,07	1,91	0,24	0,02	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	246	6,5	34,2	29,7	20,3	9,3
Jelka	18	11,1	50,0	33,3	0,0	5,6
Bor	14	0,0	7,1	50,0	28,6	14,3
Macesen	33	18,2	54,5	18,2	6,1	3,0
Bukev	317	7,6	20,8	39,8	21,1	10,7
Hrast	84	1,2	6,0	42,8	31,0	19,0
Pl. list.	66	3,0	13,6	37,9	25,8	19,7
Dr. tr. list.	16	0,0	12,5	6,3	12,5	68,7
Meh. list.	11	9,1	18,2	18,2	45,4	9,1
Skupaj iglavci	311	7,7	36,0	29,6	18,0	8,7
Skupaj listavci	494	5,7	17,0	38,4	23,7	15,2
Skupaj	805	6,5	24,3	35,0	21,5	12,7

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	2,3
Veje	7,0
Osutost	0,6
Skupaj	9,9

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	82.171	56.767	69,1	14,3
LISTAVCI	117.040	51.842	44,3	13,1
Skupaj	199.211	108.608	54,5	27,4

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	53,1	20,1	6,0
Jelka	3,8	4,6	0,4
Bor	0,4	2,6	0,1
Macesen	2,8	13,1	0,3
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	39,0	11,8	4,4
Hrast	0,2	0,4	0,0
Pl. list.	0,1	0,2	0,0
Dr. tr. list.	0,5	0,6	0,1
Meh. list.	0,1	10,2	0,0
Skupaj iglavci	60,2	15,7	6,8
Skupaj listavci	39,8	8,0	4,5
Skupaj	100,0	11,3	11,3

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	3	7	20	18	14	53	18,3
Listavci	6	8	11	10	7	47	16,5
Skupaj	5	8	14	13	11	100	34,9

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999- 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	31,8	1,0	0,7	3,1	46,0	6,7	6,1	3,2	1,5
2009	34,2	1,7	1,1	2,9	40,8	5,7	7,2	5,2	1,2
2019	34,9	2,7	0,9	1,9	38,9	6,9	8,8	4,2	0,8

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	106.557	25,7											
Listavci	157.189	25,7											
Skupaj	263.746	25,7											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	35,58	35,58											
Priprava tal	ha	8,15	8,15											
Sadnja	ha	11,49	11,49											
Obžetev	ha	45,62	114,32											
Nega mladja	ha	57,87	79,77											
Nega gošče	ha	79,01	112,21											
Nega letvenjaka	ha	45,04	45,04											
Nega ml. drogovnjaka	ha	172,12	172,12											
Zaščita s premazom	ha	9,19	40,68											
Vzdrževanje travinj	ha	8,53	85,30											

Rastičnogojitveni razred: Kisloljubna bukovja (bf) s smreko - 31010**Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	443,72	10,19	0,61	454,52
Delež (%)	97,7	2,2	0,1	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in deb. razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	5,2	16,2	17,2	24,8	36,6	64,1	232,7
Jelka	4,5	14,8	17,1	25,2	38,4	8,6	31,2
Bor	5,6	18,6	18,0	23,3	34,5	0,1	0,3
Macesen	4,0	8,3	12,5	28,9	46,3	0,4	1,6
Bukev	9,2	21,8	29,3	21,9	17,8	16,1	58,6
Hrast	9,5	22,1	30,1	21,0	17,3	2,8	10,0
Pl. Ist.	9,8	23,3	30,9	19,9	16,1	6,8	24,7
Dr. tr. Ist.	7,7	20,7	32,4	21,1	18,1	0,8	2,9
Meh. Ist.	6,4	19,7	33,1	21,8	19,0	0,3	1,1
Iglavci	5,1	15,9	17,2	24,9	36,9	73,2	265,8
Listavci	9,3	22,2	29,9	21,3	17,3	26,8	97,3
Skupaj	6,2	17,6	20,6	23,9	31,7	100,0	363,2

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	1,12	2,13	1,64	1,82	1,89	78,4	8,60
Listavci	0,80	0,72	0,52	0,23	0,10	21,6	2,37
Skupaj	1,92	2,85	2,16	2,05	1,99	100,0	10,97

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	38,85	8,5	145,17	31,9	212,42	46,8	58,08	12,8	454,52	100,0
Skupaj vsi gozdovi	38,85	8,5	145,17	31,9	212,42	46,8	58,08	12,8	454,52	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	17,1	7,1	24,2	8,6	14,3	22,9	25,7	21,4	47,1	20,4
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	17,1	7,1	24,2	8,6	14,3	22,9	25,7	21,4	47,1	20,4

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek							
			Površina		Zasnova					
	ha	%	ha	%	1	2	3	4		
Mladovje	67,59	14,9								
Drogovnjak	89,56	19,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	156,78	34,4	9,01	5,7	0,0	98,1	1,9	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	138,47	30,5	74,68	53,9	3,9	77,1	12,8	6,2		
Pionirski gozd z grmišči	2,12	0,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	454,52	100,0	83,69	18,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	22,53	5,13	0,00	0,00	0,00	40,97	0,16	13,26	1,64	0,00	83,69
%	5,82	1,33	0,00	0,00	0,00	10,59	0,04	3,43	0,42	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	44	6,8	38,6	50,1	4,5	0,0
Jelka	5	0,0	20,0	80,0	0,0	0,0
Bor	3	0,0	66,7	33,3	0,0	0,0
Macesen	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Bukev	34	2,9	14,7	47,1	26,5	8,8
Hrast	2	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0
Pl. list.	4	25,0	25,0	0,0	50,0	0,0
Dr. tr. list.	2	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0
Meh. list.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	53	5,7	37,7	50,9	5,7	0,0
Skupaj listavci	43	4,7	14,0	37,1	30,2	14,0
Skupaj	96	5,2	27,1	44,7	16,7	6,3

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	3,7
Veje	7,1
Osutost	0,7
Skupaj	11,5

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	25.350	43.827	172,9	11,0
LISTAVCI	11.537	5.407	46,9	1,4
Skupaj	36.887	49.234	133,5	12,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	5	14	46	52	35	89	96,2
Listavci	8	12	15	14	7	11	11,9
Skupaj	6	13	34	43	31	100	108,1

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999-2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	68,2	3,9	0,1	0,7	21,2	2,3	2,5	0,9	0,3
2009	63,4	7,3	0,0	0,6	19,4	2,8	4,9	1,2	0,4
2019	64,1	8,6	0,1	0,4	16,1	2,8	6,8	0,8	0,3

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	30.519	25,3											
Listavci	14.898	33,7											
Skupaj	45.417	27,5											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	5,88	5,88											
Priprava tal	ha	5,94	5,94											
Sadnja	ha	22,39	22,39											
Obžetev	ha	23,30	72,37											
Nega mladja	ha	14,69	19,71											
Nega gošče	ha	7,19	10,00											
Nega letvenjaka	ha	3,36	3,36											
Nega ml. drogovnjaka	ha	17,88	17,88											
Zaščita s premazom	ha	13,30	57,42											

Rastičnogojitveni razred: Podgorska bukovja - 31740**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	783,40	56,28	84,70	924,38
Delež (%)	84,7	6,1	9,2	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in deb. razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	8,0	22,7	17,8	22,9	28,6	28,1	81,0
Bor	11,6	30,2	18,4	20,8	19,0	3,6	10,4
Macesen	4,9	15,2	17,0	25,0	37,9	0,9	2,5
Bukev	10,7	22,4	27,2	22,3	17,4	41,4	119,2
Hrast	11,1	23,4	27,3	21,6	16,6	4,0	11,6
Pl. list.	10,2	23,2	29,3	20,8	16,5	10,3	29,6
Dr. tr. list.	22,5	35,3	23,5	12,8	5,9	11,2	32,1
Meh. list.	17,1	31,3	28,1	14,3	9,2	0,5	1,5
Iglavci	8,3	23,3	17,8	22,7	27,9	32,6	93,9
Listavci	12,7	24,8	26,9	20,4	15,2	67,4	194,0
Skupaj	11,3	24,4	23,9	21,1	19,3	100,0	287,9

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,63	1,08	0,59	0,58	0,50	42,1	3,38
Listavci	1,24	1,37	1,06	0,64	0,34	57,9	4,64
Skupaj	1,87	2,45	1,65	1,22	0,84	100,0	8,02

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	696,87	75,4	193,89	21,0	31,73	3,4	1,89	0,2	924,38	100,0
Skupaj vsi gozdovi	696,87	75,4	193,89	21,0	31,73	3,4	1,89	0,2	924,38	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	1,7	16,6	18,3	1,7	51,4	53,1	3,4	68,0	71,4	28,4
30 - 49 cm	1,1	1,7	2,8	0,6	4,6	5,2	1,7	6,3	8,0	14,8
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2,8	18,3	21,1	2,3	56,0	58,3	5,1	74,3	79,4	43,2

Preglednica/Rf1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	32,93	3,6							
Drogovnjak	323,35	35,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	352,38	38,0	29,54	8,4	0,0	92,5	7,5	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	134,72	14,6	58,93	43,7	20,4	48,3	28,9	2,4	
Panjevec	25,62	2,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	55,38	6,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	924,38	100,0	88,47	9,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	21,22	0,00	0,21	0,00	0,00	53,97	0,32	10,76	1,99	0,00	88,47
%	2,38	0,00	0,02	0,00	0,00	6,05	0,04	1,21	0,22	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	38	0,0	18,4	31,6	39,5	10,5
Bor	4	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Macesen	2	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	60	10,0	13,3	35,1	28,3	13,3
Hrast	14	7,1	14,3	28,6	21,4	28,6
Pl. list.	31	0,0	3,2	38,7	48,4	9,7
Dr. tr. list.	5	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Meh. list.	5	0,0	0,0	40,0	20,0	40,0
Skupaj iglavci	44	0,0	20,5	27,3	43,1	9,1
Skupaj listavci	115	6,1	9,6	33,9	31,3	19,1
Skupaj	159	4,4	12,6	32,1	34,5	16,4

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	5,0
Veje	8,4
Osutost	0,2
Skupaj	13,6

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	11.615	8.641	74,4	2,2
LISTAVCI	33.195	10.173	30,6	2,6
Skupaj	44.810	18.815	42,0	4,7

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	1	3	8	11	19	46	9,3
Listavci	3	5	7	7	6	54	11,0
Skupaj	2	4	7	9	12	100	20,4

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999-2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	20,0	0,0	3,7	2,8	49,2	3,1	11,6	8,1	1,3
2009	22,1	0,1	3,1	2,3	40,4	5,2	12,4	13,0	1,4
2019	28,1	0,0	3,6	0,9	41,4	4,0	10,3	11,2	0,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	19.481	22,4											
Listavci	37.726	21,0											
Skupaj	57.207	21,5											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	10,08	10,08											
Priprava tal	ha	6,30	6,30											
Sadnja	ha	4,04	4,04											
Obžetev	ha	11,46	25,35											
Nega mladja	ha	10,96	18,45											
Nega gošče	ha	3,60	3,60											
Nega letvenjaka	ha	9,66	9,66											
Nega ml. drogovnjaka	ha	43,42	43,42											
Zaščita s premazom	ha	2,02	8,08											
Vzdrževanje travinj	ha	2,09	20,90											

Rastičnogojitveni razred: Gorska bukovja - 32140**Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.208,45	76,34	54,16	1.338,95
Delež (%)	90,3	5,7	4,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in deb. razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	4,8	13,3	23,3	17,2	41,4	32,2	98,0
Jelka	3,2	12,5	20,5	18,0	45,8	1,2	3,5
Bor	9,9	22,7	31,7	17,8	17,9	1,0	3,2
Macesen	1,8	10,1	17,9	16,5	53,7	1,9	5,8
Bukev	8,7	24,1	21,2	21,5	24,5	48,9	148,7
Hrast	13,4	30,7	21,3	16,7	17,9	1,0	3,1
Pl. Ist.	9,4	23,8	21,4	21,4	24,0	7,3	22,2
Dr. tr. Ist.	21,0	36,1	19,3	11,1	12,5	6,3	19,1
Meh. Ist.	23,8	39,3	19,8	8,1	9,0	0,2	0,7
Iglavci	4,8	13,4	23,2	17,2	41,4	36,3	110,5
Listavci	10,2	25,5	21,0	20,3	23,0	63,7	193,8
Skupaj	8,2	21,1	21,8	19,2	29,7	100,0	304,3

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,33	0,70	0,96	0,56	0,87	44,1	3,42
Listavci	0,93	1,41	0,84	0,64	0,51	55,9	4,34
Skupaj	1,26	2,11	1,80	1,20	1,38	100,0	7,76

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	862,32	64,4	460,03	34,4	16,60	1,2	0,00	0,0	1.338,95	100,0
Skupaj vsi gozdovi	862,32	64,4	460,03	34,4	16,60	1,2	0,00	0,0	1.338,95	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	10,8	17,5	28,3	10,0	39,2	49,2	20,8	56,7	77,5	31,7
30 - 49 cm	2,1	2,1	4,2	0,4	4,2	4,6	2,5	6,3	8,8	16,7
50 in več cm	0,4	0,0	0,4	0,4	0,8	1,2	0,8	0,8	1,6	6,3
Skupaj	13,3	19,6	32,9	10,8	44,2	55,0	24,1	63,8	87,9	54,7

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	47,10	3,5						
Drogovnjak	428,06	32,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	588,41	43,9	48,22	8,2	2,3	90,7	0,0	7,0
Sestoj v obnovi	228,84	17,1	114,28	49,9	7,1	78,3	14,6	0,0
Panjevec	23,05	1,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	23,49	1,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1.338,95	100,0	162,50	12,1	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	28,02	4,08	0,00	0,00	0,00	106,56	0,00	15,36	8,48	0,00	162,50
%	2,17	0,32	0,00	0,00	0,00	8,25	0,00	1,19	0,66	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	93	1,1	30,1	45,1	15,1	8,6
Bor	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Macesen	17	23,5	52,9	11,8	5,9	5,9
Bukev	124	10,5	8,9	29,0	29,0	22,6
Hrast	7	14,3	0,0	28,6	14,3	42,8
Pl. list.	32	6,3	12,5	50,0	15,6	15,6
Dr. tr. list.	6	0,0	0,0	16,7	33,3	50,0
Meh. list.	3	0,0	0,0	0,0	33,3	66,7
Skupaj iglavci	111	4,5	33,3	40,6	13,5	8,1
Skupaj listavci	172	9,3	8,7	32,0	26,2	23,8
Skupaj	283	7,4	18,4	35,3	21,2	17,7

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	2,5
Veje	12,4
Osutost	0,6
Skupaj	15,5

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	27.377	21.343	78,0	5,4
LISTAVCI	48.601	22.285	45,9	5,6
Skupaj	75.978	43.628	57,4	11,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	3	8	15	27	12	49	15,9
Listavci	6	7	12	11	6	51	16,6
Skupaj	5	7	13	16	9	100	32,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999-2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	25,7	0,6	1,9	4,7	48,5	2,9	8,0	6,6	1,2
2009	28,8	0,6	0,9	3,0	41,3	3,6	13,1	7,4	1,3
2019	32,2	1,2	1,0	1,9	48,9	1,0	7,3	6,3	0,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	31.179	21,1											
Listavci	53.666	20,7											
Skupaj	84.845	20,8											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	9,35	9,35											
Priprava tal	ha	2,04	2,04											
Sadnja	ha	2,90	2,90											
Obžetev	ha	10,61	21,50											
Nega mladja	ha	18,64	30,60											
Nega gošče	ha	40,31	69,36											
Nega letvenjaka	ha	13,01	13,01											
Nega ml. drogovnjaka	ha	61,75	61,75											
Zaščita s premazom	ha	1,48	5,92											
Vzdrževanje travinj	ha	1,08	10,80											

Rastičnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 70000**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	578,08	70,02	171,41	819,51
Delež (%)	70,6	8,5	20,9	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in deb. razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	8,1	18,4	28,6	17,5	27,4	7,6	16,9
Jelka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bor	11,6	23,6	34,9	18,9	11,0	5,7	12,7
Macesen	2,5	8,2	17,9	13,1	58,3	1,4	3,0
Bukev	12,5	27,0	20,5	18,6	21,4	44,3	98,3
Hrast	20,0	24,3	19,6	17,2	18,9	1,4	3,1
Pl. Ist.	9,6	26,8	20,9	19,8	22,9	9,7	21,5
Dr. tr. Ist.	36,1	32,2	16,9	6,9	7,9	29,7	65,9
Meh. Ist.	45,9	23,9	16,0	7,8	6,4	0,2	0,4
Iglavci	8,9	19,5	30,0	17,7	23,9	14,7	32,6
Listavci	20,6	28,7	19,3	14,6	16,8	85,3	189,2
Skupaj	18,9	27,2	20,9	15,1	17,9	100,0	221,8

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,20	0,25	0,28	0,13	0,13	15,9	1,00
Listavci	2,20	1,69	0,72	0,39	0,27	84,1	5,26
Skupaj	2,40	1,94	1,00	0,52	0,40	100,0	6,26

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	610,88	74,6	159,07	19,4	49,56	6,0	0,00	0,0	819,51	100,0
Skupaj vsi gozdovi	610,88	74,6	159,07	19,4	49,56	6,0	0,00	0,0	819,51	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	9,0	23,0	32,0	5,5	24,5	30,0	14,5	47,5	62,0	23,9
30 - 49 cm	0,5	1,0	1,5	1,0	1,5	2,5	1,5	2,5	4,0	7,2
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,5	1,0	1,5	0,5	1,0	1,5	5,3
Skupaj	9,5	24,0	33,5	7,0	27,0	34,0	16,5	51,0	67,5	36,4

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	3,82	0,5						
Drogovnjak	295,03	35,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	218,78	26,7	9,80	4,5	0,0	100,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	35,07	4,3	13,98	39,9	1,1	80,7	15,2	3,0
Panjevec	228,26	27,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	38,55	4,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	819,51	100,0	23,78	2,9	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.	Skupaj
ha	2,14	0,00	0,00	0,00	0,00	15,89	0,00	5,02	0,73	0,00	23,78
%	0,26	0,00	0,00	0,00	0,00	1,95	0,00	0,62	0,09	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	30	0,0	13,3	50,0	30,0	6,7
Jelka	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Bor	13	0,0	7,7	69,2	7,7	15,4
Macesen	17	52,9	11,8	35,3	0,0	0,0
Bukev	71	11,3	5,6	28,2	21,1	33,8
Hrast	7	0,0	0,0	14,3	14,3	71,4
Pl. list.	13	0,0	0,0	61,5	38,5	0,0
Dr. tr. list.	5	0,0	0,0	0,0	40,0	60,0
Meh. list.	4	0,0	0,0	75,0	25,0	0,0
Skupaj iglavci	61	14,8	11,5	49,1	18,0	6,6
Skupaj listavci	100	8,0	4,0	32,0	24,0	32,0
Skupaj	161	10,6	6,8	38,5	21,7	22,4

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	3,5
Veje	2,1
Osutost	0,7
Skupaj	6,3

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	4.093	838	20,5	0,2
LISTAVCI	11.303	4.706	41,6	1,2
Skupaj	15.396	5.544	36,0	1,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	2	4	4	4	2	15	1,0
Listavci	1	3	6	5	2	85	5,7
Skupaj	1	3	5	5	2	100	6,8

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999-2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	12,4	0,1	6,7	2,1	0,1	50,1	2,4	4,6	20,9	0,7
2009	15,5	0,2	8,9	2,5	0,2	43,0	2,3	5,5	21,4	0,5
2019	7,6	0,0	5,7	1,4	0,0	44,3	1,4	9,7	29,7	0,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	4.484	16,8											
Listavci	21.673	14,0											
Skupaj	26.157	14,4											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	1,33	1,33											
Obžetev	ha	0,50	1,10											
Nega mladja	ha	2,12	2,40											
Nega gošče	ha	2,12	2,12											
Nega ml. drogovnjaka	ha	35,68	35,68											

OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah**Zasebni gozdovi****Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov**

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m3/ha			m3/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZD.	5.837,18	131,6	181,5	313,1	4,20	4,19	8,39	24,2	24,0	24,1	89,9
VAROVALNI GOZDOVI	578,08	38,2	183,4	221,7	1,17	5,18	6,35	16,9	13,8	14,3	50,1
Skupaj vsi gozdovi	6.415,26	123,2	181,7	304,9	3,93	4,28	8,21	24,0	23,1	23,5	87,1

Preglednica/Rf2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	295,38	4,6
Drogovnjak	1.979,65	30,9
Debeljak	2.532,32	39,5
Sestoj v obnovi	1.270,98	19,8
Panjevec	186,89	2,9
Pionirski gozd z grmišči	150,04	2,3
Skupaj:	6.415,26	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	34,8
Jelka	2,3
Bor	1,7
Macesen	1,7
Ostali igl.	0,0
Bukev	39,4
Hrast	4,5
Pl. lst.	8,6
Dr. tr. lst.	6,5
Meh. lst.	0,6
Iglavci	40,4
Listavci	59,6
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	5,6	16,6	18,9	22,8	36,1	40,4	123,2
Listavci	11,4	24,5	25,5	20,4	18,2	59,6	181,7
Skupaj	9,0	21,3	22,9	21,4	25,4	100,0	304,9

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	189.799	24,0											
Listavci	268.905	23,1											
Skupaj	458.704	23,5											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	59,02	59,02											
Priprava tal	ha	22,08	22,08											
Sadnja	ha	43,32	43,32											
Obžetev	ha	91,26	238,69											
Nega mladja	ha	99,19	144,51											
Nega gošče	ha	129,46	194,15											
Nega letvenjaka	ha	70,46	70,46											
Nega ml. drogovnjaka	ha	333,58	333,58											
Zaščita s premazom	ha	27,81	119,24											
Vzdrževanje travinj	ha	12,28	122,80											

Državni gozdovi**Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov**

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek				
		m3/ha			m3/ha			% od lesne zaloge			% na PR	
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.		
VEČNAMENSKI GOZD.	354,62	92,2	193,0	285,2	2,83	4,50	7,33	21,9	21,7	21,8	84,9	
VAROVALNI GOZDOVI	70,02	37,9	149,9	187,8	1,20	4,44	5,64	18,0	10,3	11,9	39,5	
Skupaj vsi gozdovi	424,64	83,3	185,9	269,2	2,56	4,49	7,05	21,7	20,2	20,7	78,9	

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	15,73	3,7
Drogovnjak	129,83	30,6
Debeljak	156,76	36,9
Sestoj v obnovi	52,83	12,4
Panjevec	43,15	10,2
Pionirski gozd z grmišči	26,34	6,2
Skupaj:	424,64	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	20,9
Jelka	1,9
Bor	7,0
Macesen	1,1
Bukev	41,7
Hrast	3,6
Pl. Ist.	9,4
Dr. tr. Ist.	14,1
Meh. Ist.	0,3
Iglavci	30,9
Listavci	69,1
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	7,0	15,8	22,3	21,5	33,4	30,9	83,3
Listavci	14,6	25,1	23,8	19,1	17,4	69,1	185,9
Skupaj	12,2	22,2	23,4	19,8	22,4	100,0	269,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	7.654	21,7											
Listavci	15.963	20,2											
Skupaj	23.617	20,7											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	3,90	3,90											
Priprava tal	ha	0,35	0,35											
Sadnja	ha	3,91	3,91											
Obžetev	ha	4,43	11,79											
Nega mladja	ha	5,00	6,39											
Nega gošče	ha	2,47	2,84											
Nega letvenjaka	ha	2,09	2,09											
Nega ml. drogovnjaka	ha	14,56	14,56											
Zaščita s premazom	ha	2,12	8,62											

Občinski gozdovi**Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov**

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m3/ha			m3/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZD.	202,70	57,7	195,0	252,7	1,95	5,03	6,98	18,1	20,2	19,8	71,5
VAROVALNI GOZDOVI	171,41	11,4	224,6	236,0	0,33	5,90	6,23	13,3	15,5	15,4	58,3
Skupaj vsi gozdovi	374,11	36,5	208,6	245,0	1,21	5,43	6,64	17,5	17,9	17,8	65,8

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	2,75	0,7
Drogovnjak	83,14	22,2
Debeljak	143,56	38,5
Sestoj v obnovi	23,22	6,2
Panjevec	83,55	22,3
Pionirski gozd z grmišči	37,89	10,1
Skupaj:	374,11	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	7,8
Jelka	0,1
Bor	6,8
Macesen	0,1
Ostali igl.	0,0
Bukev	48,9
Hrast	1,1
Pl. lst.	8,1
Dr. tr. lst.	27,0
Meh. lst.	0,1
Iglavci	14,9
Listavci	85,1
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	9,9	23,4	23,1	19,1	24,5	14,9	36,5
Listavci	18,4	25,9	20,4	17,5	17,8	85,1	208,6
Skupaj	17,1	25,6	20,8	17,7	18,8	100,0	245,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	2.381	17,5											
Listavci	13.963	17,9											
Skupaj	16.344	17,8											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	1,82	1,82											
Sadnja	ha	0,19	0,19											
Obžetev	ha	0,55	1,15											
Nega mladja	ha	0,98	1,48											
Nega gošče	ha	1,04	1,04											
Nega letvenjaka	ha	0,22	0,22											
Nega ml. drogovnjaka	ha	6,73	6,73											
Zaščita s premazom	ha	0,14	0,56											

Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (n.pr.: V 2-3=25)

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Mi
07001A	36	36	30	34	33	32	28	29
07001B	33	33	31	34	31	31	28	29
07001C	34	33	28	34	33	31	28	29
07002	34	33	28	34	33	31	28	29
07003A	33	33	31	33	31	32	28	29
07003B	33	33	28	34	33	31	28	29
07004	34	33	28	34	33	31	28	29
07005	34	33	28	34	33	31	28	29
07006A	33	33	28	34	33	31	28	29
07006B	33	33	30	33	31	31	29	29
07007	33	33	28	34	33	31	28	29
07008	32	33	28	32	33	31	28	29
07009A	32	33	28	31	33	31	28	29
07009B	32	33	30	32	31	31	29	29
07009C	31	31	30	33	31	31	29	29
07010A	34	33	28	34	33	31	28	29
07010B	33	33	30	33	31	31	29	29
07011A	33	33	31	33	31	32	28	29
07011B	33	33	28	34	33	31	28	29
07011C	33	33	28	32	33	31	28	29
07012A	31	31	30	33	31	31	29	29
07012B	32	33	28	32	33	31	28	29
07013	33	33	31	33	31	32	28	29
07014	33	33	31	33	31	32	28	29
07015A	31	31	30	33	31	31	29	29
07015B	33	33	31	33	31	32	28	29
07016A	33	33	31	33	31	32	28	29
07016B	31	31	30	33	31	31	29	29
07017	33	33	31	32	31	31	28	29
07018A	33	33	28	34	33	31	28	29
07018B	31	31	30	33	31	31	29	29
07019A	33	33	31	33	31	32	28	29
07019B	31	31	30	33	31	31	29	29
07020A	33	33	28	34	33	31	28	29
07020B	31	31	30	33	31	31	29	29
07021A	31	31	30	33	31	31	29	29
07021B	33	33	31	33	31	32	28	29
07022A	33	33	31	32	31	31	28	29
07022B	31	31	30	33	31	31	29	29
07023A	33	33	30	33	31	31	29	29
07023B	33	33	31	34	31	31	28	29

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Mi
07024	33	33	31	34	31	31	28	29
07025A	33	33	31	33	31	32	28	29
07025B	33	33	31	34	31	31	28	29
07026	32	33	30	32	31	31	29	29
07027A	33	33	30	33	31	32	29	29
07027B	33	33	31	33	31	32	28	29
07028A	34	33	28	34	33	31	28	29
07028B	33	33	31	34	31	31	28	29
07028C	33	33	28	34	33	31	28	29
07028D	33	33	31	33	31	32	28	29
07029A	36	33	28	32	33	31	28	29
07029B	33	33	31	33	31	32	28	29
07030A	33	33	31	34	31	31	28	29
07030B	33	33	28	34	33	31	28	29
07031A	33	33	28	34	33	31	28	29
07031B	31	31	30	32	31	31	29	29
07032A	32	33	28	32	33	31	28	29
07032B	32	31	30	33	31	31	29	29
07033A	33	33	31	33	31	32	28	29
07033B	33	33	31	34	31	31	28	29
07034A	33	33	31	33	31	32	28	29
07034B	33	33	28	34	33	31	28	29
07035A	33	33	28	34	33	31	28	29
07035B	33	33	31	34	31	31	28	29
07036A	33	33	31	33	31	32	28	29
07036B	33	33	28	34	33	31	28	29
07036C	32	31	30	33	31	31	29	29
07036D	33	33	31	34	31	31	28	29
07037	34	33	28	34	33	31	28	29
07038A	32	31	30	33	31	31	29	29
07038B	33	33	28	34	33	31	28	29
07038C	33	33	31	32	31	31	28	29
07039	34	33	31	34	31	31	28	29
07040	31	31	30	33	31	31	29	29
07041	31	31	30	33	31	31	29	29
07042	34	33	28	34	33	31	28	29
07043A	31	31	30	33	31	31	29	29
07043B	33	33	28	32	33	31	28	29
07044A	31	31	30	33	31	31	29	29
07044B	33	33	28	34	33	31	28	29
07045A	32	31	30	34	31	31	29	29

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Ml
07045B	34	33	31	35	31	31	28	29
07046A	33	33	31	33	31	32	28	29
07046B	32	33	30	32	31	31	29	29
07046C	33	33	31	34	31	31	28	29
07047A	33	33	28	34	33	31	28	29
07047B	33	33	31	33	31	32	28	29
07048A	33	33	28	34	33	31	28	29
07048B	33	33	31	35	31	32	28	29
07049A	33	33	28	34	33	31	28	29
07049B	34	36	30	32	33	32	28	29
07050A	36	36	30	34	33	32	28	29
07050B	34	33	31	34	31	31	28	29
07051A	33	33	31	33	31	32	28	29
07051B	33	33	28	34	33	31	28	29
07052	33	33	31	34	31	31	28	29
07053A	32	31	30	33	31	31	29	29
07053B	33	33	31	33	31	32	28	29
07054	33	33	31	34	31	31	28	29
07055	33	33	28	34	33	31	28	29
07056	34	33	31	34	31	32	28	29
07057	33	33	28	34	33	31	28	29
07058	33	33	28	34	33	31	28	29
07059	33	33	28	34	33	31	28	29
07060A	36	33	31	34	31	32	28	29
07060B	34	33	28	34	33	31	28	29
07061A	36	36	30	34	34	32	28	29
07061B	35	33	28	34	34	31	28	29
07062	35	33	28	34	34	31	28	29
07063	35	33	28	34	34	31	28	29
07064A	36	36	30	34	33	32	28	29
07064B	33	33	28	34	33	31	28	29
07065A	36	36	30	34	33	32	28	29
07065B	35	33	31	35	31	31	28	29
07066	35	33	31	35	31	31	28	29
07067	36	33	28	34	33	31	28	29
07068	36	36	30	34	33	32	28	29
07069	33	33	28	34	33	31	28	29
07070A	31	31	30	33	31	31	29	29
07070B	33	33	28	34	33	31	28	29
07071A	32	31	30	32	31	31	29	29
07071B	33	33	28	34	33	31	28	29
07072	34	33	31	34	31	32	28	29
07073A	33	33	30	33	31	31	29	29
07073B	32	31	30	32	31	31	29	29
07073C	34	33	28	34	33	31	28	29
07074A	34	33	31	34	31	32	28	29
07074B	32	31	30	32	31	31	29	29
07075A	35	33	31	35	31	32	28	29
07075B	36	36	30	35	33	32	28	29
07076A	31	31	30	33	31	31	29	29
07076B	34	33	30	33	31	31	29	29
07077A	31	31	30	33	31	31	29	29
07077B	35	33	30	34	31	31	29	29
07078A	31	31	30	33	31	31	29	29
07078B	34	33	28	34	33	31	28	29
07079	35	35	28	34	33	31	28	29
07080	35	35	28	34	33	31	28	29
07081	35	35	28	34	33	31	28	29
07082	35	35	28	34	33	31	28	29
07083	35	35	28	34	33	31	28	29
07084A	35	33	31	35	31	32	28	29
07084B	36	36	30	34	33	32	28	29
07085	36	33	31	35	31	32	28	29

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Ml
07086	36	33	28	34	33	31	28	29
07087A	35	33	28	34	33	31	28	29
07087B	36	36	30	34	33	32	28	29
07088A	33	33	31	34	31	31	28	29
07088B	34	33	28	34	33	31	28	29
07089	34	33	28	34	33	31	28	29
07090	35	33	28	34	33	31	28	29
07091A	36	35	28	34	33	31	28	29
07091B	35	33	31	35	31	31	28	29
07092	36	35	28	34	33	31	28	29
07093	35	33	28	34	33	31	28	29
07094	35	33	28	34	33	31	28	29
07095	35	33	28	34	33	31	28	29
07096	35	35	28	34	33	31	28	29
07097	35	33	28	34	33	31	28	29
07098	36	35	28	34	33	31	28	29
07099A	36	36	30	34	33	32	28	29
07099B	36	35	28	34	34	31	28	29
07100	36	35	28	34	33	31	28	29
07101A	36	36	30	34	33	32	28	29
07101B	35	33	28	34	33	31	28	29
07102	35	33	28	34	33	31	28	29
07103	35	33	28	34	33	31	28	29
07104	35	33	28	34	33	31	28	29
07105	36	36	30	34	33	32	28	29
07106A	35	33	28	34	33	31	28	29
07106B	34	33	31	34	31	31	28	29
07107	33	33	31	34	31	31	28	29
07108A	36	36	30	34	33	32	28	29
07108B	35	33	28	34	33	31	28	29
07109	36	36	30	34	33	32	28	29
07110A	36	35	28	34	33	31	28	29
07110B	36	36	30	34	33	32	28	29
07111A	36	35	28	34	33	31	28	29
07111B	35	33	31	34	31	31	28	29
07112	36	36	30	34	33	32	28	29
07113A	33	31	30	33	31	31	29	29
07113B	36	36	30	34	33	32	28	29
07114	35	35	28	34	33	31	28	29
07115	34	33	31	34	31	31	28	29
07116	34	33	31	34	31	32	28	29
07117	35	33	28	34	33	31	28	29
07118	35	33	28	34	33	31	28	29
07119	35	33	31	34	31	31	28	29
07120A	33	33	28	34	33	31	28	29
07120B	36	36	30	34	33	32	28	29
07121	33	33	28	34	33	31	28	29
07122A	36	36	30	34	33	32	28	29
07122B	33	33	28	34	33	31	28	29
07123	34	33	28	34	33	31	28	29
07124A	34	33	28	34	33	31	28	29
07124B	36	36	30	34	33	32	28	29
07125	36	36	30	34	33	32	28	29
07126A	36	36	30	34	33	32	28	29
07126B	34	33	28	34	33	31	28	29
07127A	35	33	31	35	31	31	28	29
07127B	34	33	28	34	33	31	28	29
07128A	35	33	31	34	31	31	28	29
07128B	36	36	30	34	33	32	28	29
07129A	31	31	30	33	31	31	29	29
07129B	33	33	31	33	31	32	28	29
07130A	31	31	30	33	31	31	29	29
07130B	33	33	31	32	31	31	28	29

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	MI
07131A	31	31	30	33	31	31	29	29
07131B	33	33	31	32	31	31	28	29
07132	33	33	28	34	33	31	28	29
07133	35	33	28	34	33	31	28	29
07134	33	33	31	34	31	31	28	29
07135A	33	33	28	32	33	31	28	29
07135B	35	33	31	34	31	31	28	29
07136	36	36	30	34	33	32	28	29
07137	36	36	30	34	33	32	28	29
07138	33	33	28	34	33	31	28	29

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	MI
07139A	33	33	31	34	31	31	28	29
07139B	36	36	30	34	33	32	28	29
07140	36	33	28	33	33	31	28	29
07141	35	33	31	34	31	31	28	29
07142	34	33	28	34	33	31	28	29
07143	33	33	28	32	33	31	28	29
07144	34	33	28	34	33	31	28	29
07145	33	33	30	33	31	31	29	29

Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po gospodarskih razredih

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
30140	SM	711	0,0564	0,0517	0,0474	0,0435	0,0399	0,0366	0,0336	0,0308	0,0283	0,0259	0,0238	0,0218	0,0200	0,0184
	JE	711	0,0564	0,0517	0,0474	0,0435	0,0399	0,0366	0,0336	0,0308	0,0283	0,0259	0,0238	0,0218	0,0200	0,0184
	OI	830	0,1057	0,0620	0,0409	0,0292	0,0219	0,0171	0,0137	0,0113	0,0095	0,0080	0,0069	0,0060	0,0053	0,0047
	BU	741	0,0535	0,0401	0,0321	0,0267	0,0229	0,0200	0,0178	0,0160	0,0146	0,0133	0,0123	0,0114	0,0107	0,0100
	HR	850	0,0544	0,0407	0,0325	0,0270	0,0231	0,0202	0,0179	0,0161	0,0146	0,0134	0,0124	0,0115	0,0107	0,0100
	PL	760	0,0682	0,0483	0,0370	0,0297	0,0247	0,0211	0,0183	0,0161	0,0144	0,0129	0,0118	0,0108	0,0099	0,0092
	TL	870	0,0518	0,0353	0,0263	0,0206	0,0168	0,0140	0,0120	0,0104	0,0092	0,0082	0,0074	0,0067	0,0061	0,0056
	ML	880	0,0596	0,0445	0,0354	0,0294	0,0251	0,0218	0,0193	0,0173	0,0156	0,0143	0,0131	0,0121	0,0112	0,0105
30890	SM	111	0,0939	0,0691	0,0545	0,0448	0,0380	0,0330	0,0291	0,0260	0,0235	0,0214	0,0197	0,0182	0,0169	0,0158
	JE	111	0,0939	0,0691	0,0545	0,0448	0,0380	0,0330	0,0291	0,0260	0,0235	0,0214	0,0197	0,0182	0,0169	0,0158
	OI	130	0,1174	0,0760	0,0492	0,0319	0,0206	0,0134	0,0087	0,0056	0,0036	0,0024	0,0015	0,0010	0,0006	0,0004
	BU	141	0,0539	0,0399	0,0317	0,0262	0,0223	0,0194	0,0172	0,0154	0,0139	0,0127	0,0117	0,0108	0,0101	0,0094
	HR	150	0,0825	0,0556	0,0410	0,0319	0,0259	0,0215	0,0183	0,0159	0,0139	0,0124	0,0111	0,0100	0,0091	0,0083
	PL	160	0,0945	0,0543	0,0353	0,0249	0,0185	0,0143	0,0114	0,0093	0,0077	0,0065	0,0056	0,0049	0,0043	0,0038
	TL	170	0,0851	0,0488	0,0317	0,0223	0,0166	0,0128	0,0102	0,0083	0,0069	0,0058	0,0050	0,0043	0,0038	0,0034
	ML	180	0,0548	0,0409	0,0326	0,0270	0,0230	0,0200	0,0177	0,0159	0,0144	0,0131	0,0120	0,0111	0,0103	0,0096
31010	SM	611	0,0957	0,0702	0,0552	0,0453	0,0384	0,0332	0,0292	0,0261	0,0236	0,0214	0,0197	0,0182	0,0169	0,0157
	JE	611	0,0957	0,0702	0,0552	0,0453	0,0384	0,0332	0,0292	0,0261	0,0236	0,0214	0,0197	0,0182	0,0169	0,0157
	OI	630	0,0813	0,0606	0,0482	0,0399	0,0340	0,0295	0,0261	0,0233	0,0211	0,0192	0,0176	0,0162	0,0150	0,0140
	BU	241	0,1372	0,0700	0,0416	0,0272	0,0190	0,0139	0,0105	0,0082	0,0066	0,0054	0,0045	0,0038	0,0032	0,0027
	HR	650	0,0645	0,0459	0,0352	0,0284	0,0236	0,0202	0,0176	0,0155	0,0138	0,0125	0,0114	0,0104	0,0096	0,0089
	PL	260	0,0853	0,0535	0,0372	0,0277	0,0216	0,0174	0,0143	0,0121	0,0103	0,0090	0,0079	0,0070	0,0063	0,0056
	TL	670	0,0714	0,0431	0,0291	0,0211	0,0161	0,0127	0,0103	0,0086	0,0073	0,0062	0,0054	0,0047	0,0042	0,0038
	ML	680	0,0652	0,0487	0,0388	0,0321	0,0274	0,0239	0,0211	0,0189	0,0171	0,0156	0,0143	0,0132	0,0123	0,0114
31740	SM	611	0,0957	0,0702	0,0552	0,0453	0,0384	0,0332	0,0292	0,0261	0,0236	0,0214	0,0197	0,0182	0,0169	0,0157
	JE	611	0,0957	0,0702	0,0552	0,0453	0,0384	0,0332	0,0292	0,0261	0,0236	0,0214	0,0197	0,0182	0,0169	0,0157
	OI	630	0,0813	0,0606	0,0482	0,0399	0,0340	0,0295	0,0261	0,0233	0,0211	0,0192	0,0176	0,0162	0,0150	0,0140
	BU	341	0,0553	0,0415	0,0332	0,0276	0,0237	0,0207	0,0184	0,0166	0,0151	0,0138	0,0127	0,0118	0,0110	0,0103
	HR	650	0,0645	0,0459	0,0352	0,0284	0,0236	0,0202	0,0176	0,0155	0,0138	0,0125	0,0114	0,0104	0,0096	0,0089
	PL	360	0,0448	0,0335	0,0267	0,0222	0,0190	0,0166	0,0148	0,0133	0,0121	0,0110	0,0102	0,0094	0,0088	0,0083
	TL	670	0,0714	0,0431	0,0291	0,0211	0,0161	0,0127	0,0103	0,0086	0,0073	0,0062	0,0054	0,0047	0,0042	0,0038
	ML	680	0,0652	0,0487	0,0388	0,0321	0,0274	0,0239	0,0211	0,0189	0,0171	0,0156	0,0143	0,0132	0,0123	0,0114
32140	SM	411	0,0642	0,0574	0,0513	0,0459	0,0410	0,0367	0,0328	0,0293	0,0262	0,0234	0,0210	0,0187	0,0167	0,0150
	JE	411	0,0642	0,0574	0,0513	0,0459	0,0410	0,0367	0,0328	0,0293	0,0262	0,0234	0,0210	0,0187	0,0167	0,0150
	OI	830	0,1057	0,0620	0,0409	0,0292	0,0219	0,0171	0,0137	0,0113	0,0095	0,0080	0,0069	0,0060	0,0053	0,0047
	BU	441	0,0525	0,0394	0,0315	0,0263	0,0226	0,0198	0,0176	0,0159	0,0144	0,0132	0,0122	0,0114	0,0106	0,0100
	HR	850	0,0544	0,0407	0,0325	0,0270	0,0231	0,0202	0,0179	0,0161	0,0146	0,0134	0,0124	0,0115	0,0107	0,0100
	PL	460	0,0745	0,0504	0,0372	0,0290	0,0235	0,0196	0,0167	0,0145	0,0127	0,0113	0,0101	0,0092	0,0083	0,0076
	TL	870	0,0518	0,0353	0,0263	0,0206	0,0168	0,0140	0,0120	0,0104	0,0092	0,0082	0,0074	0,0067	0,0061	0,0056
	ML	880	0,0596	0,0445	0,0354	0,0294	0,0251	0,0218	0,0193	0,0173	0,0156	0,0143	0,0131	0,0121	0,0112	0,0105
70000	SM	711	0,0564	0,0517	0,0474	0,0435	0,0399	0,0366	0,0336	0,0308	0,0283	0,0259	0,0238	0,0218	0,0200	0,0184
	JE	711	0,0564	0,0517	0,0474	0,0435	0,0399	0,0366	0,0336	0,0308	0,0283	0,0259	0,0238	0,0218	0,0200	0,0184
	OI	830	0,1057	0,0620	0,0409	0,0292	0,0219	0,0171	0,0137	0,0113	0,0095	0,0080	0,0069	0,0060	0,0053	0,0047
	BU	541	0,1020	0,0621	0,0423	0,0309	0,0237	0,0188	0,0154	0,0128	0,0109	0,0094	0,0082	0,0072	0,0064	0,0057
	HR	850	0,0544	0,0407	0,0325	0,0270	0,0231	0,0202	0,0179	0,0161	0,0146	0,0134	0,0124	0,0115	0,0107	0,0100
	PL	760	0,0682	0,0483	0,0370	0,0297	0,0247	0,0211	0,0183	0,0161	0,0144	0,0129	0,0118	0,0108	0,0099	0,0092
	TL	870	0,0518	0,0353	0,0263	0,0206	0,0168	0,0140	0,0120	0,0104	0,0092	0,0082	0,0074	0,0067	0,0061	0,0056
	ML	880	0,0596	0,0445	0,0354	0,0294	0,0251	0,0218	0,0193	0,0173	0,0156	0,0143	0,0131	0,0121	0,0112	0,0105

Preglednica F1- seznam funkcijskih enot

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primernost	Ogroženost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
07L0000	r**	Rd Tc					
07L0001	r**	Rd					
07L0002	h	Hf					
07L0003	d*h	Hf Da	2	0701	obvezna uporaba bio razgradljivih olj	2	
07L0004	d*hb	Hf Ba Da	2	0701	obvezna uporaba bio razgradljivih olj	2	
07P0000	v*h*b*	Ve Ha Ba La					
07P0001	v*h*b	Ve Ha La Bf					
07P0002	v*h*b	Vc Ha Bd La					
07P0003	v*h*	Vc Ha La					
07P0004	v*h	Ve La Ha					
07P0005	v*h	Vc Ha La					
07P0006	v*b*	Ve Ba La					
07P0007	v*b*d	Ve Ba La Da					
07P0008	v*b*d	Vj Bc Da La					
07P0009	v*z*b	Vc Za Bd La					
07P0010	v*z*bc	Vc Za Bd Ca La					
07P0011	v*b	Ve La Bf					
07P0012	v*b	Vc Bf La					
07P0013	v*bd	Ve La Bf Da					
07P0014	v*bd	Vc Bf Da La					
07P0015	v*bd	Vc Bf Da Ca La					
07P0016	v*	Va La					
07P0017	v*	Va La					
07P0018	v*c	Vc Ca La					
07P0019	v*dc	Vc Da Ca La					
07P0020	h*vb	Ha Ve Bf La					
07P0021	h*z*v	Ha Za La Ve					
07P0022	h*v	Ha La Va					
07P0023	h*v	Ha Va La					
07P0024	vhb	La Ve Ha Bd					
07P0025	vh	La Ve Ha					
07P0026	b*vd	Ba La Ve Da					
07P0027	z*vb	Za La Ve Bd					
07P0028	z*vbc	Za La Ve Bd Ca					
07P0029	vb	La Ve Bd					
07P0030	vb	Ve Bf La					
07P0031	vbd	La Ve Bd Da					
07P0032	z*v	Za La Ve					
07P0033	v	La Va					
07P0034	v	Va La					
07P0035	vc	La Ve Ca					
07P0036	h*z*b	Ha Za Bf La					
07P0037	h*b	Ha La Bf					
07P0038	h*b	Ha Bd La					
07P0039	h*bd	Ha La Bf Da					
07P0040	h*t*r	Ha Ta La Rg					
07P0041	h*t*rd	Ha Ta La Rg Da					
07P0042	h*	Ha La					
07P0043	h*c	Ha La Ca					
07P0044	hb	La Ha Bd					
07P0045	t*hr	Ta La Ha Rg					
07P0046	h	La Ha					
07P0047	h	Ha La					
07P0048	hc	La Ha Ca					
07P0049	b*d	Ba La Da					
07P0050	z*b	Za La Bf					
07P0051	z*b	Za Bf La					
07P0052	b	La Bf					
07P0053	b	Bd La					
07P0054	bc	La Bd Ca					
07P0055	bc	Bd Ca La					
07P0056	z*	Za La					
07P0057	t*r	Ta La Rg					
07P0058	t*rd	Ta La Rg Da					
07P0059		La					
07P0060		La					
07P0061	d	La Da					
07P0062	c	Ca La					
07P0063	dc	La Da Ca					
07T0000	b*	Bc	2	0201 0903	upoštevanje potreb divjadi po miru	2	
07T0001	b**	Bd Ja	2	0101 0602	vzdrževanje g. roba oz. grmišča	1	
07T0002	b**	Bd Jb	2	0101 0602	vzdrževanje g. roba oz. grmišča	1	
07T0003	b**	Bd Jk	2	0101 0602	vzdrževanje g. roba oz. grmišča	1	
07T0004	c	Ca	2	0501	sanacija potencialnih ujm	2	
07T0005	d*	Da	2	0902	malopovršinsko ukrepanje	2	

PRILOGE

07T0006	hd	Hd Da	2	0701	obvezna uporaba bio razgradljivih olj	2	
07T0007	p*	Pa					
07T0008	h	Hd					
07T0009	j*	Jk					
07T0010	n	Ne					

KARTNI DEL NAČRTA

Kartni del gozdnogospodarskega načrta sestavljajo karte v merilu 1:25.000, izdelane na podlagi TTN 25, ki dopolnjujejo vsebine iz besedila GGN GGE, in vsebujejo podatke o:

- gozdni površini in gozdnem robu,
- mreži oddelkov in odsekov,
- tipih sestojev,
- skupinah rastišč,
- predelih, kjer je treba zaradi varovanja gozdnega ekosistema prilagoditi izvajanje del v gozdu,
- območjih z nizko gostoto in z ugotovljeno ogroženostjo posamezne vrste, pomembne za gozdni ekosistem,
- habitatih redkih in ogroženih vrst,
- za gozdni ekosistem pomembnih biotopih,
- gospodarskih kategorijah,
- rastiščnogojitvenih razredih,
- požarni ogroženosti gozdov,
- območjih s poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami gozdov,
- strugah potokov, hudournikov in drugih vodnih poteh,
- načrtovanih ukrepov oziroma delih,
- območjih, kjer posamična izbira drevja za posek ni obvezna,
- najprimernejših oblikah/tehnologijah in omejitvah glede pridobivanja gozdnih lesnih proizvodov, gozdnih semenskih objektih.

13. PROSTORSKI DEL NAČRTA

13.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

(karta v M 1:25.000 je v prilogi načrta)

Preglednica : Stanje in razvoj gozdnih površin.

	Površina (ha)	Indeks (%)**
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	7.290,92	101,1
1b) Novo določene površine gozdov	225,55	3,1
1c) Novo izločene gozdne površine*	302,44	4,2
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	14,08	0,2
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	7.214,01	100,0
Površine v zaraščanju (niso gozd)	83,02	
Druga gozdna zemljišča	34,80	

* to so površine, ki so bile v preteklem obdobju pomotoma ali drugega razloga uvrščene med gozd

** osnova indeksa je pretekli gozdnogospodarski načrt GGE

Vir podatkov za gozdne površine je digitalizirani gozdni rob preteklega načrta gozdnogospodarske enote. **Za novo določene gozdne površine** so bile na terenu s pomočjo DOF-5 določene površine, ki se skladno z 2. členom Zakona o gozdovih uvrščajo v gozd. Posebej je prikazan gozd in ostala gozdna zemljišča. Prikazane so tudi površine, ki v preteklem obdobju niso bile uvrščene v gozd.

Za zemljišča v zaraščanju, ki se ne bodo določila kot gozd, so prikazane površine, ki se kot taka vodijo v uradni evidenci dejanske rabe zemljišč (**Vir podatkov:** MKGP – uradna evidenca rabe zemljišč).

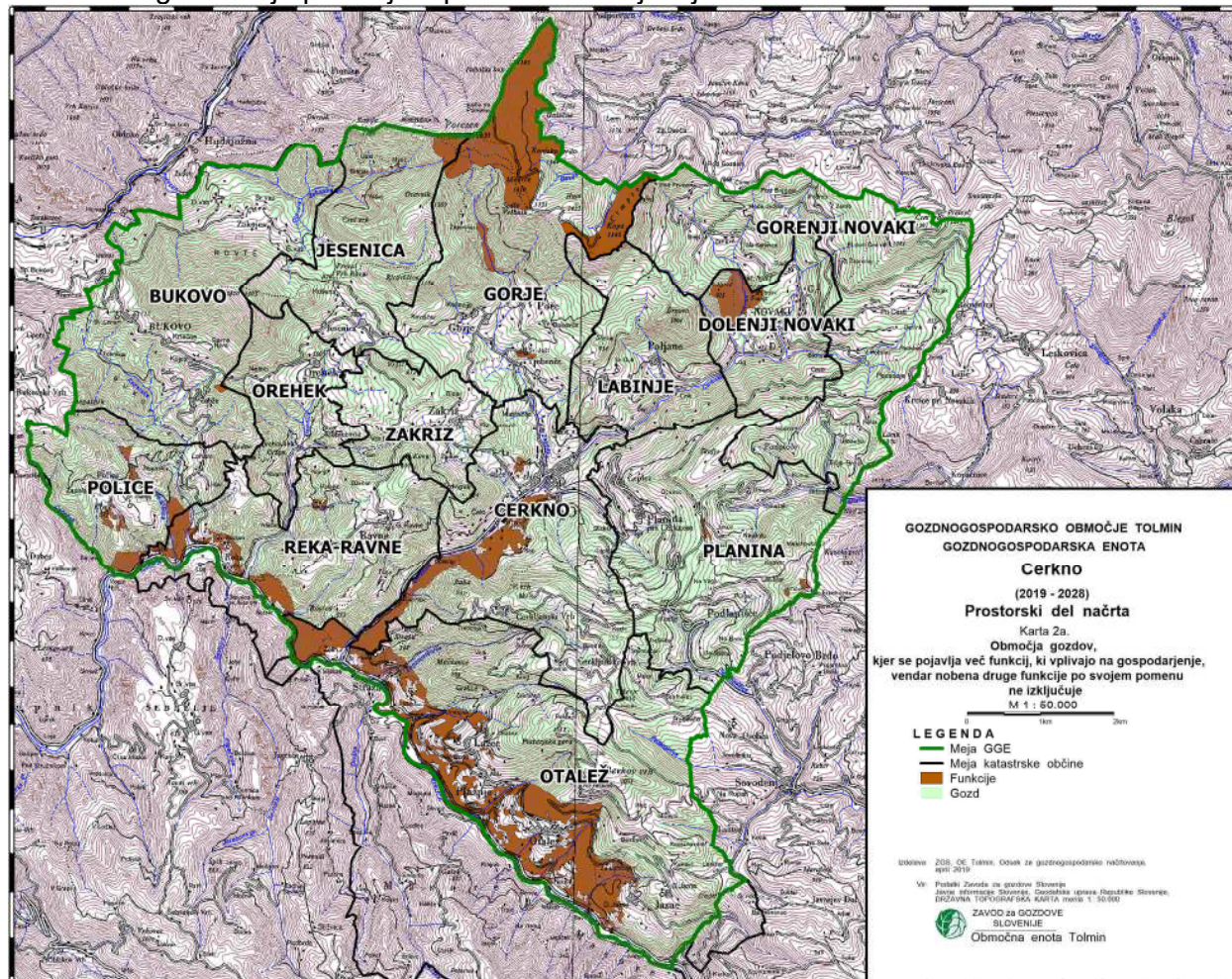
Površina gozda se je v zadnjem ureditvenem obdobju nekoliko znižala. Trend zaraščanja z gozdom se je ustavil, saj je dodatnih zaraščajočih površin, ki niso uvrščene pod gozd sedaj le 0,90 ha.

Od posegov v gozd velja omeniti le krčitev zaradi infrastrukture (objekti za komunalno rabo) vendar je to v minimalnem obsegu. Drugi posegi, pa so bili zanemarljivi. Poudariti pa je potrebno, da obstaja največ razlik med vektoriziranimi podatki iz preteklega in sedanjega načrta zaradi naslednjih vzrokov:

- Pred desetimi leti smo digitalizirali gozdni rob na podlagi (takrat nekoliko starih) DOF-5. Za novi gozdnogospodarski načrt pa smo morali gozdni rob prevzeti iz že omenjene rabe tal. Zaradi tega je prišlo do mnogih tehničnih, pa tudi vsebinskih odstopanj med dvema izdelkoma, ki sta nastala v dveh različnih obdobjih v različnih tehničnih in drugih pogojih (npr. ČB-barvni posnetki, različna resolucija, različni kriteriji izločanja, ipd.)
- Pred samimi terenskimi deli, ki so potekali v letu 2017, je bil decembra 2007 sprejet popravek ZG ravno v teh vsebinah, ki so bila že januarja 2008 vgrajene v popravljeni Pravilnik.

13.2 Večfunkcionalna območja

a) Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje

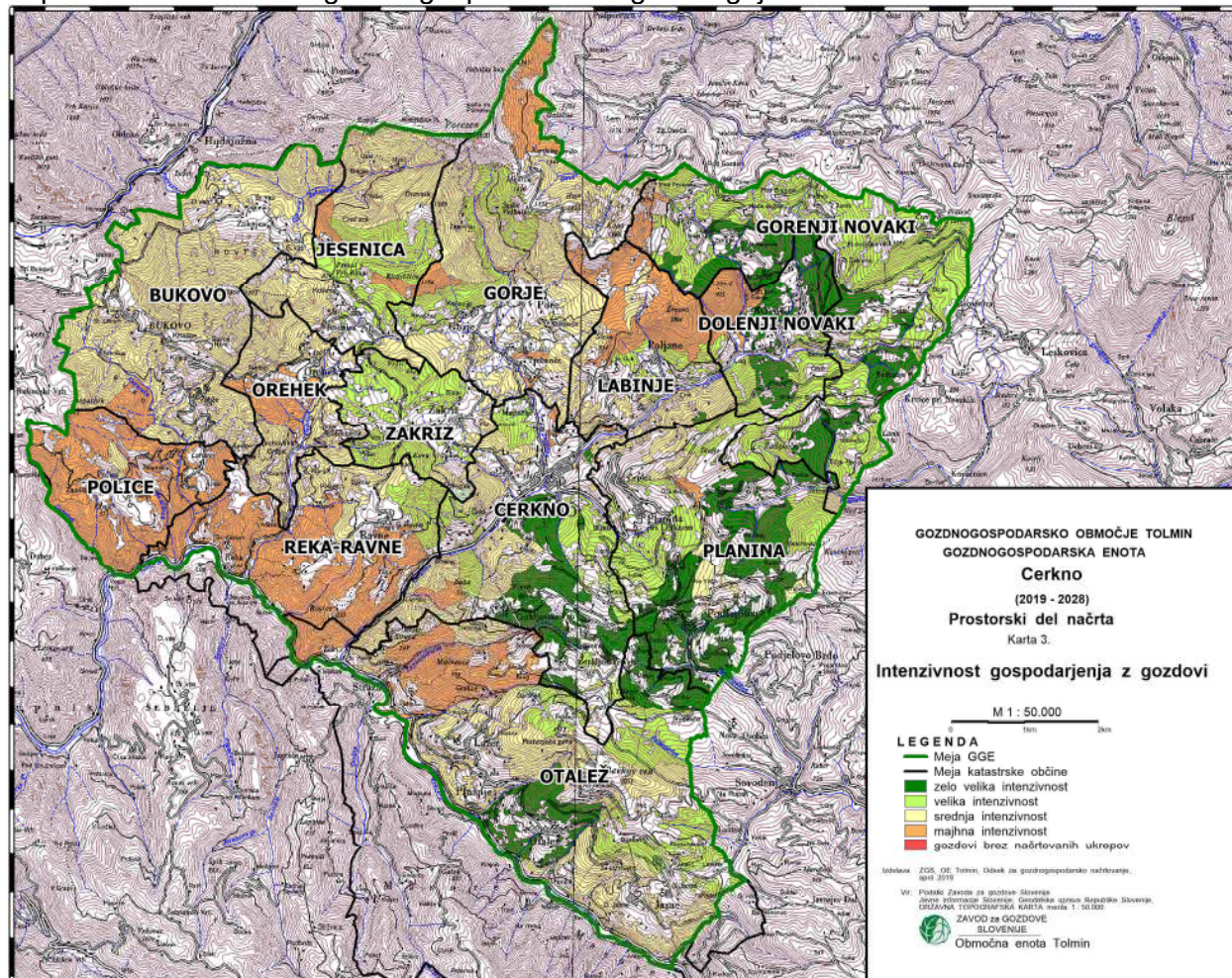
Preglednica: Površine gozdnega prostora, v katerem se hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Navzoče funkcije, ki se ne izključujejo	889,67	11,5
Ostala površina	6.844,05	88,5
Skupaj	7.733,72	100,0

Na karti so prikazana območja, kjer so na istem območju navzoče ekološke (vsaj 2. stopnja) in okolju prijazne socialne funkcije, prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

13.3 Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 37. (36) členom Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih.

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi smo določili po odsekih, pri čemer smo kot merilo upoštevali vsoto števil, ki izražajo povprečje letnega možnega in realiziranega poseka (oba v bruto m³ na hektar) ter povprečje dvakratnega obsega načrtovanih in realiziranih gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

1. **zelo velika intenzivnost:** vsota obeh števil presega število 9;
2. **velika intenzivnost:** vsota števil je od 6 do vključno 9;
3. **srednja intenzivnost:** vsota števil je od 3 do vključno 6;
4. **majhna intenzivnost:** vsota števil je od 0 do vključno 3;
5. **gozdovi brez načrtovanih ukrepov.**

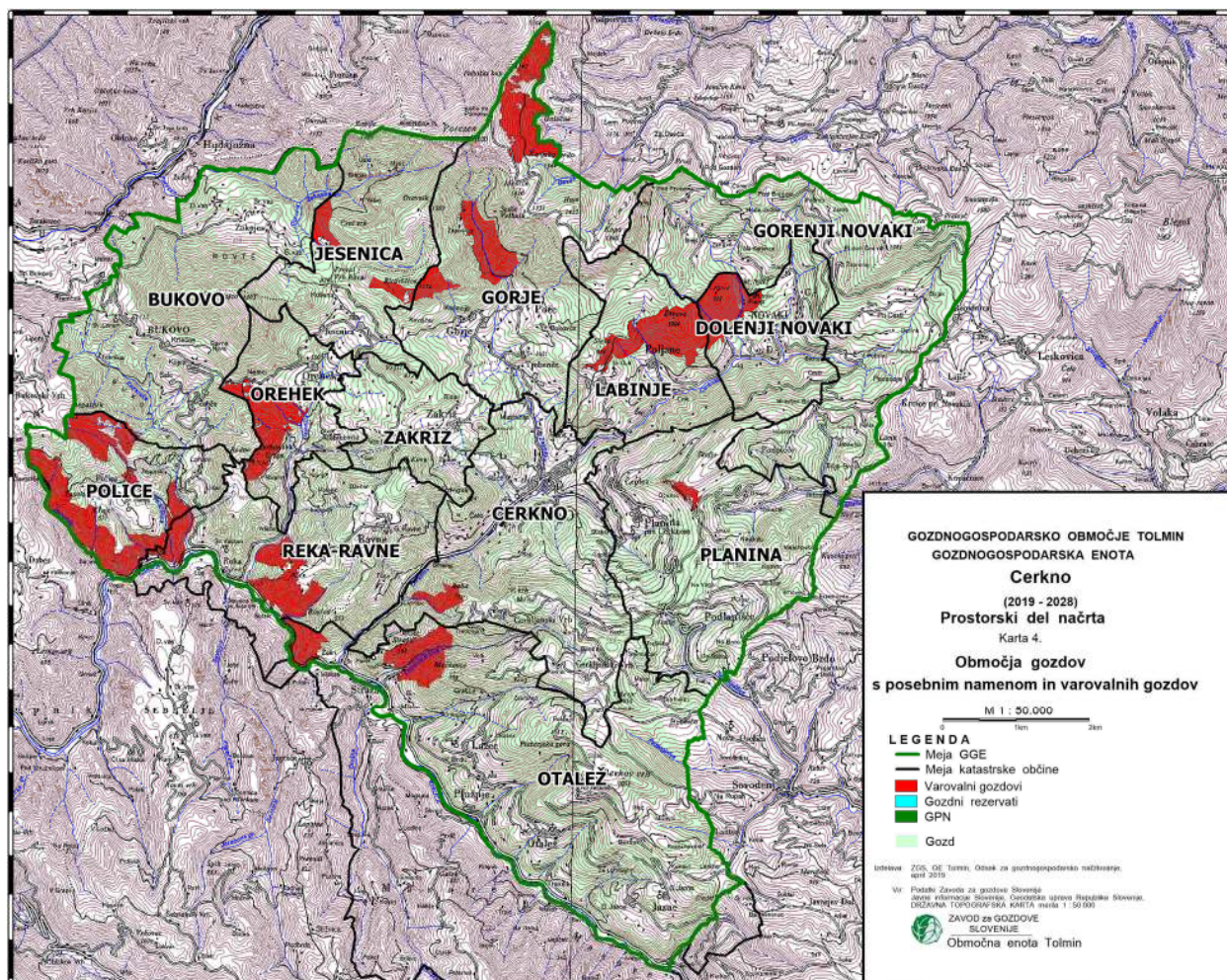
Preglednica: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.

Intenzivnost gospodarjenja	Površina (ha)	Delež (%)
1 - zelo velika	896,60	12,4
2 - velika	1.846,85	25,6
3 - srednja	2.976,97	41,3
4 - majhna	1.493,59	20,7
5 - brez načrtovanih ukrepov	-	-
Skupaj	7.214,01	100,0

Gozdov brez načrtovalnih ukrepov v GGE ni, z 41 % pa prevladujejo gozdovi s srednjo intenzivnostjo gospodarjenja.

13.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Območij gozdov s posebnim namenom v GGE ni, tako da so na spodnji karti prikazana le območja varovalnih gozdov, ki obsegajo 820 ha oz. 11,4 % vseh gozdov.

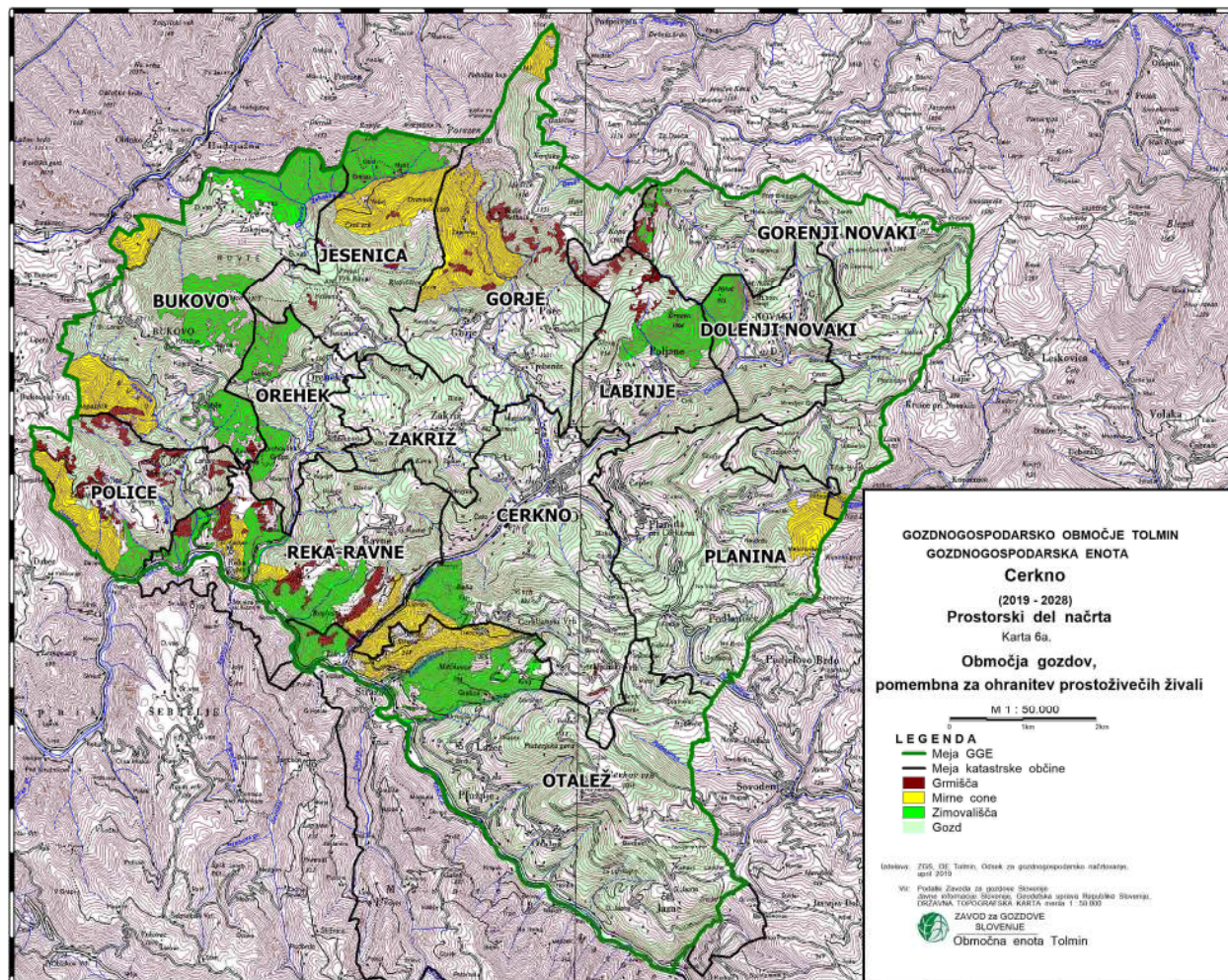

Preglednica: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti.

Gospodarska kategorija gozdov	Površina (ha)	Delež %
VEČNAMENSKI GOZDOVI	6.394,50	88,6
VAROVALNI GOZDOVI	819,51	11,4
Skupaj	7.214,01	100,0

13.5 Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

a) Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali, obsegajo slabih 30 % vseh gozdov v GGE in so prikazana na karti. Največ je zimovališč (Območja zajemajo mirne cone za divjad).

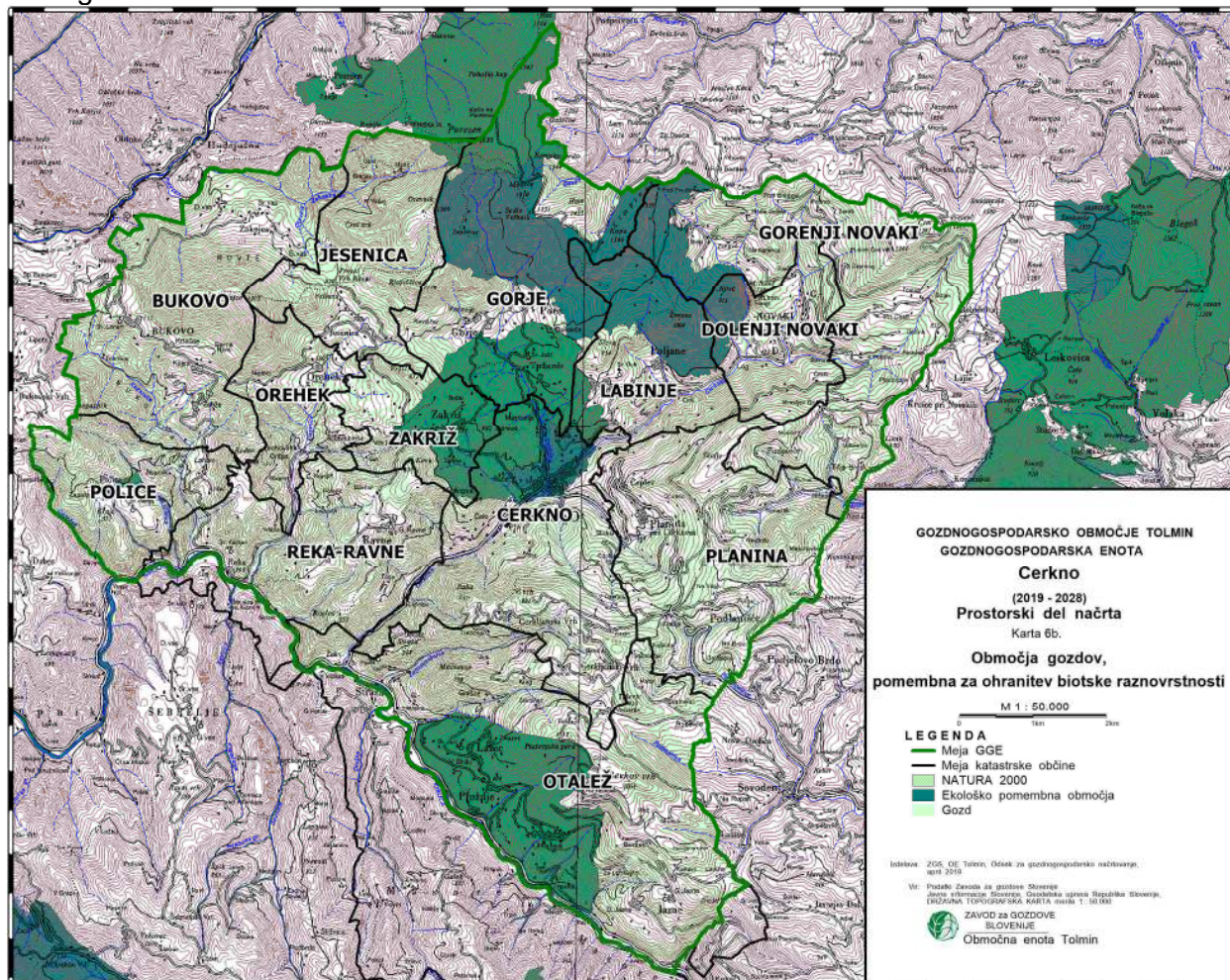

Preglednica: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali.

Območja	Površina (ha)	Delež (od vseh gozdov)%
Grmišča	213,84	3,0
Zimovališča	1.079,48	15,0
Mirne cone	816,97	11,3
Skupaj	2.110,29	29,3

13.6 Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

V Naturo 2000 je uvrščena slaba desetina, v Ekološko pomembna območja pa slaba petina vseh gozdov v GGE.

Preglednica: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.

Območja	Površina v GGE (ha)	Površina v gozdu (ha)	Delež (od vseh gozdov)%
Natura 2000	1.259,76	708,55	9,8
Ekološko pomembna območja	2.206,11	1.399,29	19,4

13.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Karta 7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah (v kartnem delu GGN)

Po členih 83.-89. Zakona o vodah se za zagotavljanje varstva pred škodljivim delovanjem voda določi ogrožena območja zaradi:

- poplav (poplavno območje),
- erozije celinskih voda in morja (erozijsko območje),
- zemeljskih ali hribinskih plazov (plazljivo območje),
- snežnih plazov (plazovito območje).

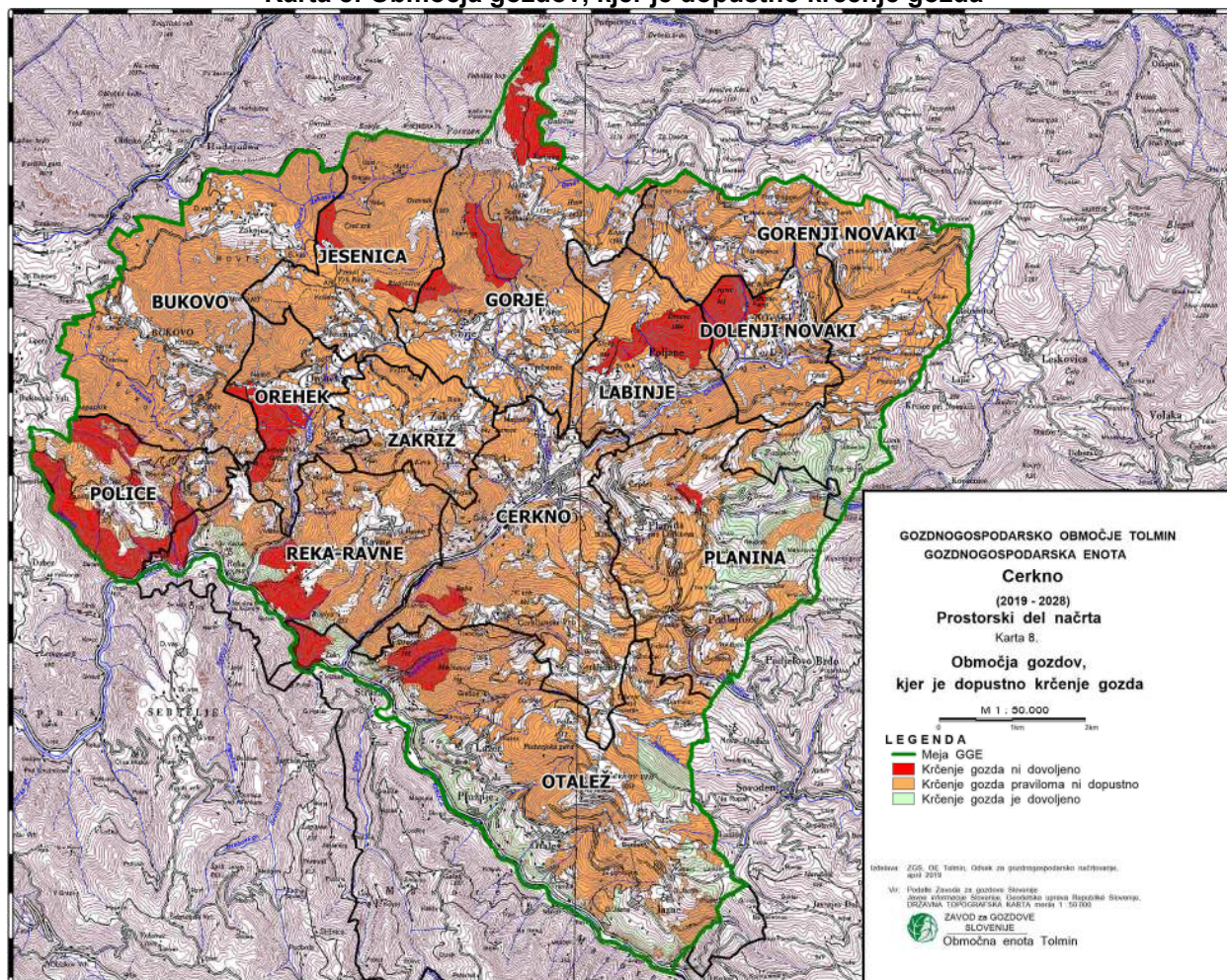
Preglednica: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Območja	Stopnja	Površina v GGE (ha)
Potencialna erozijska območja	Strogo varovanje	323,65
	Zahtevni zaščitni ukrepi	9.451,77
	Običajni zaščitni ukrepi	826,59
Vodovarstvena območja	Občinski nivo	905,93

13.8 Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno so v GGE zlasti gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na kmetijske površine in ohranjeni gozdovi znotraj območij gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave. Sicer pa v GGE krčenje gozda ni dovoljeno na tretjini površine gozda, na ostali površini GGE pa krčenje gozda praviloma ni dopustno.

Karta 8: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

Preglednica: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.

Območja	Površina (ha)	Delež %
Krčenje gozda ni dovoljeno	819,51	11,4
Krčenje gozda praviloma ni dopustno	5.881,30	81,5
Krčenje gozda je dopustno	513,20	7,1
Skupaj	7.214,01	100,0

b) Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak:

Karta 9b: Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak

